

**Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i
Gospodarki Wodnej**

**SPRAWOZDANIE
z działalności
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
w 2008 roku**

Warszawa, kwiecień 2009 r.

SPIS TREŚCI

Spis skrótów	8
I. Wstęp	9
II. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2008 r.	11
II.1. Działalność Narodowego Funduszu w 2008 r. w ujęciu finansowym	11
II.2. Efekty ekologiczne przedsięwzięć finansowanych przez Narodowy Fundusz w 2008 r.	16
II.3. Rozpatrywanie wniosków w Narodowym Funduszu w 2008 roku.....	20
II.4. Efekty operacyjne i organizacyjne działalności Narodowego Funduszu w 2008 r.....	22
II.5. Działalność Narodowy Fundusz w 2008 r. w perspektywie wyników uzyskanych w latach 2006 - 2007	26
III. Realizacja Planu finansowego.....	30
III.1. Wykonanie Planu finansowego – tabela PFC (plan funduszu celowego).....	33
III.1.1. Stan funduszu	34
III.1.2. Przychody.....	35
III.1.3. Wydatki.....	38
III.2. Wpływy i wydatki środków finansowych.....	39
III.3. Koszty działalności i źródła ich pokrycia	40
III.4. Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	41
III.5. Stan zobowiązań na koniec roku.....	41
III.6. Przychody i wydatki środków finansowych pochodzących z pomocy zagranicznej.....	42
III.7. Subfundusze	42
III.8. Podsumowanie	43
III.9. Tabele realizacji planu finansowego.....	43
IV. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska.....	48
IV.1. Finansowanie ochrony środowiska według form finansowania	48
IV.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska.....	48
IV.2.1. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania pożyczkowego.....	49
IV.2.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania dotacyjnego	49
IV.2.3. Finansowanie ochrony środowiska w przekroju województw	52
IV.3. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska według dziedzin	57
IV.4. Realizacja planu finansowania projektów ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych (współfinansowanie projektów)	64
IV.5. Realizacja planu wypłat dotacji pochodzących z budżetu państwa	65
IV.6. Podsumowanie	66
IV.7. Tabele realizacji planu finansowania ochrony środowiska.....	66
V. Realizacja programów i efekty ekologiczne osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. i planowane do osiągnięcia z umów podpisanych w 2008 r.	73
V.1. Wstęp	73
V.2. Ochrona powietrza	73
V.2.1. Realizowane programy.....	74
V.2.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	74
V.2.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.	74
V.2.4. Planowane efekty ekologiczne z umów zawartych w 2008 r.....	75
V.2.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	77
V.2.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	77

V.2.7.	Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	77
V.2.8.	Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	78
V.2.9.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.	79
V.3.	Ochrona wód i gospodarka wodna.....	79
V.3.1.	Realizowane programy.....	79
V.3.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	79
V.3.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.	80
V.3.4.	Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	80
V.3.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	80
V.3.6.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	81
V.3.7.	Realizacja programów wg umów zakończonych w 2008 r.	81
V.3.8.	Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	81
V.3.9.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.	82
V.3.10.	Udział Narodowego Funduszu w realizacji zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.	82
V.4.	Ochrona powierzchni ziemi	83
V.4.1.	Realizowane programy.....	83
V.4.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	85
V.4.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.	85
V.4.4.	Planowane efekty ekologiczne z umów zawartych w 2008 r.....	86
V.4.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	86
V.4.6.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	86
V.4.7.	Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	87
V.4.8.	Osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	87
V.4.9.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.	88
V.5.	Ochrona przyrody i krajobrazu	88
V.5.1.	Realizowane programy w 2008 r.	88
V.5.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	89
V.5.3.	Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	89
V.5.4.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	90
V.5.5.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	90
V.5.6.	Osiągnięte efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zakończonych w 2008 r.....	91
V.5.7.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.	92
V.6.	Leśnictwo.....	92
V.6.1.	Realizowane programy.....	92
V.6.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	92
V.6.3.	Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	93
V.6.4.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	93
V.6.5.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	94
V.6.6.	Uzyskane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zakończonych w 2008 r.....	94
V.6.7.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.....	94
V.7.	Państwowy Monitoring Środowiska	95
V.7.1.	Realizowane programy.....	95
V.7.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	95
V.7.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.	95
V.7.4.	Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	95
V.7.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	96
V.7.6.	Finansowanie z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	96
V.7.7.	Realizacja programów wg umów zakończonych w 2008 r.	97
V.7.8.	Efekty ekologiczne/rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	97
V.7.9.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.	97
V.8.	Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków	98
V.8.1.	Realizowane programy.....	98
V.8.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.	98
V.8.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.	98

V.8.4.	Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	99
V.8.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	99
V.8.6.	Wielkości wg form finansowania z umów zakończonych w 2008 r.....	99
V.8.7.	Realizacja programów z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	100
V.8.8.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	100
V.9.	Górnictwo	100
V.9.1.	Realizowane programy.....	100
V.9.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.....	101
V.9.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.....	101
V.9.4.	Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	101
V.9.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	102
V.9.6.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	102
V.9.7.	Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	103
V.9.8.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.....	103
V.10.	Geologia.....	103
V.10.1.	Realizowane programy.....	103
V.10.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.....	104
V.10.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.....	104
V.10.4.	Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	105
V.10.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	105
V.10.6.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	105
V.10.7.	Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	106
V.10.8.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.....	106
V.11.	Edukacja ekologiczna	106
V.11.1.	Realizowane programy.....	106
V.11.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.....	108
V.11.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w roku 2008 r.....	108
V.11.4.	Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	109
V.11.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	111
V.11.6.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	111
V.11.7.	Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	111
V.11.8.	Efekty rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	112
V.11.9.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.....	113
V.12.	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	114
V.12.1.	Realizowane programy.....	114
V.12.2.	Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.....	115
V.12.3.	Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.....	115
V.12.4.	Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.....	115
V.12.5.	Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.....	116
V.12.6.	Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	116
V.12.7.	Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	116
V.12.8.	Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.....	117
V.12.9.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.....	117
V.13.	Podsumowanie	117
VI.	Współpraca z zagranicą.....	120
VI.1.	Wstęp	120
VI.2.	Realizacja planu wydatkowania środków zagranicznych prezentowanych w bilansie Narodowego Funduszu	120
VI.3.	Realizacja planu wydatkowania środków zagranicznych rozliczanych z rachunków pozabilansowych Narodowego Funduszu.....	121
VI.4.	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE.....	122
VI.5.	Fundusz Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006.....	123
VI.5.1.	Realizacja zadań w zakresie obsługi przedsięwzięć dofinansowywanych z Funduszu Spójności/ISPA	124

VI.5.2.	Współfinansowanie projektów ze środków Narodowego Funduszu.....	126
VI.5.3.	Rzeczowy i finansowy stan realizacji projektów Funduszu Spójności/ISPA na 31. 12. 2008 r.	130
VI.6.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	132
VI.6.1.	Oś priorytetowa I - Gospodarka wodno-ściekowa	132
VI.6.2.	Oś priorytetowa II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	134
VI.6.3.	Oś priorytetowa III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.....	135
VI.6.4.	Oś priorytetowa IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska.....	136
VI.6.5.	Oś priorytetowa IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna.....	136
VI.6.6.	Oś priorytetowa V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	137
VI.7.	Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Działanie 2.4	137
VI.7.1.	Realizacja rzeczowa umów SPO WKP.....	138
VI.7.2.	Realizacja finansowa umów SPO WKP.....	138
VI.7.3.	Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 roku	139
VI.8.	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizmu Finansowy	140
VI.8.1	Umowy zawarte w 2008 r.	140
VI.8.2	Umowy zakończone w 2008 r.	141
VI.9.	LIFE +	141
VII.	Inne obszary działalności Narodowego Funduszu	143
VII.1	Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcom	143
VII.2	Nadzór właścicielski i współpraca z bankami	143
VII.2.1	Nadzór właścicielski	143
VII.2.2	Współpraca z bankami	144
VII.3.	Działalność organów Narodowego Funduszu i wybranych komórek organizacyjnych Biura Narodowego Funduszu.....	145
VII.3.1	Organy Narodowego Funduszu.....	145
VII.3.2.	Struktura Organizacyjna Biura Narodowego Funduszu.....	147
VII.3.3.	Zasoby ludzkie	149
Schemat 1	Główne działania Narodowego Funduszu w 2008 r.	10
Schemat 2	Majątek, transfery, wpływy i rozchody Narodowego Funduszu w 2008 r.....	12
Rysunek 1	Wydatki i rozchody środków Narodowego Funduszu oraz transfery środków Unii Europejskiej, MF EOG i NMF obsługiwane przez Narodowy Fundusz.....	13
Rysunek 2	Wydatki środków Narodowego Funduszu na finansowanie ochrony środowiska w układzie województw w 2008 r.....	14
Rysunek 3	Główne wskaźniki efektów ekologicznych z umów zawartych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód, ochrony powierzchni ziemi i ochrony powietrza	18
Rysunek 4	Główne wskaźniki efektów ekologicznych z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód, ochrony ziemi i ochrony powietrza.....	19
Rysunek 5	Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2008 r.	38
Rysunek 6	Struktura wydatków Narodowego Funduszu w 2008 r.	39
Rysunek 7	Finansowanie ochrony środowiska wg form w 2008 r.....	51
Rysunek 8	Struktura form dotacyjnego finansowania ochrony środowiska w 2008 r.	51
Rysunek 9	Kwota dofinansowania i wypłat ze środków Narodowego Funduszu z podpisanych w 2008 r. umów w przekroju województw	53

Rysunek 10	Środki własne lub pozyskane z innych, niż z Narodowego Funduszu, źródeł angażowane w przedsięwzięcia w wyniku udzielenia dofinansowania w kwocie 1 zł ze środków Narodowego Funduszu.....	54
Rysunek 11	Wydatki i transfery środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony wód w 2008 r.	55
Rysunek 12	Wydatki i transfery środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza w 2008 r.....	56
Rysunek 13	Wydatki i transfery środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony ziemi w 2008 r.....	57
Rysunek 14	Finansowanie ochrony środowiska wg dziedzin w 2008 r.....	63
Rysunek 15	Finansowanie projektów ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych (współfinansowanie projektów) struktura w 2008 r.....	65
Tabela 1	Zbiornicze efekty ekologiczne w dziedzinie ochrony powietrza, ochrony wody i ochrony ziemi	17
Tabela 2	Złożone wnioski w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2008 roku.....	21
Tabela 3	Wykaz zmian części A tabeli PFC Narodowego Funduszu na 2008 r.....	31
Tabela 4	Wykaz zmian części B tabeli PFC Narodowego Funduszu na 2008 r.	32
Tabela 5	Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – tabela PFC części A i B (tys. zł).....	43
Tabela 6	Plan przychodów (tys. zł).....	45
Tabela 7	Plan wydatków (tys. zł).....	45
Tabela 8	Plan wpływów i wydatków środków finansowych (tys. zł).....	46
Tabela 9	Wyliczenie wyniku finansowego (tys. zł).....	47
Tabela 10	Środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa układ subfunduszy w 2008 r. (tys. zł).....	47
Tabela 11	Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w Narodowym Funduszu w 2008 roku według form finansowania (tys. zł).....	67
Tabela 12	Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w formie finansowania pożyczkowego według dziedzin, projektów i przedsięwzięć realizowanych w 2008 r. (tys. zł).....	68
Tabela 13	Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w formie finansowania bezwrotnego (dotacyjnego) według dziedzin, projektów i przedsięwzięć realizowanych w 2008 r. (tys. zł).....	69
Tabela 14	Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w 2008 r. - zestawienie zbiorcze (tys. zł).....	70
Tabela 15	Realizacja planu finansowania przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu bez udziału środków zagranicznych w 2008 r. - finansowanie w dziedzinach (tys. zł)	71
Tabela 16	Finansowanie projektów ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych w 2008 r. (tys. zł).....	72
Tabela 17	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg form finansowania .	74
Tabela 18	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych	75
Tabela 19	Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych.....	76
Tabela 20	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg form finansowania	77
Tabela 21	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych	78
Tabela 22	Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych	78
Tabela 23	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg form finansowania	80
Tabela 24	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych.....	80

Tabela 25	Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych.....	80
Tabela 26	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg form finansowania.....	81
Tabela 27	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych.....	81
Tabela 28	Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych.....	82
Tabela 29	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg form finansowania	85
Tabela 30	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg programów priorytetowych	85
Tabela 31	Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg programów priorytetowych	86
Tabela 32	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg form finansowania	87
Tabela 33	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych	87
Tabela 34	Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg programów priorytetowych.....	88
Tabela 35	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu wg form finansowania	89
Tabela 36	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu wg form finansowania	91
Tabela 37	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie leśnictwo wg form finansowania.....	92
Tabela 38	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie leśnictwo wg form finansowania.....	94
Tabela 39	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoring środowiska wg form finansowania	95
Tabela 40	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoringu środowiska wg programów priorytetowych.....	95
Tabela 41	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoringu środowiska wg form finansowania.....	96
Tabela 42	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoringu środowiska wg programów priorytetowych	97
Tabela 43	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg form finansowania.....	98
Tabela 44	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg programów priorytetowych.....	99
Tabela 45	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg form finansowania.....	100
Tabela 46	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg programów priorytetowych.....	100
Tabela 47	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg form finansowania	101
Tabela 48	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych	101
Tabela 49	Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych	102
Tabela 50	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg form finansowania.....	102
Tabela 51	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych	103
Tabela 52	Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych.....	103
Tabela 53	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie geologia wg form finansowania.....	104
Tabela 54	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie geologia wg programów priorytetowych..	104
Tabela 55	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie geologia wg form finansowania	105

Tabela 56	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie geologia wg programów priorytetowych	106
Tabela 57	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg form finansowania	108
Tabela 58	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych	109
Tabela 59	Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych	110
Tabela 60	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg form finansowania	111
Tabela 61	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych	112
Tabela 62	Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych.....	113
Tabela 63	Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg programów priorytetowych.....	115
Tabela 64	Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg programów priorytetowych.....	116
Tabela 65	Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo badawczych wg programów priorytetowych	117
Tabela 66	Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych	117
Tabela 67	Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2008 r.	118
Tabela 68	Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zakończonych w 2008 r.....	119
Tabela 69	Przychody i wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej (tys. zł)	121
Tabela 70	Wpływy i wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych (tys. zł)	122
Tabela 71	Projekty dofinansowane z Funduszu Spójności wg dziedzin ochrony środowiska (w tys. euro).....	123
Tabela 72	Projekty ISPA/FS zakończone do 31.12.2008r.	124
Tabela 73	Płatności całej grupy projektów FS 2000-2006 w roku 2008:	125
Tabela 74	Podjęte w 2008 r. decyzje o dofinansowaniu projektów ISPA/FS w formie pożyczki inwestycyjnej.....	127
Tabela 75	Pożyczki na zachowanie płynności finansowej udzielone w roku 2008.....	127
Tabela 76	Podjęte w 2008 r. decyzje o dofinansowaniu projektów ISPA/FS w formie pożyczek na zachowanie płynności finansowej	128
Tabela 77	Efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte z przedsięwzięć SPO WKP dz. 2.4 zakończonych w 2008 r.....	139
Tabela 78.	Umowy zawarte w 2008 roku według form finansowania – MF EOG i NMF.....	141
Tabela 79.	Umowy zawarte w 2008 roku wg programów – MF EOG i NMF	141
Tabela 80	Spółki portfela podstawowego wg wartości ewidencyjnej	144
Załącznik 1.....	Wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu rozpatrywane w 2008 roku-wg daty wpłynięcia.....	157
Załącznik 2.	Wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu rozpatrywane w 2008 roku - etapy rozpatrywania.....	158
Załącznik 3.	Wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu rozpatrywane w 2008 roku - przyznane dofinansowanie	159
Załącznik 4	Pożyczki inwestycyjne podpisane do końca 2007 roku	160
Załącznik 5	Pożyczki inwestycyjne podpisane w 2008 roku.....	162
Załącznik 6	Pożyczki na zachowanie płynności finansowej udzielone do 31.12.2007 r.....	163

Spis skrótów

Narodowy Fundusz, NFOŚiGW, NF	Narodowy Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej,
SPO WKP	Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw
FS	Fundusz Spójności,
KE	Komisja Europejska,
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
UE	Unia Europejska,
€	euro
ISPA	Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej
NMF	Norweski Mechanizm Finansowy
MF EOG	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
BP	Budżet Państwa
PHARE	Poland and Hungary Assistance for Reconstructing their Economies
SIDA	Swedish International Development Cooperation Agency
COP XIV	XIV Konferencja Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) wraz z IV Sesją Spotkania Stron Protokołu z Kioto
EFP PHARE	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE
EFP SIDA	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IPZ	Instytucja Pośrednicząca w Zarządzaniu
IP	Instytucja pośrednicząca
IZ	Instytucja zarządzająca
EDB	ekwiwalent dotacji brutto
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

I. Wstęp

Misją Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju.

Realizacji tak zdefiniowanej misji Narodowego Funduszu, oraz wynikającego z art. 400 ust 4 ustawy Prawo ochrony środowiska¹ obowiązku „prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną” podporządkowana była działalność Narodowego Funduszu w 2008 r.

Absorpcja bezzwrotnych środków zagranicznych, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, stanowiła w 2008 r., w ujęciu finansowym, najistotniejszy element działalności Narodowego Funduszu. Na ten cel przeznaczono 47% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie ochrony środowiska, dla porównania w 2007 r. wskaźnik ten wyniósł 23%. Działania zmierzające do wykorzystania środków pomocy zagranicznej koncentrowały się głównie wokół:

- współfinansowania i obsługi przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w ramach perspektywy finansowej 2000–2006 oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 2.4 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw,
- przygotowania, oceny i współfinansowania projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
- obsługi projektów realizowanych ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Narodowy Fundusz wspierał również inne przedsięwzięcia, których realizacja nie angażuje środków zagranicznych, ale są one niezbędne dla realizacji Polityki Ekologicznej Państwa i Strategii działania Narodowego Funduszu.

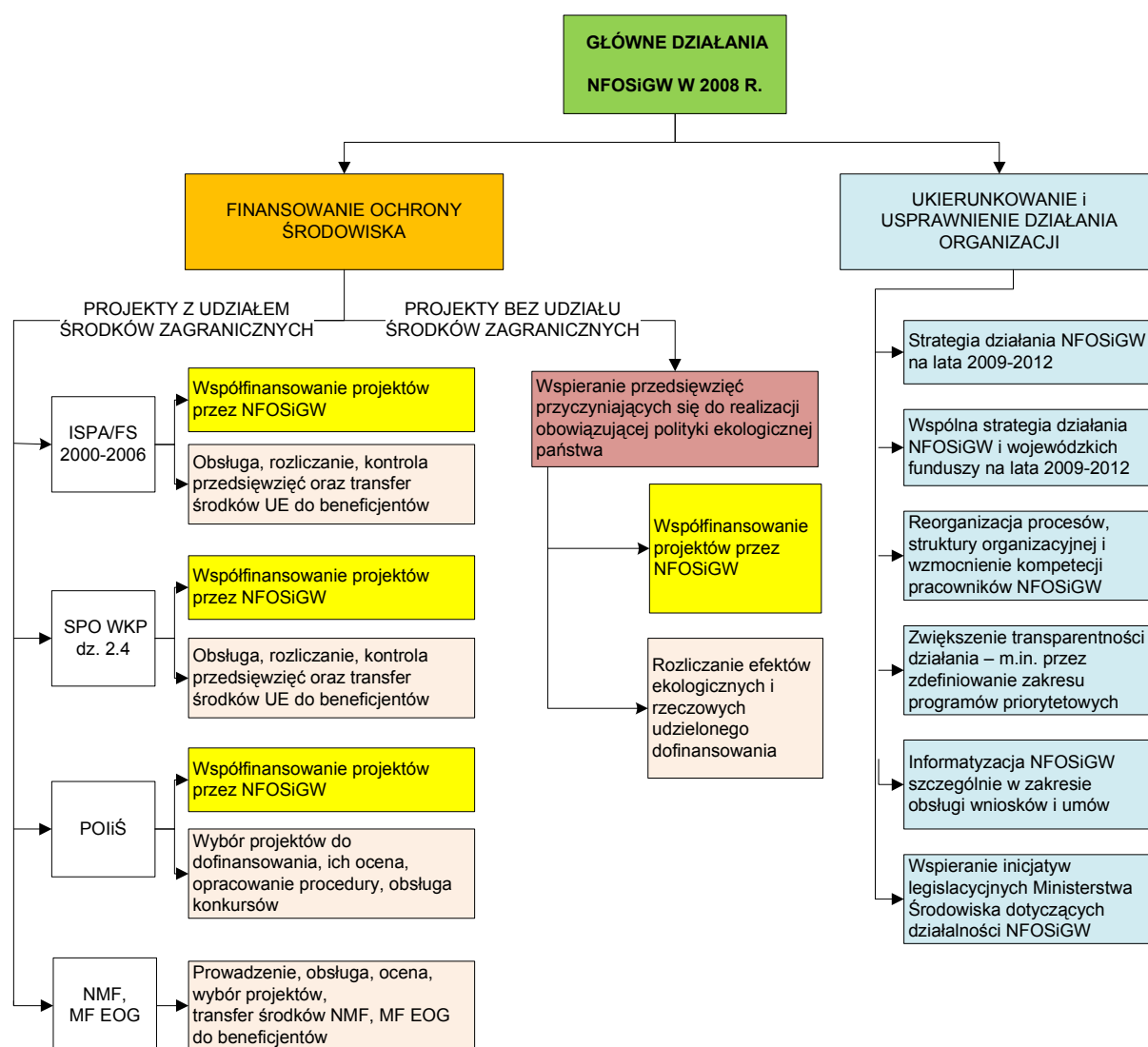
Kierunki aktywności Narodowego Funduszu w 2008 r. oprócz tych, które można ocenić m.in. za pomocą kwot wydatkowanych środków, zawartych umów, rozpatrzonych wniosków, uzyskanych efektów ekologicznych składających się na zewnętrzny obraz działań Narodowego Funduszu, dotyczyły również usprawnienia i poprawienia jakości działania biura tej instytucji.

Działania w tym zakresie koncentrowały się głównie wokół standaryzacji procesów, zapewnienia wysokiego poziomu transparentności działań oraz delegowaniu i zwiększeniu uprawnień pracowników związanych z obsługą kontrahentów Narodowego Funduszu.

Główne realizowane działania przedstawiono na schemacie Schemat 1

¹ tekst jednolity Dz.U.08.25.150 z późn zm.

Schemat 1 Główne działania Narodowego Funduszu w 2008 r.

Niniejsze sprawozdanie z działalności Narodowego Funduszu za 2008 r. w sposób syntetyczny przedstawia informację o efektach przedstawionych wyżej działań, koncentrując się na pomiarze efektu działania w ujęciu:

- finansowym (finansowanie i współfinansowanie projektów i przedsięwzięć, przepływ środków pomocowych UE, MF EOG i NMF),
- uzyskanego efektu ekologicznego i rzeczowego (dla wybranych dziedzin z umów podpisanych i zakończonych),
- osiągniętych efektów działalności operacyjnej i organizacyjnej Narodowego Funduszu (m.in. liczby ocenionych wniosków, ...)

W strukturze dokumentu wyodrębniono:

- syntetyczne streszczenie działalności Narodowego Funduszu,
- informację o realizacji Planu finansowego Narodowego Funduszu,
- informację o realizacji Planu finansowania ochrony środowiska i obserwowanych efektach ekologicznych realizowanych projektów,

- informację o innych istotnych obszarach działalności Narodowego Funduszu.

II. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2008 r.

Działalność Narodowego Funduszu w 2008 r. w ujęciu syntetycznym przedstawiono w aspekcie finansowym, efektu ekologicznego, oraz innych istotnych działań realizowanych przez tę instytucję. W rozdziale przedstawiono również odniesienie osiągniętych w 2008 r. wyników do odpowiadających im rezultatów z lat 2006 i 2007.

II.1. Działalność Narodowego Funduszu w 2008 r. w ujęciu finansowym

W 2008 r. Narodowy Fundusz tylko ze środków własnych (z wyłączeniem środków zagranicznych powierzonych, a także przekazanych w ramach dotacji z budżetu państwa) wydatkował na finansowanie ochrony środowiska największą w historii swojej działalności kwotę **1.914,9** mln zł. Biorąc pod uwagę również przechodzący przez rachunki obsługiwane przez Narodowy Fundusz transfer środków zagranicznych – przedsięwzięcia ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały zasilone w 2008 r. rekordową kwotą **4.674,5** mln zł.

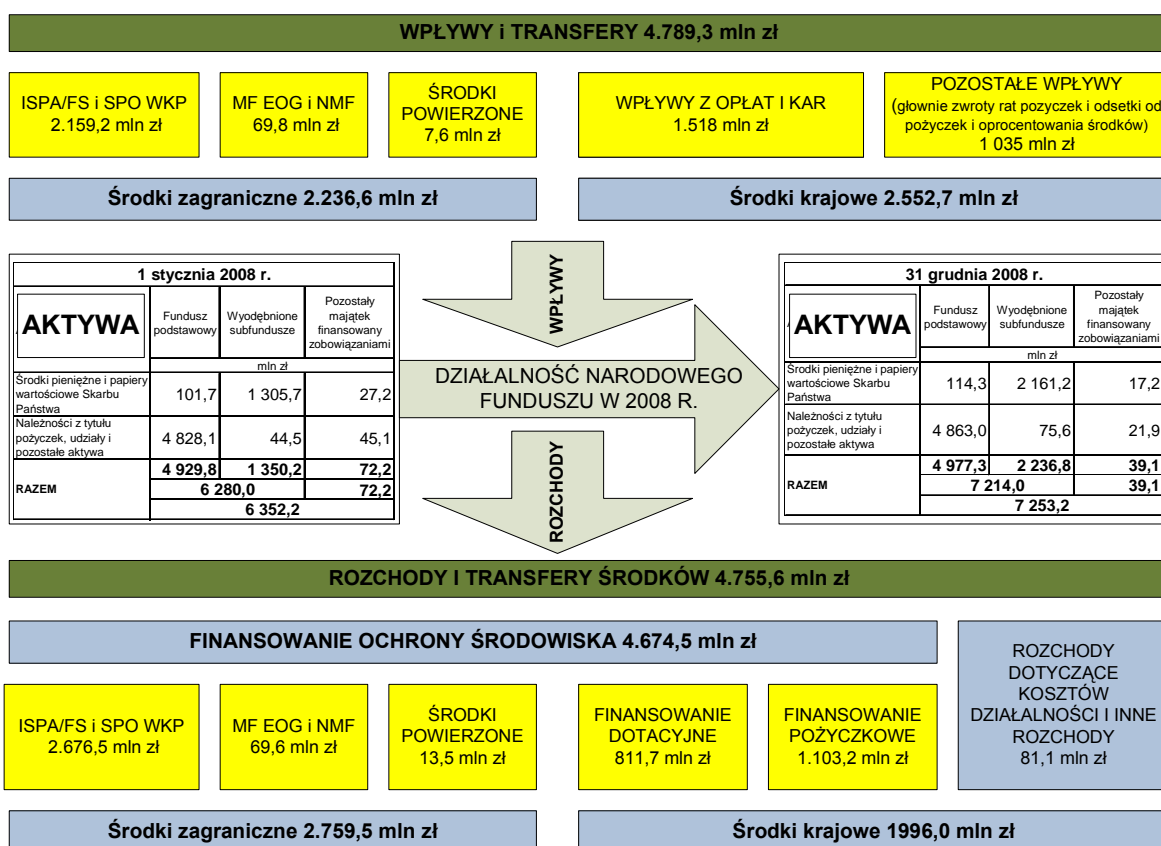
W tym też czasie majątek netto Narodowego Funduszu zwiększył się z **6.279,9** mln zł do **7.214,0** mln zł. Wskazuje to na rosnące możliwości finansowe Narodowego Funduszu i jego wiodącą rolę w systemie finansowania ochrony środowiska w Polsce.

Należy jednak w tym miejscu również wskazać na obserwowany niekorzystny trend dotyczący kumulowania środków i majątku na wyodrębnionych ustawowo subfunduszach. Wg stanu na koniec 2008 r. majątek subfunduszy wynoszący ponad **2.236,8** mln zł utrzymywany był w formie środków pieniężnych w kwocie **2.161,2** mln zł. Środki subfunduszy pozostają poza pełną dyspozycją Narodowego Funduszu - mają określone w przepisach prawnych przeznaczenie, a w niektórych przypadkach również zasady i warunki udzielania dofinansowania. Zgłaszane, przygotowane projekty, które mogą być finansowane ze środków subfunduszy nie rozdysponowują majątku subfunduszy - utrzymywanego na wyodrębnionych rachunkach bankowych. Obowiązujące obecnie rozwiązania prawne powodują, że Narodowy Fundusz posiadając znaczne zasoby środków pieniężnych nie może ich przeznaczać (nawet przejściowo) na cele, których realizacja staje się konieczna dla wykorzystania dostępnych na cele środowiskowe środków Unii Europejskiej. Po wprowadzeniu w 2008 zmiany ustawy Prawo ochrony środowiska wyjątek stanowią środki subfunduszu opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, które przejściowo za zgodą Ministra Środowiska mogą służyć finansowaniu innych celów niż określone w ustawie o recyklingu pojazdów przedsięwzięć².

Schematycznie przepływ środków obsługiwanych przez Narodowy Fundusz przedstawiono poniżej.

² Zmiana ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 30 maja 2008 r. (Dz.U.08.111.708) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. (Dz.U.08.147.932) w sprawie szczegółowych warunków przeznaczania wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji umożliwiły Ministrowi Środowiska na wniosek Zarządu Narodowego Funduszu (zgodą z dnia 19 listopada 2008 r.) przejściowe przeznaczanie środków subfunduszu na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Schemat 2 Majątek, transfery, wpływy i rozchody Narodowego Funduszu w 2008 r.

W ramach wykazywanej wyżej kwoty środków wydatkowanych przez Narodowy Fundusz i przechodzących przez rachunki obsługiwane (**4.674,5 mln zł**) transfer środków zagranicznych wyniósł **2.759,5 mln zł** z tego:

- środki Unii Europejskiej dla przedsięwzięć Funduszu Spójności i realizowanych w ramach SPO WKP wyniosły **2.676,5 mln zł**,
- środki dla przedsięwzięć realizowanych ze środków MF EOG i NMF **69,6 mln zł**,
- środki pomocy zagranicznej powierzone Narodowemu Funduszowi (Pomoc techniczna ISPA/FS, PHARE, SIDA) **13,5 mln zł**.

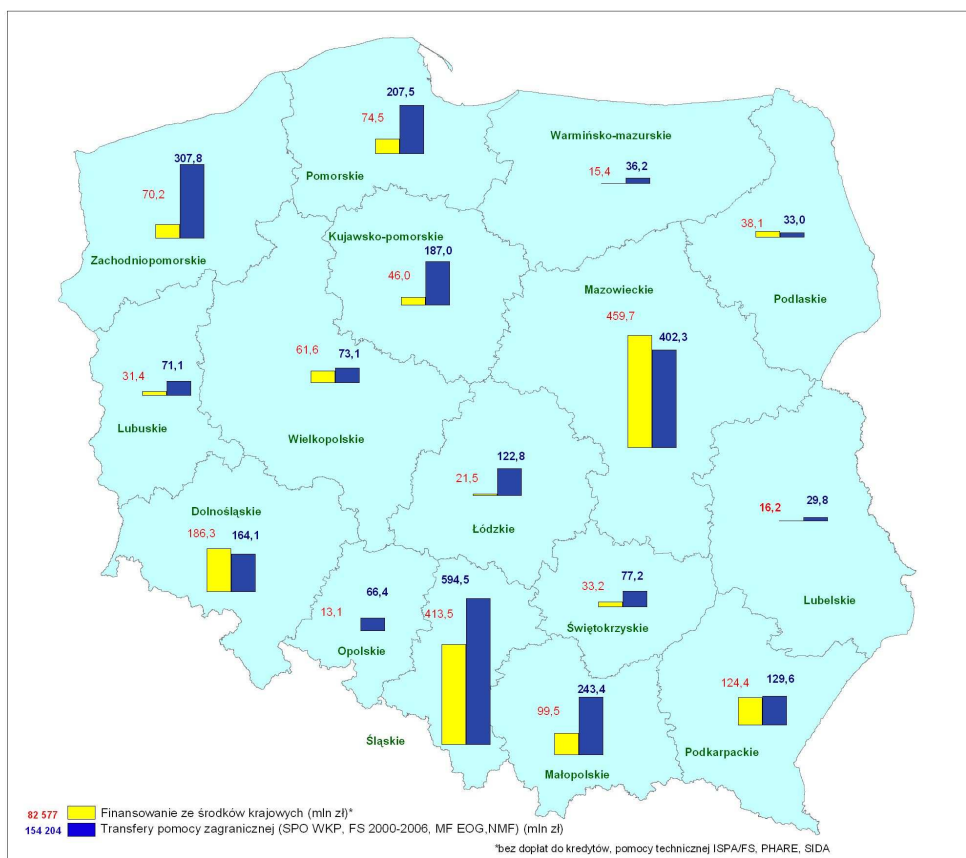
Ze środków własnych Narodowy Fundusz udostępnił na finansowanie przedsięwzięć ochrony środowiska kwotę **1.914,9 mln zł** z tego:

- w formie dotacji inwestycyjnych i dotacji na realizację zadań bieżących - **811,7 mln zł**,
- w formie pożyczek inwestycyjnych - **895,4 mln zł**,
- w formie wykorzystanego limitu pożyczek na zachowanie płynności finansowej - **207,8 mln zł**³ (wzrost salda w 2008 r. o **51,5 mln zł**).

³ W wyliczeniu i schemacie Schemat 2 wykazano odmiennie niż w tabelach realizacji planu finansowania ochrony środowiska pełne saldo wykorzystanego limitu pożyczek na zachowanie płynności finansowej, nie tylko wzrost salda, który nastąpił w 2008 r.

W ujęciu województw powyższy transfer środków przedstawia rysunek 1.

Rysunek 1 Wydatki i rozchody środków Narodowego Funduszu oraz transfery środków Unii Europejskiej, MF EOG i NMF obsługiwane przez Narodowy Fundusz

Dane te wskazują, że pomoc finansowa Narodowego Funduszu udzielana jest przede wszystkim na zadania o znaczeniu ogólnopolskim lub ponadregionalnym, a także na niektóre zadania lokalne, istotne z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska. Główne środki kierowane są do województw silnie zurbanizowanych realizujących duże inwestycje proekologiczne z udziałem środków Unii Europejskiej, głównie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w których współfinansowaniu Narodowy Fundusz uczestniczy.

Na finansowanie ochrony środowiska Narodowy Fundusz przeznaczył, łącznie ze środkami w dotacji budżetowej oraz wzrostem salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (nie saldem końcowym, a więc w układzie zawartym w Planie działalności na 2008 r.), w formie zwrotnej i bezzwrotnej w kwocie **1.828,2** mln zł. – na rysunku 2 przedstawiono wydatki w układzie województw.

W roku 2008 Narodowy Fundusz przeznaczył **946,9** mln zł na finansowanie pożyczkowe w tym m.in. na:

- współfinansowanie przedsięwzięć z udziałem środków Funduszu Spójności **672,9** mln zł (w tym: wzrost salda pożyczek płatniczych **51,5** mln zł) - 71% środków pożyczkowych,
- zadania z zakresu ochrony powietrza (**175,4** mln zł) - 19% środków pożyczkowych (przedsięwzięcia z zakresu energetyki),

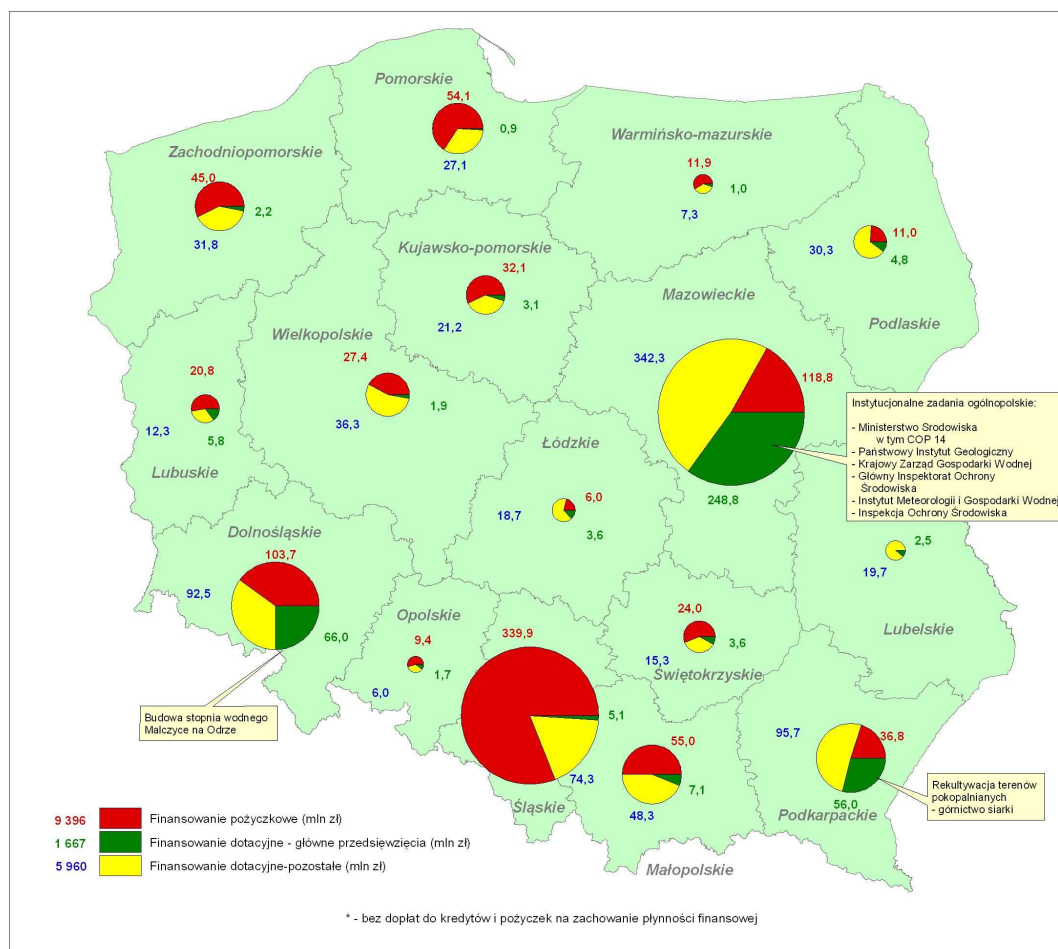
- współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - **69,5** mln zł - 7% środków pożyczkowych.

W ramach środków dotacyjnych wydatkowano ponad **881,4** mln zł, głównie z przeznaczeniem na:

- umorzenia pożyczek i kredytów **150,9** mln zł - 17% środków dotacyjnych,
- przedsięwzięcia z dziedziny geologii prawie **107,5** mln zł – 12% środków dotacyjnych,
- współfinansowanie realizacji Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw **105,4** tys. zł - 12% środków dotacyjnych,
- zadania z dziedziny edukacji ekologicznej ponad **100,8** mln zł – 11% środków dotacyjnych (głównie finansowanie przygotowania i realizacji konferencji klimatycznej COP XIV),
- inwestycje z dziedziny gospodarki wodnej prawie **75,1** mln zł – 9% środków dotacyjnych (inwestycje wieloletnie).

Dodatkowo ze środków zagranicznych powierzonych Narodowemu Funduszowi (EFP Phare, EFP SIDA, Memorandum 013) wydatkowano **13,5** mln zł.

Rysunek 2 Wydatki środków Narodowego Funduszu na finansowanie ochrony środowiska w układzie województw w 2008 r.

Powyższe wydatki dokonane zostały przy wykorzystaniu posiadanych zasobów środków pieniężnych i papierów wartościowych, których stan na początek 2008 r. wynosił **1.434,5** mln zł oraz osiągniętych w ciągu roku wpływów własnych w kwocie ponad **2.630** mln zł.

Struktura wpływów kształtowała się następująco:

- wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych oraz pozostałych opłat zasilających wyodrębnione subfundusze, których beneficjentem na mocy obowiązujących przepisów prawnych jest Narodowy Fundusz (w łącznej kwocie **1.518** mln zł, w tym wpływy subfunduszy w kwocie **1.120,4** mln zł),
- zwroty rat pożyczek i kredytów (**777,7** mln zł, w tym spłaty rat pożyczek subfunduszy **2,9** mln zł),
- wpływy uzyskane w wyniku prowadzenia działalności statutowej (głównie odsetki od pożyczek i kredytów, odsetki od lokat bankowych i papierów wartościowych, pozostałe wpływy w łącznej kwocie ponad **334,3** mln zł w tym wpływy subfunduszy w kwocie **96,2** mln zł).

W ujęciu memoriałowym finansowy obraz działalności Narodowego Funduszu w 2008 r. przedstawia tabela PFC (Tabela 5), z której wynika, że przychody wyniosły prawie **1.896** mln zł, co stanowiło 127% planowanej na **1.491** mln zł, zaś wydatki **963** mln zł, tj. 78% planowanych wydatków w kwocie **1.238** tys. zł.

Przekroczenie planowanych przychodów było skutkiem głównie większych niż oczekiwano przychodów wynikających z:

- opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne (prawie **367,3** mln zł, wobec planowanych **150** mln zł – wynik nieosiągnięcia zakładanych poziomów uzysku energii ze źródeł odnawialnych przez przedsiębiorstwa energetyczne),
- opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (prawie **490,4** mln zł, wobec planowanych **420** mln zł – efekt wyższej niż planowano skali importu używanych pojazdów z zagranicy).

Różnica pomiędzy uzyskanymi przychodami, a poniesionymi kosztami (wydatkami) pozwoliła na uzyskanie w 2008 r. zysku w kwocie ponad **934,1** mln zł, zwiększającego stan majątku netto Narodowego Funduszu do poziomu **7.214,0** mln zł.

Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na koniec 2008 roku wyniósł prawie **2.292,7** mln zł. W kwocie tej znaczną część, bo **2.161,2** mln zł stanowiły środki, które Narodowy Fundusz zobowiązany był utrzymywać na wyodrębnionych subfunduszach. Gromadzenie środków na wyodrębnionych subfunduszach wynika z przepisów prawnych, określających sposób gospodarowania wpływami z określonych tytułów, wskazując, odbiorców i zasady dofinansowania. W rezultacie restrykcyjnych przepisów następuje dysproporcja wysokich zasileń subfunduszy w porównaniu do ograniczonych możliwości ich wydatkowania.

Ponadto w ramach wolnych środków ujmowane są powierzone Narodowemu Funduszowi środki zagraniczne (Fundusz EFP PHARE, SIDA, środki pomocy technicznej realizowanej w ramach FS perspektywy finansowej 2000 - 2006), których stan na koniec roku wyniósł prawie **16,5** mln zł.

Uwzględniając wykazane wyżej kwoty na koniec roku jedynie **114,3** mln zł stanowiły środki w pełni dyspozycyjne, które zabezpieczają płynność finansową Narodowego Funduszu i mogły być przeznaczone na inne zadania niż wynikające z ustaw tworzących subfundusze.

II.2. Efekty ekologiczne przedsięwzięć finansowanych przez Narodowy Fundusz w 2008 r.

Efekty ekologiczne uzyskane w związku z finansowaniem przedsięwzięć przez Narodowy Fundusz w 2008 r. opisane zostały szczegółowo w rozdziale dotyczącym realizacji planu finansowania ochrony środowiska. Przedstawiono tam w układzie dziedzinowym informację o efektach uzyskanych w związku z umowami zakończonymi i efektach planowanych do osiągnięcia w związku z umowami zawartymi w 2008 r.

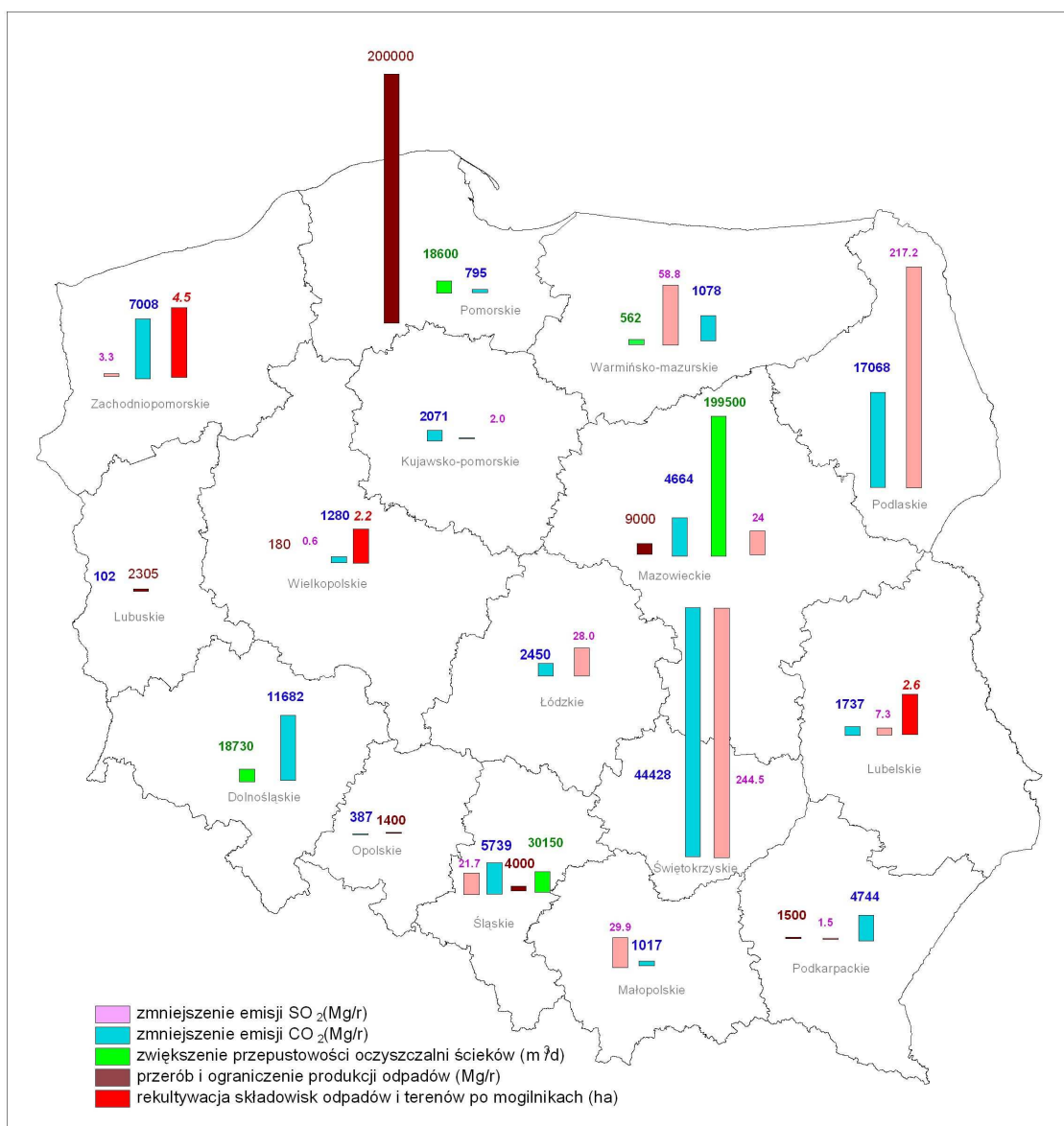
W poniższej tabeli (Tabela 1) przedstawiono zbiorcze efekty ekologiczne w dziedzinach ochrony powietrza, wody i ziemi z uwzględnieniem przedsięwzięć realizowanych w ramach SPO WKP, przedsięwzięć realizowanych w ramach FS perspektywa 2000-2006, MF EOG i NMF. Nie przedstawiono tu efektów umów z zakresu szeroko pojętej ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, geologii i górnictwa itp., których wymiar przedstawiany jest w ujęciu rzeczowym w kolejnych rozdziałach.

Tabela 1 Zbiorcze efekty ekologiczne w dziedzinie ochrony powietrza, ochrony wody i ochrony ziemi

Poz.	Dziedzina	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Umowy zawarte w 2008 r.	Przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.
1	Ochrona powietrza	zmniejszenie emisji SO ₂	638,9 Mg/rok	13 051,0 Mg/rok
		zmniejszenie emisji NO _x	355,1 Mg/rok	273,3 Mg/rok
		zmniejszenie emisji CO	172,7 Mg/rok	3 711,9 Mg/rok
		zmniejszenie emisji CO ₂	121 659,0 Mg/rok	149 487,0 Mg/rok
		zmniejszenie emisji pyłu	15 521,1 Mg/rok	2 403,2 Mg/rok
		zmniejszenie emisji b-a-p	0,0007 Mg/rok	0,1100 Mg/rok
		zmniejszenie emisji sadzy	0,0 Mg/rok	1,9 Mg/rok
		redukcja emisji węglowodorów	5,0 Mg/rok	0,0 Mg/rok
		produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	11 497,0 MWh/rok	12 938,0 MWh/rok
		oszczędność energii	522 590,9 MWh/rok	59 144,0 MWh/rok
		produkcja energii cieplnej	56 909,0 MWh/rok	15 450,0 MWh/rok
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków nowych i modernizowanych	265 392,0 m ³ /d	57 234,5 m ³ /d
		rekonstrukcja elementów obiektów hydrotechnicznych	2 szt.	0 szt.
		budowa stopnia wodnego	jednoroczny zakres robót	0,00
		wykonanie zabezpieczenia brzegu rzeki	0,17 km	0 km
		udrożnienie koryta rzeki	19,1 km	0 km
		dokumentacja budowy/rekonstrukcja	2 szt.	0 szt.
		wykonanie sieci kanalizacyjnych	1 649 km	207 km
		ilość przepompowni	216 szt.	107 szt.
		zwiększenie pojemności zbiorników małej retencji	0 tys.m ²	2 159 tys.m ²
		oszczędność zużycia wody	0 m ³ /rok	843 744 m ³ /rok
3	Ochrona powierzchni ziemi	ograniczenie deponowania odpadów w proporcji rocznej	9 000,0 Mg/rok	398,2 Mg/rok
		rekultywacja składowiska odpadów komunalnych	7,1 ha	2,6 ha
		odzysk i recykling odpadów poużytkowych z opon	1 500,0 Mg	2 780,0 Mg/rok
		zdemontowanie pojazdów wycofanych z eksploatacji	2 200,0 szt.	2 551,0 szt.
		unieszkodliwienie odpadów	137 434,0 Mg	1 029 870,0 Mg/rok
		unieszkodliwienie skażonej ziemi i gruzu	4 260,0 m ³	0,0 m ³
		termiczne unieszkodliwienie torfu i folii	142,0 Mg	0,0 Mg
		zrekultywowanie terenu po zlikwidowanych mogiłnikach	2,2 ha	0,0 ha
		odzysk surowców wtórnych	12 000,0 Mg/rok	757 339,3 Mg/rok
		stworzenie warunków do mineralizacji termicznej osadów ściekowych	0,0 Mg/rok	7 000,0 Mg/rok
		zabezpieczenie odpadów azbestowych	71 173,0 Mg	0,0 Mg
		stworzenie warunków techniczno-technologicznych do przerobu strumieni odpadów komunalnych i osadów ściekowych, do kompostu o właściwościach umożliwiających jego zagospodarowanie	0,0 m ³ /rok	13 000,0 m ³ /rok
		Zdolność przerobowa zakładu unieszkodliwiania odpadów	207 705,0 Mg/rok	0,0 Mg/rok

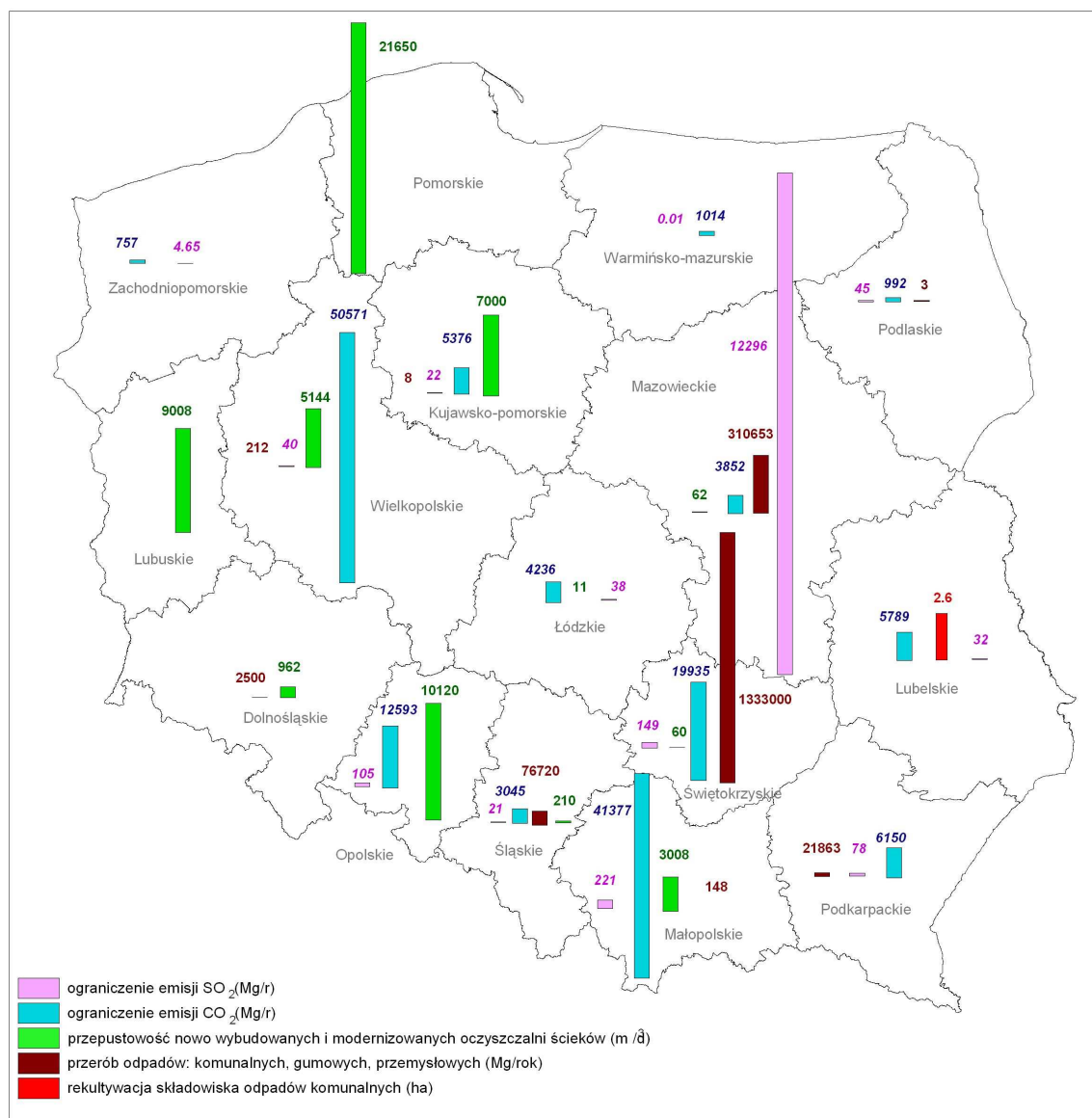
Rozkład terytorialny uzyskanych w tych dziedzinach efektów ekologicznych dla wybranych wskaźników przedstawiono poniżej.

Rysunek 3 Główne wskaźniki efektów ekologicznych z umów zawartych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód, ochrony powierzchni ziemi i ochrony powietrza

W umowach zawartych w 2008 roku planuje się osiągnięcie najwyższych efektów ekologicznych w województwach wschodnich i centralnych. Poprzez wykorzystanie biomasy do produkcji ciepła i energii elektrycznej w Tartaku „Olczyk” w Krasocinie zostanie znacznie zredukowana emisja CO₂ w województwie świętokrzyskim (o 39.908 Mg/r). Natomiast wdrożenie kompleksowego systemu gospodarowania odpadami dla Doliny Redy i Chylonki w Województwie Pomorskim spowoduje nie tylko wzrost zdolności przerobowej odpadów do 200.000 Mg/rok, przy zakładanym odzysku surowców wtórnych na poziomie 7.400 Mg/rok, ale także uruchomienie oczyszczalni ścieków o przepustowości 100m³ na dobę. Największą wspieraną inwestycją w zakresie oczyszczania ścieków jest projekt realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie której efektem ma być wzrost przepustowości oczyszczalni w Warszawie o 195.000 m³ na dobę. Nadal rozwijane będą projekty związane z zwiększeniem przepustowości oczyszczalni ścieków, rekultywacją składowisk i likwidacją mogiłników.

Rysunek 4 Główne wskaźniki efektów ekologicznych z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód, ochrony ziemi i ochrony powietrza

Z umów zakończonych w 2008 roku największe efekty ekologiczne zostały osiągnięte głównie w południowej, centralnej i zachodniej Polsce przez realizację projektów z dziedziny gospodarki wodno-ściekowej. W Swarzewie w Województwie Pomorskim zakończono modernizację oczyszczalni ścieków o przepustowości 18.600 m³/dobę. Zakończono budowę oczyszczalni w Województwie Opolskim (Zakłady Koksownicze „Zdzieszowice” – oczyszczalnia ścieków o przepustowości 9288m³/d), Województwie Lubuskim (Arctic Paper Kostrzyn S.A – przepustowość 9.008 m³/d) i Województwie Kujawsko-Pomorskim (MKD STAL TECHNIK – przepustowość 7.000 m³/d).

Największy ilościowo efekt w zakresie ilości przerabianych odpadów osiągnięto poprzez przerób odpadów drogowych i budowlanych w województwie świętokrzyskim (2 projekty – 693.000 Mg/r i 600.000 Mg/r). Realizacja umów spowodowała ograniczenie emisji CO₂ w większości województw, a największe efekty wystąpiły w Województwie Wielkopolskim i Małopolskim. Osiągnięto znaczne ograniczenie emisji SO₂ w Województwie Mazowieckim

poprzez dofinansowanie instalacji odsiarczania spalin w Elektrowni Ostrołęka (zmniejszenie o 12.293 Mg/r).

II.3. Rozpatrywanie wniosków w Narodowym Funduszu w 2008 roku

W 2008 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 1881 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę ponad **12.188** mln zł. Część z nich dotyczyła wnioskowania o środki pomocy zagranicznej, których nabór i ocenę prowadzi Narodowy Fundusz (POLiŚ, MF EOG i NMF, LIFE +), zaś część stanowiły wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu. W poniższej tabeli 2 przedstawiono informację o złożonych w 2008 r. wnioskach. Zestawienie nie przedstawia pełnego zakresu realizowanych zadań, pozwala jednak na przedstawienie skali działań w zakresie obsługi wniosków⁴.

Spośród zgłoszonych w 2008 roku wniosków 733 wnioski uzyskało pozytywną ocenę na łączną kwotę **2.099** mln zł.

Szczegółowa analiza wniosków ewidencjonowanych w systemie informatycznym „wnioski i umowy” przedstawiona została w załącznikach 1-3. Z informacji tam zawartych wynika, że z ogólnej liczby wniosków ocenianych w 2008 r. - 1.444 (1014 wpłynęło w 2008 r.) na kwotę **7.394,2** mln zł pozytywną decyzję o przyznaniu dofinansowania uzyskało 572 wnioski na kwotę **2.397,9** mln zł.

⁴ bardziej szczegółowa analiza danych dotyczących pozostałych wniosków jest utrudniona ze względu na brak zintegrowanego systemu informatycznego obsługującego wnioski oraz ze względu na specyfikę wniosków np. dofinansowanie dla stacji demontażu pojazdów i gmin z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji następuje na podstawie przekazywanych sprawozdań.

Tabela 2 Złożone wnioski w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2008 roku

Poz.	Wyszczególnienie	Wnioski złożone w 2008 roku		
		Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie [tys.zł]	Kwota przedsięwzięcia [tys.zł]
1	2	3	4	5
1	Ochrona wód i gospodarka wodna	7	53 393,6	115 935,7
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	102	457 122,7	2 183 238,4
3	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	82	193 785,9	992 375,3
4	Ochrona powietrza	217	1 909 428,8	4 160 721,1
5	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie postaw ekologicznych	441	202 357,7	301 421,3
6	Pozostałe programy	127	829 039,3	2 778 079,1
7	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - współfinansowanie NF	11	8 760,4	184 696,8
8	Poza programami	27	368 114,5	1 958 267,4
	w tym: Program pomocy finansowej dla projektów z przekroczeniami kosztów, realizowanych w ramach funduszu spójności (ISPA/FS) - perspektywa 2000-2006	15	692 604,9	1 445 806,3 *
Dane z systemu informatycznego - Wnioski i Umowy		1 014	4 022 002,8	12 674 735,2
9	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy	31	47 970,9 *	59 017,8 *
10	Subfundusz opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - dopłaty dla stacji demontażu pojazdów i gmin	327	wg ustawy kwota możliwego dofinansowania wynika z uzyskanego poziomu odzysku i recyklingu wyliczonego na podstawie złożonych sprawozdań	
11	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko			
	oś priorytetowa I	38	4 820 390,4	7 525 972,3
	oś priorytetowa II	3	240 345,3	349 947,5
	oś priorytetowa III	2	101 567,9	119 491,6
	oś priorytetowa IV	223	1 309 587,5	7 095 192,3
	w tym wnioski pozytywne pod względem formalnym	98	733 528,0	3 776 449,0
12	Promesy	41	1 070 865,3	
13	Wnioski LIFE+	17	79 029,7 *	
14	Umorzenia pożyczek i kredytów	75	36 253,2 **	
15	Dopłaty do kredytów - Fundusz Spójności	2	19 624,2	
16	Pożyczki na zapewnienie płynności finansowej	10	441 024,0 ***	
Razem Narodowy Fundusz		1 881	12 188 661,2	27 824 356,6

* - wg. średniego kursu NBP na dzień 31.12.2008 r. - 1 eur = 3,5820 zł

** - maksymalna kwota możliwego umorzenia

***-bez umów podpisanych w latach poprzednich i odnawianych co roku

II.4. Efekty operacyjne i organizacyjne działalności Narodowego Funduszu w 2008 r.

Działalność Narodowego Funduszu w 2008 r. w zakresie inicjatyw organizacyjnych i działań operacyjnych, koncentrowała się głównie na wymienionych poniżej zadaniach.

1. Ukierunkowanie działalności Narodowego Funduszu w perspektywie średniookresowej

W 2008 r. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu uchwaliła „Strategię Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2009-2012”, oraz „Wspólną Strategię Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012”.

Cele strategiczne Narodowego Funduszu na lata 2009-2012 wynikające z tych dokumentów dotyczą:

- zapewnienia przy współpracy z funduszami wojewódzkimi wsparcia finansowego projektów realizujących zobowiązania RP wynikające z Traktatu Akcesyjnego i innych dyrektyw UE,
- współfinansowania przedsięwzięcia przyczyniające się do zrealizowania polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012,
- dostosowania organizacji do wypełnienia wszystkich powierzonych jej funkcji, łącząc zarządzanie środkami własnymi i absorpcję funduszy Unii Europejskiej, równoległe kładąc nacisk na koordynację działalności z pozostałymi znaczącymi podmiotami wspierającymi inwestycje ochrony środowiska,
- wspierania działań Ministra Środowiska w zakresie wypełniania zobowiązań RP wynikających z Konwencji Klimatycznej, Konwencji Bioróżnorodności, wdrażania Instrumentu Finansowego LIFE+, realizacji programu NATURA 2000 oraz polityki ekologicznej państwa dotyczącej edukacji ekologicznej.

2. Reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych

W 2008 r. w odpowiedzi na zaistniałe sytuacje nadzwyczajne Narodowy Fundusz podejmował działania służące finansowemu wsparciu zagrożonych przedsięwzięć, projektów infrastruktury ochrony środowiska. Działania te spowodowały, że w 2008 r. utworzono programy priorytetowe służące:

- współfinansowaniu usuwania skutków wichur i nawałnic z sierpnia 2008 r.,
- współfinansowaniu usuwania skutków powodzi na terenie województw: małopolskiego i podkarpackiego w 2008r.
- pomocy finansowej dla projektów z przekroczeniami kosztów, realizowanych w ramach Funduszu Spójności (ISPA/FS) - perspektywa 2000-2006.

Łączny budżet tych programów zaplanowany został na **625** mln zł.

3. Programy priorytetowe

W celu zwiększenia transparentności działania Narodowego Funduszu w 2008 r. dokonana została zmiana zawartości i funkcji programów priorytetowych Narodowego Funduszu. Zmiana dotyczyła podejścia z „oczekiwania na projekty” na koncentrowanie się na określonych, zdefiniowanych, mierzalnych celach - alokowanie na nie środków i dobór instrumentów finansowych w zależności od specyfiki przedsięwzięcia, a nie od typu beneficjenta. Programy priorytetowe na 2009 r. zamieszczono na stronach internetowych Narodowego Funduszu.

W 2008 r. w oparciu o te zasady utworzone zostały trzy wymienione wyżej programy priorytetowe.

4. Reorganizacja procesów, struktury organizacyjnej i wzmocnienie kompetencji pracowników Narodowego Funduszu

W 2008 r. zmieniony został główny proces w działalności Narodowego Funduszu – proces zawierania umów. Wprowadzony został „nowy” formularz umowy, tworzenie treści umowy zostało powierzone Wydziałowi Prawnemu, a także modyfikacji uległa kolejność jej podpisywania (najpierw beneficjent – następnie Narodowy Fundusz). Zmiany te powinny pozwolić, poprzez wykorzystanie efektu standaryzacji, na skrócenie czasu trwania procesu, co będzie monitorowane.

Struktura organizacyjna została dostosowana do nowych obowiązków nałożonych na Narodowy Fundusz, wynikających głównie z powierzenia mu roli Instytucji Wdrażającej dla I, II, III, IV i IX (działania 9.1, 9.2, 9.3) osi priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Określając strukturę organizacyjną Biura Narodowego Funduszu kierowano się zasadą podziału branżowego zadań, która jest bardziej przejrzysta i „przyjazna” dla beneficjentów ubiegających się o pomoc finansową. Struktura organizacyjna uległa „spłaszczeniu”, aby zmniejszona została liczba stopni pośrednich pomiędzy koordynatorami projektów a Zarządem NFOŚiGW. W ramach zmian organizacyjnych nastąpiła również decentralizacja zarządzania osiągnięta przez delegowanie uprawnień na dyrektorów i pracowników biura, którzy uzyskali pełnomocnictwa od Prezesa Zarządu do podejmowania decyzji w określonych zakresach, związanych przede wszystkim z rozliczaniem zawartych umów.

W celu zapewnienia realizacji celów ustawowych podejmowane były działania zmierzające do poprawy kompetencji kadry Narodowego Funduszu m.in. poprzez:

- budowę systemu motywacyjnego (m.in. w oparciu o przeprowadzoną ocenę kadry kierowniczej metodą 360°),
- dostosowanie warunków pracy do potrzeb pracownika (wdrożenie projektu telepracy),
- tworzenie i wzmocnianie zespołów pracowniczych,
- wzmocnienie funkcji menedżerskiej (delegowanie uprawnień),
- kontynuowanie projektu edukacyjnego NFOŚiGW - organizacja ucząca się,
- wypracowanie zasad etyki pracownika NFOŚiGW.

5. Informatyzacja

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej intensywnie rozwijał narzędzia informatyczne w celu usprawnienia procesów realizowanych w Narodowym Funduszu oraz dostarczenia pełnej i aktualnej informacji zarządczej. Ze względu na różnorodność zadań realizowanych przez NFOŚiGW oraz ze względu na obecny poziom informatyzacji, budowa systemów informatycznych odbywa się w kilku obszarach.

Podejmowane w 2008 r. działania dotyczyły:

- obsługi wdrażanych projektów finansowanych ze środków europejskich, obejmującej rejestrację wniosków i umów, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi i porozumieniami,
- rejestracji efektów ekologicznych w finansowanych przez NFOŚiGW przedsięwzięciach (w lipcu 2008 r. uruchomiono rejestrację efektów ekologicznych dla wniosków aplikacyjnych w ramach PO LiŚ),
- monitorowania realizacji planu finansowania przedsięwzięć, dostarczającego kompleksowej informacji o zobowiązaniach NFOŚiGW na poziomie zarządczym; system będzie zbierał w centralnej bazie dane o wpływach i zobowiązaniach Narodowego Funduszu w określonych przekrojach czasowych i będzie udostępniał zebrane informacje na żądanie uprawnionych użytkowników w prosty i czytelny (również graficzny) sposób,
- elektronicznego obiegu dokumentów i obsługi procesów realizowanych przez poszczególne komórki merytoryczne oraz w skali całego Narodowego Funduszu.

6. Program pomocy finansowej dla projektów z przekroczeniami kosztów, realizowanych w ramach Funduszu Spójności (ISPA/FS) – perspektywa 2000-2006

Wystąpienie niekorzystnych zjawisk makroekonomicznych, takich jak: wzrost popytu na usługi budowlane, wzrost cen materiałów budowlanych, tzw. emigracja zarobkowa, wahania kursu euro, spowodowało przekroczenia planowanych budżetów wielu przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności (ISPA/FS), wynoszące nawet ponad 120% całkowitych kosztów przedsięwzięcia określonych w MF/Decyzji KE. Taki wzrost kosztów realizacji przedsięwzięć, dla wielu beneficjentów, z uwagi na ich zdolność kredytową, możliwości zabezpieczenia zadłużenia, jest bardzo trudny czy wręcz niemożliwy do obsługi. Z uwagi na to, iż w wyniku tego zjawiska może mieć miejsce brak terminowej realizacji zakresów rzeczowych i nieosiągnięcie efektów ekologicznych, skutkujący zwrotem i/lub niewykorzystaniem przyznanego dofinansowania wspólnotowego, konieczne było podjęcie działań zmierzających do zapewnienia finansowania tych zadań. W wyniku podjętych działań opracowano „Program pomocy finansowej dla projektów z przekroczeniami kosztów, realizowanych w ramach Funduszu Spójności (ISPA/FS) – perspektywa 2000-2006” którego budżet wynosił ponad 600 mln zł z przeznaczeniem dla beneficjentów, którzy wykazują:

- brak zdolności kredytowej do spłaty pożyczki na przekroczenie kosztu realizacji inwestycji w okresie i na warunkach przewidzianych w „Zasadach dofinansowania ze środków NFOŚiGW”, lub w innej formie dostępnej na rynku finansowym,
- przekroczenie kosztów całkowitych przedsięwzięcia zgodnie z Memorandum Finansowym/Decyzją KE lub przekroczenie w części przedsięwzięcia współfinansowanego przez podmiot uczestniczący w realizacji wynosi minimum 25%.

Źródłem finansowania tego programu są środki subfunduszu opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji przeznaczane na ten cel za zgodą Ministra Środowiska na mocy nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 30 maja 2008 r.

Nabór wniosków w ramach programu trwał do końca 2008 r. Na dzień sporządzania sprawozdania podjęte zostały wszystkie decyzje o dofinansowaniu dla wnioskodawców spełniających warunki programu. Łączna kwota planowanego dofinansowania wyniosła **609** mln zł.

7. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej/ Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla 5 osi priorytetowych realizowanych w ramach POIiŚ. W 2008 r. działalność w tym zakresie koncentrowała się na dopracowaniu kryteriów wyboru przedsięwzięć do dofinansowania, wyborze projektów do realizacji w ramach POIiŚ oraz ich ocenie. W 2008 r. do Narodowego Funduszu wpłynęło 266 wniosków, których wnioskowane dofinansowanie ze środków UE wynosi 6.471 mln zł.

W ramach akcji „Proste Fundusze”, zainicjowanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prowadził w roku 2008 prace nad propozycjami uproszczeń w zakresie sprawozdawczości, które miały na celu ułatwienie realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”.

W obszarze sprawozdawczości NFOŚiGW zaproponował uproszczenia w zakresie:

- modyfikacji trybu sprawozdawczego monitoringu projektów indywidualnych z miesięcznego na kwartalny
- odstąpienia od obowiązku przekazywania informacji miesięcznej z realizacji osi priorytetowej na rzecz sprawozdania kwartalnego
- przekazywania sprawozdań kwartalnych przez beneficjentów za ten sam okres sprawozdawczy za realne miesiące a nie, co 90 dni od dnia podpisania umowy.
- w załączniku nr 1 do Wytycznych w zakresie sprawozdawczości PO IiŚ – wniosek beneficjenta o płatność, dodano zobowiązanie beneficjenta do podania numeru rachunku, na który Instytucja Wdrażająca ma przekazać środki.

Ponadto, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał projekt uproszczonego systemu rozliczenia zakresu rzeczowego. Nowy system polega na zastąpieniu dotychczasowych, bardzo szczegółowych dokumentów służących rozliczaniu kontraktów, tj. przejściowych świadectw płatności, na które składało się nawet kilkanaście tysięcy pozycji, zagregowanymi tabelami elementów skończonych wskazujących obiekty, które będą przedmiotem odrębnego odbioru. Tabela elementów skończonych dla projektu (TES) jest dokumentem stanowiącym podział zakresu rzeczowego (roboty/usługi/dostawy) zadania (kontraktu) na elementy, które traktowane będą jako elementy skończone i tym samym podlegające rozliczeniu i zapłacie dla wykonawcy. Celem nowego systemu rozliczeń kontraktów na roboty budowlane oraz dostawy jest uproszczenie systemu poprzez wprowadzenie tabeli elementów skończonych oraz poprawę jakości, szybkości i efektywności weryfikacji przez Instytucje Wdrażające dokumentów rozliczeniowych, a także ułatwienie monitorowania postępu realizacji kontraktów.

8. Współpraca w zakresie zmian legislacyjnych

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ściśle współpracował z Ministerstwem Środowiska przy opracowywaniu zmian legislacyjnych, których celem była poprawa efektywności gospodarowania środkami Narodowego Funduszu.

Najważniejsze zmiany, które weszły w życie w 2008 r., dotyczyły możliwości przeznaczenia za zgodą Ministra Środowiska środków zgromadzonych na tzw. subfunduszu wrakowym na inne cele związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną (ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 111, poz. 708) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków przeznaczania wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 147, poz. 932).

Narodowy Fundusz współpracował również przy opracowywaniu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1776). Projekt ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 18 listopada 2008 r. Projektowana regulacja ma na celu m.in.:

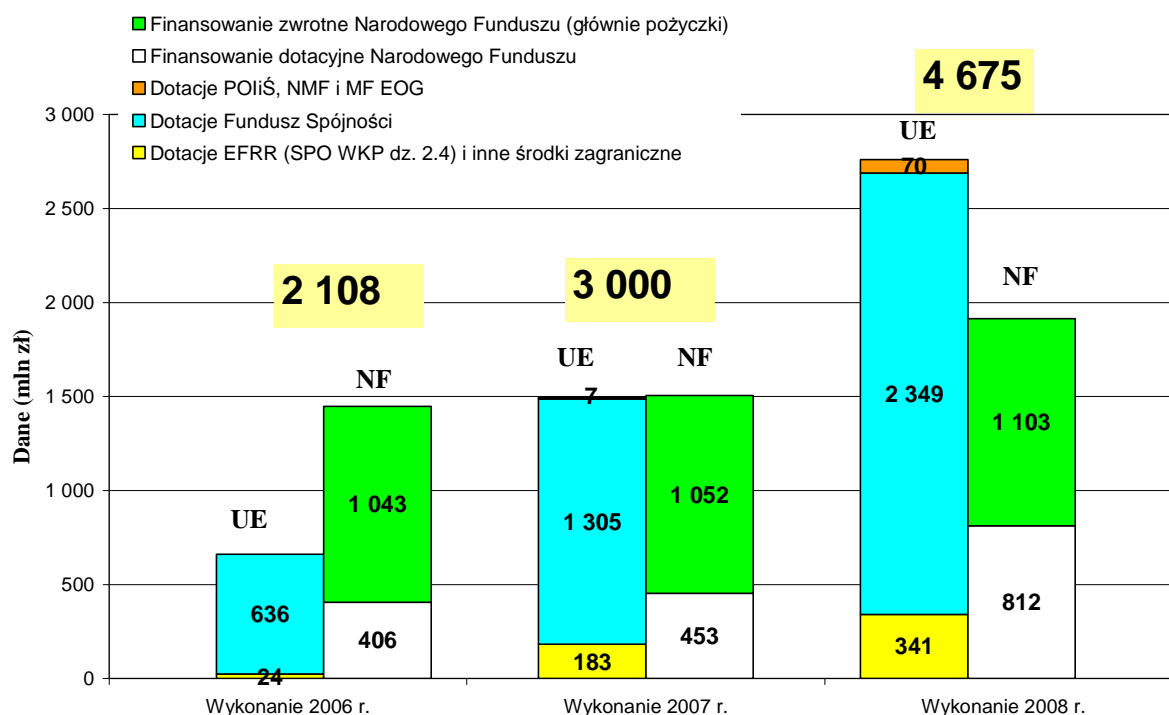
- dostosowanie obecnego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym form organizacyjno-prawnych instytucji ochrony środowiska, do rozwiązań zawartych w projektowanych ustawach: o finansach publicznych (druk sejmowy nr 1181) i Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, reformujących finanse publiczne państwa (druk sejmowy nr 1182),
- włączenie do katalogu form finansowania działań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną pożyczek na zachowanie płynności finansowej (tzw. pożyczek płatniczych) oraz instrumentu polegającego na dokonywaniu częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
- umożliwienie przeznaczania, za zgodą Ministra Środowiska, środków zgromadzonych na pozostałych 11 subfunduszach na inne cele związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

II.5. Działalność Narodowy Fundusz w 2008 r. w perspektywie wyników uzyskanych w latach 2006 - 2007

1. Finansowanie ochrony środowiska przy udziale Narodowego Funduszu w latach 2006 - 2008⁵

⁵ W kwocie finansowania zwrotnego ze środków Narodowego Funduszu wykazano saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej wg stanu na koniec roku w wysokości 207,8 mln zł odmiennie niż w zestawieniach dotyczących wykonanie planu działalności gdzie prezentowany jest wzrost salda zadłużenia w ciągu roku (51,5 mln zł)

Wykres 1 Finansowanie ochrony środowiska ze środków i przy udziale Narodowego Funduszu w latach 2006 -2008

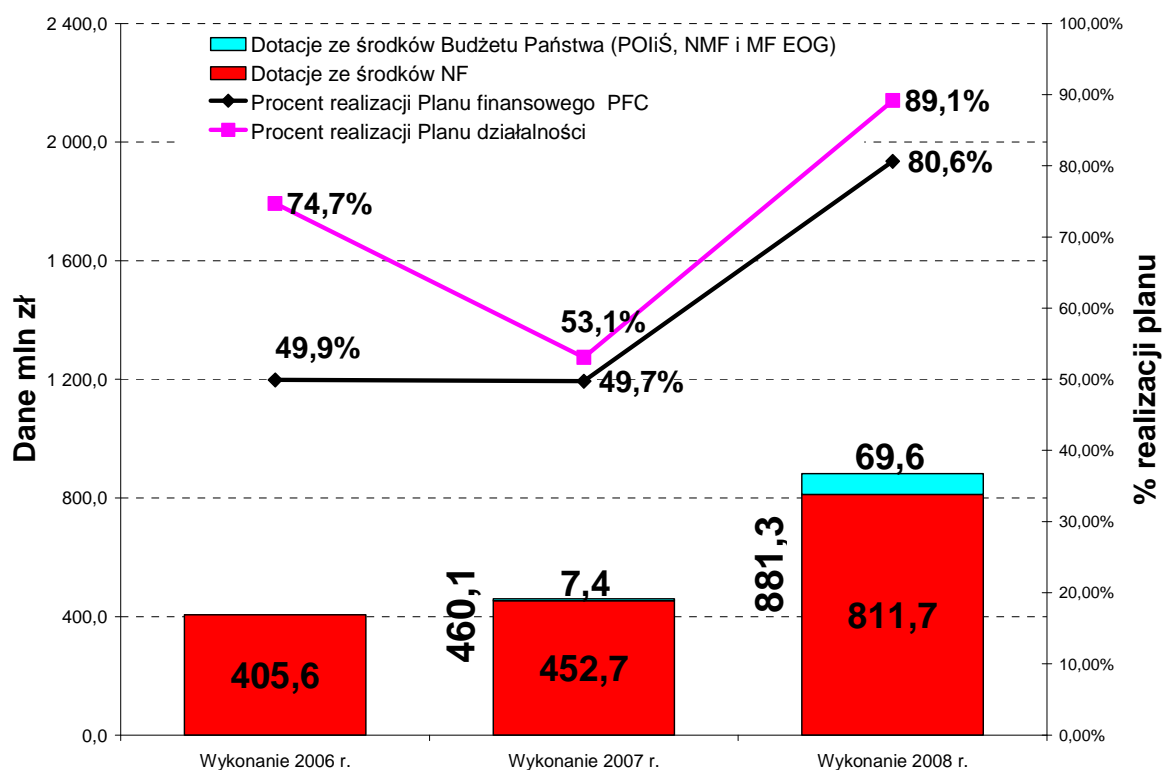

W 2008 r. przedsięwzięcia ochrony środowiska przy udziale Narodowego Funduszu zasilone zostały rekordową kwotą ponad **4.675** mln zł, co oznacza w porównaniu do 2007 r. ponad 55% wzrost transferu środków dla przedsięwzięć ochrony środowiska.

2. Finansowanie dotacyjne ze środków Narodowego Funduszu w latach 2006 -2008

W 2008 r. w zakresie dotacyjnego finansowania ochrony środowiska odnotowaną wysoką realizację Planu finansowego PFC jak i Planu działalności. Kwota wydatkowana w 2008 r. na dotacyjne finansowanie ochrony środowiska jest prawie dwukrotnie większa od osiągniętej w 2007 r., a poziom realizacji planu wzrósł z 53,1 % do 89,1%.

Wykres 2 Finansowanie dotacyjne ze środków Narodowego Funduszu w latach 2006 - 2008

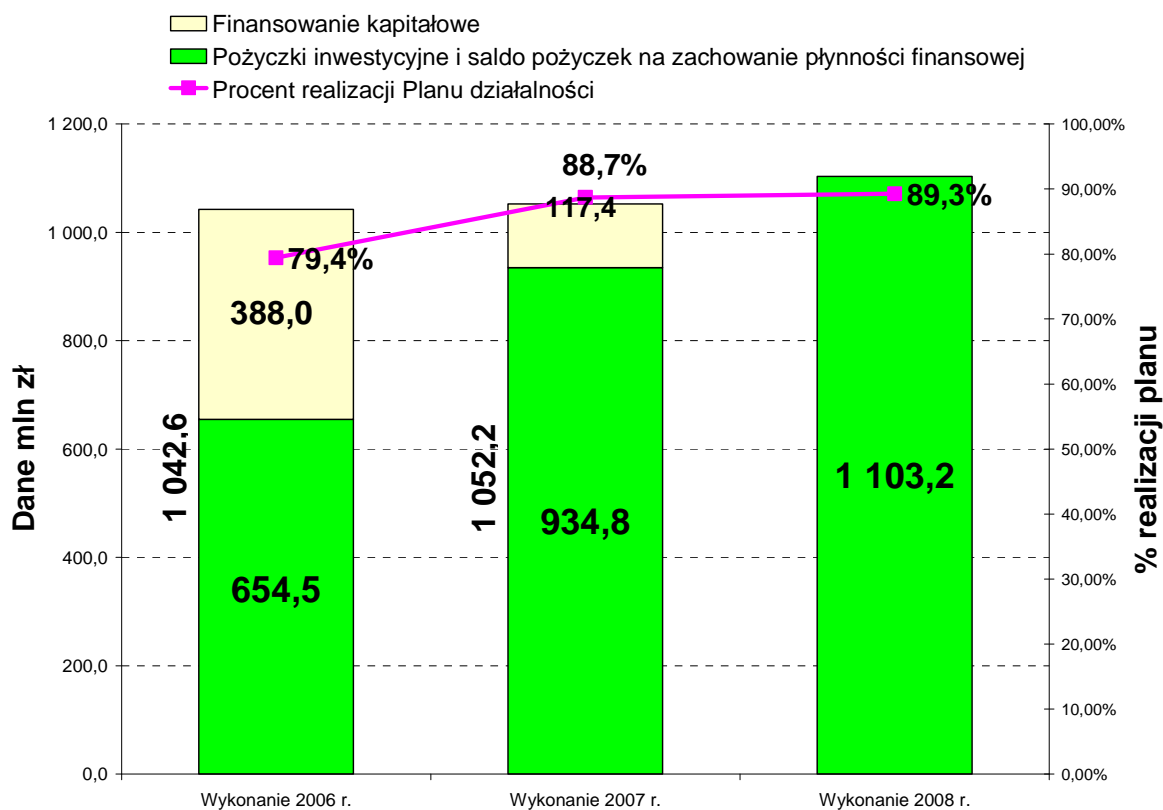

3. Finansowanie zwrotne ze środków Narodowego Funduszu w latach 2006 - 2008 (pożyczki inwestycyjne, saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej, finansowanie kapitałowe)

W 2008 r. kwota środków zaangażowanych w ochronę środowiska w formie zwrotnej (pożyczki inwestycyjne i saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej) przekroczyła **1.103** mln zł. W sumie tej saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej stanowi **207,8** mln zł. Saldo to w 2008 r. wzrosło o **51,5** mln zł w wyniku dokonania wypłaty na kwotę **402,3** mln zł i spłat środków w kwocie **350,8** mln zł.

W ujęciu procentowym realizacja planu w tej pozycji wyniosła 89,3% niewiele przekraczając wielkość osiągniętą w 2007 r. (88,7%).

Wykres 3 Finansowanie zwrotne ze środków Narodowego Funduszu w latach 2006-2008 (pożyczki inwestycyjne, saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej, finansowanie kapitałowe)

Szczegółowo informację o realizacji Planu finansowego, Planu finansowania ochrony środowiska, efektów ekologicznych oraz innych istotnych aspektów działalności Narodowego Funduszu przedstawiono w kolejnych rozdziałach

III. Realizacja Planu finansowego

Projekt Planu finansowego na 2008 rok w wersji budżetowej został uchwalony przez Radę Nadzorczą Narodowego Funduszu w dniu 14 sierpnia 2007 r. Projekt Planu został dostarczony Ministrowi Środowiska w celu uzgodnienia i przez niego przekazany Ministrowi Finansów. Wskutek interwencji Ministerstwa Finansów dotyczącej potrzeby uszczegółowienia części A tabeli PFC i wykazania w niej struktury zadań, które Narodowy Fundusz będzie realizował w 2008 r., część A tabeli PFC została uszczegółowiona. Rada Nadzorcza w dniu 8 października 2007 r. przyjęła uszczegółowienie części A tabeli PFC. Wyżej wymieniony dokument, za pośrednictwem Ministra Środowiska, został przekazany do Ministerstwa Finansów. Ministerstwo Finansów nie dokonało jednak zamiany tabeli PFC projektu Planu z częścią A zagregowaną na z częścią A uszczegółowioną, przy opracowywaniu ostatecznej wersji projektu ustawy budżetowej na rok 2008. Załącznikiem do ustawy budżetowej na rok 2008, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 8 stycznia 2008 r., był więc Plan finansowy Narodowego Funduszu ze zagregowaną częścią A tabeli PFC.

Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2008 r. był w ciągu 2008 roku dwukrotnie zmieniany. W dniu 22 lipca 2008 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o ujednoczeniu części A tabeli PFC (uszczegółowionej, będącej dokumentem wewnętrznym) ze zagregowaną - będącą załącznikiem do ustawy budżetowej.

Druga zmiana przeprowadzona została w trybie art. 152 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), na mocy uchwały Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu z dnia 19 sierpnia 2008 r. W części A Planu zrezygnowano z wykazywania finansowania w postaci zwrotnej, wskazując, że wydatki na finansowanie zwrotne, rozpisane na pozycje szczegółowe, wykazywane są w Planie działalności. Przeprowadzając zmianę zmniejszono również przychody w zakresie dotacji z budżetu państwa, zwiększono wydatki na realizację zadań bieżących i zmniejszono dotacje inwestycyjne. Szczegółowy wykaz zmian Planu finansowego PFC Narodowego Funduszu na 2008 rok przedstawiono w tabelach Tabela 3 i Tabela 4. Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu i jej odniesienie do wartości planowanych dotyczy ostatecznej (po dwóch zmianach) wersji Planu finansowego.

Tabela 3 Wykaz zmian części A tabeli PFC Narodowego Funduszu na 2008 r.

Lp.	Treść	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 14.08.2007r.	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 8.10.2007r.	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 22.07.2008r.	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 19.08.2008r.	Zmiany (3-6)
1	2	3	4	5	6	7
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	2 388 050	2 388 050	2 388 050	1 093 050	1 295 000
1	finansowane w formie zwrotnej (pożyczki, kredyty, finansowanie kapitałowe)	1 190 000	1 190 000	1 190 000	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	
1.1	zadań ze środków zgromadzonych na wydziałonych ustawowo subfunduszach m.in subfunduszu opłat zastępczych i kar z ustawy prawo energetyczne, subfunduszu opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, subfunduszu górniczym, subfunduszu opłat produktowych	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	310 900	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF
1.2	projektów ISPA/Fundusz Spójności, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz działania 2.4 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko		650 000			
1.3	pozostałych zadań m.in: z zakresu ochrony powietrza, ochrony wód, ochrony powierzchni ziemi, oraz kapitałowego finansowania ochrony środowiska		229 100			
2	finansowane w formie bezzwrotnej z tego:	1 198 050	1 198 050	1 198 050	1 093 050	-105 000
2.1	na realizację zadań bieżących	204 550	204 550	204 550	299 550	95 000
2.1.1	ze środków zgromadzonych na wydziałonych ustawowo subfunduszach m.in subfunduszu gospodarka wodna, subfunduszu opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza, subfunduszu opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego, subfunduszu górniczym, subfunduszu geologicznym, subfunduszu opłat produktowych	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	46 280	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF
2.1.2	w zakresie projektów ISPA/Fundusz Spójności, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz działania 2.4 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (środki przekazanej dotacji budżetowej i środki Narodowego Funduszu)		45 000			
2.1.3	w zakresie pozostałych zadań m.in: ochrony powietrza, ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony przyrody i krajobrazu, leśnictwa, państwowego monitoringu środowiska, edukacji ekologicznej, prac naukowo-badawczych i ekspertyz, zapobiegania klęskom żywiołowym		113 270			
2.2	wydatki majątkowe	993 500	993 500	993 500	793 500	-200 000
2.3	ze środków zgromadzonych na wydziałonych ustawowo subfunduszach m.in subfunduszu gospodarka wodna, subfunduszu opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza, subfunduszu opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego, subfunduszu opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, subfunduszu górniczym, subfunduszu geologicznym, subfunduszu opłat produktowych, subfunduszu opłat zastępczych z prawa energetycznego	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	259 820	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF	wartości określone szczegółowo w Planie działalności NF
2.4	w zakresie projektów ISPA/Fundusz Spójności, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz działania 2.4 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (środki przekazanej dotacji budżetowej i środki Narodowego Funduszu)		496 680			
2.5	w zakresie pozostałych zadań m.in: ochrony powietrza, ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony przyrody i krajobrazu, leśnictwa, państwowego monitoringu środowiska, edukacji ekologicznej, prac naukowo-badawczych i ekspertyz, zapobiegania klęskom żywiołowym		237 000			

Tabela 4 Wykaz zmian części B tabeli PFC Narodowego Funduszu na 2008 r.

Lp.	Treść	Paragrafy	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 14.08.2007r.	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 8.10.2007r.	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 22.07.2008r.	Plan Funduszu Celowego uchwalony przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW w dniu 19.08.2008r.	Zmiany (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Stan funduszu na początek roku	x	5 830 694	5 830 694	5 830 694	5 830 694	0
	w tym:						0
1	Środki pieniężne	x	50 000	50 000	50 000	50 000	0
2	Udziały	x	824 004	824 004	824 004	824 004	0
3	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	x	875 000	875 000	875 000	875 000	0
4	Należności	x	4 090 203	4 090 203	4 090 203	4 090 203	0
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	x	4 066 524	4 066 524	4 066 524	4 066 524	0
5	Zobowiązania (minus)	x	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	0
6	Pozostałe aktywa	x	56 487	56 487	56 487	56 487	0
II	Przychody	x	1 789 100	1 789 100	1 789 100	1 490 958	-298 142
1	Dotacje z budżetu państwa, w tym:	2000,2430,6200,6200	412 050	412 050	412 050	113 908	-298 142
1.1	na inwestycje	6200,6220	376 500	376 500	376 500	98 982	-277 518
2	Składki i opłaty	040, 049, 052, 053, 054, 069, 082, 085	1 217 350	1 217 350	1 217 350	1 217 350	0
2.1	- opłaty i kary za korzystanie ze środowiska		370 000	370 000	370 000	370 000	0
2.2	- opłaty eksploatacyjne i koncesyjne		213 000	213 000	213 000	213 000	0
2.3	- opłaty produktowe		6 000	6 000	6 000	6 000	0
2.4	- opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego		250	250	250	250	0
2.5	- opłaty o których mowa w art.142 ustawy Prawo wodne		4 500	4 500	4 500	4 500	0
2.6	- opłaty za przyznanie uprawnień do emisji		48 000	48 000	48 000	48 000	0
2.7	- opłaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji		420 000	420 000	420 000	420 000	0
2.8	- opłaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową		3 100	3 100	3 100	3 100	0
2.9	- kary z ustawy o biokomponentach i biopaliwach		2 000	2 000	2 000	2 000	0
2.10	- opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne		150 000	150 000	150 000	150 000	0
2.11	- opłaty i kary wynikające z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym		500	500	500	500	0
3	Pozostałe przychody	x	159 700	159 700	159 700	159 700	0
	w tym:						0
	- przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	0920	102 000	102 000	102 000	102 000	0
III	Wydatki	x	1 342 650	1 342 650	1 342 650	1 237 650	-105 000
1	Dotacje na realizację zadań bieżących	244, 245,289	204 550	204 550	204 550	299 550	95 000
2	Wydatki bieżące (własne)	x	127 600	127 600	127 600	127 600	0
2.1	- wynagrodzenia	4010 - 4100, 4170, 4180	51 500	51 500	51 500	51 500	0
2.2	- skł. na ubezpieczenie społ.	4110	8 300	8 300	8 300	8 300	0
2.3	- skł. na F-sz Pracy	4120	1 200	1 200	1 200	1 200	0
2.4	- pozostałe, w tym:	x	66 600	66 600	66 600	66 600	0
2.4.1	- remonty	4270	800	800	800	800	0
2.4.2	- inne, w tym:	x	65 800	65 800	65 800	65 800	0
	- pozostałe koszty finansowe		48 600	48 600	48 600	48 600	0
3	Wydatki inwestycyjne	x	1 010 500	1 010 500	1 010 500	810 500	-200 000
3.1	- wydatki inwestycyjne (własne) i wydatki na zakupy inwestycyjne (własne) ¹⁾	6110, 6120	17 000	17 000	17 000	17 000	0
3.2	- dotacje inwestycyjne	6260, 6270	993 500	993 500	993 500	793 500	-200 000
IV	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III)	x	6 294 144	6 294 144	6 294 144	6 101 002	-193 142
	w tym:						0
1	Środki pieniężne	x	50 000	50 000	50 000	50 000	0
2	Udziały	x	930 004	930 004	930 004	930 004	0
3	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	x	1 100 000	1 100 000	1 100 000	856 858	-243 142
4	Należności	x	4 203 153	4 203 153	4 203 153	4 253 153	50 000
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	x	4 179 474	4 179 474	4 179 474	4 229 474	50 000
5	Zobowiązania (minus)	x	-58 000	-58 000	-58 000	-58 000	0
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu	x					0
6	Pozostałe aktywa	x	68 987	68 987	68 987	68 987	0

III.1. Wykonanie Planu finansowego – tabela PFC (plan funduszu celowego)

Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu – tabela PFC zostało przedstawione w tabeli Tabela 5. Zestawienie to zawiera stan funduszu na początek i koniec roku, przychody oraz wydatki Narodowego Funduszu.

Stan funduszu jest to wartość funduszu własnego, na który składają się: kapitał podstawowy, fundusz rezerwowy oraz wynik roku obrotowego. Wartość funduszu własnego odpowiada majątkowi netto, w związku z tym tabela PFC zawiera informacje o wartościach głównych aktywów:

- środków pieniężnych,
- papierów wartościowych Skarbu Państwa,
- udziałów,
- należności ogółem oraz należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów,

a także zobowiązań i pozycji zrównanych ze zobowiązaniami wykazywanych ze znakiem „minus”, oznaczających obce źródła finansowania aktywów zarządzanych przez Narodowy Fundusz. Pozycja ta obejmuje oprócz zobowiązań długo- i krótkoterminowych, w rozumieniu ustawy o rachunkowości, rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe, środki funduszy zagranicznych powierzone Narodowemu Funduszowi, a także środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Pozycje przychodów i wydatków odpowiadają zwiększeniom i zmniejszeniom wartości funduszu własnego, z wyjątkiem wydatków inwestycyjnych własnych, które nie wpływają na wartość funduszu własnego.

Kategoria przychodów obejmuje:

- dotacje z budżetu państwa,
- przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
- przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych,
- przychody z tytułu opłat produktowych,
- przychody z tytułu opłaty rejestracyjnej za wydanie pozwolenia zintegrowanego,
- przychody z tytułu opłat o których mowa w artykule 142 ustawy Prawo wodne,
- przychody z tytułu opłat za przyznanie uprawnień do emisji,
- przychody z tytułu opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przychody z tytułu opłat i kar za substancje zubożające warstwę ozonową,
- przychody z tytułu kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych,
- przychody z tytułu opłat i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne,
- przychody z tytułu opłat i kar za zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przychody z tytułu kar wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów,
- przychody pozostałe oznaczające inne przychody w tym: przychody finansowe, m.in. z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów oraz pozostałe przychody operacyjne.

Kategoria wydatków obejmuje:

- dotacje – przez które rozumie się wszystkie bezzwrotne formy finansowania ochrony środowiska, w tym:
 - dotacje na realizację zadań bieżących (dotacje nieinwestycyjne), w tym dotacje ze środków pochodzących z budżetu państwa z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
 - dotacje inwestycyjne, obejmujące również dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych i umorzenia pożyczek oraz dotacje inwestycyjne ze środków pochodzących z budżetu państwa z PO IiŚ oraz MF EOG i NMF,
- wydatki bieżące (własne) – obejmujące:
 - wynagrodzenia,
 - składki na ubezpieczenia społeczne,
 - składki na Fundusz Pracy,
 - pozostałe, obejmujące koszty utrzymania organów i biura Narodowego Funduszu, zdefiniowane w ustawie o rachunkowości: koszty finansowe, remonty oraz pozostałe koszty operacyjne,
- wydatki i zakupy inwestycyjne własne.

III.1.1.Stan funduszu

Stan funduszu (pozycja odpowiadająca kapitałowi (funduszowi) własnemu w bilansie majątkowym jednostki) na początek roku wyniósł **6.279.981** tys. zł. Jest on mniejszy o **4.770** tys. zł od stanu funduszu prezentowanego w bilansie w Sprawozdaniu finansowym Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2007. Wynika to ze zmiany zasad (polityki) rachunkowości, dotyczącej obowiązku tworzenia rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze – rezultat utworzenia rezerw wpływa na wynik finansowy lat ubiegłych. Stan aktywów na początku 2008 r. wyniósł **6.352.195** tys. zł, w tym:

• środki pieniężne:	1.434.505 tys. zł
• papiery wartościowe Skarbu Państwa:	0 tys. zł
• należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów:	3.992.621 tys. zł
• pozostałe aktywa:	925.069 tys. zł
w tym:	
- udziały i akcje w spółkach:	862.577 tys. zł
- wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe aktywa trwałe:	53.623 tys. zł
Zobowiązania:	-72.214 tys. zł

Na 2008 r. przychody (poz. II Tabela 5) zaplanowano w wysokości **1.490.958** tys. zł, a wydatki (poz. III Tabela 5) w wysokości **1.237.650** tys. zł.

Rzeczywiste przychody w 2008 r. wyniosły **1.895.546** tys. zł, co stanowiło 127% wielkości planowanej, a wydatki **963.491** tys. zł, tj. 78% planowanych wydatków.

Zaplanowane przychody oraz planowane wydatki, miały doprowadzić do spadku stanu funduszu na koniec roku (poz. IV Tabela 5) do wysokości **6.101.002** tys. zł. W rzeczywistości fundusz osiągnął wartość **7.214.036** tys. zł, tj. 118% wielkości planowanej.

Aktywa na koniec 2008 r. wyniosły **7.253.150** tys. zł, w tym:

• środki pieniężne:	1.793.377 tys. zł
• papiery wartościowe Skarbu Państwa:	499.301 tys. zł
• należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów:	4.028.696 tys. zł
• pozostałe aktywa:	931.776 tys. zł
w tym:	
- udziały i akcje w spółkach:	871.353 tys. zł
- wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe aktywa trwałe	53.123 tys. zł

Zobowiązania: **-39.114** tys. zł

Suma bilansowa Narodowego Funduszu wyniosła na koniec 2008 r. **7.253.150** tys. zł i była wyższa od stanu na początek roku o **900.955** tys. zł. Oznacza to, że w ujęciu realnym suma bilansowa zwiększyła się o 9,6%.

III.1.2.Przychody

Wykonanie planu przychodów przedstawiono w tabeli Tabela 6.

W 2008 r. przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska (poz. II Tabela 6) wyniosły **397.591** tys. zł, co stanowi 107% wielkości planowanej na **370.000** tys. zł. Przychody te są skutkiem wypełniania przez podmioty korzystające ze środowiska obowiązku wnoszenia opłat, a także kar pieniężnych wynikających z niedopełnienia tego obowiązku.

Przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych (poz. III Tabela 6) w 2008 r. wyniosły **225.812** tys. zł, co stanowi 106% wielkości planowanej na **213.000** tys. zł. Przychody te są wynikiem wnoszenia opłat ustalanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r., Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.). Wyższe przychody są efektem przede wszystkim zmiany stawek opłat zwiększenia ściągalności opłat przez Narodowy Fundusz poprzez działania dyscyplinujące płatników i egzekucję należności.

Przychody z tytułu opłat produktowych (poz. IV Tabela 6) w 2008 r. wyniosły **6.060** tys. zł, czyli 101% wielkości planowanej na **6.000** tys. zł. Wpływy te zasilają Narodowy Fundusz na podstawie zapisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r., Nr 90, poz. 607). Wykazywana kwota przychodów z tytułu opłat produktowych nie obejmuje środków przekazanych do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wyniku redystrybucji środków z tytułu opłat produktowych za opakowania.

Przychody z tytułu wniesienia opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego (poz. V Tabela 6) stanowią przychód Narodowego Funduszu od 2005 r. Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 201 wprowadziła obowiązek uzyskania pozwoleń zintegrowanych na prowadzenie wybranych rodzajów instalacji przemysłowych, czyli na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska

według zasad tzw. najlepszych dostępnych technik (BAT). W 2008 r. przychody z tego tytułu wyniosły **1.223** tys. zł tj. 489% wielkości planowanej na **250** tys. zł. Prognoza przychodów na subfundusz opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego została opracowana i przekazana do Narodowego Funduszu przez Ministerstwo Środowiska. Odchylenie rzeczywistego wykonania od wielkości zaplanowanej stanowi efekt większej niż zakładano liczby wydanych pozwoleń zintegrowanych.

Przychody z tytułu opłat, o których mowa w art. 142 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.), za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych, opłat za oddanie w użytkowanie obwodów rybackich i opłat za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami wyniosły w 2008 r. **4.870** tys. zł (poz. VI Tabela 6), co stanowiło 108% wielkości planowanej na **4.500** tys. zł.

Przychody z tytułu opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji oraz opłaty za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji (poz. VII Tabela 6) stanowią przychód Narodowego Funduszu na mocy ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784). W 2008 r. wyniosły one **21.937** tys. zł tj. 46% wielkości planowanej na **48.000** tys. zł. Przychody z tego tytułu należy rozpatrywać łącznie z przychodami z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska. W myśl art. 25 „prowadzący instalację, który uiszcza opłatę (...) nie ponosi w pierwszym roku okresu rozliczeniowego opłat za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza”. Łączna zaplanowana kwota z obydwu źródeł wyniosła **418.000** tys. zł natomiast łączne wykonanie **419.528** tys. zł tj. 100,4% planowanej wielkości. Należy przyjąć, że plan został zrealizowany z odmiennym niż zakładano rozkładem źródeł wpływów.

Przychody z tytułu opłat i kar za substancje zubożające warstwę ozonową uzyskiwane są na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263 z późn. zm.). Przychody z tego tytułu w 2008 r. wyniosły **2.258** tys. zł (poz. VIII Tabela 6), co stanowi 73% wielkości planowanej na podstawie szacunków przekazanych przez Ministerstwo Środowiska.

W zakresie przychodów wynikających z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 z późn. zm.), Narodowy Fundusz uzyskał w 2008 r. przychody w kwocie **490.370** tys. zł (poz. IX Tabela 6), co stanowi 117% wielkości planowanej na **420.000** tys. zł.

Narodowy Fundusz uzyskał **367.343** tys. zł (poz. X Tabela 6) przychodu z tytułu opłat i kar wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.), przeznaczanych na wspieranie odnawialnych źródeł energii i wysokosprawną kogenerację. Stanowiło to 245% wielkości planowanej na **150.000** tys. zł. Wpływy z tego tytułu dotyczą prawie w całości opłat zastępczych uiszczanych przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem, w związku z nieuzyskaniem odpowiedniego poziomu uzysku energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim. Przekroczenie planu wynika z faktu, że przy konstrukcji tej pozycji planistycznej zakładano wyższy poziom uzysku energii z odnawialnych źródeł energii w 2007 r.

W 2008 r. uzyskano przychody w wysokości **195** tys. zł (poz. XI Tabela 6) wynikające z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, co stanowiło 39% wielkości planowanej na **500** tys. zł.

W 2008 r. uzyskano **274** tys. zł z tytułu kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach, co stanowiło 14% wielkości planowanej na **2.000** tys. zł (poz. XII Tabela 6). Niezrealizowanie zaplanowanej wielkości wynika z faktu, że przychody z tego tytułu są od 2007 roku nowym źródłem wpływów, a szacowanie ich jest obciążone wysokim stopniem niepewności co do oczekiwanego poziomu przychodu z uwagi na brak danych historycznych stanowiących podstawę prognozy.

W 2008 r. Narodowy Fundusz osiągnął również przychody w wysokości **51** tys. zł (poz. XIII Tabela 6) z tytułu kar za międzynarodowe przemieszczanie odpadów pobieranych na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2007 r., Nr 124, poz. 859). Wpływy z tego tytułu nie były planowane w Planie finansowym Narodowego Funduszu na 2008 rok ze względu na zbieżność terminów opracowania projektu tego Planu i wejścia w życie ww. ustawy.

Przychody pozostałe (poz. XIV Tabela 6) w 2008 r. wyniosły **307.951** tys. zł, czyli 193% wielkości planowanej na **159.700** tys. zł, z tego:

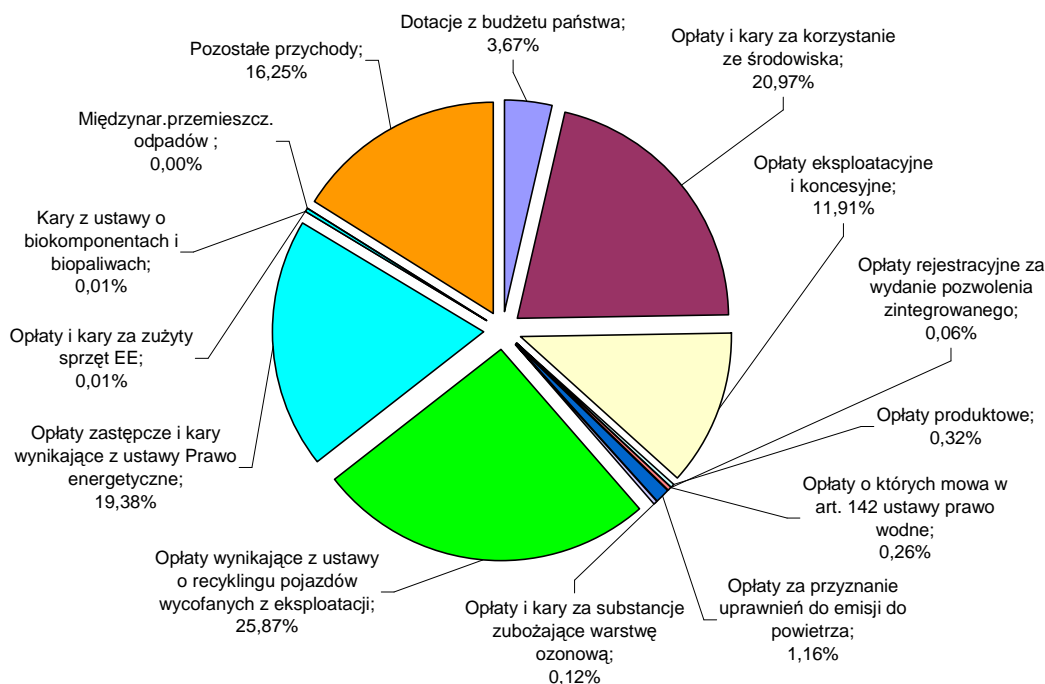
- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów **120.934** tys. zł, tj. 119% wielkości planowanej (poz. XIV.1 Tabela 6),
- przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych **139.802** tys. zł, tj. 736% wielkości planowanej (poz. XIV.2 Tabela 6),
- przychody z tytułu dywidendy od posiadanych akcji i udziałów **4.773** tys. zł (poz. XIV.3 Tabela 6),
- przychody pozostałe **42.441** tys. zł, tj. 289% wielkości zaplanowanej (poz. XIV.4 Tabela 6).

Odsetki od pożyczek i kredytów uzyskane w 2008 r. były wyższe od zaplanowanych o **18.934** tys. zł na skutek wyższej średniej ważonej stopy redyskonta weksli ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej w 2008 r. od założonej w Planie finansowym. Ponad 7-krotny wzrost przychodów z tytułu papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych wynika z wyższego niż oczekiwano średniego stanu środków pieniężnych gromadzonych w ramach wyodrębnionych subfunduszy i funduszu podstawowego. Przychody z oprocentowania środków wydzielonych subfunduszy zwiększają środki tych subfunduszy i od roku 2007 prezentowane są w pozycji przychody pozostałe. W zakresie przychodów z tytułu dywidendy od posiadanych akcji i udziałów oraz zysku ze zbycia akcji osiągnięto **4.773** tys. zł. Przychody pozostałe wyniosły **42.441** tys. zł, co stanowiło 289% wielkości planowanej. Do pozostałych przychodów zaliczono rozwiązanie rezerw, zwroty kosztów postępowań spornych oraz inne przychody z umów na łączną kwotę **10.644** tys. zł, przychody z tytułu dodatnich różnic kursowych wynoszących w 2008 r. **2.948** tys. zł, rozwiązanie rezerwy dotyczącej przedsięwzięcia likwidacji zanieczyszczeń i odpadów po Zakładach „Tarnowskie Góry” na kwotę **24.552** tys. zł, refundację kosztów pomocy technicznej SPO WKP oraz MF EOG i NMF wynoszącą łącznie **3.436** tys. zł, zwroty dotacji w kwocie **540** tys. zł a także inne przychody na kwotę **321** tys. zł.

W ostatecznej wersji Planu finansowego Narodowego Funduszu zaplanowano dotacje z budżetu państwa w wysokości **59.402** tys. zł. W ciągu 2008 roku do Narodowego Funduszu wpłynęło **69.612** tys. zł, co stanowiło 117% planowanej wielkości.

Strukturę przychodów przedstawiono na rysunku Rysunek 5.

Rysunek 5 Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2008 r.

III.1.3. Wydatki

Wykonanie planu wydatków przedstawiono w tabeli Tabela 7.

W 2008 r. udzielono dotacji na kwotę **881.358** tys. zł (poz. I Tabela 7), z tego na dotacje inwestycyjne przypadło **635.457** tys. zł (poz. I.2 Tabela 7), a na dotacje nieinwestycyjne (dotacje na realizację zadań bieżących) **245.900** tys. zł (poz. I.1 Tabela 7). Kwota udzielonych dotacji stanowi 81% wielkości planowanej w Planie finansowym PFC na **1.093.050** tys. zł.

Dotacje nieinwestycyjne ze środków własnych wyniosły **243.542** tys. zł, co stanowiło 99% dotacji nieinwestycyjnych ogółem. Pozostałą część stanowiły dotacje nieinwestycyjne finansowane ze środków MF EOG i NMF w ramach dotacji budżetowej i wyniosły **2.358** tys. zł.

W 2008 r. dotacje inwestycyjne finansowane ze środków własnych Narodowego Funduszu wyniosły **568.203** tys. zł tj. 89% dotacji inwestycyjnych ogółem. Dotacje inwestycyjne finansowane ze środków MF EOG i NMF w ramach dotacji budżetowej wyniosły **67.254** tys. zł i stanowiły 11% dotacji inwestycyjnych ogółem.

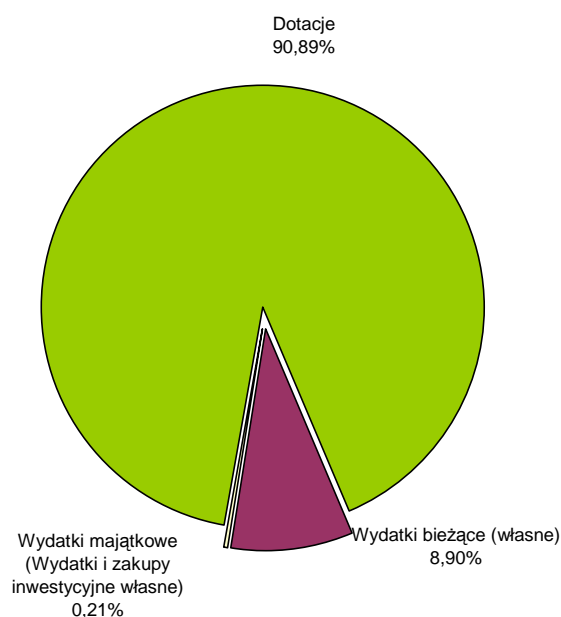
Wydatki bieżące (własne) w 2008 r. wyniosły **80.134** tys. zł (poz. II Tabela 7), tj. 63% wielkości planowanej. Znaczącą pozycję w wydatkach bieżących stanowią wynagrodzenia, w ramach których plan zrealizowano w 96%, co odpowiada wydatkom w wysokości **49.309** tys.

zł (poz. II.1 Tabela 7). Poniesione w 2008 r. koszty wynagrodzeń są wyższe, niż w 2007 r., ze względu na wzrost poziomu zatrudnienia w związku z przejściem obsługi III osi priorytetowej PO IiŚ oraz programu LIFE +. W pozycji II.2 tabeli 5 pochodne od wynagrodzeń wydatki wyniosły **6.961** tys. zł i stanowiły 73% wielkości planowanej na **9.500** tys. zł.

W 2008 r. koszty finansowe wyniosły **12.085** tys. zł tj. 25% analogicznej wielkości w planie finansowym PFC i były o prawie **10.000** tys. zł niższe w porównaniu do 2007 r. Na koszty finansowe złożyły się odsetki w wysokości **7.817** tys. zł, aktualizacja wartości inwestycji w kwocie **3.474** tys. zł oraz inne koszty finansowe w wysokości **794** tys. zł. Pozostałe wydatki bieżące (własne) zamknęły się kwotą **11.779** tys. zł (poz. II.4 Tabela 7), tj. 65% planu wynoszącego **18.000** tys. zł.

W 2008 r. wydatki i zakupy inwestycje własne wyniosły **2.000** tys. zł (poz. III Tabela 7), tj. ok. 10% wielkości planowanej na **17.000** tys. zł. Główną przyczyną niewydatkowania zaplanowanych środków było ograniczenie wydatków inwestycyjnych lub ich przesunięcie na rok kolejny. Strukturę wydatków ogółem przedstawiono na rysunku Rysunek 6.

Rysunek 6 Struktura wydatków Narodowego Funduszu w 2008 r.

III.2. Wpływy i wydatki środków finansowych

Wpływy i wydatki środków finansowych przedstawiono w tabeli Tabela 8. Zestawienie to odpowiada rachunkowi przepływu środków pieniężnych, bowiem przedstawia stan wolnych środków, obejmujących środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa, na początek i koniec roku oraz ich wpływy i wydatki.

Stan wolnych środków pieniężnych na początek 2008 r. wyniósł **1.434.505** tys. zł (poz. I Tabela 8). Wpływy środków finansowych wyniosły **2.630.034** tys. zł, z tego:

- wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów: **777.761** tys. zł
- wpływy statutowe z tytułu opłat i kar: **1.517.984** tys. zł
- wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży): **113.375** tys. zł
- wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych: **127.511** tys. zł
- pozostałe wpływy: **93.402** tys. zł

W pozycji pozostałe wpływy w powyższej tabeli ujęte zostały:

- środki pochodzące z pomocy zagranicznej rozliczane z rachunków bilansowych Narodowego Funduszu w kwocie **7.576** tys. zł,
- wpływy ze środków zagranicznych, pochodzących z dotacji budżetowej (MF EOG i NMF) w wysokości **69.760** tys. zł,
- pozostałe wpływy w kwocie **16.066** tys. zł.

Wpływy, z wyjątkiem wpływów ze zwrotu rat pożyczek i kredytów, zostały omówione we wcześniejszej części sprawozdania.

Z uzyskanych wpływów oraz wykorzystując wolne środki, Narodowy Fundusz dokonał wypłat na kwotę **1.771.860** tys. zł (poz. III Tabela 8), z tego:

- wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek i kredytów inwestycyjnych: **895.359** tys. zł
- wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń): **660.843** tys. zł
- wydatki z tytułu kosztów działalności: **67.198** tys. zł
- wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów (wzrost salda należności z tego tytułu): **51.516** tys. zł
- wydatki środków z dotacji z budżetu państwa (MF EOG i NMF): **69.612** tys. zł
- pozostałe wydatki: **27.332** tys. zł

W pozycji pozostałe wydatki ujęte zostały wydatki (kasowe) inwestycyjne własne i pozostałe wydatki z tytułu kosztów finansowych i operacyjnych w wysokości **13.869** tys. zł, wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej w wysokości **13.463** tys. zł. Poszczególne pozycje wydatków zostaną omówione w dalszej części sprawozdania.

Stan wolnych środków na koniec 2008 r. wyniósł **2.292.678** tys. zł (poz. IV Tabela 8). W kwocie tej znaczną część, bo prawie **2.161.204** tys. zł (poz. 13 Tabela 8) stanowiły środki, które Narodowy Fundusz zobowiązany jest wykazywać na wyodrębnionych subfunduszach celowych. Stan środków zagranicznych (fundusz EFP PHARE, SIDA, środki pomocy technicznej Memorandum finansowego 013) powierzone Narodowemu Funduszowi wyniósł na koniec roku **16.520** tys. zł. Oznacza to, że w kwocie środków pieniężnych i papierów wartościowych na koniec roku jedynie **114.955** tys. zł stanowiły środki dyspozycyjne, które zabezpieczają płynność finansową Narodowego Funduszu (w tym środki dotacji MF EOG i NMF w kwocie **660** tys. zł).

III.3. Koszty działalności i źródła ich pokrycia

Koszty działalności i źródła ich pokrycia w 2008 r. przedstawiono w tabeli Tabela 9 – wyliczenie wyniku finansowego. Zestawienie to w treści finansowej, odpowiada rachunkowi zysków i strat sporządzonemu na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2002 r., Nr 230, poz. 1934).

W 2008 r. w wyniku osiągnięcia przychodów w wysokości **1.895.546** tys. zł oraz poniesienia kosztów w wysokości **961.491** tys. zł Narodowy Fundusz osiągnął zysk w wysokości **934.055** tys. zł (poz. III Tabela 9).

Przychody stanowią wynik uzyskania omówionych wcześniej opłat i kar (przychody statutowe) w kwocie **1.517.984** tys. zł, przychodów finansowych w kwocie **279.086** tys. zł, pozostałych przychodów operacyjnych w kwocie **28.864** tys. zł oraz dotacji z budżetu państwa w wysokości **69.612** tys. zł.

Dominującą pozycję w kosztach Narodowego Funduszu stanowią nakłady na dotacyjne finansowanie ochrony środowiska – poniesione w łącznej kwocie **881.358** tys. zł. Ich omówienie przedstawiono w rozdziale III przedstawiającym realizację planu finansowania ochrony środowiska. Koszty funkcjonowania organów i biura Narodowego Funduszu wyniosły **67.999** tys. zł (poz. II.2 Tabela 9), co stanowi 86% wielkości planowanej na **79.000** tys. zł.

Na pozostałe zmniejszenia wyniku finansowego miały wpływ koszty finansowe (poz. II.3 tabeli 7) w kwocie **12.085** tys. zł oraz pozostałe koszty (poz. II.4 Tabela 9) w kwocie **49** tys. zł.

III.4. Wydatki i zakupy inwestycyjne własne

W 2008 r. wydatki i zakupy inwestycyjne własne wyniosły **2.000** tys. zł co stanowiło 12% wielkości zaplanowanej na **17.000** tys. zł.

Wydatki inwestycyjne własne wyniosły **476** tys. zł. Największe pozycje stanowią tutaj wydatki na budowę przyłącza do stacji energetycznej w kwocie **371** tys. zł oraz wdrożenie usługowego modelu funkcjonowania służb informatycznych w kwocie **56** tys. zł. Pozostałą sumę **49** tys. zł stanowią wydatki na wykonanie i wdrożenie systemu do obsługi archiwum związanego z realizacją projektów Funduszu Spójności.

Zakupy inwestycyjne własne wyniosły w 2008 r. **1.523** tys. zł. Największe pozycje stanowią: zakup i wdrożenie rozwiązania do wykonywania kopii zapasowych i archiwizacji (**410** tys. zł) ulepszenie budynków biurowych (**232** tys. zł), zakup samochodów służbowych (**197** tys. zł) oraz aktualizacja oprogramowania sieciowego (**168** tys. zł). Pozostała część w kwocie **516** tys. zł to w większości zakupy urządzeń biurowych.

III.5. Stan zobowiązań na koniec roku

Stan zobowiązań na koniec 2008 r. obejmuje zobowiązania pozabilansowe (wynikające z zawartych umów dotyczących finansowania ochrony środowiska ze środków własnych) oraz zobowiązania bilansowe, takie jak zobowiązania publiczno-prawne oraz fundusze powierzone i specjalne.

Plan wypłat w roku 2009 i w latach następnych, wynikający z umów podpisanych do końca 2008 r., wynosi **2.506.965** tys. zł. Obejmuje on finansowanie pożyczkowe w kwocie **2.066.311** tys. zł oraz finansowanie dotacyjne w kwocie **440.654** tys. zł. Kwoty te nie

uwzględniają możliwych wypłat z umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów ISPA/FS w ramach których z przyznanego limitu **1.322.290** tys. zł wykorzystano **207.835** tys. zł.

Zobowiązania bilansowe na koniec 2008 r. wyniosły **39.114** tys. zł, z tego:

• rezerwy na zobowiązania	11.659 tys. zł
• zobowiązania krótkoterminowe	27.323 tys. zł
• rozliczenia międzyokresowe	132 tys. zł

Zobowiązania krótkoterminowe dotyczą przede wszystkim środków powierzonych (EFP PHARE, EFP SIDA itd.).

III.6. Przychody i wydatki środków finansowych pochodzących z pomocy zagranicznej

Zestawienie przychodów i wydatków środków pochodzących z pomocy zagranicznej w treści finansowej obejmuje stan środków pieniężnych na początek i koniec roku oraz wpływy i wydatki tych środków.

Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek 2008 r. wyniósł **22.388** tys. zł, przychody (wpływy) wyniosły **7.594** tys. zł, wydatki wyniosły **13.463** tys. zł, stan środków na koniec 2008 r. wyniósł **16.520** tys. zł (Tabela 69).

Szczegółowe omówienie przepływów w ramach środków zagranicznych przedstawione jest w rozdziale VI.

III.7. Subfundusze

Informację o stanie środków pieniężnych wyodrębnionych subfunduszy przedstawiono w tabeli Tabela 10.

Gromadzenie środków na wyodrębnionych subfunduszach jest wynikiem wprowadzenia przepisów prawnych, w których określone zostały zasady gospodarowania wpływami z określonych tytułów, wskazując, kto ma być odbiorcą dofinansowania i na jakich zasadach dofinansowanie ma być udzielone. Przepisy wykonawcze do ustaw ściśle określają sposób, a niektóre także narzucają termin wydatkowania środków. Środki wyodrębnionych subfunduszy pozostają poza pełną dyspozycją Narodowego Funduszu.

Na koniec 2008 r. stan finansowy wydzielonych subfunduszy stanowił 30% w majątku netto Narodowego Funduszu i 94 % w stanie środków pieniężnych i papierów wartościowych na koniec roku. Porównując te wielkości do sytuacji na koniec 2007 r. obserwuje się wzrost liczby wydzielonych subfunduszy (z 11 na koniec 2007 r. do 12 na koniec 2008 r.), a przede wszystkim utrzymanie stanu ich środków pieniężnych w ogólnej sumie środków na koniec roku (na koniec 2007 r. oraz 2008 r. stanowiły one 94% stanu środków pieniężnych ogółem). Wzrost stanu środków pieniężnych był wynikiem osiągnięcia wpływów na rachunki subfunduszy w kwocie **1.240.867** tys. zł oraz wydatków środków w kwocie **385.349** tys. zł.

Gromadzenie środków na wyodrębnionych subfunduszach do wypłaty w kolejnych latach spowodowało utrzymywanie się stanu środków pieniężnych na wysokim poziomie przy ograniczonych możliwościach pożyczkowego finansowania innych przedsięwzięć,

niezwiązanych ze ściśle określonymi (w ustawie Prawo ochrony środowiska) celami subfunduszy.

III.8. Podsumowanie

W 2008 r. wystąpiło odchylenie od planu wielkości przychodów oraz wydatków. W stosunku do wielkości planowanych przychody były wyższe o 27% a wydatki były niższe o 22%. Stan funduszu na koniec roku stanowił 118% wielkości planowanej.

Obserwowana sytuacja jest skutkiem z jednej strony większych niż oczekiwano przychodów wyodrębnionych subfunduszy, głównie subfunduszu wynikającego z ustawy o subfunduszu opłat i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne (**367.343** tys. zł wobec planowanej kwoty **150.000** tys. zł), a z drugiej niepełnego wykonania wydatków dotacyjnych.

Przychody (poz. II Tabela 5) osiągnięte w 2008 r. wyniosły **1.895.546** tys. zł, wobec wielkości zaplanowanej na **1.490.958** tys. zł. Ogólna kwota wydatków (poz. III Tabela 5) zaplanowana na **1.237.650** tys. zł została wykonana w wysokości **963.491** tys. zł. Stan funduszu na koniec 2008 r. (poz. IV Tabela 5) wyniósł **7.214.036** tys. zł, wobec wielkości zaplanowanej na **6.101.002** tys. zł.

Wśród wydatków, wszystkie główne pozycje zostały zrealizowane poniżej planu: dotacje na realizację zadań bieżących w 82%, wydatki bieżące własne w 63%, wydatki i zakupy inwestycyjne własne w 10% a dotacje inwestycyjne w 80%.

Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za 2008 r. zostało zbadane przez biegłych rewidentów „PERFECTUM AUDIT Doradcy Finansowo-księgowi” Sp. z o.o. w Warszawie. Biegli rewidenci uznali, że sprawozdanie jest zgodne z wpływającymi na jego treść przepisami prawa, a także w sposób rzetelny i jasny przedstawia informacje istotne dla oceny sytuacji finansowej i majątkowej Narodowego Funduszu.

III.9. Tabele realizacji planu finansowego

Tabela 5 Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – tabela PFC części A i B (tys. zł)

Część A						
Lp.	Treść	Wykonanie w 2007 r.	Plan na 2008 r.	Wykonanie w 2008 r.	Wskaźnik (5/4)	Wskaźnik (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	460 119	1 093 050	881 358	0,81	1,92
1	Finansowanie ochrony środowiska w formie bezzwrotnej z tego:	460 119	1 093 050	881 358	0,81	1,92
1.1	na realizację zadań bieżących	118 118	299 550	245 900	0,82	2,08
1.2	wydatki majątkowe	342 001	793 500	635 458	0,80	1,86

Część B

Lp.	Treść	Wykonanie w 2007 r.	Plan na 2008 r. (PFC)	Wykonanie w 2008 r.	Wskaźnik (5/4)	Wskaźnik (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Stan funduszu na początek roku ^{*)}	5 430 164	5 830 694	6 279 981	1,08	1,16
	w tym:					
1	Środki pieniężne	754 482	50 000	1 434 505	28,69	1,90
2	Udziały	750 380	824 004	862 577	1,05	1,15
3	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	34 310	875 000		0,00	0,00
4	Należności	3 900 704	4 090 203	4 001 490	0,98	1,03
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	3 893 501	4 066 524	3 992 621	0,98	1,03
5	Zobowiązania (minus)	-63 399	-65 000	-72 214	1,11	1,14
6	Pozostałe aktywa	53 687	56 487	53 623	0,95	1,00
II	Przychody	1 397 977	1 490 958	1 895 546	1,27	1,36
1	Dotacje z budżetu państwa, w tym:	7 378	113 908	69 612	0,61	9,44
1.1	na inwestycje	6 711	98 982	67 254	0,68	
2	Składki i opłaty	1 200 981	1 217 350	1 517 984	1,25	1,26
2.1	- opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	370 645	370 000	397 591	1,07	1,07
2.2	- opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	216 634	213 000	225 812	1,06	1,04
2.3	- opłaty produktowe	6 384	6 000	6 060	1,01	0,95
2.4	- opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	2 329	250	1 223	4,89	0,52
2.5	- opłaty o których mowa w art.142 ustawy Prawo wodne	6 378	4 500	4 870	1,08	0,76
2.6	- opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	165	48 000	21 937	0,46	132,95
2.7	- opłaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	505 245	420 000	490 370	1,17	0,97
2.8	- opłaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową	2 812	3 100	2 258	0,73	0,80
2.9	- kary wynikające z ustawy o biokomponentach biopaliwach	65	2 000	274	0,14	4,21
2.10	- opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	89 898	150 000	367 343	2,45	4,09
2.11	- opłaty i kary wynikające z ustawy o zużyciu energii elektrycznej i elektronicznym	426	500	195	0,39	0,46
2.12	- kary z tytułu międzynarodowego przemieszczania odpadów			51		
3	Pozostałe przychody	189 618	159 700	307 951	1,93	1,62
	w tym:					
	- przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	87 398	102 000	120 934	1,19	1,38
III	Wydatki	545 888	1 237 650	963 491	0,78	1,76
1	Dotacje na realizację zadań bieżących	118 118	299 550	245 900	0,82	2,08
2	Wydatki bieżące (własne)	83 270	127 600	80 134	0,63	0,96
2.1	- wynagrodzenia	43 251	51 500	49 309	0,96	1,14
2.2	- skł. na ubezpieczenie społ.	5 434	8 300	5 786	0,70	1,06
2.3	- skł. na F-sz Pracy	983	1 200	1 175	0,98	
2.4	- pozostałe, w tym:	33 602	66 600	23 864	0,36	0,71
2.4.1	-remonty	470	800	433	0,54	
2.4.2	-inne, w tym:	33 132	65 800	23 431	0,36	
	- pozostałe koszty finansowe	22 772	48 600	12 085	0,25	0,53
3	Wydatki inwestycyjne	344 500	810 500	637 457	0,79	1,85
3.1	- wydatki inwestycyjne (własne) i wydatki na zakupy inwestycyjne (własne) ^{*)}	2 499	17 000	2 000	0,12	0,80
3.2	- dotacje inwestycyjne	342 001	793 500	635 457	0,80	1,86
IV	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III)	6 284 752	6 101 002	7 214 036	1,18	1,15
	w tym:					
1	Środki pieniężne	1 434 505	50 000	1 793 377	35,87	1,25
2	Udziały	862 577	930 004	871 353	0,94	1,01
3	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	856 858	499 301	0,58	
4	Należności	4 001 490	4 253 153	4 035 996	0,95	1,01
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	3 992 621	4 229 474	4 028 696	0,95	1,01
5	Zobowiązania (minus)	-67 443	-58 000	-39 114	0,67	0,58
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu					
6	Pozostałe aktywa	53 623	68 987	53 123	0,77	0,99

*) Wydatki i zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

^{*)} W wyniku zmiany zasad (polityki) rachunkowości (dot. obowiązku tworzenia rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze - odpłaty emerytalne, nagrody jubileuszowe) i odniesienia skutków utworzenia rezerwy na wynik lat ubiegłych stan funduszu na początek 2008 r. uległ zmniejszeniu o kwotę 4 770,2 tys. zł

Tabela 6 Plan przychodów (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2007 r.	Plan na 2008 r.	Wykonanie w 2008 r.	Wskaźnik (5/4)	Wskaźnik (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Dotacje z budżetu państwa	7 378	113 908	69 612	0,61	9,44
II	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	370 645	370 000	397 591	1,07	1,07
III	Oplaty eksploatacyjne i koncesyjne	216 634	213 000	225 812	1,06	1,04
1	Oplaty eksploatacyjne za kopaliny energetyczne	118 662		122 946	--	1,04
2	Oplaty eksploatacyjne za kopaliny nieenergetyczne	92 118		95 871	--	1,04
3	Oplaty koncesyjne	5 854		6 995	--	1,19
IV	Oplaty produktowe	6 384	6 000	6 060	1,01	0,95
V	Oplaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	2 329	250	1 223	4,89	0,52
VI	Oplaty o których mowa w art. 142 ustawy prawo wodne	6 378	4 500	4 870	1,08	0,76
VII	Oplaty za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza	165	48 000	21 937	0,46	132,95
VIII	Oplaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową	2 812	3 100	2 258	0,73	0,80
IX	Oplaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	505 245	420 000	490 370	1,17	0,97
X	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	89 898	150 000	367 343	2,45	4,09
XI	Oplaty zużyty sprzęt EE - wpływy z dec. GIOŚ	426	500	195	0,39	0,46
XII	Kary z ustawy o biokomponentach i biopaliwach	65	2 000	274	0,14	4,21
XIII	Międzynar.przemieszc.odpadów			51		
XIV	Pozostałe przychody w tym:	189 618	159 700	307 951	1,93	1,62
1	Przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	87 398	102 000	120 934	1,19	1,38
2	Przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	64 853	19 000	139 802	7,36	2,16
3	Przychody ze sprzedaży akcji i udziałów oraz dywidendy	35 544	24 000	4 773	0,20	0,13
4	Pozostałe	1 824	14 700	42 441	2,89	23,27
Razem		1 397 977	1 490 958	1 895 546	1,27	1,36

Tabela 7 Plan wydatków (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2007 r.	Plan PFC na 2008 r.	Wykonanie w 2008 r.	Wskaźnik (5/4)	Wskaźnik (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Dotacje	460 119	1 093 050	881 358	0,81	1,92
1	Dotacje nieinwestycyjne (Dotacje na realizację zadań bieżących) z tego:	118 118	299 550	245 900	0,82	2,08
	- dotacje nieinwestycyjne ze środków własnych	117 451	284 624	243 542	0,86	2,07
	- dotacje nieinwestycyjne ze środków UE/NMF w ramach dotacji budżetowej	667	14 926	2 358	0,16	3,53
2	Dotacje inwestycyjne	342 001	793 500	635 457	0,80	1,86
	w tym:					
2.1	dotacje inwestycyjne ze środków własnych w tym:	335 290	694 518	568 203	0,82	1,69
	dopłaty do oprocentowania kredytów	693		449		0,65
	umorzenia pożyczek i kredytów	21 078		150 902		7,16
2.2	dotacje inwestycyjne ze środków UE/NMF w ramach dotacji budżetowej	6 711	98 982	67 254	0,68	10,02
II	Wydatki bieżące (własne)	83 270	127 600	80 134	0,63	0,96
1	Wynagrodzenia	43 251	51 500	49 309	0,96	1,14
2	Składki naliczone od wynagrodzeń (Pochodne od wynagrodzeń)	6 417	9 500	6 961	0,73	1,08
3	Koszty finansowe	22 772	48 600	12 085	0,25	0,53
4	Pozostałe wydatki bieżące własne	10 829	18 000	11 779	0,65	1,09
III	Wydatki majątkowe (Wydatki i zakupy inwestycyjne własne)	2 499	17 000	2 000	0,12	0,80
Razem		545 888	1 237 650	963 491	0,78	1,76

Tabela 8 Plan wpływów i wydatków środków finansowych (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2007 r.	Wykonanie w 2008 r.	Wskaźnik (4/3)
1	2	3	4	5
I	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek roku*	788 792	1 434 505	1,82
1	Środki pieniężne	754 482	1 434 505	1,90
2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	34 310		0,00
II	Wpływy	2 188 574	2 630 034	1,20
1	Wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	370 645	397 591	1,07
2	Wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych	216 634	225 812	1,04
3	Wpływy z tytułu opłaty produktowej	6 384	6 060	0,95
4	Opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	2 329	1 223	0,52
5	Opłaty o których mowa w art. 142 ustawy prawo wodne	6 378	4 870	0,76
6	Opłaty za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza	165	21 937	132,95
7	Opłaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową	2 812	2 258	0,80
8	Opłaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	505 245	490 370	0,97
9	Opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	89 898	367 343	4,09
10	Opłaty EE zużyty sprzęt	426	195	0,46
11	Kary z ustawy o biokomponentach i biopaliwach	65	274	4,21
12	Kary za międzynarodowe przemieszczanie odpadów		51	
13	Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży)	76 426	113 375	1,48
14	Wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów	783 487	777 761	0,99
15	Wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	52 253	127 511	2,44
16	Wpływy środków pochodzących z pomocy zagranicznej	8 700	7 576	0,87
17	Wpływ środków zagr.pochodzących z dotacji budżetowej (MF EOG i NMF)	12 113	69 760	5,76
18	Pozostałe wpływy	54 614	16 066	0,29
III	Wydatki	1 542 564	1 771 860	1,15
1	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek i kredytów	779 312	895 359	1,15
2	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń)	431 663	660 843	1,53
3	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie kapitałowej	129 099		0,00
4	Wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności	53 044	67 198	1,27
5	Wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej	11 098	13 463	1,21
6	Wzrost salda pożyczek płatniczych	130 969	51 516	0,39
7	Pozostałe wydatki		13 869	
8	Wydatki środków zagr. pochodzących z dotacji budżetowej (MF EOG i NMF)	7 378	69 612	9,44
IV	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na koniec roku*	1 434 505	2 292 678	1,60
1	Środki pieniężne	1 434 505	1 793 377	1,25
2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa		499 301	

* stan środków pieniężnych i papierów wart. uwzględnia wycenę na 31.12 (wraz z niezapadłymi odsetkami)

Tabela 9 Wyliczenie wyniku finansowego (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2007 r.	Wykonanie w 2008 r.	Wskaźnik (4/3)
1	2	3	4	5
I	Przychody ogółem	1 397 977	1 895 546	1,36
1	Przychody statutowe	1 200 981	1 517 984	1,26
2	Przychody finansowe	187 795	279 086	1,49
2.1	Przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	87 398	120 934	1,38
2.2	Przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	53 437	139 802	2,62
2.3	Przychody ze sprzedaży akcji i udziałów oraz dywidendy	35 544	4 773	0,13
2.4	Pozostałe przychody finansowe	11 417	13 577	1,19
3	Pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne	1 824	28 864	15,82
4	Dotacje z budżetu państwa	7 378	69 612	9,44
II	Koszty ogółem	543 389	961 491	1,77
1	Wydatki dotacyjne związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	460 119	881 358	1,92
1.1	Dotacje i dopłaty do oprocentowania pożyczek	439 041	660 843	1,51
1.2	Umorzenia pożyczek	21 078	150 902	7,16
1.3	Dotacje ze śr. UE/NMF w ramach otrzymanej dot. budżetowej		69 612	
2	Koszty utrzymania organów i biura Narodowego Funduszu	60 466	67 999	1,12
3	Koszty finansowe	22 772	12 085	0,53
4	Pozostałe (koszty operacyjne, straty nadzwyczajne oraz inne)	32	49	1,54
III	Wynik finansowy	854 588	934 055	1,09

Tabela 10 Środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa układ subfunduszy w 2008 r. (tys. zł)

Poz.	Nazwa Subfunduszu	Stan środków na początek 2008 r.	Wpływy	Wydatki	Stan środków na koniec 2008 r. (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
1	Subfundusz geologiczny	192 148	124 614	109 457	207 305
2	Subfundusz górniczy	108 015	120 897	72 666	156 246
3	Subfundusz opłat produktowych	25 055	8 705	6 526	27 234
4	Subfundusz opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego	10 142	1 856	677	11 321
5	Subfundusz opłat o których mowa w art. 142 ustawy prawo wodne	13 436	5 765	4 921	14 280
6	Subfundusz opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza	41 596	24 252	10 870	54 978
7	Subfundusz opłat za substancje zubożające warstwę ozonową	5 451	2 553	2 304	5 700
8	Subfundusz opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	856 577	559 896	136 552	1 279 921
9	Subfundusz opłat zastępczych i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	52 033	391 437	40 640	402 830
10	Subfundusz opłat za zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	1 202	527	737	992
11	Subfundusz opłat i kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	32	315	0	347
12	Subfundusz opłat z tytułu kar wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	0	51	0	51
13	Razem wydzielone subfundusze*	1 305 687	1 240 867	385 349	2 161 204
14	Powierzone środki zagraniczne*	22 388	7 594	13 462	16 520
15	Środki zagr. pochodzące z dot. budżetowej NMF MFE0G**	4 773	70 250	74 363	660
16	Fundusz podstawowy	101 657	1 311 323	1 298 686	114 294
17	RAZEM (13+14+15+16)	1 434 505	2 630 034	1 771 860	2 292 678

* wpływ w poz. 13 i 14 wykazane łącznie z niezapadłymi odsetkami

** wpływ powiększone o odsetki od lokat a wydatki powiększone o zwrot niewykorzystanej części dotacji

IV. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska

IV.1. Finansowanie ochrony środowiska według form finansowania

Narodowy Fundusz, stosuje trzy główne formy finansowania ochrony środowiska:

- finansowanie pożyczkowe,
- finansowanie dotacyjne (bezzwrotne),
- finansowanie kapitałowe.

Finansowanie pożyczkowe obejmuje:

- pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz,
- kredyty udzielane przez banki, ze środków Narodowego Funduszu,
- linie kredytowe, ze środków Narodowego Funduszu, obsługiwane przez banki.

Finansowanie dotacyjne (bezzwrotne) obejmuje następujące formy:

- dotacje inwestycyjne,
- dotacje nieinwestycyjne,
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych,
- umorzenia pożyczek,
- nagrody w konkursach organizowanych na rzecz ochrony środowiska,
- koszty obsługi programów zagranicznych.

Finansowanie kapitałowe obejmuje zakup lub obejmowanie akcji i udziałów w spółkach działających na rzecz ochrony środowiska.

IV.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska

W Planie działalności na 2008 r. Narodowy Fundusz zaplanował wydatkowanie ze środków własnych i przez niego obsługiwanych łącznie z wzrostem salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej kwoty **4.376.141** tys. zł. Plan ten został zrealizowany w 103 %, wydatkowano **4.518.168** tys. zł (Tabela 11).

Realizację planu działalności z wyłączeniem danych dotyczących wzrostu salda pożyczek płatniczych zawiera Tabela 14.

Ze środków własnych Narodowy Fundusz na przedsięwzięcia, które nie angażują środków zagranicznych wydatkował **899.534** tys. zł, co stanowi 85% planu działalności na rok 2008 wynoszącego **1.054.358** tys. zł (Tabela 15).

Ze środków Narodowego Funduszu przeznaczonych na współfinansowanie środków zagranicznych wydatkowano **807.571** tys. zł, co stanowi 95% planu działalności na rok 2008 wynoszącego **846.773** tys. zł (Tabela 16).

Ze środków pochodzących z dotacji budżetowych wydatkowano **69.612** tys. zł, co stanowi 118% planu działalności na rok 2008 wynoszącego **59.042** tys. zł (Tabela 14).

Ze środków zagranicznych rozliczanych z rachunków pozabilansowych wydatkowano **2.676.473** tys. zł, co stanowi 118% planu działalności na rok 2008 wynoszącego **2.271.000** tys. zł (Tabela 14).

Ze środków zagranicznych rozliczanych z rachunków pozabilansowych wydatkowano **13.463** tys. zł, co stanowi 37% planu działalności na rok 2008 wynoszącego **36.300** tys. zł (Tabela 14).

IV.2.1. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania pożyczkowego

Największą grupę w planie pod względem wysokości kwot wypłat stanowi finansowanie pożyczkowe (Tabela 12). W 2008 roku w ramach tej formy planowano wypłacić **971.985** tys. zł (poz. I; Tabela 12), wypłacono **895.359** tys. zł, co stanowi ponad 92% planu.

Kwota ta stanowi sumę wypłat z poszczególnych dziedzin ochrony środowiska. Ponad 89% tej kwoty przypada na wypłaty dla przedsięwzięć Funduszu Spójności (69%) oraz ochrony powietrza (20%).

Ze względu na coraz większą liczbę podpisanych kontraktów i realizowanych prac w projektach współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności, następuje zwiększenie finansowania tych projektów ze środków Narodowego Funduszu. W roku 2008 w formie pożyczek na te przedsięwzięcia Narodowy Fundusz wypłacił kwotę ponad **690.847** tys. zł. Ponadto dla zapewnienia możliwości finansowania prac w przypadku braku środków z Unii Europejskiej Narodowy Fundusz stosował krótkoterminowe finansowanie projektów w formie pożyczek na zachowanie płynności finansowej. Uwzględniając dokonane wypłaty i spłaty tych pożyczek wzrost ich salda na koniec roku 2008 wyniósł **51.516** tys. zł (poz. IV; Tabela 11).

Na finansowanie pożyczkowe ze środków subfunduszy Narodowy fundusz wydatkował w 2008 r. kwotę **57.353** tys. zł, co stanowi 53% wielkości planowanej. Składały się na to:

- pożyczki inwestycyjne finansowane z subfunduszu opłat zastępczych wynikających z prawa energetycznego w kwocie **33.277** tys. zł (61% wielkości planowanej),
- pożyczki na zachowanie płynności finansowej projektów FS z subfunduszu opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w kwocie **19.415** tys. zł, (53% wielkości planowanej)
- pożyczki inwestycyjne z subfunduszu górniczego **4.661** tys. zł (100% wielkości planowanej).

IV.2.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania dotacyjnego

Finansowanie bezzwrotne stanowi drugą pod względem wielkości grupę wypłat na ochronę środowiska. Na finansowanie bezzwrotne w 2008 roku zaplanowano kwotę **988.639** tys. zł (poz. II Tabela 13). Plan zrealizowano w niemal 89% przeznaczając w tej formie **881.357** tys. zł. W ramach dotacji inwestycyjnych wydatkowano **635.458** tys. zł (poz. II.1 Tabela 13), co oznacza realizację planu niemal w 90%. Wypłaty w ramach dotacji nieinwestycyjnych zostały zrealizowane w ponad 88%, co oznacza wypłatę w wysokości **245.900** tys. zł (poz. II.2 Tabela 13) z planowanej kwoty **280.736** tys. zł. Ponad 39% tej kwoty wypłacono w dziedzinie Edukacji Ekologicznej – efekt współfinansowania organizacji Konferencji Klimatycznej COP XIV.

Dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych ujmowane są jako oddzielna pozycja finansowania bezzwrotnego w ramach dotacji inwestycyjnych. Zrealizowano je w wysokości **449** tys. zł (poz. II.1.2 Tabela 13). Wyплаты te dotyczyły umów zawartych w latach ubiegłych.

Umorzenia pożyczek i kredytów, zaliczane do dotacji inwestycyjnych, zrealizowano w wysokości **150.902** tys. zł (poz. II.1.3 Tabela 13).

Na finansowanie dotacyjne ze środków subfunduszy Narodowy fundusz wydatkował w 2008 r. kwotę **319.479** tys. zł, co stanowi ok. 87% wielkości planowanej i 161% wydatków z roku 2007.

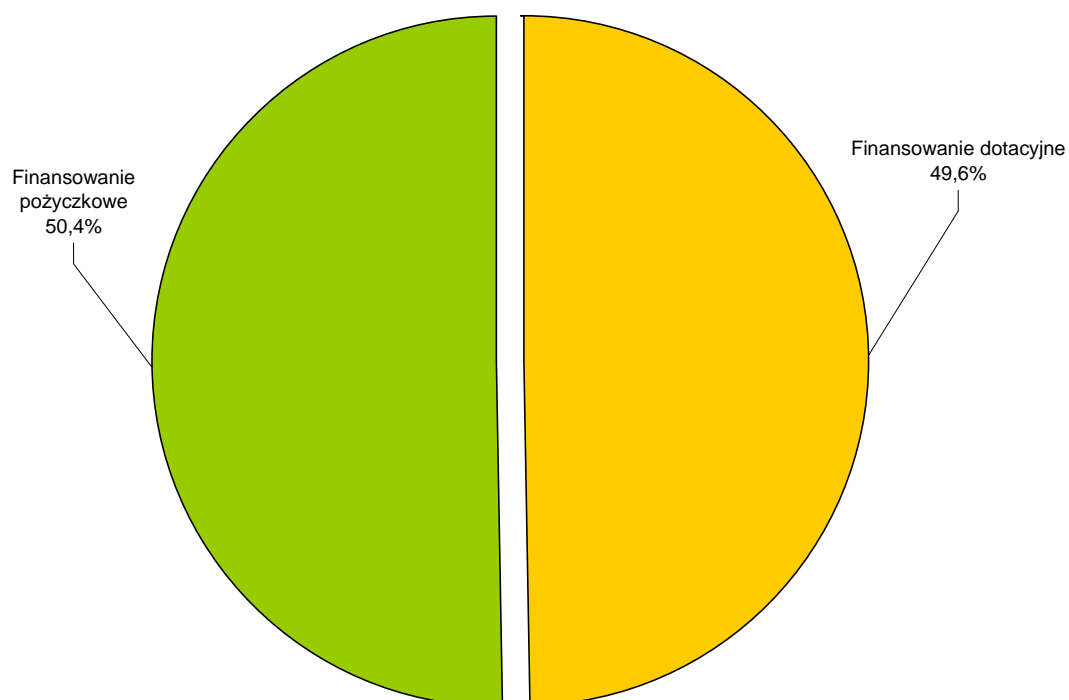
W ramach dotacji inwestycyjnych Narodowy Fundusz wykorzystał ze środków subfunduszy kwotę **174.005** tys. zł, co stanowi 86% wykonania planu na rok 2008 oraz 106% wydatków ze środków subfunduszy w stosunku do roku 2007. Na ww. kwotę składały się wydatki następujących subfunduszy:

- geologicznego w kwocie **92.865** tys. zł, (87% wielkości planowanej),
- górniczego w kwocie **71.000** tys. zł, (99% wielkości planowanej),
- opłat zastępczych wynikających z Prawa energetycznego w kwocie **7.240** tys. zł (40% wielkości planowanej),
- opłat produktowych wynikających z ustawy o odpadach w kwocie **2.900** tys. zł, (64% wielkości planowanej).

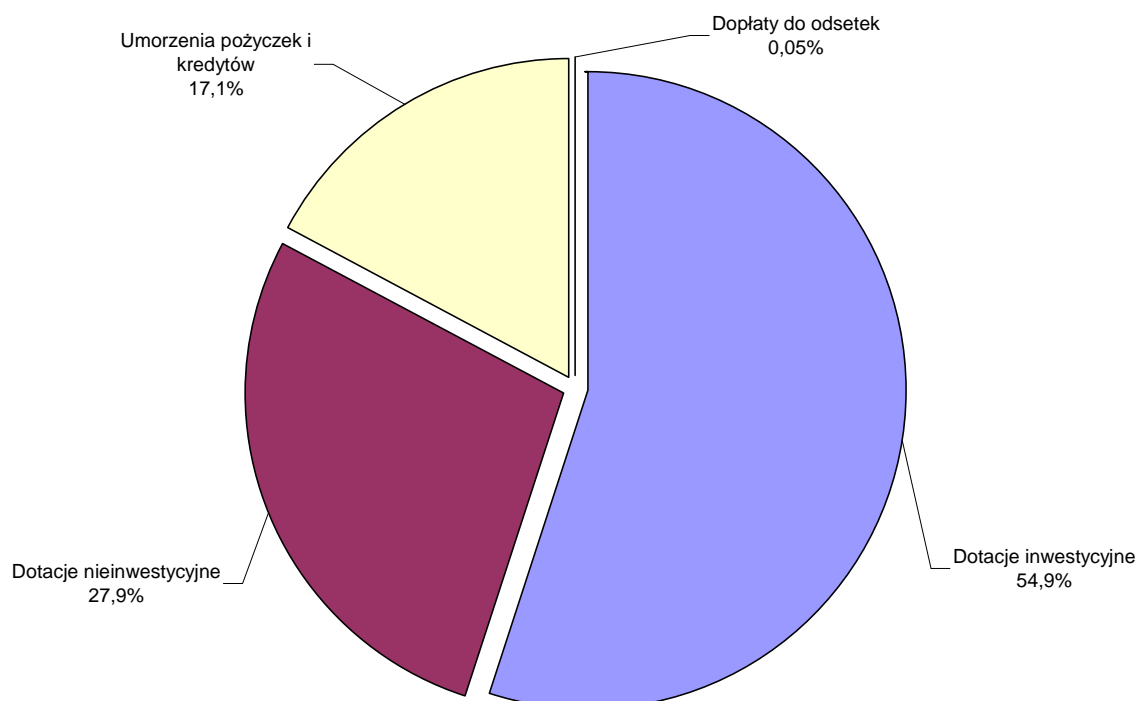
W ramach dotacji nieinwestycyjnych Narodowy Fundusz wykorzystał ze środków subfunduszy kwotę **145.474** tys. zł, co stanowi ponad 87% wykonania planu na rok 2008 oraz 485% wydatków ze środków subfunduszy w roku 2007. Na ww. kwotę składały się wydatki z następujących subfunduszy:

- opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w kwocie **113.100** tys. zł, (w tym finansowanie COP XIV – **80.628** tys. zł), co stanowi 86% wielkości planowanej,
- geologicznego w kwocie **14.593** tys. zł (95% wielkości planowanej),
- opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza w kwocie **10.751** tys. zł (83% wielkości planowanej),
- opłat o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne w kwocie **4.695** tys. zł (94% wielkości planowanej),
- opłat produktowych wynikających z ustawy o odpadach w kwocie **1.452** tys. zł (90% wielkości planowanej),
- opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego w kwocie **622** tys. zł (78% wielkości planowanej),
- opłat za substancje zubożające warstwę ozonową w kwocie **190** tys. zł (100% wielkości planowanej),
- górniczego w kwocie **71** tys. zł, (99% wielkości planowanej).

Rysunek 7 Finansowanie ochrony środowiska wg form w 2008 r.

Rysunek 8 Struktura form dotacyjnego finansowania ochrony środowiska w 2008 r.

IV.2.3. Finansowanie ochrony środowiska w przekroju województw

W 2008 r. zgodnie z danymi przedstawionymi w poprzednich punktach na pożyczkowe i dotacyjne finansowanie ochrony środowiska Narodowy Fundusz wydatkował ze środków własnych (bez wzrostu salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej) **1.776.717** tys. zł. Ilustracja graficzna wydatkowanych środków przedstawiona jest na rysunku Rysunek 2.

Największe wsparcie ze środków Narodowego Funduszu otrzymali wnioskodawcy z Województwa Mazowieckiego – ponad 26% ogólnej kwoty wydatkowanych środków tj. **461.184** tys. zł. Wynika to z faktu, że w Warszawie ulokowanych jest wiele instytucji otrzymujących dofinansowanie, których działalność ma charakter ogólnopolski. W strukturze wydatków Narodowego Funduszu przypadających na Województwo Mazowieckie dominują wydatki z umów dotyczących projektów: „Przygotowanie i obsługa 14 sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu” – **80.628** tys. zł, „Działalność Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej” – **44.000** tys. zł oraz „Modernizacja i rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie gminy Radom” – **31.925** tys. zł.

Ponad 23% wydatkowanych środków (**414.180** tys. zł) otrzymali beneficjenci z Województwa Śląskiego. Finansowano głównie prace związane z gospodarką wodno-ściekową („Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” – **69.466** tys. zł, „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze” – **67.076** tys. zł) oraz modernizacją koksowni Radlin (**60.205** tys. zł).

Kwota **196.155** tys. zł wypłacona została na przedsięwzięcia w Województwie Dolnośląskim i stanowiła ona około 11% kwoty wypłaconych środków w skali kraju. Największe środki przeznaczono na oczyszczanie ścieków w Wałbrzychu (**91.695** tys. zł) oraz budowę stopnia wodnego w Malczycach na Odrze (**48.993** tys. zł).

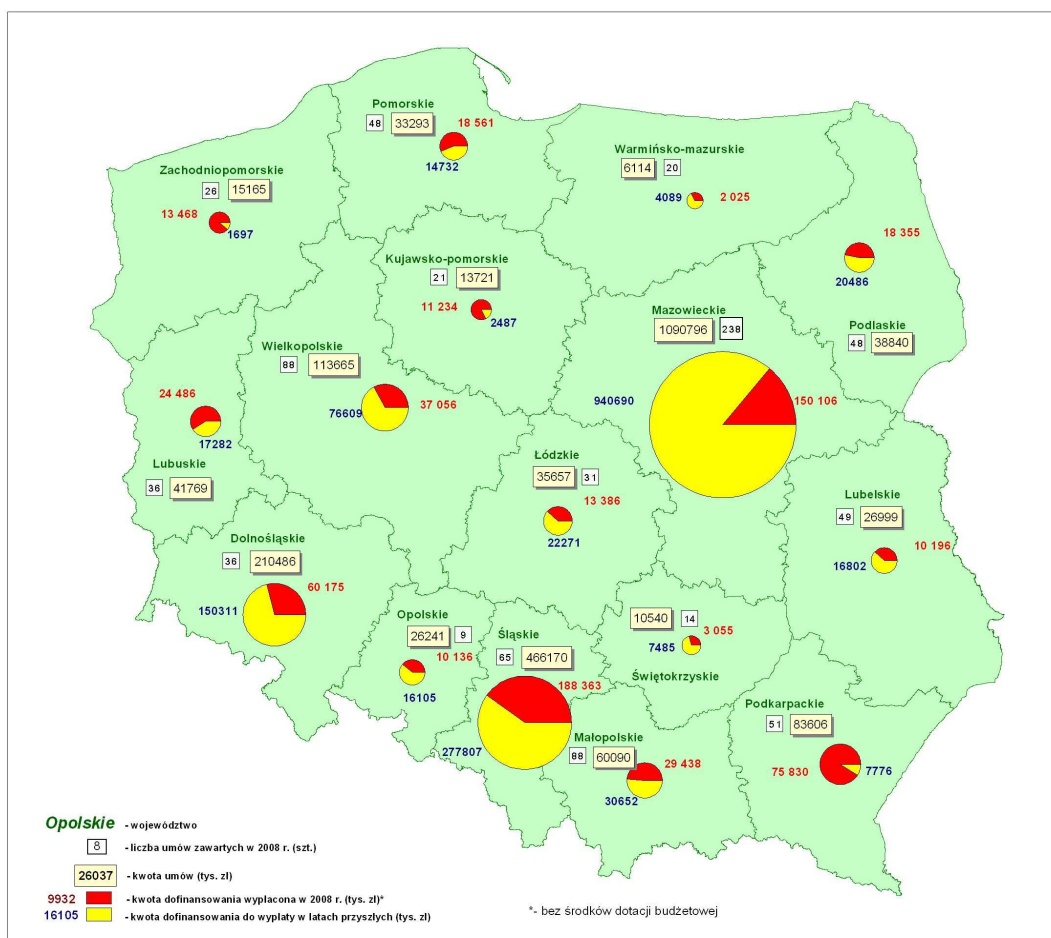
Najmniejsze wsparcie ze środków Narodowego Funduszu otrzymali beneficjenci z Województwa Opolskiego (**15.355** tys. zł), z tego 61% (**9.396** tys. zł) przeznaczono na zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Kędzierzynie Koźlu.

Pozostałe województwa otrzymały dofinansowanie w granicach 1,1-7,5% kwoty wydatkowanych w 2008 r. środków (tj. ok. **19-132** mln zł).

W 2008 roku Narodowy Fundusz podjął zobowiązania wieloletnie do wypłacenia **2.273.152** tys. zł, z tego w 2008 r. wypłacono **665.871** tys. zł. Zawarto 868 umów, z tego 252 w ramach dofinansowania stacji demontażu pojazdów (**32.472** tys. zł), a 128 dotyczyło umorzeń pożyczek (**150.902** tys. zł). W pozostałej liczbie 488 umów (**2.089.228** tys. zł), 192 (**391.704** tys. zł) dotyczy zadań o charakterze ogólnopolskim, a 296 (**1.698** tys. zł) ma charakter lokalny.

Kwotowy rozkład udzielonego w 2008 r. dofinansowania w porównaniu do kwoty wydatkowanych środków w przekroju województw przedstawia Rysunek 9.

Rysunek 9 Kwota dofinansowania i wypłat ze środków Narodowego Funduszu z podpisanych w 2008 r. umów w przekroju województw

Największe środki z umów zawartych w 2008 roku przypadają na województwo Mazowieckie i stanowią 48% ogólnej kwoty podpisanych umów w skali kraju. Umowy o największej wartości przyznanego dofinansowania to „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie” – **468.770** tys. zł i „System wodno kanalizacyjny w Otwocku” – **88.969** tys. zł (obydwa zadania stanowią ok. 51% ogólnej kwoty dofinansowania dla województwa Mazowieckiego). Duża liczba i wartość umów przypadająca na województwo Mazowieckie wynika ponadto z faktu, iż działają tu organizacje, realizujące projekty o zasięgu ogólnopolskim. Z ogólnej liczby umów podpisanych w 2008 roku (238 szt. – **1.090.795** tys. zł), te o zasięgu ogólnopolskim stanowią ilościowo – 56%, wartościowo 34% (134 szt. – **366.298** tys. zł).

Z umów zawartych w 2008 roku 21% środków przypada na województwo Śląskie i przeznaczone są one głównie na gospodarkę wodno-ściekową: w Zabrze – **224.500** tys. zł i Mysłowicach – **73.521** tys. zł oraz oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – **75.803** tys. zł. Te zadania stanowią prawie 80% ogółu środków przeznaczonych dla tego województwa. Biorąc pod uwagę wydatkowaną kwotę z umów zawartych w 2008 roku, najwięcej środków trafiło do województwa Śląskiego (**188.363** tys. zł), co stanowi 28% ogółu wydatkowanych środków. Województwo Mazowieckie otrzymało **150.105** tys. zł (23%).

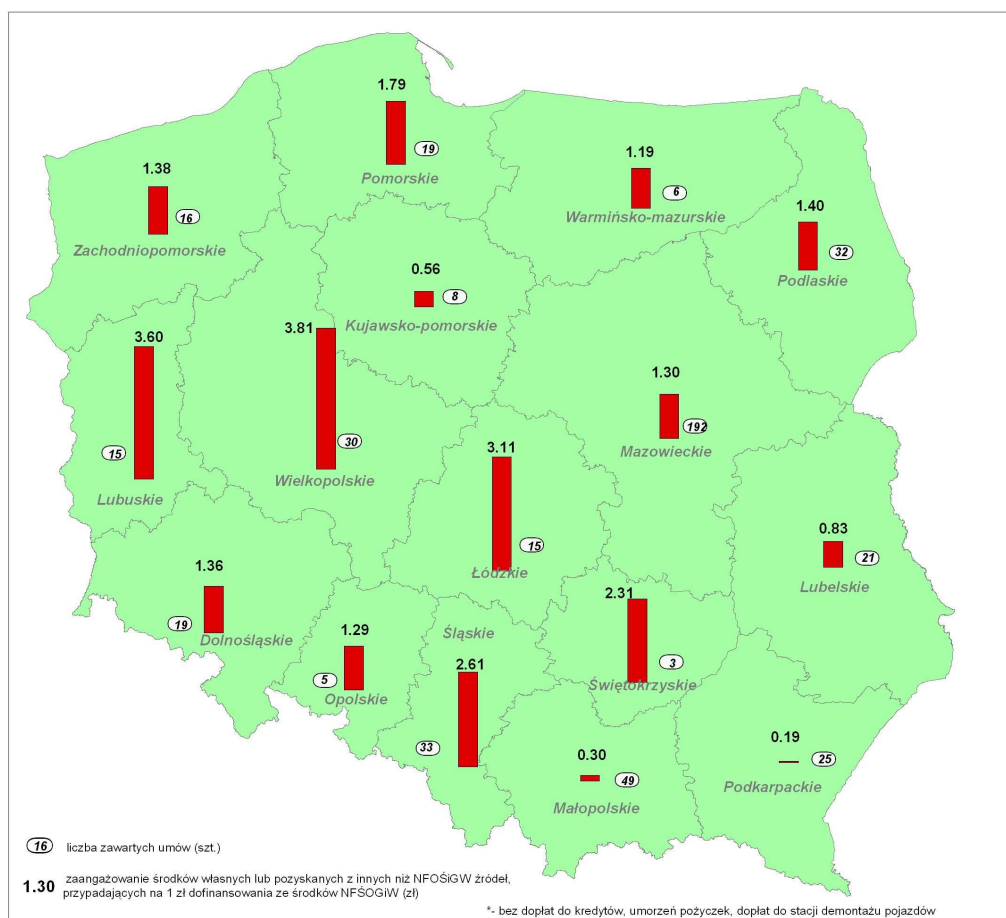
Reasumując, z podpisanych w 2008 r. umów o dofinansowanie, 29% środków zostało wydatkowane w 2008 r., a pozostałe będą obciążać budżet wydatków w latach kolejnych.

Do wyliczenia wskaźnika średniego zaangażowania własnych i pozyskanych z innych źródeł środków w stosunku do dofinansowania z Narodowego Funduszu nie wzięto pod uwagę umów o wsparciu stacji demontażu pojazdów, dopłat do kredytów oraz umorzeń pożyczek, z uwagi na trudny do oszacowania udział własnych środków. Uwzględniając takie założenia w 2008 roku Narodowy Fundusz podpisał 488 umów i zobowiązał się do wypłacenia **2.089.778** tys. zł. Natomiast wartość kosztorysowa przedsięwzięć realizowanych z podpisanych umów wynosi **5.644.822** tys. zł.

Z powyższych danych wynika, iż wskaźnik średniego zaangażowania w przedsięwzięcia środków własnych lub pozyskanych z innych niż Narodowy Fundusz źródeł, przypadających na 1 zł dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu wyniósł **1,70** zł. Wyższe wartości tego wskaźnika stwierdzono w centralnej i południowo-zachodniej Polsce, a najwyższą wartość osiąga on w województwie Wielkopolskim - **3,81** zł i jest wyliczony z 30 podpisanych w tym regionie umów. Natomiast najniższe wartości wskaźnik ten osiąga w województwach południowo-wschodnich. W województwie Podkarpackim wyniósł on tylko **0,19** zł (średnia z 25 umów).

Informację o tym jak przedstawia się wskaźnik zaangażowania środków innych niż pozyskane z Narodowego Funduszu w podziale na województwa przedstawia Rysunek 10.

Rysunek 10 Środki własne lub pozyskane z innych, niż z Narodowego Funduszu, źródeł zaangażowane w przedsięwzięcia w wyniku udzielenia dofinansowania w kwocie 1 zł ze środków Narodowego Funduszu.

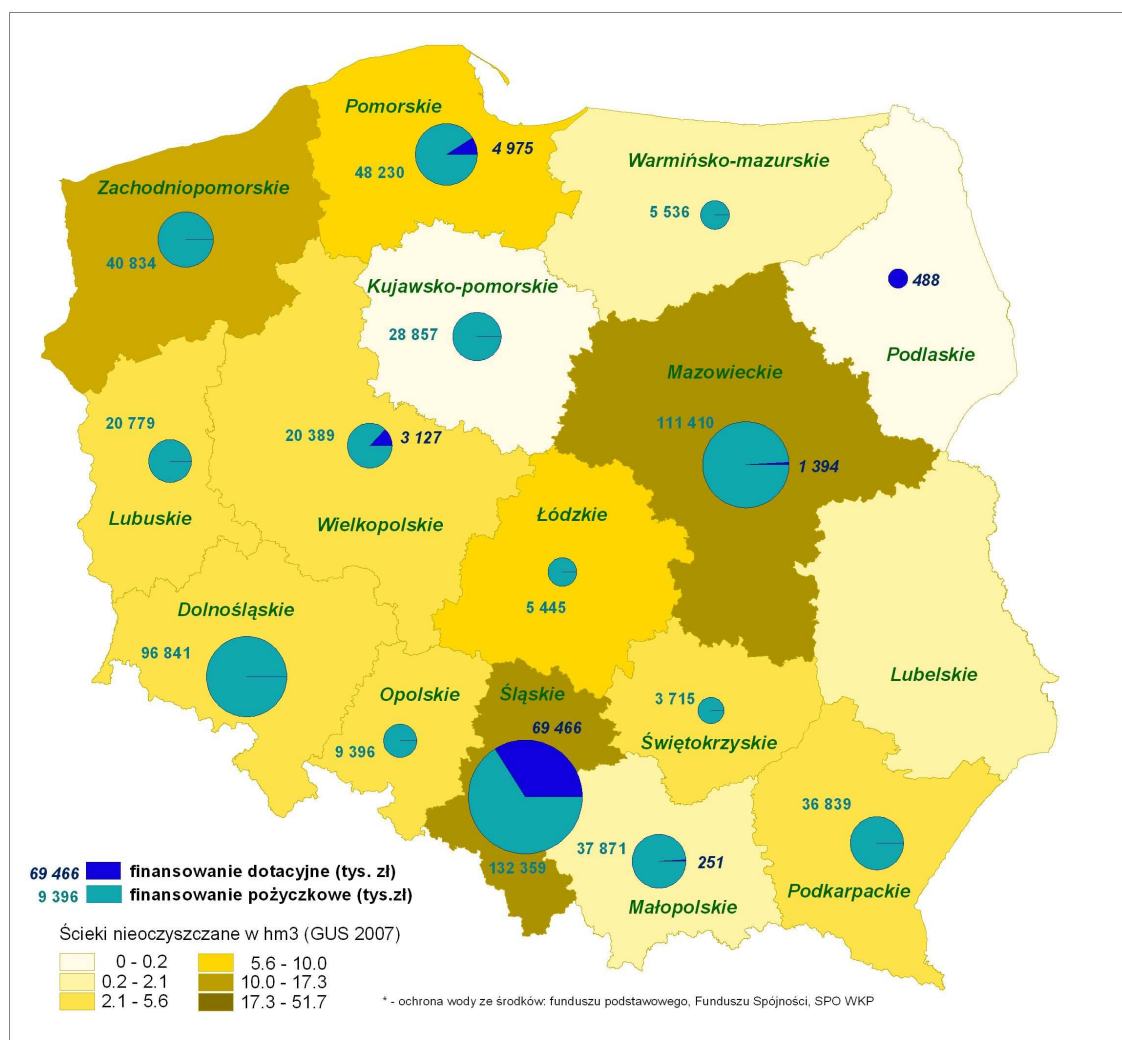

Wielkość wskaźnika zaangażowania własnych środków uzależniona jest od udziału kwoty udzielonego dofinansowania w wartości kosztorysowej realizowanych przedsięwzięć oraz udziału finansowania dotacyjnego i pożyczkowego w ogólnej kwocie finansowania. Duże nakłady o charakterze pożyczkowym wpływają na wzrost wielkości wskaźnika.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie wydatkowanych środków w układzie głównych dziedzin finansowania ochrony środowiska obserwuje się znaczącą korelację ze stanem środowiska. Główne wydatki Narodowego Funduszu (bez środków zagranicznych) ponoszone są na obszarach o dużej presji na środowisko.

W dziedzinie ochrony wód wydatkowanie środków w powiązaniu z ilością ścieków nieoczyszczonych przedstawiono poniżej.

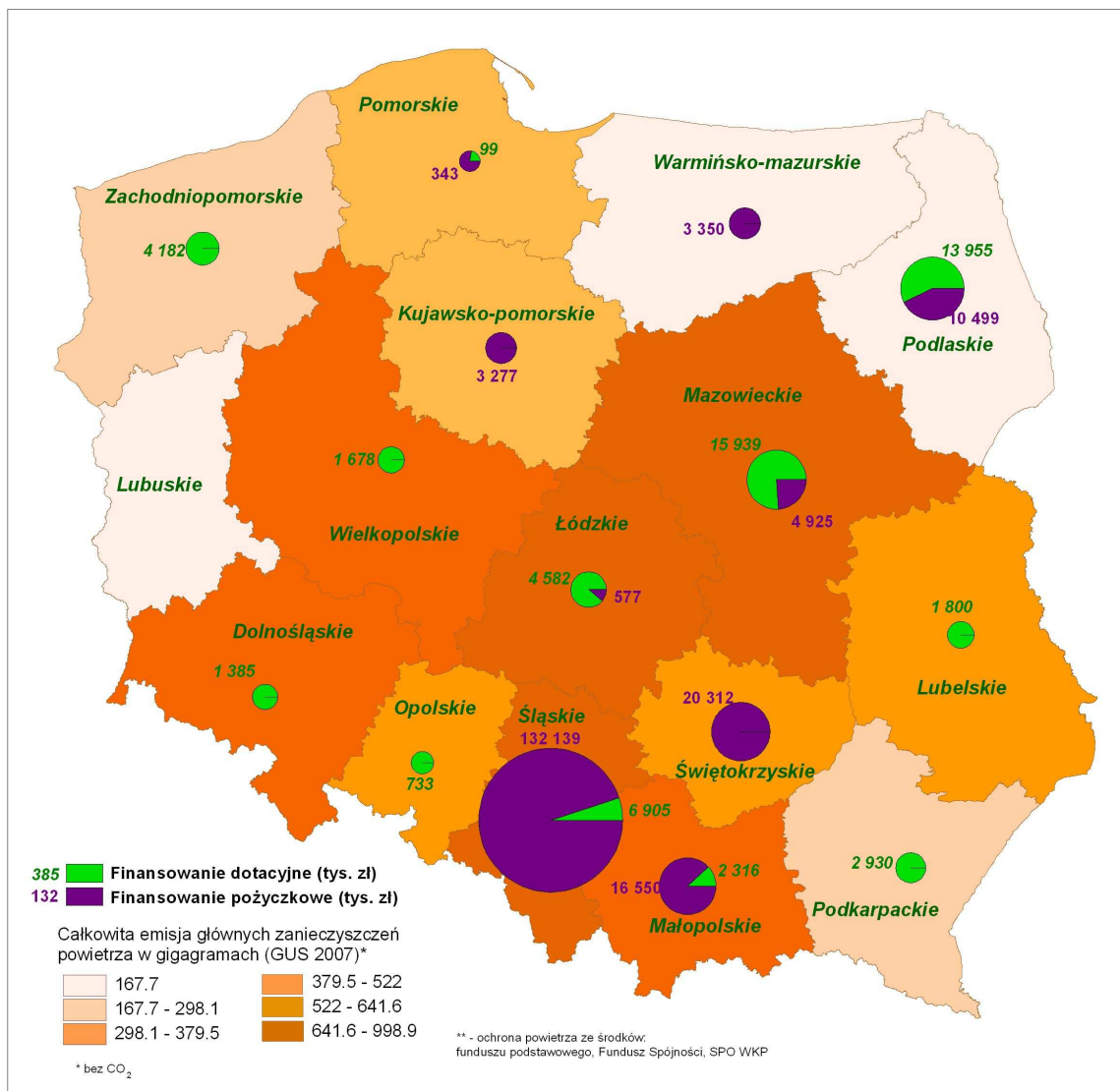
Rysunek 11 Wydatki i transfery środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony wód w 2008 r.

Największe środki kierowane są do województw wysoko zurbanizowanych, które realizują duże projekty wodościekowe z udziałem środków zagranicznych, w których jednocześnie stan środowiska, w tym wypadku mierzony ilością ścieków nieoczyszczonych, jest najgorszy.

Podobny związek ze stanem środowiska widać przy inwestycjach z dziedziny ochrony powietrza.

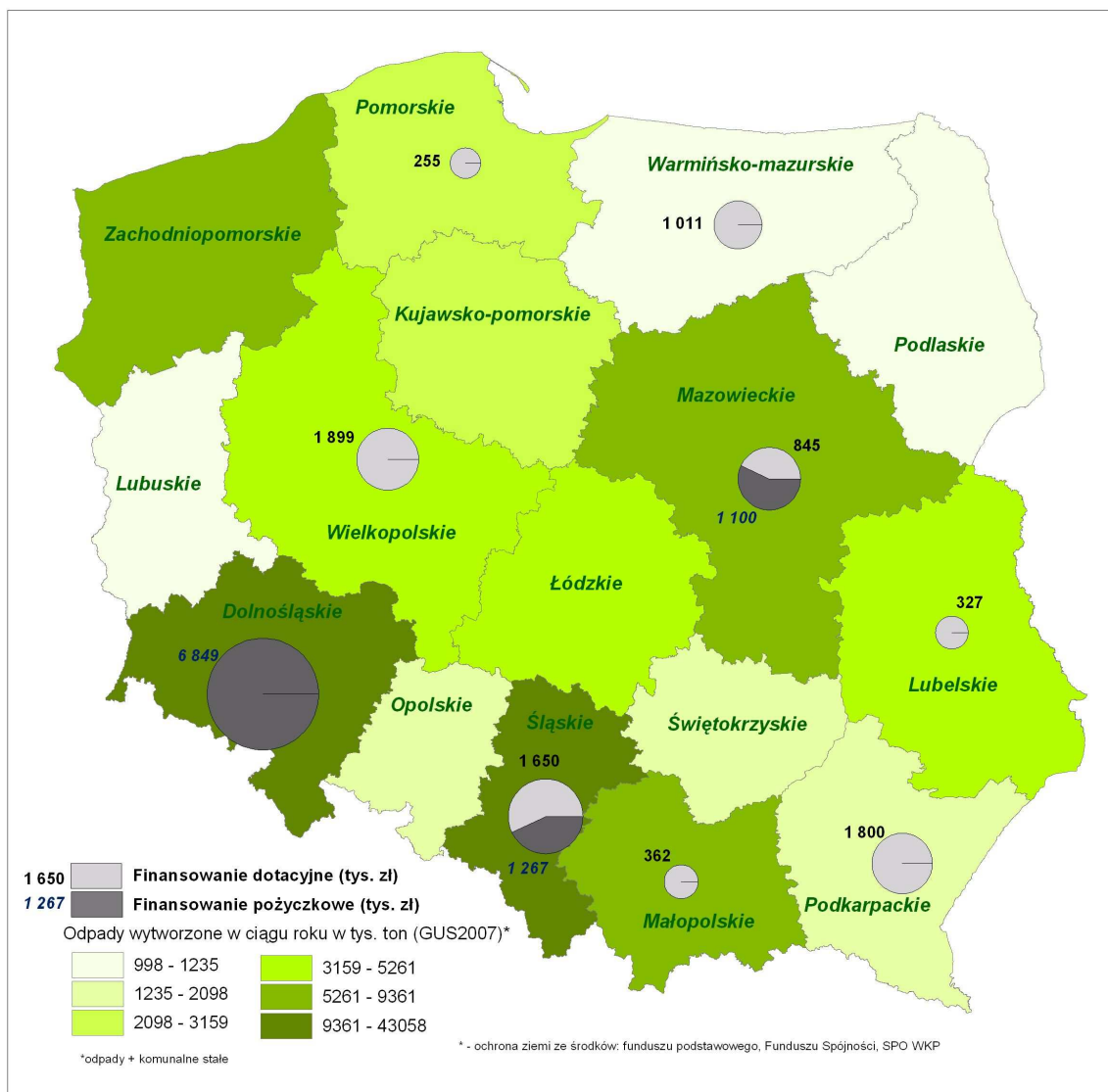
Rysunek 12 Wydatki i transfery środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza w 2008 r.

Najwyższe dofinansowanie z Narodowego Funduszu otrzymały województwa Śląskie, Podlaskie i Mazowieckie.

W dziedzinie ochrony ziemi poniesione wydatki w odniesieniu do ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku w poszczególnych województwach przedstawiono poniżej.

Rysunek 13 Wydatki i transfery środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony ziemi w 2008 r.

IV.3. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska według dziedzin

Efekty ekologiczne i rzeczowe realizowanych przedsięwzięć w poszczególnych dziedzinach zostały przedstawione w rozdziale V.

Ochrona powietrza – w dziedzinie tej występowało finansowanie o charakterze pożyczkowym i dotacyjnym. Plan finansowania pożyczkowego został zrealizowany niemal w 82%. Z planowanej kwoty **215.000** tys. zł wypłacono **175.422** tys. zł (poz. I.1 Tabela 12). Największe zrealizowane w tej dziedzinie wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- II etap modernizacji koksowni Radlin – **60.205** tys. zł,
- Odbudowa mocy wytwórczych w PKE S.A. - budowa bloku energetycznego o mocy 460 MW (na parametry nadkrytyczne) w Elektrowni Łagisza – **28.909** tys. zł,
- Wykonanie instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Rybnik S.A. – **22.114** tys. zł.

W ramach finansowania dotacyjnego wypłacono w 2008 roku **26.086** tys. zł dotacji inwestycyjnych z planowanych **51.900** tys. zł, co oznacza realizację planu w 50% (poz. I.2 Tabela 13). Należy zauważyć, że kwoty zaległe, niewypłacone w 2008 roku, a których wypłata nastąpi na początku 2009 roku wynoszą **28.272** tys. zł i stanowią 55% planu na 2009 r. w tym zakresie. Największe środki wypłacono na finansowanie następujących przedsięwzięć:

- Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do ogrzewania obiektów podległych Kurii Diecezjalnej w Drohiczynie – **4.694** tys. zł,
- Termomodernizacja obiektów Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA w Koszalinie – **1.617** tys. zł,
- Modernizacja systemu energetycznego i termomodernizacja budynków Samodzielnego Publicznego ZOZ w Krasnymstawie – **1.500** tys. zł.

Ponadto w 2008 roku w ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **11.618** tys. zł z planu wynoszącego **14.000** tys. zł co oznacza realizację planu w 83% (poz. II.1 Tabela 13). Głównie środki wypłacono na finansowanie Porozumienia z Krajowym Administratorem Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji – **10.710** tys. zł.

Ochrona wód i gospodarka wodna – Plan pożyczkowy zrealizowano w 93%, wypłacono **10.201** tys. zł z planowanych **10.960** tys. zł (poz. I.2 Tabela 12). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Swarzewie - część mechaniczna linii ściekowej – **3.140** tys. zł,
- Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Śremie – **3.127** tys. zł,
- Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Czerniewcu – **1.835** tys. zł.

W formie dotacji inwestycyjnych wypłacono **75.146** tys. zł, co stanowi 99% kwoty planowanej na **75.716** tys. zł (poz. I.1 Tabela 13). Narodowy Fundusz finansował między innymi budowę zbiorników wodnych wskazanych przez Ministra Środowiska w kwocie **75.062** tys. zł. Środki te w zakresie gospodarki wodnej wydatkowano m.in. na:

- Budowę stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze – **65.960** tys. zł,
- Remont Kanału Augustowskiego etap I – **3.958** tys. zł.

Ochrona powierzchni ziemi – plan pożyczkowy w tej pozycji został zrealizowany w 66%. Z planowanej kwoty **13.900** tys. zł (poz. I.3 Tabela 12) wypłacono **9.216** tys. zł. Wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Budowa sortowni odpadów komunalnych, z zakupem innowacyjnej linii sortowniczej oraz sprzętu we Wrocławiu – **6.849** tys. zł,
- Modernizacja systemu termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych w istniejącej spalarni odpadów przy Centrum Onkologicznym w Gliwicach – **1.267** tys. zł,

- Kompleksowy system gospodarowania odpadami na terenie miasta Ostrów Mazowiecka oraz gmin powiatu ostrowskiego – **1.100** tys. zł.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **8.149** tys. zł z planu wynoszącego **12.500** tys. zł, co oznacza realizację planu w 65% (poz. I.3 Tabela 13). Głównie środki wypłacono na finansowanie:

- Likwidacja 13 szt. mogilników na terenie województwa wielkopolskiego - etap III – **1.899** tys. zł,
- Linia technologiczna recyklingu zużytych opon z produkcją regeneratu gumowego i wulkanizacją wyrobów formowych dla Geyer & Hosaja Sp. z o.o. – **1.800** tys. zł,
- Modernizacja systemu termicznego unieszkodliwienie odpadów medycznych w istniejącej spalarni odpadów przy Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie Gliwice – **1.650** tys. zł.

Ponadto w 2008 roku w ramach planu dotacji nieinwestycyjnych wynoszącego **40.000** tys. zł wypłacono **32.472** tys. zł, co stanowi realizację planu na poziomie 81% (poz. II.3 Tabela 13). Środki w całości wydatkowano na dopłaty do stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz dofinansowanie gmin za prace związane ze zbiórką pojazdów porzuconych na ich terenie.

Ochrona przyrody i krajobrazu – w pozycji tej w 2008 roku w zakresie dotacji inwestycyjnych wypłacono **15.477** tys. zł z planu wynoszącego **16.000** tys. zł co oznacza realizację planu w 97% (poz. I.4 Tabela 13). Wypłaty te obejmowały między innymi realizację następujących przedsięwzięć:

- Rekonstrukcja krajobrazu przyrodniczego Puszczy Kampinoskiej przez wykup i zagospodarowanie gruntów w 2008/2009 r. – **2.260** tys. zł,
- Ośrodek wylęgu i odchovu jesiota bałtyckiego na terenie Zespołu Gospodarki Rybacko-Wędkarskiej "PZW Toruń" w Grzmięcy – **1.612** tys. zł,
- Budowa systemów nawadniających roślinność ogrodów w parku zabytkowym Zespołu Pałacowego-Ogrodowego w Wilanowie – **1.381** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **6.076** tys. zł z planu wynoszącego **7.700** tys. zł, co oznacza wykonanie planu w 79% (poz. II.3 Tabela 13). Największe środki wypłacono na finansowanie przedsięwzięć:

- Restytucja (w ramach przebudowy drzewostanów) sudeckiego ekotypu jodły pospolitej (*Abies alba* Mill.) we Wrocławiu – **181** tys. zł,
- Przebudowa drzewostanów przedplonowych w lasach LZD Krynica na lata 2008-2011 – **167** tys. zł,
- Przebudowa drzewostanów Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW w Rogowie – **113** tys. zł.

Leśnictwo – w pozycji tej w 2008 roku na dotacje inwestycyjne wypłacono **8.649** tys. zł, co stanowi 58% planu wynoszącego **15.000** tys. zł (poz. I.5 Tabela 13). Największe wypłaty z tej dziedziny dotyczyły przedsięwzięć:

- Przebudowa dróg - dojazdów przeciwpożarowych Nadleśnictwa Tuczo – **1.987** tys. zł,

- Rozwój zaplecza szkółkarskiego warunkiem skutecznego zwiększania bioróżnorodności w lasach Nadleśnictwa Bytnica – **720** tys. zł,
- Przebudowa drogi leśnej nr 19 stanowiącej dojazd pożarowy Nadleśnictwa Głogów – **554** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych zrealizowano wypłaty w kwocie **841** tys. zł z planu wynoszącego **2.000** tys. zł, co oznacza realizację planu w 42% (poz. II.4 Tabela 13). Finansowanie to dotyczyło przede wszystkim przedsięwzięć:

- Czynna ochrona morświnów (*Phocoena phocoena*) przed przyłowem dla UG – **687** tys. zł,
- Ochrona ekosystemów Gorczańskiego Parku Narodowego w 2008 r. – **567** tys. zł,
- Ochrona ekosystemów Poleskiego Parku Narodowego – **524** tys. zł.

Państwowy Monitoring Środowiska – w pozycji tej w ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **4.849** tys. zł, co oznacza realizację planu wynoszącego **7.800** tys. zł w 62% (poz. I.6 Tabela 13). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Zakup 19 szt. mikroskopów optycznych do zaawansowanych prac badawczych do obserwacji w świetle przechodzących z kontrastem dla GIOŚ – **1.850** tys. zł,
- Zakup urządzeń do poboru i analizy wagowej pyłu zawieszonego – **720** tys. zł,
- Zakup sprzętu do pomiaru prekursorów ozonu - II etap zakupu chromatografów automatycznych dla stacji tłowej w Borach Tucholskich – **596** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **59.395** tys. zł, co stanowi 92% planu wynoszącego **64.770** tys. zł (poz. II.5 Tabela 13). W tej pozycji prowadzone było dofinansowanie przede wszystkim działalności Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej zaplanowanej na 2008 r. w kwocie **44.000** tys. zł. W pozycji tej największe środki wypłacono na finansowanie następujących przedsięwzięć:

- Działalność Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej – **44.000** tys. zł,
- Realizacja programu Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego – nadzór merytoryczny oraz prowadzenie pomiarów – **1.330** tys. zł.

Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków – w 2008 roku w tym programie występowały dotacje inwestycyjne, na które wypłacono **5.280** tys. zł z planu wynoszącego **12.000** tys. zł (poz. I.7 Tabela 13) oraz dotacje nieinwestycyjne, w ramach których wypłacono **648** tys. zł z planowanych **700** tys. zł (poz. II.6 Tabela 13). W ramach dotacji inwestycyjnych największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Zakup 1 szt. komory dymowej dla Komendy Wojewódzkiej PSP na potrzeby wszystkich jednostek organizacyjnych PSP oraz OSP – **600** tys. zł,
- Zakup sprzętu do kontroli ruchu granicznego – **495** tys. zł,
- Zakup 1 szt. samochodu ratowniczo-gaśniczego do ograniczania stref skażeń – **400** tys. zł.

W zakresie dotacji nieinwestycyjnych największe wypłaty dotyczyły przedsięwzięć:

- Studium dla potrzeb wytyczenia odcinków operacyjnych oraz zasad współpracy na wschodniej granicy Polski z Białorusią i Ukrainą – **96** tys. zł,
- Studium dla potrzeb wytyczenia odcinków operacyjnych oraz zasad współpracy ze stroną rosyjską – **67** tys. zł,

- Studium dla potrzeb wytyczenia odcinków operacyjnych oraz zasad współpracy ze stroną słowacką – **65** tys. zł.

Górnictwo – wypłaty w tej pozycji w 2008 roku dotyczyły pożyczek zaplanowanych w kwocie **4.662** tys. zł (poz. I.4 Tabela 12), a zrealizowanych w 100% co oznacza wypłatę środków w wysokości **4.661** tys. zł. W tej dziedzinie, Narodowy Fundusz, wydatkował środki na finansowanie następujących przedsięwzięć:

- Budowa Centralnego Zakładu Wzbogacania i Odsiarczania Miałów Energetycznych wraz z zagospodarowaniem odpadów – **4.512** tys. zł,
- Modernizacja obiegu wodno-mułowego Zakładu Mechanicznej Przeróbki Węgla KWK "Staszic" – **150** tys. zł.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **71.000** tys. zł, co stanowi 99% planu wynoszącego **71.876** tys. zł (poz. I.8 Tabela 13), w tym **56.000** tys. zł zostało wypłaconych na finansowanie robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych w górnictwie siarki. W ramach dotacji inwestycyjnych największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Rekultywacja terenów pogórnicznych Kopalni Siarki "Machów" S.A. w obszarach: "Machów-Piaseczno", "Jeziórko", "Basznia" na 2008 r. – **46.000** tys. zł,
- Rekultywacja terenów górniczych, likwidacja otworów wiertniczych i obiektów budowlanych Zakładu Górniczego KS "Jeziórko" – **10.000** tys. zł,
- Budowa systemu przesyłowego dla odratowanych wód z poziomu 650 m na odcinku KWK Ziemowit - przepompownia wód słonych KWK Piast – **4.900** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wystąpiły wypłaty na kwotę **71** tys. zł z planowanych **72** tys. zł (poz. II.7 Tabela 13) finansujące:

- Wydawanie miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego "Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie" – 60 tys. zł,
- Bezpieczeństwo Pracy Ochrona Środowiska w Górnictwie – **11** tys. zł.

Geologia – w dziedzinie tej występują dotacje inwestycyjne i nieinwestycyjne. W formie dotacji inwestycyjnych wypłacono **92.865** tys. zł co stanowi 87% planu wynoszącego **107.000** tys. zł (poz. I.9 Tabela 13). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000 - etap V - prace realizowane w latach 2006-2009-zakończenie edycji cz. I – **18.892** tys. zł,
- Prowadzenie przez Instytut działalności Państwowej Służby Hydrogeologicznej w okresie 1 kwietnia 2007 - 31 marca 2008 r. – **11.242** tys. zł,
- Opracowanie warstw informacyjnych pierwszy poziom wodonośny - występowanie i hydrodynamika na obszarze 120 arkuszy Mapy hydrogeologicznej – **4.872** tys. zł.

W formie dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **14.593** tys. zł, co stanowi 95% z planu wynoszącego **15.360** tys. zł (poz. II.8 Tabela 13). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Opracowanie warstw informacyjnych pierwszy poziom wodonośny - występowanie i hydrodynamika na obszarze 120 arkuszy Mapy hydrogeologicznej – **8.145** tys. zł,
- Litogeneza i geochemia osadów dna i strefy brzegowej Zalewu Szczecińskiego – **1.765** tys. zł,
- Opracowanie zbiorów geologicznych i ich archiwizacja w Muzeum Geologicznym PIG w Warszawie i jego filiach (oddziały terenowe) – **730** tys. zł.

W zdecydowanej większości były to przedsięwzięcia finansowane w ramach umów trójstronnych, przedstawione przez Głównego Geologa Kraju.

Edukacja Ekologiczna – w ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **3.953** tys. zł tj. 73% z planowanej kwoty **5.408** tys. zł (poz. I.10 Tabela 13). Najwyższe kwoty wypłacono na finansowanie następujących przedsięwzięć:

- Centrum Edukacyjno-Muzealne Ojcowskiego Parku Narodowego w Ojcowie – **1.126** tys. zł,
- Edukacja Wigry - Muzeum Wigierskiego Parku Narodowego w Starym Folwarku, etap I – **372** tys. zł,
- Adaptacja i rozbudowa budynku Młynarzówki w NPN – **279** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych plan zrealizowano w 86% wypłacając **96.856** tys. zł z planowanej kwoty **112.644** tys. zł (poz. II.9 Tabela 13). Głównie wypłaty dotyczyły realizacji następujących przedsięwzięć:

- Przygotowanie i obsługa 14 sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu wraz z IV sesją Spotkania Stron Protokołu z Kioto oraz 29 sesja organów pomocniczych – **80.628** tys. zł,
- Eko-Herkules. Program aktywnej edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju – **967** tys. zł,
- Bug rzeka życia - edukacja dla młodzieży, młodzież dla ekorozwoju – **815** tys. zł.

Ekspertyzy i Prace naukowo - badawcze – W ramach dotacji inwestycyjnych w pozycji tej występują poza pracami badawczymi i ekspertyzami przedsięwzięcia dotyczące współfinansowania programów pomocowych. W 2008 roku nie planowano wydatków na dotacje inwestycyjne, jednak nastąpił zwrot do Narodowego Funduszu **31** tys. zł w ramach umowy finansującej zadanie Phare - wzmocnienie monitoringu hałasu i substancji zubożających warstwę ozonową PL2005/017-488.03.04.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych plan zrealizowano w 95% wypłacając **14.659** tys. zł z planowanej kwoty **15.390** tys. zł (poz. II.10 Tabela 13). W zdecydowanej większości były to przedsięwzięcia finansowane, w ramach umów trójstronnych, przedstawionych do finansowania przez Ministra Środowiska.

W zakresie współfinansowania programów Phare/Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne. Największe wypłaty dotyczyły wykonania prac na temat:

- Phare-TF 2005/017/488.03.05 Wzmocnienie administracji w dziedzinie środowiska naturalnego poprzez system technologii inf. – **3.623** tys. zł,
- Wykonanie ocen stanu technicznego i bezpieczeństwa obiektów hydrotechnicznych będących własnością Skarbu Państwa i administracji – **2.900** tys. zł,
- Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce – **2.450** tys. zł.

Umorzenia pożyczek i kredytów - W 2008 r. zostały rozpatrzone 152 wnioski - podjęto 132 uchwały o umorzeniu części kwot pożyczek i 20 uchwał o nieumorzeniu pożyczek.

Na podstawie podjętych uchwał w 2008 roku zawarto 31 umów w sprawie przeznaczenia umorzonych kwot na przedsięwzięcia ekologiczne na łączną kwotę **15.400** tys. zł, w tym 15 umów zawarto z jednostkami samorządu terytorialnego.

Sześć uchwał dotyczyło pożyczek, których umorzenie nastąpi w 2009 r. (łącna kwota umorzenia tych pożyczek to **3.326** tys. zł) oraz dwie uchwały dotyczące pożyczek z terminem umorzenia w 2010 r. (łącna kwota umorzenia tych pożyczek to **388** tys. zł).

W 2008 r. wśród podjętych uchwał w sprawie umorzenia części kwot pożyczek 99 uchwał dotyczyło umorzenia pożyczek udzielonych na przedsięwzięcia objęte KPOŚK.

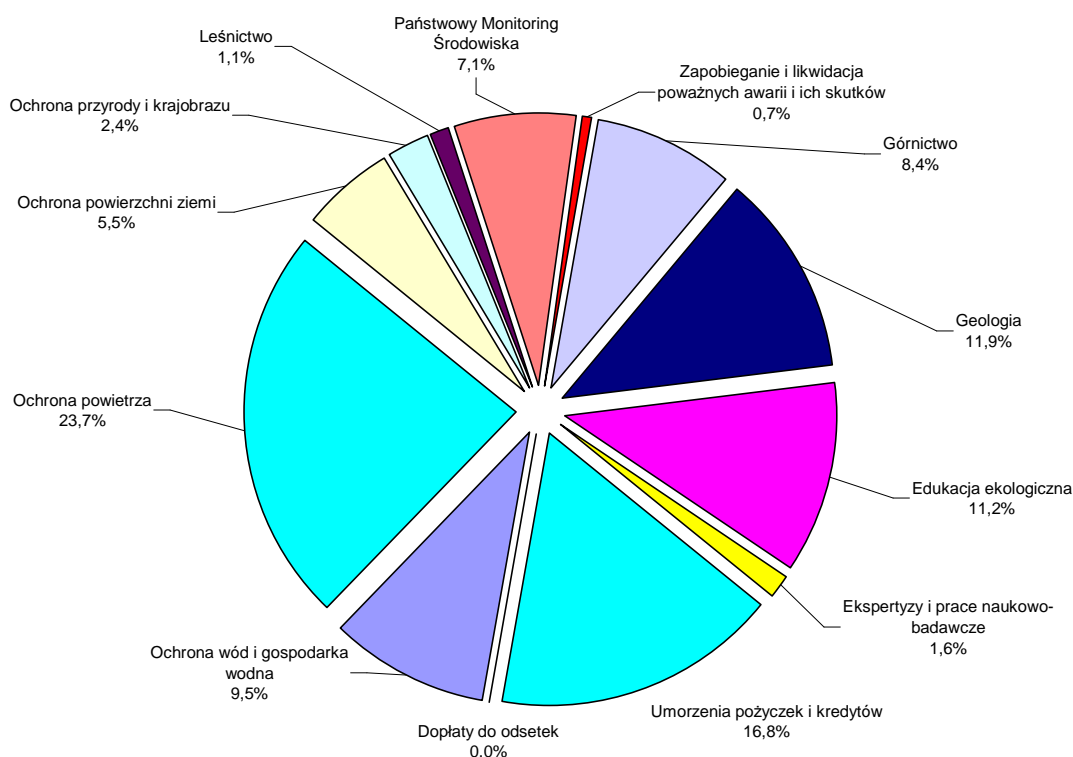
Suma umorzonych w 2008 roku kwot, wynikających z umów umorzeniowych podpisanych w roku 2008 i latach wcześniejszych, aneksów do umów pożyczek KPOŚK, porozumień oraz uchwał Zarządu Narodowego Funduszu w sprawie umorzenia ostatnich rat pożyczek KPOŚK, wynosi **150.902** tys. zł i stanowi 93% realizacji planu zakładającego umorzenia w wysokości **162.000** tys. zł.

Kwoty umorzone na podstawie zawartych w 2008 r. umów (31 szt.), aneksów do umów pożyczek (66 szt.) oraz porozumień (15 szt.) zostały przeznaczone na 81 przedsięwzięć z dziedzin:

- ochrony wód i gospodarki wodnej – 60 zadań,
- ochrony powietrza – 18 zadań,
- ochrona powierzchni ziemi – 2 zadania,
- geologia i górnictwo – 1 zadanie.

Wartość kosztorysowa realizowanych przedsięwzięć objętych zawartymi w 2008 r. umowami umorzeniowymi wynosi **343.488** tys. zł.

Rysunek 14 Finansowanie ochrony środowiska wg dziedzin w 2008 r.

IV.4. Realizacja planu finansowania projektów ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych (współfinansowanie projektów)

Fundusz Spójności – realizacja planu pożyczek inwestycyjnych, stanowiących część wkładu krajowego finansowania przedsięwzięć, wynoszącego **652.146** tys. zł wyniosła **621.381** tys. zł, co oznacza realizację planu w 95% (poz. I.5 Tabela 12). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących projektów:

- Oczyszczanie ścieków w Wałbrzychu – **91.695** tys. zł,
- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze – **67.076** tys. zł,
- Modernizacja i rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie gminy Radom – **31.926** tys. zł.

Dodatkowo w 2008 r. wzrosło saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej o **51.516** tys. zł.

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw – plan pożyczek wynoszący **5.150** tys. zł (poz. I.6 Tabela 12) został zrealizowany w 97%, co oznacza wypłaty środków w wysokości **5.013** tys. zł. Największe wypłaty (stanowiące 82% zrealizowanych wypłat) dotyczyły przedsięwzięcia - Instalacja do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wraz z modernizacją systemu ciepłego w Stoczni Szczecińskiej - na łączną kwotę **4.117** tys. zł.

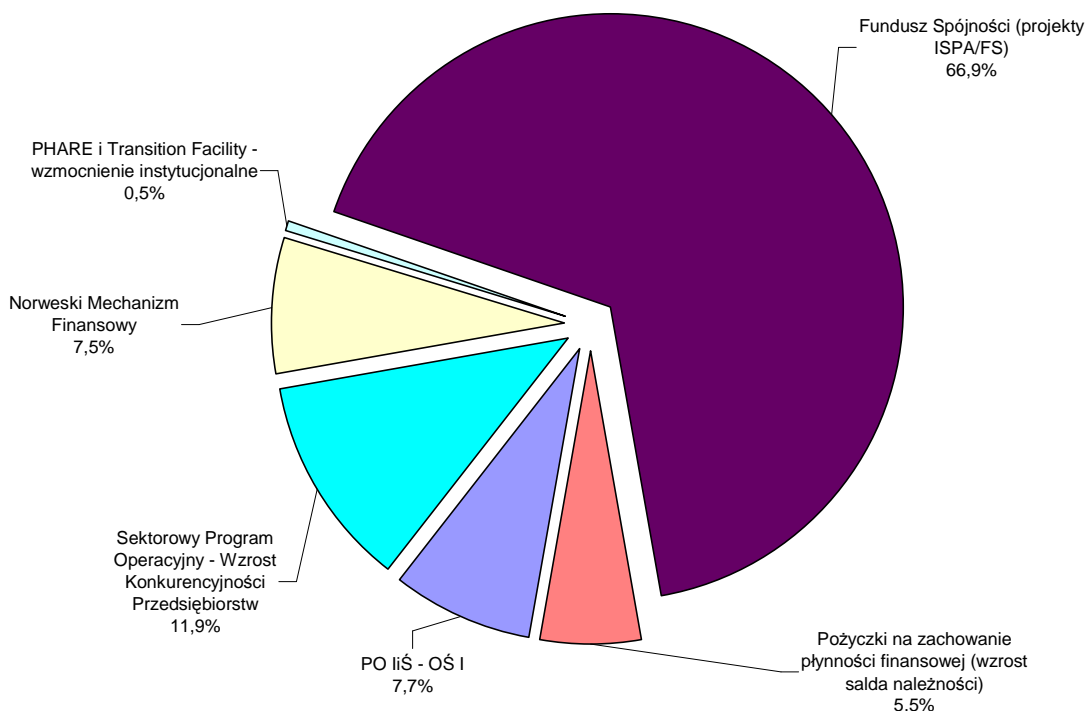
W ramach dotacji inwestycyjnych plan zrealizowano w 94% wypłacając **105.394** tys. zł z planowanej kwoty **112.220** tys. zł (poz. I.13 Tabela 13). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- Dostosowanie instalacji wytopu szkła Huty Wymiarki do wymogów pozwolenia zintegrowanego w Hucie Szkła Wymiarki – **5.828** tys. zł,
- Wykonanie instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Rybnik S.A. – **5.088** tys. zł,
- Modernizacja instalacji Wydziału Produkcji Węglpochodnych w Koksowni Przyjaźń – **5.088** tys. zł.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – realizacja planu pożyczek wynoszącego **70.167** tys. zł wyniosła **69.466** tys. zł i dotyczyła jednej umowy - Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza II., co oznacza realizację planu w 99% (poz. I.7 Tabela 12).

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **1.864** tys. zł z planowanej kwoty **210** tys. zł (poz. II.12 Tabela 13) oraz w formie dotacji inwestycyjnych **34** tys. zł z planowanej kwoty **2.430** tys. zł (poz. I.12 Tabela 13) w formie pomocy technicznej dla Funduszu Spójności.

Rysunek 15 Finansowanie projektów ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych (współfinansowanie projektów) struktura w 2008 r.

IV.5. Realizacja planu wypłat dotacji pochodzących z budżetu państwa

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy – plan dotacji inwestycyjnych wynoszący **55.602** tys. zł został zrealizowany w 121% (poz. I.15 Tabela 13), co oznacza wypłaty środków w wysokości **67.254** tys. zł. Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- PL0155 Powiat Buski – Prace termomodernizacyjne w budynkach oświatowych Powiatu Buskiego – **4.434** tys. zł,
- PL0202 Powiat Ropczycko – Sędziszowski Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Powiecie Ropczycko-Sędziszowskim – **3.064** tys. zł,
- PI0146 Miasto Gdynia – Kompleksowa termomodernizacja siedmiu budynków placówek oświatowych na terenie Gdyni – **2.823** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych plan zrealizowano w 69% wypłacając **2.358** tys. zł z planowanej kwoty **3.440** tys. zł (poz. II.11 Tabela 13). Największe wypłaty dotyczyły finansowania następujących przedsięwzięć:

- PL0108 PAN Kraków „Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura” – **973** tys. zł,
- PL0099 Instytut Karpacki „Strategie Ekoenergetyczne dla Karpackich Gmin” – **745** tys. zł.

Środki na realizację umów o dofinansowanie zawieranych między Narodowym Funduszem a beneficjentami w 2008 r. w ramach I i II naboru przekazane zostały do Narodowego Funduszu z rezerwy celowej oraz bezpośrednio z budżetu państwa w ramach 4 umów dotacji.

Łącznie w 2008 r. w ramach tych umów dotacji wydatkowano kwotę w wysokości **69.612** tys. zł.

IV.6. Podsumowanie

W 2008 roku Narodowy Fundusz wydatkował ze środków własnych na finansowanie ochrony środowiska kwotę **1.776.717** tys. zł realizując plan w 91%. Dodatkowo wzrosło również saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów w roku 2008 o kwotę **51.516** tys. zł, co oznacza realizację planu w 48%. Łącznie więc na finansowanie ochrony środowiska przeznaczono **1.828.233** tys. zł (Tabela 11).

Plan pożyczek i kredytów został zrealizowany w 92%, wypłacono **895.359** tys. zł z planowanej kwoty **971.985** tys. zł, a po uwzględnieniu pożyczek na zachowanie płynności finansowej wskaźnik realizacji planu osiągnął 88% (Tabela 12).

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **635.458** tys. zł z planowanych **707.903** tys. zł, co oznacza realizację planu w ponad 90%. Plan dotacji nieinwestycyjnych został zrealizowany w 88%. Wypłacono **245.900** tys. zł z planowanych **280.736** tys. zł (Tabela 13)

W zakresie środków pomocy zagranicznej rozliczanej z rachunków pozabilansowych (przepływy środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) plan wynoszący 2.271.000 tys. zł zrealizowano w wysokości 2.676.473 tys. zł co oznacza 118% realizację planu. W zakresie wydatkowania środków zagranicznych powierzonych Narodowemu Funduszowi – EFP PHARE, EFP SIDA, Memorandum 013 plan wynoszący 36.300 tys. zł został zrealizowany w 37%, wypłacono 13.462 tys. zł (Tabela 11).

IV.7. Tabele realizacji planu finansowania ochrony środowiska

Tabela 11 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w Narodowym Funduszu w 2008 roku według form finansowania (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2007 r.	Plan 2008 r.	Wykonanie 2008 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
I	Finansowanie zwrotne:	779 313	971 985	895 359	0,92	1,15
1	Pożyczki inwestycyjne z tego:	779 313	971 985	895 359	0,92	1,15
1.1	Pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz wg dziedzin	537 965	244 522	199 499	0,82	0,37
1.2	Fundusz Spójności, (projekty FS/ISPA)	240 952	652 146	621 381	0,95	2,58
1.3	Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności	396	5 150	5 013	0,97	12,65
1.4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - oś I	0	70 167	69 466	0,99	-
II	Finansowanie bezzwrotne:	460 119	988 639	881 357	0,89	1,92
1	Dotacje inwestycyjne z tego:	342 001	707 903	635 458	0,90	1,86
1.1	Dotacje inwestycyjne wg dziedzin	252 842	375 200	311 454	0,83	1,23
1.2	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	693	451	449	1,00	0,65
1.3	Umorzenia pożyczek i kredytów	21 078	162 000	150 902	0,93	7,16
1.4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - oś I	0	2 430	34	0,01	-
1.5	Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności	60 677	112 220	105 394	0,94	1,74
1.6	Norweski Mechanizm Finansowy	6 711	55 602	67 254	1,21	10,02
1.7	PHARE i Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne*	0	0	-31	-	-
2	Dotacje nieinwestycyjne z tego:	118 118	280 736	245 900	0,88	2,08
2.1	Dotacje nieinwestycyjne wg dziedzin	115 310	272 636	237 229	0,87	2,06
2.2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - oś I (projekty ISPA/FS)	2 141	210	1 864	8,88	0,87
2.3	PHARE i Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne	0	4 450	4 450	1,00	-
2.4	Mechanizm Finansowy EOG i NMF	667	3 440	2 358	0,69	3,54
III	Finansowanie kapitałowe	117 445	0	0	0,00	0,00
IV	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów	124 225	108 217	51 516	0,48	0,41
V	Razem środki Narodowego Funduszu	1 481 101	2 068 841	1 828 233	0,88	1,23
VI	Wydatki środków pomocy zagranicznej rozliczanej z rachunków pozabilansowych	1 476 668	2 271 000	2 676 473	1,18	1,81
1	Fundusz Spójności	1 304 888	1 886 000	2 348 962	1,25	1,80
2	EFRR	171 780	385 000	327 511	0,85	1,91
VII	Wydatki powierzonych Narodowemu Funduszowi środków pomocy zagranicznej	11 100	36 300	13 462	0,37	1,21
VIII	Razem środki Narodowego Funduszu oraz obsługiwane przez Narodowy Fundusz	2 968 868	4 376 141	4 518 168	1,03	1,52

Tabela 12 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w formie finansowania pożyczkowego według dziedzin, projektów i przedsięwzięć realizowanych w 2008 r. (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2007 r.	Plan 2008 r.	Wykonanie 2008 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
I	Pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz:	779 313	971 985	895 359	0,92	1,15
1	Ochrona powietrza	424 843	215 000	175 422	0,82	0,41
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	66 786	10 960	10 201	0,93	0,15
3	Ochrona powierzchni ziemi	29 139	13 900	9 216	0,66	0,32
4	Górnictwo	17 204	4 662	4 661	1,00	0,27
5	Fundusz Spójności (projekty FS/ISPA)	240 952	652 146	621 381	0,95	2,58
6	Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw	396	5 150	5 013	0,97	12,65
7	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - oś I	0	70 167	69 466	0,99	-
8	Pozostałe (zwrot z WFOŚiGW)	-8	0	0	-	0,00
II	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów	124 225	108 217	51 516	0,48	0,41
III	Razem Narodowy Fundusz	903 537	1 080 202	946 876	0,88	1,05

Tabela 13 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w formie finansowania bezzwrotnego (dotacyjnego) według dziedzin, projektów i przedsięwzięć realizowanych w 2008 r. (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2007 r.	Plan 2008 r.	Wykonanie 2008 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	6
I	Dotacje inwestycyjne:	342 001	707 903	635 458	0,90	1,86
1	Ochrona wód i gospodarka wodna	26 805	75 716	75 146	0,99	2,80
2	Ochrona powietrza	11 088	51 900	26 086	0,50	2,35
3	Ochrona powierzchni ziemi	28 958	12 500	8 149	0,65	0,28
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	14 057	16 000	15 477	0,97	1,10
5	Leśnictwo	8 917	15 000	8 649	0,58	0,97
6	Państwowy Monitoring Środowiska	7 164	7 800	4 849	0,62	0,68
7	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków	1 620	12 000	5 280	0,44	3,26
8	Górnictwo, w tym: na zakończenie robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych w górnictwie	71 539 56 000	71 876 56 000	71 000 56 000	0,99 1,00	0,99 1,00
9	Geologia	79 854	107 000	92 865	0,87	1,16
10	Edukacja ekologiczna	2 758	5 408	3 953	0,73	1,43
11	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	82	0	0	-	0,00
12	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - oś I	0	2 430	34	0,01	-
13	Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw	60 677	112 220	105 394	0,94	1,74
14	Umorzenia pożyczek i kredytów	21 078	162 000	150 902	0,93	7,16
15	Mechanizm Finansowy EOG i NMF	6 711	55 602	67 254	1,21	10,02
16	PHARE i Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne	0	0	-31	-	-
17	Dopłaty do odsetek	693	451	449	1,00	0,65
II	Dotacje nieinwestycyjne:	118 118	280 736	245 900	0,88	2,08
1	Ochrona powietrza	8 174	14 000	11 618	0,83	1,42
2	Ochrona powierzchni ziemi	0	40 000	32 472	0,81	-
3	Ochrona przyrody i krajobrazu	4 132	7 700	6 076	0,79	1,47
4	Leśnictwo	403	2 000	841	0,42	2,09
5	Państwowy Monitoring Środowiska	55 821	64 770	59 395	0,92	1,06
6	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków	205	700	648	0,93	3,16
7	Górnictwo	20	72	71	0,99	3,56
8	Geologia	18 597	15 360	14 593	0,95	0,78
9	Edukacja ekologiczna	13 091	112 644	96 856	0,86	7,40
10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	14 868	15 390	14 659	0,95	0,99
11	Mechanizm Finansowy EOG i NMF	667	3 440	2 358	0,69	3,54
12	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - oś I	2 141	210	1 864	8,87	0,87
13	PHARE i Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne	0	4 450	4 450	1,00	-
III	Razem Narodowy Fundusz	460 119	988 639	881 357	0,89	1,92

Tabela 14 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w 2008 r. - zestawienie zbiorcze (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Forma finansowania	Plan działalności 2008 r.					Wykonanie I-XII 2008 r.				
			w ramach wyodrębnionych subfunduszy	w ramach funduszu podstawowego	Razem	kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	Razem	Środki własne Narodowego Funduszu			kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	Razem
								w ramach wyodrębnionych subfunduszy	w ramach funduszu podstawowego	Razem środki własne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Finansowanie przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu bez udziału środków zagranicznych	Pożyczki	63 562	180 960	244 522		244 522	37 938	161 561	199 499		199 499
		Dotacje inwestycyjne	201 276	335 924	537 200		537 200	174 005	288 351	462 356		462 356
		Dotacje nieinwestycyjne	166 942	105 694	272 636		272 636	145 474	91 755	237 229		237 229
2	Finansowanie przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych	Pożyczki	33 159	694 304	727 463		727 463	0	695 860	695 860		695 860
		Dotacje inwestycyjne		114 650	114 650		114 650	0	105 398	105 398		105 398
		Dotacje nieinwestycyjne		4 660	4 660		4 660	0	6 313	6 313		6 313
3	Dotacje z budżetu państwa (przekazane do NF w formie dotacji i wypłacane beneficjentom)	Dotacje inwestycyjne		55 602	55 602		55 602		67 254	67 254		67 254
		Dotacje nieinwestycyjne		3 440	3 440		3 440		2 358	2 358		2 358
4	Dopłaty do oprocentowania kredytów	Dotacje inwestycyjne	0	451	451	0	451	0	449	449		449
4.1	Dopłaty do oprocentowania kredytów bez udziału środków zagranicznych	Dotacje inwestycyjne		451	451		451		449	449		449
4.2	Dopłaty do oprocentowania kredytów z udziałem środków zagranicznych	Dotacje inwestycyjne			0		0			0		0
5	Finansowanie pożyczkowe - razem		96 721	875 264	971 985	0	971 985	37 938	857 421	895 359	0	895 359
6	Finansowanie dotacyjne - razem		368 218	620 421	988 639	0	988 639	319 479	561 879	881 357	0	881 357
	z tego:				0		0			0		0
	Dotacje inwestycyjne		201 276	506 627	707 903	0	707 903	174 005	461 453	635 458	0	635 458
	Dotacje nieinwestycyjne		166 942	113 794	280 736	0	280 736	145 474	100 426	245 900	0	245 900
7	Inwestycje kapitałowe				0					0		0
8	Razem Narodowy Fundusz		464 939	1 495 685	1 960 624	0	1 960 624	357 417	1 419 300	1 776 717	0	1 776 717
9	Wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych		0	0	0	0	2 271 000	0	2 676 473	2 676 473	0	2 676 473
9.1	Fundusz Spójności						1 886 000		2 348 962	2 348 962		2 348 962
9.2	Sektorowy Program Operacyjny "Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw" - działanie 2.4						385 000		327 511	327 511		327 511
10	Wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej ujmowane bilansowo		0	0	0	0	36 300	0	13 462	13 462	0	13 462
10.1	Memorandum 013						23 300		8 875	8 875		8 875
10.2	EFP PHARE						12 000		4 587	4 587		4 587
10.3	EFP SIDA (BITS)						1 000		0	0		0
11	Razem		464 939	1 495 685	1 960 624	0	4 267 924	357 417	4 109 236	4 466 652	0	4 466 652
12	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej		10 747	97 470	108 217	0	108 217	19 415	32 101	51 516		51 516
13	Razem pożyczkowe		107 468	972 734	1 080 202	0	1 080 202	57 353	889 523	946 876	0	946 876
14	Razem		475 686	1 593 155	2 068 841	0	4 376 141	376 831	4 141 337	4 518 169	0	4 518 169

Tabela 15 Realizacja planu finansowania przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu bez udziału środków zagranicznych w 2008 r. - finansowanie w dziedzinach (tys. zł)

Wyszczególnienie	Forma finansowania	Plan działalności 2008 r.					Realizacja planu działalności I-XII 2008 r.				
		Środki własne Narodowego Funduszu			Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	Razem	Środki własne Narodowego Funduszu			Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	Razem
		w ramach wyodrębnionych subfunduszy	w ramach funduszu podstawowego	Razem środki własne			w ramach wyodrębnionych subfunduszy	w ramach funduszu podstawowego	Razem środki własne		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ochrona wód i gospodarka wodna	Pożyczki	0	10 960	10 960	0	10 960	0	10 201	10 201		10 201
	Dotacje inwestycyjne		75 716	75 716	0	75 716	0	75 146	75 146		75 146
w tym: ochrona wód	Pożyczki		10 960	10 960		10 960		10 201	10 201		10 201
	Dotacje inwestycyjne		100	100		100		84	84		84
w tym: gospodarka wodna	Dotacje inwestycyjne		75 616	75 616		75 616		75 062	75 062		75 062
Ochrona powietrza	Pożyczki i konsorcja	55 000	160 000	215 000		215 000	33 277	142 145	175 422		175 422
	Dotacje nieinwestycyjne	13 000	1 000	14 000		14 000	10 750	868	11 618		11 618
	Dotacje inwestycyjne	17 900	34 000	51 900		51 900	7 240	18 846	26 086		26 086
Ochrona powierzchni ziemi	Pożyczki	3 900	10 000	13 900		13 900		9 216	9 216		9 216
	Dotacje inwestycyjne	4 500	8 000	12 500		12 500	2 900	5 249	8 149		8 149
	Dotacje nieinwestycyjne	40 000		40 000		40 000	32 472		32 472		32 472
Ochrona przyrody i krajobrazu	Dotacje inwestycyjne		16 000	16 000		16 000		15 477	15 477		15 477
	Dotacje nieinwestycyjne		7 700	7 700		7 700		6 076	6 076		6 076
Leśnictwo	Dotacje inwestycyjne		15 000	15 000		15 000		8 649	8 649		8 649
	Dotacje nieinwestycyjne		2 000	2 000		2 000		841	841		841
Górnictwo	Pożyczki	4 662		4 662		4 662	4 661		4 661		4 661
	Dotacje inwestycyjne	71 876		71 876		71 876	71 000		71 000		71 000
	Dotacje nieinwestycyjne	72		72		72	71		71		71
Geologia	Dotacje inwestycyjne	107 000		107 000		107 000	92 865		92 865		92 865
	Dotacje nieinwestycyjne	15 360		15 360		15 360	14 593		14 593		14 593
Państwowy Monitoring Środowiska	Dotacje inwestycyjne		7 800	7 800		7 800		4 849	4 849		4 849
	Dotacje nieinwestycyjne		64 770	64 770		64 770		59 395	59 395		59 395
Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	Dotacje inwestycyjne		12 000	12 000		12 000		5 280	5 280		5 280
	Dotacje nieinwestycyjne		700	700		700		648	648		648
Edukacja ekologiczna	Dotacje inwestycyjne		5 408	5 408		5 408		3 953	3 953		3 953
	Dotacje nieinwestycyjne	92 520	20 124	112 644		112 644	82 080	14 776	96 856		96 856
	COP XIV	90 900		90 900		90 900	80 628		80 628		80 628
	opłata produktowa	2 000		2 000		2 000	1 452		1 452		1 452
Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	Dotacje inwestycyjne			0		0			0		0
	Dotacje nieinwestycyjne	5 990	9 400	15 390		15 390	5 507	9 152	14 659		14 659
Umorzenia pożyczek	Dotacje inwestycyjne		162 000	162 000		162 000		150 902	150 902		150 902
Finansowanie pożyczkowe w dziedzinach - razem		63 562	180 960	244 522	0	244 522	37 938	161 561	199 499	0	199 499
Finansowanie dotacyjne w dziedzinach - razem		368 218	441 618	809 836	0	809 836	319 479	380 107	699 585	0	699 585
z tego:											0
Dotacje inwestycyjne		201 276	335 924	537 200	0	537 200	174 005	288 351	462 356	0	462 356
Dotacje nieinwestycyjne		166 942	105 694	272 636	0	272 636	145 474	91 755	237 229	0	237 229
Razem Narodowy Fundusz - finansowanie w dziedzinach		431 780	622 578	1 054 358	0	1 054 358	357 417	541 668	899 084	0	899 084

Tabela 16 Finansowanie projektów ze środków Narodowego Funduszu z udziałem środków zagranicznych w 2008 r. (tys. zł)

Wyszczególnienie	Forma finansowania	Plan działalności 2008 r.					Realizacja planu działalności I-XII 2008 r.					
		Środki własne Narodowego Funduszu			Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	Razem	Środki własne Narodowego Funduszu			Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	Razem	
		w ramach wyodrębnionych subfunduszy	w ramach funduszu podstawowego	Razem środki własne			w ramach wyodrębnionych subfunduszy	w ramach funduszu podstawowego	Razem środki własne			
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Fundusz Spójności (ISPA/FS)	Pożyczki i konsorcja	33 159	618 987	652 146		652 146		621 381	621 381			621 381
SPO WKP	Pożyczki		5 150	5 150		5 150		5 013	5 013			5 013
	Dotacje inwestycyjne		112 220	112 220		112 220		105 394	105 394			105 394
Wsófinansowania programów Phare i Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne	Dotacje inwestycyjne					0		-31	-31			-31
	Dotacje nienwestycyjne		4 450	4 450		4 450		4 450	4 450			4 450
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko												
oś priorytetowa I	Pożyczki		70 167	70 167		70 167		69 466	69 466			69 466
	Dotacje inwestycyjne		2 430	2 430		2 430		34	34			34
	Dotacje nienwestycyjne		210	210		210		1 864	1 864			1 864
oś priorytetowa II	Pożyczki			0		0			0			0
oś priorytetowa V	Dotacje inwestycyjne			0		0			0			0
	Dotacje nienwestycyjne			0		0			0			0
oś priorytetowa IX	Pożyczki			0		0			0			0
Razem oś priorytetowe POIŚ z tego:		0	72 807	72 807	0	72 807	0	71 364	71 364	0	0	71 364
pożyczki		0	70 167	70 167	0	70 167	0	69 466	69 466	0	0	69 466
dotacje inwestycyjne		0	2 430	2 430	0	2 430	0	34	34	0	0	34
dotacje nienwestycyjne		0	210	210	0	210	0	1 864	1 864	0	0	1 864
Finansowanie pożyczkowe - razem		33 159	694 304	727 463	0	727 463	0	695 860	695 860	0	0	695 860
Finansowanie dotacyjne - razem z tego:		0	119 310	119 310	0	119 310	0	111 711	111 711	0	0	111 711
dotacje inwestycyjne		0	114 650	114 650	0	114 650	0	105 398	105 398	0	0	105 398
dotacje nienwestycyjne		0	4 660	4 660	0	4 660	0	6 313	6 313	0	0	6 313
Razem Narodowy Fundusz - współfinansowanie projektów z udziałem środków zagranicznych		33 159	813 614	846 773	0	846 773	0	807 571	807 571	0	0	807 571

V. Realizacja programów i efekty ekologiczne osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. i planowane do osiągnięcia z umów podpisanych w 2008 r.

V.1. Wstęp

Narodowy Fundusz, finansując ochronę środowiska, w ramach posiadanych środków finansowych dąży do maksymalizacji efektu ekologicznego.

Narodowy Fundusz dokonując w 2008 r. wyboru przedsięwzięć do dofinansowania kierował się przede wszystkim zasadą, prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

W rozdziale tym omówione są efekty ekologiczne i rzeczowe w dwóch przekrojach:

- planowane do osiągnięcia efekty ekologiczne z umów podpisanych w roku 2008,
- uzyskane efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w roku 2008.

Ze względu na złożoność tematyki jak również na specyfikę dofinansowywanych zadań w każdej z dziedzin przyjęto pewne założenia porządkujące:

- w przypadku umów, dla których efekt ekologiczny jest równoważny efektowi rzeczowemu przedstawiono efekt rzeczowy,
- dla przedsięwzięć zakończonych zaprezentowano efekt ekologiczny w przypadku inwestycji, dla których do dnia 31.12.2008 r. nastąpiło rzeczywiste potwierdzenie zakończenia rzeczowego,
- prezentowane efekty ekologiczne odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez Narodowy Fundusz.

V.2. Ochrona powietrza

W 2008 roku dofinansowywano przedsięwzięcia, których realizacja była związana z:

- podwyższeniem sprawności wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i użytkowania energii - w tym w szczególności z budową i/lub modernizacją jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu zgodnie z wymogami dyrektywy 2004/8/WE o promocji wysokosprawnej kogeneracji, termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne,
- wzrostem wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw - w szczególności instalacją kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych, zastosowaniem pomp ciepła wykorzystujących ciepło ziemi lub ciepło z otoczenia,
- zastosowaniem technologii zapewniających czystsza i energooszczędną pro
- opracowywaniem programów ochrony powietrza i planów działania
- finansowaniem funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji, w tym prowadzenie Krajowego Rejestru Upnień do Emisji i realizację zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Upnieniami do Emisji

Realizacja tych przedsięwzięć pozwoli na ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem tj.: spadek emisji zanieczyszczeń powstających w procesie energetycznego spalania paliw, tj. dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, pyłu oraz oszczędzanie surowców i energii, zwłaszcza redukcję emisji dwutlenku węgla, co wpisuje się w realizację celów Traktatu Akcesyjnego

V.2.1. Realizowane programy

Programy priorytetowe w dziedzinie Ochrony powietrza w 2008 r. to:

- 4.1 - Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i użytkowania energii.
- 4.2 - Wzrost wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw.
- 4.3 - Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii.
- 4.4 - Zastosowanie technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję.
- 4.5 - Zapobieganie i ograniczenie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko.
- 4.6 - Finansowanie funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji, w tym prowadzenie Krajowego Rejestru Upnień do Emisji i realizację zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Upnieniami do Emisji oraz zadań dotyczących monitorowania wielkości emisji substancji objętych tym systemem .

V.2.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony powietrza zawarto 52 umowy na kwotę **84.047** tys. zł. Koszt całkowity dofinansowanych przedsięwzięć wyniósł **212.678** tys. zł, udział środków Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 39,5% (Tabela 17).

Tabela 17 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	7	40 581	103 674	39,1%
Dotacje inwestycyjne	42	40 188	103 477	38,8%
Dotacje nieinwestycyjne	1	99	330	30,0%
Finansowanie mieszane:	2	3 179	5 197	61,2%
- pożyczka	1	1 679	5 197	32,3%
- dotacja	1	1 500		28,9%
Razem	52	84 047	212 678	39,5%

V.2.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Dla umów zawartych w NFOŚiGW, na poszczególne programy z dziedziny ochrony powietrza przypadało odpowiednio (Tabela 18).

Tabela 18 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
4.1	31	53 643	151 467	35,4%
4.2	16	20 907	46 102	45,3%
4.3	4	6 140	10 025	61,2%
4.4	1	3 357	5 084	66,0%

V.2.4. Planowane efekty ekologiczne z umów zawartych w 2008 r.

Dla umów zawartych w NFOŚiGW w ramach realizowanych programów planowane efekty ekologiczne przedstawione są w tabeli Tabela 19.

Tabela 19 Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny		
	Zanieczyszczenie	Wielkość redukcji	Jednostka miary
4.1.	SO ₂	271,4	Mg/rok
	Pył	50,9	Mg/rok
	CO	121,9	Mg/rok
	NO _x	236,6	Mg/rok
	CO ₂	23 059,8	Mg/rok
	Sadza	0,0166	Mg/rok
	b-a-p	0,0005	Mg/rok
	Oszczędność energii	43 143,4	MWh/rok
4.2.	SO ₂	267,4	Mg/rok
	Pył	286,4	Mg/rok
	CO	46,2	Mg/rok
	NO _x	104,6	Mg/rok
	CO ₂	47 200,4	Mg/rok
	Sadza	0,0137	Mg/rok
	Oszczędność energii	14 614,6	MWh/rok
	Produkcja energii elektrycznej	11 497,0	MWh/rok
	Produkcja energii cieplnej	56 909,0	MWh/rok
4.3.	SO ₂	22,7	Mg/rok
	Pył	14,8	Mg/rok
	CO	4,5	Mg/rok
	NO _x	8,6	Mg/rok
	CO ₂	5 957,9	Mg/rok
	Oszczędność energii	17 715,2	MWh/rok
4.4.	SO ₂	3,5	Mg/rok
	Pył	0,1	Mg/rok
	CO	0,1	Mg/rok
	NO _x	1,2	Mg/rok
	CO ₂	769,0	Mg/rok
	węglowodory	5,0	Mg/rok
	Oszczędność energii	774,0	MWh/rok

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2008 roku ogłosił trzy sesje naboru wniosków o dofinansowanie w formie dotacji.

- w ramach I sesji 2008 r. w Departamencie Ochrony Powietrza oceniono 45 wniosków o dofinansowanie dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu OZE i termomodernizacji, które wpłynęły do dnia 02.06.2008 r. W ramach tej sesji do dofinansowania Zarząd NFOŚiGW skierował 34 przedsięwzięcia.
- w ramach II sesji 2008 r. w Departamencie Ochrony Powietrza oceniono 67 wniosków o dofinansowanie, które wpłynęły do kancelarii NFOŚiGW od dnia 03.06.2008 r. do 18.08.2008 r

- w ramach III sesji 2008 r. w Departamencie Ochrony Powietrza oceniono 110 wniosków o dofinansowanie, które wpłynęły do kancelarii NFOŚiGW w dniach 19.08.2008 r. do 31.10.2008 r.

W wyniku oceny wniosków z II i III sesji do dofinansowania Zarząd NFOŚiGW skierował: 40 przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu odnawialnych źródeł energii i wysokosprawnej kogeneracji oraz 68 przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu termomodernizacji,

V.2.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy (pod względem kwoty udzielonego dofinansowania) zawarte w Narodowym Funduszu w 2008 roku, w dziedzinie ochrony powietrza, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Miasto Lublin - Termomodernizacja dwóch obiektów: Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 i 4 w Lublinie – kwota pożyczki **11.136** tys. zł,
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Suwałkach – Budowa bloku energetycznego do wytwarzania energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła – kwota pożyczki **10.000** tys. zł,
- Tartak „Olczyk” – Skojarzone źródło ciepła i energii elektrycznej opalane biomasą w tartaku w Świdnie – kwota pożyczki **7.425** tys. zł.

V.2.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku w dziedzinie ochrony powietrza zakończono realizację 38 umów na kwotę **207.387** tys. zł. Koszt całkowity dofinansowanych przedsięwzięć wyniósł **496.097** tys. zł, a udział środków Narodowego Funduszu, w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 41,8% (Tabela 20).

Tabela 20 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki i konsorcja	18	180 172	401 982	44,8%
Dotacje inwestycyjne	15	16 300	69 927	23,3%
Dotacje nieinwestycyjne	1	1 379	1 379	100,0%
Finansowanie mieszane	4	9 536	22 809	41,8%
- pożyczka	2	5 768	22 809	25,3%
- dotacja	2	3 768		16,5%
Razem	38	207 387	496 097	41,8%

V.2.7. Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Dla przedsięwzięć zakończonych w 2008 r., z tytułu umów zawartych w NFOŚiGW, na poszczególne programy z dziedziny ochrony powietrza przypadało odpowiednio (Tabela 21):

Tabela 21 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
0.2	1	1 379	1 379	100,0%
4.1	17	27 405	65 650	41,7%
4.2	4	23 308	55 756	41,8%
4.3	14	114 530	256 441	44,7%
4.4	1	20 764	29 952	69,3%

V.2.8. Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r., z tytułu umów podpisanych w NFOŚiGW w ramach poszczególnych programów przedstawiono w tabeli Tabela 22.

Tabela 22 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny		
	zanieczyszczenie	wielkość redukcji	jednostka miary
4.1	SO ₂	140,7	Mg/r
	Pył	183,3	Mg/r
	CO	3 287,2	Mg/r
	NOx	39,8	Mg/r
	CO ₂	25 223,5	Mg/r
	sadza	0,5630	Mg/r
	b-a-p	0,0756	Mg/r
	Oszczędność energii	40 227,4	MWh/r
4.2	SO ₂	157,9	Mg/r
	Pył	24,3	Mg/r
	CO	7,8	Mg/r
	NOx	64,2	Mg/r
	CO ₂	19 139,3	Mg/r
	produkcja energii elektrycznej	12 937,9	MWh/r
4.3	SO ₂	12 540,6	Mg/r
	Pył	1 555,1	Mg/r
	CO	195,3	Mg/r
	NOx	83,7	Mg/r
	CO ₂	85 487,6	Mg/r
	sadza	1,2360	Mg/r
	b-a-p	0,0289	Mg/r
	Oszczędność energii	18 917,0	MWh/r
4.4	Pył	4,1	Mg/r
	NOx	0,5	Mg/r

V.2.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

W 2008 r. zakończono m.in. realizację niżej wymienionych przedsięwzięć z dziedziny Ochrony powietrza, w finansowaniu których uczestniczył Narodowy Fundusz:

- Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. – Instalacja odsiarczania spalin w Elektrowni Ostrołęka B – kwota pożyczki **63.773** tys. zł,
- Elektrownia Skawina S.A. – Modernizacja kotła parowego K-11 oraz elektrofiltrów o numerach stacyjnych 3,4 i 11 w Elektrowni Skawina – kwota pożyczki **27.000** tys. zł,
- Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Kalisz” S.A. – Modernizacja systemu grzewczego na terenie zakładu – kwota pożyczki **6.000** tys. zł.

V.3. Ochrona wód i gospodarka wodna

W dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej, w roku 2008 realizowane i rozliczane były zadania określone w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, oczyszczalnie i podczyszczalnie ścieków przemysłowych oraz inwestycje związane z budową obiektów hydrotechnicznych prowadzone w ramach budżetowych inwestycji wieloletnich.

Przedsięwzięcia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej finansowane przy udziale środków Funduszu Spójności, nie są przedstawiane w tym rozdziale, lecz w rozdziale dotyczącym przedsięwzięć Funduszu Spójności i POIiŚ.

V.3.1. Realizowane programy

W dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej w 2008 roku realizowane były programy - ochrona wód i gospodarka wodna oraz retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

W ramach programów finansowane były następujące zadania:

W programie 1 - Ochrona wód i gospodarka wodna:

- gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM,
- gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach od 2 tys. RLM do 15 tys. RLM – działanie współfinansowane z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W programie 3 - Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego:

- 3.3.1 - zbiorniki wodne,
- 3.3.2. - stopnie wodne,
- 3.3.3. -roboty regulacyjne na ważnych społecznie i cennych przyrodniczo ciekach wodnych.

V.3.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku zawarto 7 umów na łączną kwotę **57.585** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **59.679** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtuje się na poziomie 96,5%. Oprócz tego Zawarto także 1 aneks do umowy na realizację przedsięwzięcia „Remont Kanału Augustowskiego” zwiększający kwotę dofinansowania z Narodowego Funduszu o **2.564** tys. zł. (Tabela 23).

Tabela 23 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	1	3 140	5 065	62,0%
Dotacje	6	54 445	54 614	99,7%
Razem	7	57 585	59 679	96,5%

V.3.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Dla umów zawartych w 2008 r. z Narodowym Funduszem, na poszczególne programy z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej przypadało odpowiednio (Tabela 24)

Tabela 24 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Ochrona wód i gospodarka wodna:				
1	1	3 140	5 065	62,0%
Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego:				
3	6	54 445	54 614	99,7%

V.3.4. Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Efekty ekologiczne i rzeczowe dla umów zawartych w Narodowym Funduszu, w podziale na poszczególne programy przedstawione są w tabeli Tabela 25

Tabela 25 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy		
	Rodzaj efektu	Wielkość	Jednostka miary
Ochrona Wód i Gospodarka Wodna			
1	Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków	18 600	m ³ /d
Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego			
3	Rekonstrukcja elementów obiektów hydrotechnicznych	2	szt.
	Budowa stopnia wodnego	jednoroczny zakres robót	
	Wykonanie zabezpieczenia brzegu rzeki	0,17	km
	Udrożnienie koryta rzeki	19,1	km
	Dokumentacja budowy/rekonstrukcja	2	szt.

V.3.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 roku, w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – Budowa stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze – rok 2008 – kwota dotacji **49.093** tys. zł,

- Spółka wodno-ściekowa „SWARZEWO” - Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Swarzewie (zwiększenie przepustowości oczyszczalni z 13.300 m³/d do 18.600 m³/d) – kwota pożyczki **3.140** tys. zł,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie – Wykonanie dokumentacji dotyczącej kompleksowej rekonstrukcji Kanału Augustowskiego w km 0+350 – 77+400 – kwota dotacji **3.136** tys. zł.

V.3.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej zakończono realizację 13 przedsięwzięć, dofinansowanych kwotą **56.739** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **150.224** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu ukształtował się na poziomie 37,8% (Tabela 26).

Tabela 26 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	8	28 070	67 194	41,8%
Dotacje inwestycyjne	4	13 328	45 868	29,1%
Finansowanie mieszane:	2	15 341	37 162	41,3%
- pożyczki	1	14 574	37 162	39,2%
- dotacje	1	767		2,1%
Razem	14	56 739	150 224	37,8%

V.3.7. Realizacja programów wg umów zakończonych w 2008 r.

W rozbiciu na poszczególne programy z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej struktura finansowania przedsięwzięć zakończonych w 2008 roku przedstawiała się następująco (Tabela 27).

Tabela 27 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych

Program	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Ochrona wód i gospodarka wodna:				
1	11	43 722	105 128	41,6%
Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego:				
3	3	13 017	45 096	28,9%

V.3.8. Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Efekty ekologiczne i rzeczowe dla przedsięwzięć zakończonych w Narodowym Funduszu w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco (Tabela 28).

Tabela 28 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy		
	Rodzaj efektu	Wielkość	Jednostka miary
Ochrona wód i gospodarka wodna			
1	Przepustowość oczyszczalni nowobudowanych	322,0	m ³ /d
	Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków modernizowanych	29 422,0	m ³ /d
	Wykonanie sieci kanalizacyjnych	207,0	km
	Ilość przepompowni	107,0	szt.
Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego			
3	Zwiększenie pojemności zbiorników małej retencji	2 159,0	tys.m ³

V.3.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Wśród zakończonych w roku 2008 przedsięwzięć z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej ważniejsze to:

- Gmina Kępno – Realizacja I etapu programu porządkowania gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Niesób (przepustowość oczyszczalni $Q_{\text{sr.d.}} = 5.072 \text{ m}^3/\text{d}$, długość kanalizacji sanitarnej $L = 94\ 469 \text{ mb}$) - kwota pożyczki – **14.574** tys. zł, kwota dotacji – **767** tys. zł,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Młynówki w Opolu wraz z przebudową i udrożnieniem powodziowym koryta Odry z międzywałem od km 150,60 do km 154,00 oraz budową obiektów towarzyszących - kwota dotacji – **10.100** tys. zł,
- Białskie Wodociągi i Kanalizacja WOD-KAN Sp. z o.o. w Białej Podlaskiej – Budowa i modernizacja systemu wodociągowego i kanalizacyjnego miasta Biała Podlaska- budowa kanalizacji sanitarnej w Białej Podlaskiej (długość kanalizacji sanitarnej $L = 39.700 \text{ mb}$) - kwota pożyczki **4.000** tys. zł.

V.3.10. Udział Narodowego Funduszu w realizacji zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W świetle zapisów Traktatu Akcesyjnego, Polska, w określonych terminach, zobowiązała się do implementowania wymagań dyrektywy 91/271/EWG, dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Realizując to zobowiązanie, w dniu 16.12.2003 r. Rada Ministrów zatwierdziła Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), który zawiera m.in. wykazy aglomeracji, przewidzianych do wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych, w podziale na okresy przejściowe wynikające z zapisów Traktatu Akcesyjnego. Aktualizacja programu nastąpiła w dniu 30.05.2005 roku.

Do dnia 31.12.2008 roku zawarto 463 umowy dotyczące realizacji inwestycji w 294 aglomeracjach, na realizację 401 przedsięwzięć inwestycyjnych.

W wyniku realizacji tych inwestycji o koszcie całkowitym w wysokości **3.321,5** mln zł planuje się osiągnąć efekty w zakresie modernizacji i budowy:

- 169 oczyszczalni ścieków, w tym 166 o łącznej przepustowości $Q_{\text{śr.d.}} = 889.402 \text{ m}^3/\text{d}$ i 5.190.332 RLM plus realizacja inwestycji dotyczących wyłącznie gospodarki osadowej na 3 oczyszczalniach
- kanalizacja o łącznej długości ok. $L = 4.728 \text{ km}$.

Do końca 2008 r. zrealizowano inwestycje o koszcie całkowitym **3.123,7** mln zł. W ich wyniku wybudowano, bądź zmodernizowano 166 oczyszczalni ścieków, w tym 163 o łącznej przepustowości $Q_{\text{śr.d.}} = 877.071 \text{ m}^3/\text{d}$ i 5.050.688 RLM, a w 3 oczyszczalniach poprawiono gospodarkę osadową. Wybudowano bądź zmodernizowano kanalizację sanitarną o łącznej długości ok. $L = 4.691 \text{ km}$.

Ze środków NFOŚiGW na realizację programu przeznaczono **1.416,7** mln zł (ok. 43% kosztu inwestycji), z czego **1.365,1** mln zł. w formie pożyczek oraz **51,7** mln zł w formie dotacji.

Dotychczas wypłacono ze środków NFOŚiGW na realizację programu to **1.353,6** mln zł, z czego **1.302,8** mln zł w formie pożyczek oraz **50,8** mln zł w formie dotacji.

W 2008 r. zawarto 1 umowę, w wyniku realizacji której dokonana zostanie modernizacja oczyszczalni ścieków – zwiększenie przepustowości do $Q_{\text{śr.d.}} = 18.600 \text{ m}^3/\text{d}$ i 112.666 RLM.

W 2008 r. zakończono 6 umów. W wyniku zrealizowanych inwestycji o koszcie całkowitym sięgającym **57,8** mln zł osiągnięto następujące efekty:

- zmodernizowano 4 oczyszczalnie ścieków, o łącznej przepustowości $Q_{\text{śr.d.}} = 24.650 \text{ m}^3/\text{d}$ i 144.893 RLM
- zmodernizowano lub wybudowano kanalizację sanitarną o łącznej długości ok. $L = 69 \text{ km}$.

Środki NFOŚiGW wypłacone w formie pożyczek na realizację projektów zakończonych w 2008 r. wyniosły **24,3** mln zł.

V.4. Ochrona powierzchni ziemi

W 2008 roku w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi realizowano przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

V.4.1. Realizowane programy

W 2008 roku realizowano przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi - program 2 z przeznaczeniem środków na następujące programy szczegółowe:

- 2.1.1. - Kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi od projektu do realizacji, uwzględniające, co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowywanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania.

- 2.1.2. - Budowa:
 - punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,
 - instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu,
 - instalacji do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych,
 - instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych, z odzyskiem energii,
 - instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie.
- 2.1.3 - Dostosowanie, w tym likwidacja, istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów.
- 2.2.1 - Wdrażanie nowych technologii w zakresie ograniczania materiałochłonności i ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne.
- 2.2.2 - Budowa i modernizacja instalacji termicznego przekształcania odpadów.
- 2.2.3 - Wsparcie dla przedsiębiorców i gmin w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, zawierających azbest.
- 2.2.4 - Zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i poużytkowych.
- 2.2.5 - Zbieranie i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- 2.2.6 - Usuwanie i zagospodarowanie odpadów przeterminowanych środków ochrony roślin zgromadzonych w mogiłnikach i magazynach.
- 2.2.7 - Wsparcie dla przedsiębiorców w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych, w tym zawierających PCB.
- 2.2.8 - Zagospodarowanie i unieszkodliwianie substancji kontrolowanych.
- 2.2.9 - Rekultywacja terenów powojkowych oraz zdegradowanych przez przemysł i górnictwo na cele przyrodnicze i użytkowe (włącznie z działaniami udostępniającymi tereny do rekultywacji – usuwanie min, zanieczyszczeń ropopochodnych i chemicznych, likwidacja wyrobisk i hałd górniczych, regulacja stosunków wodnych, zabezpieczenie głównych zbiorników wód podziemnych oraz uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach objętych zasięgiem wpływów eksploatacji).
- 2.2.10 - Działania związane z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów określone w art. 401 ust. 13 d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r Nr 25 poz. 150 z późn. zm.).
- 2.2.11 - Modernizacja i budowa umocnień brzegowych, sztuczne zasilanie wraz z budowlami wspomagającymi (wyłącznie dla przedsięwzięć dofinansowywanych z bezzwrotnych środków Unii Europejskiej).

- 2.2.12 - Stabilizacja osuwisk (wyłącznie dla przedsięwzięć dofinansowywanych z bezzwrotnych środków Unii Europejskiej).

V.4.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi zawarto w Narodowym Funduszu 8 umów na kwotę **26.283** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **53.883** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 48,8%. W kwotach tych nie wykazuje się dotacji nieinwestycyjnych dotyczących dopłat do stacji demontażu pojazdów dla gmin.

W ramach subfunduszu wynikającego z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji zawarto 249 umów na finansowanie dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji na kwotę **35.286** tys. zł oraz 19 umów z gminami na łączną kwotę **2.996** tys. zł. za zbieranie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Tabela 29).

Tabela 29 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	3	8 967	17 151	52,3%
Dotacje inwestycyjne	5	17 316	36 732	47,1%
Dotacje nieinwestycyjne:	268	38 282	Dopłaty do stacji demontażu pojazdów i dla gmin z subfunduszu opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (nie ma obowiązku przeznaczania środków na nowe inwestycje)	
Razem	276	64 565	53 883	119,8%

V.4.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Dla umów zawartych w Narodowym Funduszu na poszczególne programy z dziedziny ochrony powierzchni ziemi przypada odpowiednio (Tabela 30)

Tabela 30 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
2.1.1	1	4 840	11 667	41,5%
2.1.3	2	527	3 033	17,4%
2.2.3	1	11 869	23 739	50,0%
2.2.4	1	1 800	3 720	48,4%
2.2.5	2	4 127	5 484	75,3%
2.2.6	1	3 120	6 240	50,0%

V.4.4. Planowane efekty ekologiczne z umów zawartych w 2008 r.

Dla umów zawartych w Narodowym Funduszu efekty ekologiczne i rzeczowe w podziale na poszczególne programy przedstawione są w tabeli Tabela 31.

Tabela 31 Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy	Wielkość efektu
2.1.1	Ograniczenie deponowania odpadów w proporcji rocznej:	
	- do 2010 roku	6 000 Mg/rok
	- do 2013 roku	9 000 Mg/rok
2.1.3	Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych	7,1 ha
2.2.3	Zabezpieczenie odpadów azbestowych	71 173 Mg
	Odzysk i recykling odpadów poużytkowych z opon docelowo	1 500 Mg/rok
	- w pierwszym roku eksploatacji:	800 Mg/rok
2.2.5	Zdemontowanie pojazdów wycofanych z eksploatacji:	
	- w okresie 01.01.do 31.12.2010r.	> 350 pojazdów
	- w okresie 01.01.do 31.12.2011r.	> 450 pojazdów
	- w okresie 01.01.do 31.12.2012r.	> 600 pojazdów
	- w okresie 01.01.do 31.12.2013r.	> 800 pojazdów
	Zwiększenie możliwości przerobowych prowadzonej stacji demontażu pojazdów	o 60 pojazdów /rok
2.2.6.	Unieszkodliwienie odpadów;	38 Mg
	Unieszkodliwienie skażonej ziemi gruzu;	4 260 m ³
	Termiczne unieszkodliwienie torfu i folii;	142 Mg
	Zrekultywowanie terenu po zlikwidowanych mogiłnikach.	2,2 ha

V.4.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2008 r., w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Województwo Wielkopolskie – Likwidacja 13 szt. mogiłników na terenie województwa Wielkopolskiego – etap III – kwota dotacji **3.120** tys. zł,
- Gmina Szczucin – Zabezpieczenie odpadów azbestowych na drogach na terenie Gminy Szczucin – etap II – kwota dotacji **11.869** tys. zł,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Ostrów Mazowiecka – Kompleksowy system gospodarowania odpadami na terenie miasta Ostrów Mazowiecka oraz gmin powiatu ostrowskiego – kwota pożyczki **4.840** tys. zł.

V.4.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi zakończonych zostało 6 umów zawartych w Narodowym Funduszu na łączną kwotę **6.678** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **20.949** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 31,9% (Tabela 32).

Tabela 32 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	3	1 415	4 242	33,4%
Dotacje inwestycyjne	3	5 263	16 707	31,5%
Razem	6	6 678	20 949	31,9%

V.4.7. Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Dla umów zawartych w Narodowym Funduszu na poszczególne programy z dziedziny ochrony powierzchni ziemi przypada odpowiednio (Tabela 33).

Tabela 33 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
2.1.2	3	5 263	16 707	31,5%
2.1.3	1	327	2 016	16,2%
2.2.4	1	1 000	2 050	48,8%
poza programami	1	88	176	50,0%

V.4.8. Osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Dla przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. efekty ekologiczne i rzeczowe w podziale na poszczególne programy przedstawiono w tabeli

Tabela 34.

Tabela 34 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny		
	zanieczyszczenie	wielkość redukcji	jednostka miary
2.1.2	Unieszkodliwienie odpadów komunalnych	30 000	Mg/rok
	Odzysk surowców wtórnych	5 000	Mg/rok
	Stworzenie warunków do mineralizacji termicznej osadów ściekowych	7 000	Mg/rok
	Stworzenie warunków techniczno-technologicznych do przerobu strumieni odpadów komunalnych i osadów ściekowych, do kompostu o właściwościach umożliwiających jego zagospodarowanie	13 000	m ³ /rok
2.1.3	Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych o powierzchni	2,6	ha
2.2.4	Odzysk odpadów poużytkowych z opon	280	Mg/rok

V.4.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 roku, w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi to:

- Miejskie Wodociągi Sp. z o.o. Chojnice – Rozbudowa i modernizacja kompostowni osadów ściekowych wraz z odpadami na oczyszczalni ścieków w Chojnicach – kwota pożyczki **1.080** tys. zł,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Łomża – Budowa instalacji suszenia i mineralizacji termicznej osadów ściekowych dla oczyszczalni ścieków w Łomży – kwota pożyczki **3.200** tys. zł,
- Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. – Budowa magazynu wraz z sortownią odpadów komunalnych na składowisku odpadów komunalnych Tarnowskie Góry – Rybna – kwota pożyczki **983** tys. zł.

V.5. Ochrona przyrody i krajobrazu

Celem dofinansowywania przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu jest dążenie do zachowania gatunków, siedlisk przyrodniczych, ekosystemów i walorów krajobrazu, a także utrzymanie puli genowej rodzimej fauny i flory.

V.5.1. Realizowane programy w 2008 r.

W ramach dziedziny realizowano program priorytetowy 5.1 - ochrona przyrody i krajobrazu. Do finansowania z programu kwalifikowały się przedsięwzięcia dotyczące:

- opracowania planów ochrony,

- ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej (w tym poprzez budowę małej infrastruktury turystycznej),
- zwiększenia drożności korytarzy ekologicznych,
- przywracania walorów przyrodniczych cennym założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym,
- eliminacji bezpośrednich zagrożeń obszarów cennych przyrodniczo poprzez ograniczenie niskiej emisji, uregulowanie gospodarki ściekowej, usuwanie materiałów zawierających azbest z obszarów/gruntów będących własnością Skarbu Państwa znajdujących się na obszarach parków narodowych lub obszarach włączonych do sieci NATURA 2000.

V.5.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku, w ramach dziedziny ochrona przyrody i krajobrazu zawarto 71 umów na kwotę **26.280** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **42.166** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 62,3% (Tabela 35).

Tabela 35 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	40	15 066	20 861	72,2%
Dotacje nieinwestycyjne	31	11 214	21 305	52,6%
Razem	71	26 280	42 166	62,3%

V.5.3. Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Dla większości przedsięwzięć realizowanych w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu nie można określić wymiernego efektu ekologicznego. Zrealizowanie przedsięwzięcia w zaplanowanym zakresie rzeczowym daje podstawę do osiągnięcia w przyszłości efektu ekologicznego polegającego na stworzeniu warunków do zachowania, ochrony lub odtworzenia różnorodności przyrody na terenie obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych, w tym w obszarach włączonych lub planowanych do włączenia do sieci NATURA 2000. Dlatego dla większości przedsięwzięć realizowanych w ramach dziedziny ochrona przyrody i krajobrazu przyjęto, że osiągnięty efekt ekologiczny jest równy efektowi rzeczowemu, indywidualnie określonemu się dla każdego przedsięwzięcia.

W ramach zawartych umów planuje się uzyskać m.in. następujące efekty rzeczowe/ekologiczne:

1. w zakresie opracowania planów ochrony:
 - opracowanie planów ochrony dla 5 parków narodowych (Babiogórski PN, Białowieski PN, Bieszczadzki PN, Pieniński PN i Roztoczański PN).
2. w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowania różnorodności gatunkowej:

- wykup 79,8 ha cennych przyrodniczo gruntów w parkach narodowych na rzecz Skarbu Państwa,
 - wykonywanie zabiegów czynnej ochrony cennych przyrodniczo ekosystemów leśnych na łącznej powierzchni 4.912,5 ha (odnowienia, pielęgnacja upraw i młodników, zabezpieczenie upraw przed zgryzaniem, ochrona przed szkodliwymi owadami),
 - wykonywanie czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych na łącznej powierzchni 736,3 ha (wykaszanie i odkrzaczanie),
 - odtwarzanie lub utrzymanie różnorodności gatunkowej ichtiofauny w biocenozach rzecznych i jeziorowych przez zarybianie wybranymi gatunkami ryb, przy użyciu 1.086,5 kg materiału zarybieniowego,
 - zakup 23 samochodów patrolowych dla parków narodowych na potrzeby ochrony cennych ekosystemów przed pożarami i szkodnictwem,
 - budowa/modernizacja 3 obiektów udostępniających cenne przyrodniczo obszary do celów ochrony przeciwpożarowej (2 mosty i droga dojazdowa).
3. w zakresie przywracania walorów przyrodniczych cennym założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym:
- prace pielęgnacyjno ochronne w zabytkowym założeniu parkowym przy pałacu w Jabłonie (Dom Zjazdów i Konferencji PAN) wraz z zakupem sprzętu ogrodniczego.
4. w zakresie eliminacji bezpośrednich zagrożeń obszarów cennych przyrodniczo poprzez ograniczenie niskiej emisji, uregulowanie gospodarki ściekowej i usuwanie materiałów zawierających azbest:
- termomodernizację 2 budynków Wielkopolskiego PN i 1 budynku Gorczańskiego PN,
 - usunięcie 2.467 m² (co odpowiada 36,64 Mg) materiałów budowlanych zawierających azbest z obszaru Magurskiego PN i Poleskiego PN.

V.5.4. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte przez Narodowy Fundusz w 2008 roku w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu to:

- Kampinoski Park Narodowy - na realizację przedsięwzięcia pn.: Rekonstrukcja krajobrazu przyrodniczego Puszczy Kampinoskiej przez wykup i zagospodarowanie gruntów w 2008/2009 - przekazanie środków **3.000** tys. zł,
- Bieszczadzki Park Narodowy - na realizację przedsięwzięcia pn.: Przygotowanie projektu planu ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego - przekazanie środków **2.497** tys. zł,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Toruniu - na realizację przedsięwzięcia pn.: Ośrodek wylęgu i podchowu jesiota bałtyckiego na terenie Zespołu Gospodarki Rybacko-Wędkarskiej "PZW Toruń" w Grzmięcy – kwota dotacji **1.880** tys. zł.

V.5.5. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu zakończono realizację 56 umów, dla których wartość udzielonej dotacji wyniosła łącznie **10.889** tys. zł, a wartość kosztorysowa **20.437** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu wyniósł 53,3% (Tabela 36).

Tabela 36 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	35	8 213	14 475	56,7%
Dotacje nieinwestycyjne	21	2 676	5 962	44,9%
Razem	56	10 889	20 437	53,3%

V.5.6. Osiągnięte efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zakończonych w 2008 r.

Opis najistotniejszych efektów osiągniętych w wyniku przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. zamieszczono poniżej.

1. w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowania różnorodności gatunkowej:
 - wykup 262 ha cennych przyrodniczo gruntów w parkach narodowych na rzecz Skarbu Państwa,
 - wykonywanie zabiegów czynnej ochrony cennych przyrodniczo ekosystemów leśnych na łącznej powierzchni 5.906,8 ha (odnowienia, pielęgnacja upraw i młodników, zabezpieczenie upraw przed zgryzaniem, ochrona przed szkodliwymi owadami, cięcia sanitarne),
 - wykonywanie czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych na łącznej powierzchni 1.110,7 ha (wykaszenie i odkrzaczanie).
2. w zakresie przywracania walorów przyrodniczych cennym założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym:
 - prace pielęgnacyjno-ochronne w zabytkowym założeniu parkowym przy Muzeum-Zamku w Łańcucie,
 - rewaloryzacja zabytkowego Parku Zdrojowego w Kudowie Zdrój,
 - poprawa stanu zdrowotnego i sanitarnego oraz właściwe ukształtowanie koron drzew stanowiących o zachowaniu historycznego, zabytkowego charakteru założenia parkowego przy pałacu w Rogalinie.
3. w zakresie eliminacji bezpośrednich zagrożeń obszarów cennych przyrodniczo poprzez ograniczenie niskiej emisji, uregulowanie gospodarki ściekowej i usuwanie materiałów zawierających azbest:
 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej o dł. 2.060 m z przepompowniami i oczyszczalnią ścieków w miejscowości Płociczno – gmina Tuczo,
 - uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie obrębu ochronnego Hwoźna w Białowieskim Parku Narodowym, poprzez budowę przydomowej oczyszczalni ścieków,
 - usunięcie 10.609,2 m² materiałów budowlanych zawierających azbest z obszaru Magurskiego PN, Kampinoskiego PN, Biebrzańskiego PN i Białowieskiego PN.

V.5.7. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone przez Narodowy Fundusz w 2008 roku w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu to:

- Biebrzański Park Narodowy - na realizację przedsięwzięcia pn.: Ochrona wodniczki *Acriocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym – kwota dotacji **703** tys. zł,
- Archidiecezja Warmińska, Sanktuarium Świętego Krzyża Parafii Rzymsko-Katolickiej - na realizację przedsięwzięcia pn.: Ochrona drzewostanów na obszarze skarpowego wzgórza objętego ochroną konserwatorską – kwota dotacji **1.020** tys. zł,
- Gmina Tuczo - na realizację przedsięwzięcia pn.: Ochrona wód, środowiska i przyrody Drawieńskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 "Lasy Puszczy nad Drawą" – kwota dotacji **1.000** tys. zł.

V.6. Leśnictwo

V.6.1. Realizowane programy

W dziedzinie leśnictwa w 2008 roku przedsięwzięcia były realizowane w ramach programu priorytetowego - Wspieranie działań w zakresie zwiększenia lesistości kraju i ochrony zasobów leśnych, w następującym zakresie:

- przebudowa drzewostanów pozostających pod wpływem emisji przemysłowych, na terenach pokłeskowych, w leśnych kompleksach promocyjnych i w lasach doświadczalnych uczelni wyższych, kształcących kadry z zakresu leśnictwa oraz odnowienia pożarzysk i innych terenów pokłeskowych,
- ochrona ekosystemów leśnych przed szkodami powodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne,
- rozwój bazy szkółkarskiej i przechowalniczej w celu optymalizacji produkcji pod względem jakości i asortymentu materiału sadzeniowego na potrzeby renaturalizacji (przebudowy) ekosystemów leśnych i zalesień,
- zalesienia gruntów będących własnością Skarbu Państwa lub gmin,
- eliminacja bezpośredniej presji na ekosystemy leśne poprzez ograniczenie niskiej emisji i uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie lasów państwowych.

V.6.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku w ramach dziedziny leśnictwo zawarto 43 umowy na łączną kwotę **33.044** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **49.625** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 66,6% (Tabela 37).

Tabela 37 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie leśnictwo wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	40	30 567	46 598	65,6%
Dotacje nieinwestycyjne	3	2 477	3 027	81,8%
Razem	43	33 044	49 625	66,6%

V.6.3. Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Dla większości przedsięwzięć realizowanych w zakresie ochrony zasobów leśnych nie można określić wymiernego efektu ekologicznego. Zrealizowanie przedsięwzięcia w zaplanowanym zakresie rzeczowym daje podstawę do osiągnięcia w przyszłości efektu ekologicznego polegającego na stworzeniu warunków do zachowania, ochrony lub odtworzenia różnorodności biologicznej w lasach. Dlatego dla większości przedsięwzięć realizowanych w ramach dziedziny leśnictwo przyjęto, że osiągnięty efekt ekologiczny jest równy efektowi rzeczowemu, który indywidualnie określa się dla każdego przedsięwzięcia.

W ramach zawartych umów planuje się uzyskać m.in. następujące efekty rzeczowe/ekologiczne:

1. w zakresie przebudowy drzewostanów:
 - wykonanie prac z zakresu przebudowy drzewostanów Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Krynicy na powierzchni 3.141 ha,
 - wykonanie prac z zakresu restytucji sudeckiego ekotypu jodły na terenie RDLP we Wrocławiu na powierzchni 124 ha.
2. w zakresie ochrony ekosystemów leśnych przed szkodami powodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne:
 - budowę 17 wież – dostrzegalni przeciwpożarowych na terenie RDLP w Olsztynie, Szczecinku, Poznaniu i Wrocławiu oraz masztu obserwacyjnego pod kamerę TV w Nadleśnictwie Biała Podlaska,
 - zakup 27 samochodów terenowych wyposażonych w moduł gaśniczy na wyposażenie baz przeciwpożarowych nadleśnictw z terenu RDLP w Szczecinku, Wrocławiu, Łodzi i Toruniu,
 - zakup 9 zestawów do utrzymywania pasów przeciwpożarowych i rozdrabniania pozostających w lesie gałęzi, dla nadleśnictw z terenu RDLP we Wrocławiu i Łodzi,
 - budowa 20 zbiorników przeciwpożarowych oraz 5 punktów czerpania wody na istniejących zbiornikach na obszarach leśnych RDLP w Zielonej Górze, Łodzi, Szczecinku, Toruniu i Poznaniu.
3. w zakresie rozwoju bazy szkółkarskiej i przechowalniczej na potrzeby renaturalizacji (przebudowy) ekosystemów leśnych i zalesień:
 - modernizacja infrastruktury szkółkarskiej w 15 nadleśnictwach, obejmująca m.in. budowę systemów deszczujących, chłodni, tuneli foliowych oraz zakup sprzętu,
 - budowa i wyposażenie budynku laboratoryjnego stacji oceny nasion Regionalnego Banku Genów w Nadleśnictwie Zwierzyniec.
4. w zakresie zalesień gruntów z umów zawartych w 2008 r. przewiduje się wykonanie wyprzedzającego przygotowania gleby pod zalesienia zaplanowane na 2009 r. na powierzchni 1.428 ha.

V.6.4. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte przez Narodowy Fundusz w 2008 roku w dziedzinie leśnictwo:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi - na realizację przedsięwzięcia pn.: Ochrona ekosystemów leśnych w RDLP w Łodzi przed pożarami poprzez przebudowę dojazdów pożarowych w lasach I kategorii zagrożenia pożarowego - dotacja **4.650** tys. zł,

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu - na realizację przedsięwzięcia pn.: Poprawa ochrony przeciwpożarowej i stanu sanitarnego w lasach RDLP Wrocław poprzez zakup sprzętu do rozdrabniania gałęzi - dotacja **2.893** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu - na realizację przedsięwzięcia pn.: Budowa deszczowni w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej RDLP w Radomiu - etap II – kwota dotacji **3.000** tys. zł.

V.6.5. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku, w dziedzinie leśnictwo zakończono realizację 4 umów, dla których wartość udzielonych dotacji wyniosła łącznie **3.243** tys. zł, a wartość kosztorysowa **9.637** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu wyniósł 33,7% (Tabela 38).

Tabela 38 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie leśnictwo wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	2	2 416	3 160	76,5%
Dotacje nieinwestycyjne	2	827	6 477	12,8%
Razem	4	3 243	9 637	33,7%

V.6.6. Uzyskane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zakończonych w 2008 r.

W ramach zakończonych w 2008 r. przedsięwzięć uzyskano następujące efekty ekologiczne (rzeczowe):

1. w zakresie przebudowy drzewostanów:
 - wykonanie prac z zakresu przebudowy drzewostanów uszkodzonych w wyniku klęsk żywiołowych oraz emisji przemysłowych na powierzchni 6.485,5 ha (przygotowanie gleby, odnowienie, pielęgnacja upraw, zabezpieczenie przed zwierzyną) na terenie RDLP Katowice.
2. w zakresie rozwoju bazy szkółkarskiej i przechowalniczej na potrzeby renaturalizacji (przebudowy) ekosystemów leśnych i zalesień:
 - modernizacja infrastruktury szkółkarskiej w 6 nadleśnictwach RDLP w Radomiu, obejmująca budowę systemów deszczujących,
 - zakup sprzętu diagnostycznego do analizy ekspresji genów dla Instytutu Badawczego Leśnictwa.

V.6.7. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu - na realizację przedsięwzięcia pn.: Budowa deszczowni w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu – kwota dotacji **1.766** tys. zł.

V.7. Państwowy Monitoring Środowiska

W ramach tej dziedziny dofinansowywane były zadania mające na celu doskonalenie funkcjonowania systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

V.7.1. Realizowane programy

W ramach dziedziny w 2008 roku realizowane były programy:

- 3.2.1 - Wdrażanie nowych narzędzi i metod obserwacji stanu środowiska.
- 3.2.2 - Przygotowanie nowych bądź modernizacja istniejących baz danych do gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku.

V.7.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku w ramach monitoringu zawarto 27 umów dotacji na kwotę **87.099** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **133.278** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 65,4% (Tabela 39).

Tabela 39 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie państwowy monitoring środowiska wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	8	20 476	20 784	98,5%
Dotacje nieinwestycyjne	19	66 623	112 494	59,2%
Razem	27	87 099	133 278	65,4%

V.7.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Przedsięwzięcia z dziedziny monitoringu realizowane były w ścisłym uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska ustawowo koordynującym system Państwowego Monitoringu Środowiska (Tabela 40).

Tabela 40 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoringu środowiska wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
3.2.1	8	20 476	20 784	98,5%
3.2.2	19	66 623	112 494	59,2%

V.7.4. Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Dla przedsięwzięć finansowanych w ramach monitoringu, planowane efekty ekologiczne, z umów zawartych w 2008 roku były równe efektom rzeczowym. Obejmowały one przede wszystkim zakupy i opracowania, w tym:

- aparatura kontrolno-pomiarowa,

- sprzęt do pomiarów prekursorów ozonu,
- aparatura analityczna na potrzeby zadań realizowanych w ramach PMS,
- wykonanie opracowania metod monitoringu entomopatogenicznych nicieni w glebach leśnych, użytkowanych rolniczo i zdegradowanych,
- urządzenia do poboru i analizy wagowej pyłu zawieszonego,
- budowa laboratorium i modernizacja obiektu WIOŚ w Białymstoku,
- wykonanie instalacji pobornika pyłu,
- opracowanie dotyczące stanu jakości: wody, powietrza, gleb, opadów oraz gatunków i siedlisk przyrodniczych, a także opracowanie procedur zapewnienia jakości,
- opracowanie zawierające wyniki obserwacji i pomiarów oraz charakterystyki hydrologiczne i meteorologiczne zgromadzone w bazie danych IMGW, które mogą one być wykorzystane w pracach planistycznych i projektowych oraz innych, związanych z gospodarką wodną i ochroną środowiska.

V.7.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 roku, w ramach monitoringu dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Działalność Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej w 2008 roku – kwota dotacji **51.004** tys. zł,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Białystok –Budowa laboratorium i modernizacja obiektu WIOŚ w Białymstoku - kwota dotacji **13.416** tys. zł,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Zakup urządzeń do poboru i analizy wagowej pyłu zawieszonego PM10 oraz zakup urządzeń do poboru i analizy wagowej pyłu PM 2,5 w celu realizacji zadań Inspekcji wynikających z wymagań dyrektywy w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy. Etap II - – kwota dotacji **3.950** tys. zł,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Monitoring tła zanieczyszczeń atmosfery na stacji Łeba, Jarczew, Śnieżka dla potrzeb EMEP, GAW/WMO i HELCOM – kwota dotacji **2.144** tys. zł.

V.7.6. Finansowanie z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku w ramach monitoringu zakończono 30 umów na kwotę **66.296** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **66.664** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 99,4% (Tabela 41).

Tabela 41 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoringu środowiska wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	10	7 096	7 096	100,0%
Dotacje nieinwestycyjne	20	59 200	59 568	99,4%
Razem	30	66 296	66 664	99,4%

V.7.7. Realizacja programów wg umów zakończonych w 2008 r.

Z umów zakończonych w 2008 r. na poszczególne cele dla umów dotacji z dziedziny monitoringu przypada odpowiednio (Tabela 42).

Tabela 42 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie państwowego monitoringu środowiska wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
3.2.1	10	7 096	7 096	100,0%
3.2.2	20	59 200	59 568	99,4%

V.7.8. Efekty ekologiczne/rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Dla przedsięwzięć finansowanych w ramach monitoringu, planowane efekty ekologiczne, z umów zakończonych w 2008 roku były równe efektom rzeczowym i dotyczyły przede wszystkim zakupów i wykonania prac:

- spektrometr absorpcji atomowej,
- urządzenia do poboru i analizy wagowej pyłu zawieszonego,
- aparatura kontrolno-pomiarowa przeznaczona do wykonywania badań wód w ramach Państwowego Monitoringu,
- wyposażenie dla laboratorium,
- sprzęt do pomiarów prekursorów ozonu,
- zakup i modernizacja aparatury kontrolno pomiarowej,
- aparatura naukowo-badawcza przeznaczona do wykonywania analiz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- opracowanie zawierające wyniki obserwacji i pomiarów oraz charakterystyki hydrologiczne i meteorologiczne zgromadzone w bazie danych IMGW,
- opracowanie przedstawiające wyniki monitoringu: wód Bałtyku, zanieczyszczeń atmosfery, chemizmu gleb, chemizmu odpadów atmosferycznych, stanu wód w dorzeczach i geochemicznych osadów rzek i jezior.

V.7.9. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Ważniejszymi przedsięwzięciami zakończonymi w Narodowym Funduszu w 2008 roku, w ramach monitoringu były:

- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Warszawa – Działalność państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej w 2007 r. – kwota dotacji **44.500** tys. zł,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Warszawa – Zakup 19 szt. mikroskopów optycznych do zaawansowanych prac badawczych, do obserwacji w świetle przechodzącym, z kontrastem fazowym, w zestawie z kamerą cyfrową, komputerem i programem do analizy obrazu – kwota dotacji **1.850** tys. zł,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Warszawa – Monitoring i ocena stanu zdrowotnego lasów w latach 2006-2008 – kwota dotacji **1.833** tys. zł.

V.8. Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków

V.8.1. Realizowane programy

W ramach programu 3.1 Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom przeznaczono środki na programy szczegółowe:

- 3.1.1 - Budowanie i modernizacja stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i stwarzanych poważnymi awariami, w tym wyposażenie w specjalistyczny sprzęt.
- 3.1.2 - Zakupy specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii np. samochody ratownictwa chemicznego, ratownictwa ekologicznego, samochody ratowniczo - gaśnicze, pompy, łodzie, sprzęt zaplecza socjalnego dla ewakuowanych, nośniki kontenerów z innym sprzętem specjalistycznym.
- 3.1.3 - Wsparcie techniczne krajowego systemu reagowania kryzysowego oraz ratowniczo- gaśniczego w zakresie ratownictwa ekologicznego i chemicznego.
- 3.1.4 - Realizacja przedsięwzięć w zakresie metod i narzędzi do analizowania zagrożeń poważnymi awariami.

V.8.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku program zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom był dofinansowywany w formie dotacji inwestycyjnych i nieinwestycyjnych. Zawarto 16 umów dotacji na kwotę **4.633** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **11.494** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 40,3% (Tabela 43).

Tabela 43 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	9	4 173	11 034	37,8%
Dotacje nieinwestycyjne	7	460	460	100,0%
Razem	16	4 633	11 494	40,3%

V.8.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Na poszczególne programy dla umów dotacji z dziedziny zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków przypada odpowiednio (Tabela 44).

Tabela 44 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
3.1.2	9	4 173	11 034	37,8%
3.1.4	7	460	460	100,0%

V.8.4. Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku w ramach realizacji przedsięwzięć związanych z zapobieganiem i ograniczaniem skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałaniem poważnym awariom Narodowy Fundusz skierował środki finansowe na:

- wyposażenie Komendy Głównej Policji w specjalizowane samochody osobowo-terenowe w policyjnej wersji OK, przeznaczone do działań związanych z ochroną środowiska;
- wyposażenie Państwowej Straży Pożarnej w: samochody pożarnicze, samochody ratownictwa gaśniczego, kontener wężowy i kwatermistrzowski, komory dymowe,
- w ramach realizacji przedsięwzięć nieinwestycyjnych sfinansowano wykonanie przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opracowań zawierających analizy dotyczące określenia miejsc i skali potencjalnych zagrożeń oraz zasad współpracy na obszarach przygranicznych w razie poważnej awarii.

V.8.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 roku, w ramach zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałania poważnym awariom dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Państwowa Straż Pożarna Mazowiecki Komendant Wojewódzki Warszawa – Doposażenie PSP z terenu woj. Mazowieckiego w samochody pożarnicze oraz komorę dymową – kwota dotacji **990** tys. zł,
- Państwowa Straż Pożarna Komendant Wojewódzki Białystok – Doposażenie jednostek PSP w samochody ratowniczo-gaśnicze umożliwiające ograniczenie skutków zagrożeń na terenie woj. Podlaskiego – kwota dotacji **500** tys. zł,
- Państwowa Straż Pożarna Komendant Wojewódzki Toruń – Zakup samochodów pożarniczych typ średni z funkcją do ograniczenia stref skażeń oraz działań ratownictwa chemiczno-ekologicznego – kwota dotacji **500** tys. zł.

V.8.6. Wielkości wg form finansowania z umów zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku zakończono 11 umów dotacji na kwotę **3.335** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **4.378** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu wyniósł 76,2% (Tabela 45).

Tabela 45 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	10	3 250	4 293	75,7%
Dotacje nieinwestycyjne	1	85	85	100,0%
Razem	11	3 335	4 378	76,2%

V.8.7. Realizacja programów z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Z umów zakończonych w 2008 r. na poszczególne programy dla umów dotacji z dziedziny przypada odpowiednio (Tabela 46).

Tabela 46 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
3.1.2	10	3 250	4 293	75,7%
3.1.4	1	85	85	100,0%

V.8.8. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 roku, w ramach zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom dotyczyły następujących umów:

- Państwowa Straż Pożarna, Komendant Wojewódzki Kielce – Zakup 1 sztuki komory dymowej dla Komendy Wojewódzkiej PSP na potrzeby wszystkich jednostek organizacyjnych PSP oraz OSP – kwota dotacji **600** tys. zł,
- Gmina Lipsk – Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego do wyposażenia jednostki OSP w Lipsku - kwota dotacji **400** tys. zł,
- Komendant Główny Policji w Warszawie – Zakup specjalizowanego samochodu osobowo-terenowego w policyjnej wersji OK, przeznaczonego do działań związanych z ochroną środowiska – kwota dotacji **375** tys. zł.

V.9. Górnictwo

V.9.1. Realizowane programy

W dziedzinie górnictwo w 2008 roku realizowany był program „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin i ich wzbogacania, ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko procesów likwidacji zakładów górniczych” w ramach którego realizowano następujące podprogramy:

- 2.3.1 - Rekultywacja powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych działalnością wydobywczą.
- 2.3.2 - Wprowadzanie technologii ograniczających powstawanie odpadów w trakcie wydobywania i przeróbki surowców.

- 2.3.3 - Ochrona powierzchni ziemi przed skutkami eksploatacji podziemnej i otworowej między innymi poprzez podsadzanie i lokowanie odpadów mineralnych.
- 2.3.4 - Ujmowanie i uzdatnianie wód kopalnianych i wód zasolonych.
- 2.3.5 - Dopuszczenie jednostek powołanych do prowadzenia działań ratowniczych w górnictwie w aparaturę i sprzęt ratowniczy.
- 2.3.6 - Wspieranie działalności wydawniczej Wyższego Urzędu Górniczego z zakresu ochrony środowiska.

V.9.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku w dziedzinie górnictwo zawarto 5 umów na kwotę **63.090** tys. zł. Wartość kosztorysowa finansowanych przedsięwzięć wynosi **74.533** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 84,6% (Tabela 47).

Tabela 47 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	4	63 000	74 173	84,9%
Dotacje nieinwestycyjne	1	90	360	25,0%
Razem	5	63 090	74 533	84,6%

V.9.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Na poszczególne programy w ramach dziedziny górnictwo przypada odpowiednio(Tabela 48)

Tabela 48 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
2.3.1	3	58 100	63 342	91,7%
2.3.4	1	4 900	10 830	45,2%
2.3.6	1	90	360	25,0%

V.9.4. Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Największy udział w przyznanej dofinansowaniu mają przedsięwzięcia, których celem jest ostateczna likwidacja i rekultywacja terenów zdegradowanych wydobywaniem i przetwórstwem rudy siarkowej oraz wydobywaniem soli metodą ługowania. W przypadku rekultywacji terenów po górnictwie siarki, zawarte umowy były kontynuacją procesu likwidacyjnego zakładów górniczych, rozpoczętego w 1994 roku. W 2008 roku Narodowy Fundusz wydatkował na ten cel **56.000** tys. zł.

Efekty ekologiczne i rzeczowe z pozostałych podpisanych umów w 2008 r. w podziale na poszczególne programy następująco przedstawione zostały w tabeli Tabela 49.

Tabela 49 Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy	Wielkość efektu
2.3.1	Rekultywacja gruntów o powierzchni 16 ha po byłym osadniku wód dołowych „Bojszowy” w kierunku zagospodarowania go jako użytek zielony	16 ha
2.3.4	Wyeliminowanie zrzutu wód słonych z poziomu 650 m do potoku Goławieckiego, co spowoduje obniżenie sumarycznego stężenia chlorków i siarczanów z ilości około 21 g/dm ³ do wartości poniżej 5 g/dm ³ .	obniżenie sumarycznego stężenia chlorków i siarczanów z ilości około 21 g/dm ³ do wartości poniżej 5 g/dm ³
2.3.6	Wydanie 24 kolejnych numerów miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”	równoznaczny z rzeczowym

V.9.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie górnictwa to:

- Kopalnia Siarki „Machów” S.A. – Rekultywacja terenów pogórnicznych Kopalni Siarki „Machów” S.A. w obszarach: „Machów - Piaseczno”, „Jeziórko”, „Basznia” na 2008 rok – kwota dotacji **46.000** tys. zł,
- Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki "Siarkopol" w likwidacji - Rekultywacja terenów górniczych, likwidacja otworów wiertniczych i obiektów budowlanych Zakładu Górniczego Kopalni Siarki „Jeziórko” wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięciami zapobiegającymi powstawaniu zagrożeń w związku z likwidacją Zakładu Górniczego w 2008 roku – kwota dotacji **10.000** tys. zł,
- Kompania Węglowa S.A. - Budowa systemu przesyłowego dla odradowionych wód z poziomu 650 m na odcinku KWK „Ziemowit – przepompownia wód słonych KWK „Piaś” – Ruch I” – kwota dotacji **4.900** tys. zł.

V.9.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 r. w dziedzinie Górnictwo zakończono 4 przedsięwzięcia dofinansowane w formie dotacji w kwocie **58.680** tys. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **60.491** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 97,0% (Tabela 50).

Tabela 50 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	3	58 600	60 237	97,3%
Dotacje nieinwestycyjne	1	80	254	31,5%
Razem	4	58 680	60 491	97,0%

V.9.7. Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Na poszczególne programy przypadało odpowiednio (Tabela 51).

Tabela 51 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
2.3.1	2	56 000	57 627	97,2%
2.3.5	1	2 600	2 610	99,6%
2.3.6	1	80	254	31,5%

Efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. następująco przedstawiono w tabeli Tabela 52.

Tabela 52 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie górnictwo wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy	Wielkość efektu
2.3.5	Zakup urządzenia membranowego do pozyskiwania azotu z powietrza atmosferycznego	równoznaczny z rzeczowym
2.3.6	Wydanie 12 kolejnych numerów miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”, w nakładzie 1 000 egz. każdy numer miesięcznika.	równoznaczny z rzeczowym

V.9.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r. w dziedzinie górnictwa to:

- Kopalnia Siarki „Machów” S.A. – Rekultywacja terenów pogórnicznych Kopalni Siarki „Machów” (obszary: „Machów - Piaseczno”, „Jeziórko”) – etap 2007 r. – kwota dotacji **47.900** tys. zł,
- Kopalnie i Zakłady Przetwórstwa Siarki „Siarkopol” – Rekultywacja terenów górniczych, likwidacja obiektów i otworów wiertniczych Zakładu Górniczego Kopalni Siarki „Jeziórko” wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięciami zapobiegającymi powstawaniu zagrożeń w związku z likwidacją Zakładu Górniczego w 2007 roku – kwota dotacji **8.100** tys. zł,
- Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A. – Zakup urządzenia membranowego do pozyskiwania azotu z powietrza atmosferycznego – kwota dotacji **2.600** tys. zł.

V.10. Geologia

V.10.1. Realizowane programy

W dziedzinie geologii w 2008 r. realizowany był program „Finansowanie potrzeb geologii w zakresie poznania budowy geologicznej kraju oraz w zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych”, w którego ramach realizowano następujące podprogramy:

- 2.4.1. - Badania i prace geologiczne dla ochrony środowiska,
- 2.4.2. - Kartografia geologiczna, hydrogeologiczna i geośrodowiskowa,
- 2.4.3. - Dokumentowanie zasobów wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych,
- 2.4.4. - Rozpoznawania możliwości wykorzystania energii geotermalnej oraz wód mineralnych i leczniczych,
- 2.4.5. - Regionalne badania budowy geologicznej kraju,
- 2.4.6. - Ocena perspektyw surowcowych kraju i gospodarka zasobami złóż kopalin,
- 2.4.7. - Działalność Państwowej Służby Geologicznej i Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

V.10.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 r. w dziedzinie Geologii zawarto 37 umów na kwotę **180.601** tys. zł. Wartość kosztorysowa zadań wynosi **180.601** tys. zł. Przedsięwzięcia były finansowane w 100% ze środków Narodowego Funduszu (Tabela 53). W zdecydowanej większości dofinansowanie dotyczyło projektów realizowanych na zamówienie Głównego Geologa Kraju i finansowanych w ramach umów trójstronnych.

Tabela 53 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie geologia wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	25	157 964	157 964	100,0%
Dotacje nieinwestycyjne	12	22 637	22 637	100,0%
Razem	37	180 601	180 601	100,0%

V.10.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Na poszczególne programy z dziedziny geologii przypada odpowiednio (Tabela 54)

Tabela 54 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie geologia wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
2.4.1	7	74 257	74 257	100,0%
2.4.2	5	67 244	67 244	100,0%
2.4.3	8	5 743	5 743	100,0%
2.4.4	3	1 702	1 702	100,0%
2.4.5	6	7 886	7 886	100,0%
2.4.6	3	2 580	2 580	100,0%
2.4.7	5	21 190	21 190	100,0%

V.10.4. Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

W wyniku realizacji zawartych w 2008 r. umów planuje się uzyskanie następujących efektów ekologicznych/rzeczowych:

- opracowania kartograficzne – mapy tematyczne seryjne i nieseryjne,
- projekty prac geologicznych dla ustalenia zasobów wód podziemnych zlewni rzek,
- dokumentacje hydrogeologiczne ustalające zasoby dyspozycyjne wód podziemnych,
- badania budowy geologicznej kraju – dokumentacje, opracowania naukowo-badawcze,
- weryfikacja zasobów złóż surowców mineralnych
- bazy i banki danych geologicznych,
- bazy danych geologiczno-inżynierskich,
- sprawozdanie z wykonanych prac.

V.10.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie geologii dotyczyły następujących przedsięwzięć, których beneficjentem był Państwowy Instytut Geologiczny:

- System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO Etap II - Kartowanie i wykonywanie Map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla obszaru Karpat Polskich (75% powierzchni) oraz monitorowanie wybranych osuwisk w Karpatach – kwota dotacji **38.387** tys. zł,
- Mapa geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000 - Etap V, lata 2008-2011 (Kontynuacja i Aktualizacja) - część I - aktualizacja 485 arkuszy Mapy geologiczno-gospodarczej Polski wraz z wprowadzeniem warstwy składowanie odpadów i geochemia środowiska – kwota dotacji **37.177** tys. zł,
- Rozpoznanie formacji i struktur do bezpiecznego geologicznego składowania CO₂ wraz z ich programem monitorowania – kwota dotacji **34.160** tys. zł,
- Mapa geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000 - Etap V, lata 2008-2011 (Kontynuacja i Aktualizacja) - część II aktualizacja Mapy geośrodowiskowej Polski, wprowadzenie nowych treści wybranych warstw informacyjnych – kwota dotacji **19.214** tys. zł.

V.10.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W roku 2008 zakończono finansowanie 56 umów dotowanych kwotą **112.913** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **113.848** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu stanowił 99,2% (Tabela 55).

Tabela 55 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie geologia wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	38	100 580	101 515	99,1%
Dotacje nieinwestycyjne	18	12 333	12 333	100,0%
Razem	56	112 913	113 848	99,2%

V.10.7. Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Na poszczególne programy z dziedziny geologii przypada odpowiednio (Tabela 56).

Tabela 56 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie geologia wg programów priorytetowych

Program	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
2.4.1	8	13 088	13 088	100,0%
2.4.2	8	39 943	39 943	100,0%
2.4.3	16	10 936	10 936	100,0%
2.4.4	2	12 404	13 294	93,3%
2.4.5	11	14 090	14 090	100,0%
2.4.6	10	8 354	8 399	99,5%
2.4.7	1	14 097	14 097	100,0%

Efekty rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych programy to przede wszystkim:

- opracowania kartograficzne – mapy tematyczne seryjne i nieseryjne,
- projekty prac geologicznych dla ustalenia zasobów wód podziemnych zlewni rzek,
- dokumentacje hydrogeologiczne ustalające zasoby dyspozycyjne wód podziemnych,
- badania budowy geologicznej kraju – dokumentacje, opracowania naukowo-badawcze,
- weryfikacja zasobów złóż surowców mineralnych,
- bazy i banki danych geologicznych,
- bazy danych geologiczno-inżynierskich,
- poradniki metodyczne,
- sprawozdanie z wykonanych prac.

V.10.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Do ważniejszych przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. należą

- Państwowy Instytut Geologiczny – Prowadzenie przez Państwowy Instytut Geologiczny działalności państwowej służby hydrogeologicznej w okresie 1 kwietnia 2007 - 31 marca 2008 – kwota dotacji **14.097** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny - „System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO – Etap I: Kartowanie pilotażowe osuwisk wraz z wytypowaniem obszarów ich występowania w Polsce” – kwota dotacji **6.476** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny – Badania Magnetotelluryczne wzdłuż profilu Zgorzelec-Wiżajny – kwota dotacji **3.584** tys. zł.

V.11. Edukacja ekologiczna

V.11.1. Realizowane programy

W dziedzinie edukacji ekologicznej w 2008 roku realizowane były następujące programy:

1. Program 5.4 - wspieranie edukacji dla zrównoważonego rozwoju w ramach którego występowały następujące zadania:
 - 5.4.1 - rozwój bazy lokalowej służącej edukacji ekologicznej realizowanej przez parki narodowe, parki krajobrazowe, leśne kompleksy promocyjne, wiodące w regionie centra edukacji ekologicznej oraz ośrodki prowadzące edukację ekologiczną szczególnie istotne w skali kraju, a także wspieranie realizowanych przez te ośrodki programów edukacyjnych,
 - 5.4.2 - wspieranie realizacji programów edukacyjnych w zakresie aktywnej edukacji ekologicznej oraz w ramach kampanii informacyjno-promocyjnych,
 - 5.4.3 - wspieranie kształcenia kadr na kierunkach związanych z ochroną środowiska,
 - 5.4.4 - wspieranie realizacji cyklicznych programów edukacyjnych telewizyjnych i radiowych emitowanych na antenie ogólnopolskiej,
 - 5.4.5 - wspieranie produkcji pomocy dydaktycznych,
 - 5.4.6 - wspieranie promocji zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz edukacji prowadzonej na łamach czasopism i wkładek ekologicznych,
 - 5.4.7 - wspieranie działalności wydawniczej, wspomagającej edukację ekologiczną w zakresie zarządzania środowiskiem,
 - 5.4.8 - wspieranie działalności informacyjno-edukacyjnej realizowanej z wykorzystaniem wortalu i portali internetowych,
 - 5.4.9 - wspieranie ponadregionalnych projektów szkoleniowych dla wybranych grup społecznych i zawodowych mające na celu podnoszenie kwalifikacji i kształtowanie świadomości w zakresie zrównoważonego rozwoju,
 - 5.4.10 - wspieranie konferencji i seminariów o zasięgu krajowym, szczególnie istotnych dla realizacji polityki ekologicznej państwa,
 - 5.4.11 - wspieranie konkursów i przedsięwzięć upowszechniających wiedzę ekologiczną.
2. 5.5 - wspieranie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.
3. 5.6 - wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych.

Część zadań realizowanych była w ramach programu 6.4. „Pozostałe zadania zgłoszone przez Ministra Środowiska niezbędne w realizacji polityki ekologicznej państwa” .

Różnorodność zadań priorytetowych pozwalała na finansowanie przedsięwzięć bardzo złożonych, takich jak:

- budowa, remont, adaptacja i wyposażenie kwalifikowanych ośrodków edukacji ekologicznej w parkach narodowych i krajobrazowych, leśnych kompleksach promocyjnych, regionalnych ośrodkach edukacji ekologicznej oraz innych ośrodkach, w tym wspieranie programów edukacyjnych, realizowanych przez te ośrodki – ok. 21% wszystkich środków przeznaczonych na edukację ekologiczną,

- kampanie informacyjno-promocyjne i programy aktywnej edukacji ekologicznej, w tym prowadzone z wykorzystaniem mediów i internetu – ok. 36% wszystkich środków przeznaczonych na edukację ekologiczną,
- dofinansowanie prasy, filmów, programów telewizyjnych oraz radiowych – ok. 10% wszystkich środków przeznaczonych na edukację ekologiczną.
- Inne działania, jak produkcja pomocy dydaktycznych, działalność informacyjno-edukacyjna, podnoszenie kwalifikacji kadr i kształtowanie świadomości w zakresie zrównoważonego rozwoju, organizacja imprez ekologicznych itp.

W roku 2008 odbyła się piąta już edycja programu nr 5.6 dla pozarządowych organizacji ekologicznych. W programie wzięły udział 42 organizacje, z czego dofinansowanie otrzymało 31. Wśród działań objętych dofinansowaniem znalazły się takie zadania jak: prowadzenie „zielonego telefonu” oraz punktów konsultacyjnych, prowadzenie interwencji terenowych, poprawa działań z zakresu Public Relations organizacji, tworzenie i aktualizacja stron internetowych, udział w szkoleniach członków POE i tym samym podnoszenie ich kwalifikacji, prowadzenie bibliotek ekologicznych, i inne.

Poza ww. formami wspierania edukacji ekologicznej Narodowy Fundusz finansował przedsięwzięcia zgłaszane w ramach Porozumienia zawartego z Ministrem Środowiska w sprawie finansowania przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych oraz innych zadań zgłoszonych przez Ministra Środowiska. W roku 2008 wydatkowano na ten cel kwotę ok. **336** tys. zł.

V.11.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W roku 2008 w dziedzinie Edukacji ekologicznej zawarto 131 umów na kwotę **33.381** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **60.610** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 55,1% (Tabela 57). W zestawieniu nie uwzględniono umów służących finansowaniu Konferencji Klimatycznej COP XIV, które wykazywane są w ramach dziedziny Ekspertyzy i prace naukowo badawcze.

Tabela 57 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	11	8 347	23 044	36,2%
Dotacje nieinwestycyjne	120	25 034	37 566	66,6%
- subfundusz opłaty produktowe	16	4 402	5 383	81,8%
Razem	131	33 381	60 610	55,1%

V.11.3. Realizacja programów wg umów zawartych w roku 2008 r.

Na poszczególne programy z dziedziny edukacji ekologicznej przypada odpowiednio (Tabela 58)

Tabela 58 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
5.4.1	16	9 103	23 957	38,0%
5.4.2	39	16 207	19 594	82,7%
5.4.3	1	255	510	50,0%
5.4.4	3	534	692	77,2%
5.4.5	1	106	122	86,9%
5.4.6	12	1 289	5 902	21,8%
5.4.7	2	219	437	50,1%
5.4.8	4	889	1 516	58,6%
5.4.9	3	393	427	92,0%
5.4.10	5	1 006	1 382	72,8%
5.4.11	12	1 209	2 542	47,6%
5.5	3	639	1 890	33,8%
5.6	29	1 216	1 324	91,8%
6.4	1	316	316	100,0%

V.11.4. Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Efekty ekologiczne z zakresu edukacji ekologicznej to zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, szczególności dzieci i młodzieży, społeczności miejskich i wiejskich, animatorów i edukatorów, nauczycieli, grup społecznych i branżowych.

Bardziej istotne efekty ekologiczne i rzeczowe z umów podpisanych w 2008 r. przedstawiono w poniższej tabeli Tabela 59

Tabela 59 Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych

Poz.	Efekt ekologiczny i rzeczowy	Łączna wielkość efektu	
1	Budowa, remont i adaptacja obiektów służących prowadzeniu edukacji ekologicznej	6	3 180 m ² wybudowanej / wyremontowanej powierzchni
2	Budowa terenowej infrastruktury edukacyjnej:		
2.1	- tworzenie i modernizacja ścieżek dydaktycznych	38	283 km
2.2	- tworzenie i wyposażenie innych obiektów terenowej infrastruktury edukacyjnej (ogrody, place dydaktyczne, wiaty, itp.)	48	770 m ²
3	Zakup wyposażenia (sprzęt, pomoce	1 340 sztuk	
4	Działania szkoleniowe i propagujące wiedzę ekologiczną:		
4.1	- zorganizowanie olimpiady/konkursu	52	20 600 osób
4.2	- zorganizowanie konferencji, seminariów, warsztatów, kursów i innych	6.757	69 050 osób
4.3	- realizacja programów edukacyjnych	9	1 200 osób
4.4	- w szkołach wyższych	1	60 osób
5	Opracowanie i wydanie materiałów popularyzujących ochronę środowiska i postawy		
5.1	- aktualizacja i wydanie map (parków	179	183 870 egz.
5.2	- opracowanie, przygotowanie i wydanie biuletynów informacyjnych/folderów, ulotek, broszur, książek, przewodników i innych	47 rodzajów, 39 tytułów	1 115 620 egz.
5.3	- wydanie czasopism ekologicznych	236	4 340 230 egz.
6	Opracowanie materiałów wykorzystujących techniki komputerowe i Internet:		
6.1	- budowa i obsługa stron internetowych	48	
6.2	- wydawanie internetowych periodyków ekologicznych	16	
6.3	- materiały informacyjno – edukacyjne na CD/DVD i inne	18	46 820 egz.
6.4	- e-learning	32	750 osób
7	Inne działania edukacyjne:		
7.1	- organizacja wystaw, ekspozycji, imprez, festiwali i innych	152	
7.2	- produkcja filmów i ich powielenie na kasetach/płytach	18	55 000 kaset/płyt
7.3	- produkcja cyklicznych programów RiTV	5	202 odcinki
7.4	- produkcja spotów RiTV	84	40 minut
8	Wsparcie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych		
8.1	- stworzenie „zielonych miejsc pracy”	29 organizacji	64 osoby
9	Detoksykacja organizmu	1 520 dzieci	

Ponadto udzielono wsparcia na prowadzenie bieżącej działalności 29 organizacji pozarządowych, działających na rzecz poprawy stanu środowiska.

V.11.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 roku, w dziedzinie edukacji ekologicznej, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Ojcowski Park Narodowy – Centrum Edukacyjno – Muzealne Ojcowskiego Parku Narodowego w Ojcowie – kwota przekazania środków **4.556** tys. zł,
- Gorczański Park Narodowy – Odbudowa i adaptacja osady Gajówka Mikołaja w Łopusznej na cele edukacyjno – wystawiennicze, przygotowanie zaplecza terenowego do edukacji w dolinie Łopusznej – kwota przekazania środków **725** tys. zł,
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Drohiczyńskiej – Bug rzeka życia – edukacja dla młodzieży, młodzież dla ekorozwoju – kwota dotacji **866** tys. zł,
- Związek Miast Polskich – Program edukacyjno-informacyjny na rzecz aktywnego udziału władz samorządowych w ochronie klimatu – kwota dotacji **1.235** tys. zł,

V.11.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku zakończono 110 umów dotacji na łączną kwotę **14.636** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowywanych przedsięwzięć wyniosła **49.316** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu stanowi 29,7%.

Ilość i kwota umów w podziale na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska kształtował się odpowiednio Tabela 60

Tabela 60 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	23	4 476	25 069	17,9%
Dotacje nieinwestycyjne	87	10 160	24 247	41,9%
Razem	110	14 636	49 316	29,7%

V.11.7. Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Na poszczególne programy z dziedziny edukacji ekologicznej przypadało odpowiednio (Tabela 61)

Tabela 61 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
5.4.1	27	5 246	26 036	20,1%
5.4.2	11	1 826	2 518	72,5%
5.4.4	2	714	958	74,5%
5.4.5	4	865	1 022	84,6%
5.4.6	14	1 010	7 304	13,8%
5.4.7	2	241	453	53,2%
5.4.8	2	335	505	66,3%
5.4.9	7	858	2 157	39,8%
5.4.10	6	324	858	37,8%
5.4.11	13	1 791	4 072	44,0%
5.5	4	229	2 044	11,2%
5.6	13	517	569	90,9%
6.4	5	679	837	81,1%

V.11.8. Efekty rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Efekty rzeczowe łącznie z umów zakończonych w 2008 r. przedstawia tabela Tabela 62.

Tabela 62 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg programów priorytetowych

Poz.	Efekt ekologiczny i rzeczowy	Łączna wielkość efektu	
1	Budowa, remont i adaptacja obiektów służących prowadzeniu edukacji ekologicznej	13	4 490 m ² wybudowanej / wyremontowanej powierzchni
2	Budowa terenowej infrastruktury edukacyjnej:		
2.1	- tworzenie i modernizacja ścieżek dydaktycznych	32	261 km
3	Zakup wyposażenia (sprzęt, pomoce dydaktyczne) ośrodków edukacji ekologicznej:	ok. 3 220 sztuk	
4	Działania szkoleniowe i propagujące wiedzę ekologiczną:		
4.1	- zorganizowanie olimpiady/konkursu	22	12 000 osób
4.2	- zorganizowanie konferencji, seminariów, warsztatów, kursów i innych	1 059	784 230 osób
4.3	- realizacja programów edukacyjnych	33	746 600 osób
5	Opracowanie i wydanie materiałów popularyzujących ochronę środowiska i postawy proekologiczne:		
5.1	- opracowanie, przygotowanie i wydanie biuletynów informacyjnych/folderów, ulotek, broszur, książek, przewodników i innych	181 rodzajów, 26 tytułów	148 280 egz
5.2	- aktualizacja i wydanie map (parków narodowych, krajobrazowych, ZPP)	5	52 400 egz
5.3	- wydanie czasopism ekologicznych	14 tytułów; 157 numerów	1 120 000 egz
6	Opracowanie materiałów wykorzystujących techniki komputerowe i Internet:		
6.1	- budowa i obsługa stron internetowych	29 stron	
6.2	- wydawanie internetowych periodyków ekologicznych	3	200 numerów
6.3	- ekologiczne gry komputerowe	5	
6.4	- materiały informacyjno – edukacyjne na CD/DVD	12	34 300 egz
7	Inne działania edukacyjne:		
7.1	- organizacja wystaw, ekspozycji, imprez festiwalu, kiermaszy i innych	3.538	
7.2	- organizacja kiermaszy ekologicznych	2	
7.3	- produkcja filmów i ich powielenie na	2	17 000 kaset/płyt
7.4	- produkcja cyklicznych programów RiTV	4	164 odcinki
7.5	- produkcja spotów RiTV	66	czas trwania – 2 minuty
8	Wsparcie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych	13 organizacji	
9	Detoksykacja organizmu	2 170 dzieci	

V.11.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 roku, w dziedzinie edukacji ekologicznej:

- Gmina Przelewice – Botaniczne Centrum Badawczo–Wdrożeniowe w Przelewicach kwota dotacji **885** tys. zł,
- Karkonoski Park Narodowy – Ośrodek Informacyjno – Edukacyjny Karkonoskiego Parku Narodowego w Szklarskiej Porębie – Etap II wyposażenie – kwota dotacji **811** tys. zł,
- Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Stowarzyszenie Europa Nasz Dom, IX edycja Narodowego Konkursu Ekologicznego "Przyjaźń Środowisku" pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP – kwota dotacji **514** tys. zł,
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego Poznań – Ogólnopolskie Forum Edukacji Ekologicznej EKO MEDIA FORUM 2007 **397** tys. zł,
- Archidiecezja Warszawska-Katolickie Radio Archidiecezji Warszawskiej Św. Józef – Cykl audycji radiowych "Pod niebem" - kwota dotacji **415** tys. zł,
- Związek Komunalny Wisłok – Tropiciele odpadów – kwota dotacji **244** tys. zł,
- Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja – Zaadoptuj rzekę – kwota dotacji - **232** tys. zł.

V.12. Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze

Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze są finansowane przez Narodowy Fundusz na podstawie porozumienia z Ministrem Środowiska regulującym sprawy z tego zakresu. Prace te zajmują istotne miejsce w systemie zarządzania i realizacji polityki ekologicznej państwa oraz finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Odpowiadają one na bieżące potrzeby resortu, przyczyniają się do podnoszenia wiedzy, wypracowania poglądów oraz poszukiwania nowych rozwiązań. Są to najczęściej opracowania w formie raportów, analiz, porównań, które są następnie wykorzystywane przez Ministra Środowiska do realizacji polityki ekologicznej państwa. Znaczna ich część dotyczy dostosowania polskiego prawodawstwa do prawa Unii Europejskiej, a także wypełniania zobowiązań Polski wynikających z umów, porozumień i konwencji międzynarodowych. Podejmowane są także tematy niezbędne do wypracowania stanowiska resortu w kontrowersyjnych sprawach społeczno-gospodarczych. Prace te wykorzystywane są również w działalności statutowej Narodowego Funduszu. Efekt ekologiczny przypisany do każdej umowy jest równoważny z efektem rzeczowym.

V.12.1. Realizowane programy

W 2008 r. przedsięwzięcia z dziedziny ekspertyz i prac naukowo-badawczych. finansowane były w ramach programu 6.2 - Wspieranie działalności badawczej, eksperckiej na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, który został podzielony na dwa podprogramy (cele).

- 6.2.1 - w ramach podprogramu finansowane były opracowania, prace studialne i badawcze zamawiane przez Ministra Środowiska. Dofinansowywane były również zadania Ministra Środowiska realizowane w ramach projektów Phare i Transition Facility,
- 6.2.2 - w ramach podprogramu finansowane były przedsięwzięcia wykonywane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w ramach zadań określonych w art. 152 i art. 90 ust. 1 pkt. 6 i 7a ustawy Prawo wodne i finansowane przez Narodowy Fundusz ze środków gromadzonych na wyodrębnionym subfunduszu „wodnym”, zgodnie z zawartym porozumieniem. Środki gromadzone na subfunduszu przeznaczane były na opracowanie planów gospodarki wodami, odbudowę ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację

zasobów wodnych, opracowanie i wydanie informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych.

Finansowane były również zadania Ministra Środowiska określone w art. 206 i 212 ustawy POŚ. Środki gromadzone w ramach „subfunduszu opłat rejestracyjnych za pozwolenie zintegrowane” przeznaczono, zgodnie z zawartym porozumieniem, na zakup wyposażenia i sprzętu, doradztwo i ekspertyzy, działalność naukową, informacyjną i dydaktyczną dla Ministerstwa Środowiska. Ponadto w ramach programu 6.4 – „Pozostałe zadania zgłoszone przez Ministra Środowiska niezbędne w realizacji polityki ekologicznej Państwa, o istotnym znaczeniu i konieczności pilnej realizacji, nieuwzględnione w innych programach”, w zakresie działania 6.4.2 – „Realizacja przedsięwzięć związanych z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z umów, porozumień i konwencji międzynarodowych” - finansowano zadania dotyczące „Przygotowania i obsługi 14 sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu wraz z IV sesją Spotkania Stron Protokołu z Kioto oraz 29 sesją organów pomocniczych”.

V.12.2. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2008 r.

W 2008 roku zawarto 68 umów dotacji nieinwestycyjnych na łączną kwotę **113.783** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **125.908** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 90,4%.

V.12.3. Realizacja programów wg umów zawartych w 2008 r.

Dla umów zawartych na poszczególne programy z dziedziny ekspertyz i prac naukowo-badawczych przypadają odpowiednio (Tabela 63)

Tabela 63 Umowy zawarte w 2008 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg programów priorytetowych

Program	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
6.2.1	48	13 910	26 014	53,5%
6.2.2	13	6 473	6 494	99,7%
6.4.2	6	90 900	90 900	100,0%
0.2	1	2 500	2 500	100,0%
Razem	68	113 783	125 908	90,4%

V.12.4. Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2008 r.

Efekty ekologiczne z zakresu ekspertyz i prac naukowo-badawczych są równoznaczne efektem rzeczowym. Ważniejsze efekty rzeczowe w podziale na poszczególne programy przedstawione zostały w tabeli Tabela 64.

Tabela 64 Efekty ekologiczne z umów zawarte w 2008 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy
6.2.1	opracowania końcowe w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
6.2.2	opracowania końcowe w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
6.4.2	Konferencja klimatyczna „COP14”, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa
Poza programami	wyposażenie zespołu ds. ocen oddziaływania na środowisko w artykuły biurowe i narzędzia informatyczne do prowadzenia rejestru, doradztwo, ekspertyzy i koreferaty, działalność informacyjna, szkolenia, warsztaty

V.12.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2008 r. w zakresie ekspertyz i prac naukowo badawczych to:

- Minister Środowiska - Przygotowanie i obsługa 14 sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu wraz z IV sesją Spotkania Stron Protokołu z Kioto oraz 29 sesją organów pomocniczych” – kwota dotacji **90.900** tys. zł,
- MGGP S.A. - Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce” – kwota dotacji **4.380** tys. zł,
- Atmoterm S.A. Opole - Dostosowanie Bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi do minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz do przepisów o gospodarce odpadami i opakowaniami – kwota dotacji **740** tys. zł,
- Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych Ekometria Sp. z o.o. - Opracowanie prognozy zanieczyszczenia powietrza pyłem drobnym w Polsce na lata 2010, 2015, 2020 wraz z analizą uwarunkowań i oceną kosztów osiągnięcia standardów dla pyłu – kwota dotacji **365** tys. zł.

V.12.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W 2008 roku zakończono 51 umów dotacji nieinwestycyjnych na łączną kwotę **9.938** tys. zł. Wartość kosztorysowa wszystkich przedsięwzięć wyniosła **11.545** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu stanowi 86,1%. Wszystkie przedsięwzięcia zakończone w roku 2008 finansowanie były w formie dotacji nieinwestycyjnych.

V.12.7. Realizacja programów wg przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

Dla przedsięwzięć zakończonych na poszczególne programy z dziedziny ekspertyz i prac naukowo-badawczych przypadało odpowiednio (Tabela 65).

Tabela 65 Umowy zakończone w 2008 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg programów priorytetowych

Program	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
6.2.1	38	6 331	7 917	80,0%
6.2.2	12	2 257	2 278	99,1%
Poza programami	1	1 350	1 350	100,0%

V.12.8. Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r.

W ujęciu zbiorczym osiągnięty efekt rzeczowy z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. przedstawia Tabela 66:

Tabela 66 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2008 r. w dziedzinie ochrony powietrza wg programów priorytetowych

Program	Efekt ekologiczny i rzeczowy
6.2.1	opracowania końcowe w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
6.2.2	opracowania końcowe w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
Poza programami	wyposażenie zespołu ds. ocen oddziaływania na środowisko w artykuły biurowe i narzędzia informatyczne do prowadzenia rejestru, doradztwo, ekspertyzy i koreferaty, działalność informacyjna, szkolenia, warsztaty

V.12.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 roku w dziedzinie ekspertyzy i prace naukowo-badawcze:

- Instytut Badawczy Leśnictwa - Kategoryzacja zagrożenia pożarowego lasów Polski – kwota dotacji **854** tys. zł,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Systemy informacyjne w zlewniowej gospodarce wodnej – kwota dotacji **600** tys. zł,
- Proeko CDM Sp. z o.o. - Projekt Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015) – kwota dotacji **527** tys. zł,
- Instytut Chemii Przemysłowej - Realizacja zaleceń Unii Europejskiej w zakresie ochrony warstwy ozonowej – kwota dotacji **190** tys. zł.

V.13. Podsumowanie

Z przedstawionych powyżej danych dotyczących umów zawartych w 2008 r. wynika, że na finansowanie przedsięwzięć w wykazywanych powyżej dziedzinach zawarto 733 umowy, a ich udział finansowy w wartości kosztorysowej realizowanych przedsięwzięć wyniósł 71,7%. Dzięki podpisaniu umów na współfinansowanie przedsięwzięć w wysokości **748.108** tys. zł ochrona środowiska w Polsce zostanie zasilona kwotą **1.042.737** tys. zł. Wielkości te nie obejmują umów na współfinansowanie programów zagranicznych tj. przedsięwzięć z

dofinansowaniem środkami Funduszu Spójności i EFRR, które zostały przedstawione w kolejnym rozdziale.

Szczegółowe zestawienia dotyczące udziału Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2008 r. przedstawiono w tabeli Tabela 67, a z umów zakończonych w 2008 r. w tabeli Tabela 68

Tabela 67 Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2008 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona powietrza	52	84 047	212 678	39,5%
	Pożyczki	7	40 581	103 674	39,1%
	Dotacje inwestycyjne	42	40 188	103 477	38,8%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	99	330	30,0%
	Finansowanie mieszane	2	3 179	5 197	61,2%
	- pożyczka	1	1 679	5 197	32,3%
	- dotacja	1	1 500		28,9%
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	7	57 585	59 679	96,5%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	1	3 140	5 065	62,0%
	Dotacje inwestycyjne	6	54 445	54 614	99,7%
3	Ochrona powierzchni ziemi	276	64 565	92 165	70,1%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	3	8 967	17 151	52,3%
	Dotacje inwestycyjne	5	17 316	36 732	47,1%
	Dotacje nieinwestycyjne	268	38 282	38 282	100,0%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	71	26 280	42 166	62,3%
	Dotacje inwestycyjne	40	15 066	20 861	72,2%
	Dotacje nieinwestycyjne	31	11 214	21 305	52,6%
5	Leśnictwo	43	33 044	49 625	66,6%
	Dotacje inwestycyjne	40	30 567	46 598	65,6%
	Dotacje nieinwestycyjne	3	2 477	3 027	81,8%
6	Państwowy Monitoring Środowiska	27	87 099	133 278	65,4%
	Dotacje inwestycyjne	8	20 476	20 784	98,5%
	Dotacje nieinwestycyjne	19	66 623	112 494	59,2%
7	Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków	16	4 633	11 494	40,3%
	Dotacje inwestycyjne	9	4 173	11 034	37,8%
	Dotacje nieinwestycyjne	7	460	460	100,0%
8	Górnictwo	5	63 090	74 533	84,6%
	Dotacje inwestycyjne	4	63 000	74 173	84,9%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	90	360	25,0%
9	Geologia	37	180 601	180 601	100,0%
	Dotacje inwestycyjne	25	157 964	157 964	100,0%
	Dotacje nieinwestycyjne	12	22 637	22 637	100,0%
10	Edukacja ekologiczna	131	33 381	60 610	55,1%
	Dotacje inwestycyjne	11	8 347	23 044	36,2%
	Dotacje nieinwestycyjne	120	25 034	37 566	66,6%
11	Prace badawcze i ekspertyzy	68	113 783	125 908	90,4%
	Dotacje nieinwestycyjne	68	113 783	125 908	90,4%
12	Razem finansowanie pożyczkowe	12	54 367	1 042 737	5,2%
13	Razem finansowanie dotacyjne	721	693 741		66,5%
14	Razem Narodowy Fundusz	733	748 108	1 042 737	71,7%
15	OGÓŁEM NARODOWY FUNDUSZ	733	748 108	1 042 737	71,7%

Tabela 68 Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zakończonych w 2008 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona powietrza	38	207 387	496 097	41,8%
	Pożyczki	17	160 172	315 063	50,8%
	Dotacje inwestycyjne	15	16 300	69 927	23,3%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	1 379	1 379	100,0%
	Finansowanie mieszane	4	9 536	22 809	41,8%
	- pożyczka	2	5 768	22 809	25,3%
	- dotacja	2	3 768		16,5%
	Kredyty konsorcjalne	1	20 000	86 919	23,0%
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	14	56 739	150 224	37,8%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	8	28 070	67 194	41,8%
	Finansowanie mieszane	1	14 574	37 162	39,2%
	pożyczka dotacja	1	767		2,1%
Dotacje inwestycyjne	4	13 328	45 868	29,1%	
3	Ochrona powierzchni ziemi	6	6 678	20 949	31,9%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	3	1 415	4 242	33,4%
	Dotacje inwestycyjne	3	5 263	16 707	31,5%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	56	10 889	20 437	53,3%
	Dotacje inwestycyjne	35	8 213	14 475	56,7%
	Dotacje nieinwestycyjne	21	2 676	5 962	44,9%
5	Leśnictwo	4	3 243	9 637	33,7%
	Dotacje inwestycyjne	2	2 416	3 160	76,5%
	Dotacje nieinwestycyjne	2	827	6 477	
6	Państwowy Monitoring Środowiska	30	66 296	66 664	99,4%
	Dotacje inwestycyjne	10	7 096	7 096	100,0%
	Dotacje nieinwestycyjne	20	59 200	59 568	99,4%
7	Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków	11	3 335	4 378	76,2%
	Dotacje inwestycyjne	10	3 250	4 293	75,7%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	85	85	100,0%
8	Górnictwo	4	58 680	60 491	97,0%
	Dotacje inwestycyjne	3	58 600	60 237	97,3%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	80	254	31,5%
9	Geologia	56	112 913	113 848	99,2%
	Dotacje inwestycyjne	38	100 580	101 515	99,1%
	Dotacje nieinwestycyjne	18	12 333	12 333	100,0%
10	Edukacja ekologiczna	110	14 636	49 316	29,7%
	Dotacje inwestycyjne	23	4 476	25 069	17,9%
	Dotacje nieinwestycyjne	87	10 160	24 247	41,9%
11	Prace badawcze i ekspertyzy	51	9 938	11 545	86,1%
	Dotacje nieinwestycyjne	51	9 938	11 545	86,1%
12	Razem finansowanie pożyczkowe	31	209 999	916 668	22,9%
13	Razem finansowanie dotacyjne	348	320 735		
14	Razem Narodowy Fundusz	379	530 734	916 668	57,9%
15	Kredyty konsorcjalne	1	20 000	86 919	23,0%
16	OGÓŁEM NARODOWY FUNDUSZ	380	550 734	1 003 587	54,9%

VI. Współpraca z zagranicą

VI.1. Wstęp

W 2008 roku w Narodowym Funduszu kontynuowane były prace związane z wdrażaniem projektów dofinansowywanych z perspektywy finansowej 2000-2006. Prowadzone było również przygotowanie nowych projektów przewidzianych do finansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach osi i działań wdrażanych przez Narodowy Fundusz. W zakresie wykorzystania środków pomocowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego realizowane były przedsięwzięcia w ramach działania 2.4 Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Narodowy Fundusz nadzorował również realizację i prowadził działania związane z obsługą i dofinansowaniem przedsięwzięć w ramach środków dostępnych dla sektora środowiska w zakresie Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Prowadzona była również obsługa V Programu Indykatoryjnego wykorzystania Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE obejmującego pakiety projektów, których realizacja winna przyczynić się do osiągnięcia głównych celów wynikających z zobowiązań Polski jako państwa członkowskiego UE.

W 2008 r. absorpcja środków finansowych pochodzących z pomocy zagranicznej była jednym z głównych obszarów działalności Narodowego Funduszu.

VI.2. Realizacja planu wydatkowania środków zagranicznych prezentowanych w bilansie Narodowego Funduszu

Informację o realizacji planu wydatkowania środków zagranicznych powierzonych do obsługi Narodowemu Funduszowi i prezentowanych w bilansie Narodowego Funduszu przedstawiono w tabeli Tabela 69.

Zestawienie to zawiera stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek i koniec roku, oraz ich przychody i wydatki.

Tabela 69 Przychody i wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2007 r.	Plan na 2008 r.	Wykonanie 2008	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
I	Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek roku	24 786	22 388	22 388	1,00	0,90
II.	Przychody (wpływy)	8 702	20 200	7 594	0,38	0,87
1.	Memorandum 003	2 122	0		-	0,00
2.	Memorandum 013	4 886	19 100	6 390	0,33	1,31
3.	EFP PHARE	1 106	500	541	1,08	0,49
4.	EFP SIDA (BITS)	588	600	663	1,11	1,13
III.	Rozchody (wydatki)	11 099	36 300	13 463	0,37	1,21
1.	Memorandum 003	2 122	0		-	0,00
2.	Memorandum 013	5 143	23 300	8 875	0,38	1,73
3.	EFP PHARE	3 829	12 000	4 587	0,38	1,20
4.	EFP SIDA (BITS)	0	1 000	0	0,00	-
5.	Pozostałe programy	5	0	0	-	0,03
IV.	Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na koniec roku	22 388	6 288	16 520	2,63	0,74

Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek 2008 roku wyniósł **22.388** tys. zł.

Przychody w roku 2008 zrealizowano w kwocie **7.594** tys. zł, co stanowi 38% wielkości planowanej. Na niższe wykonanie planu największy wpływ miały mniejsze niż planowano przychody środków z Funduszu Spójności w ramach memorandum finansowego 013.

Wydatki w roku 2008 zrealizowano w kwocie **13.463** tys. zł, co stanowi 37% kwoty zaplanowanej w wysokości **36.300** tys. zł. Niższe niż planowano wydatki są skutkiem niepełnego wykorzystania środków dyspozycyjnych w ramach projektu pomocy technicznej finansowanych ze środków Funduszu Spójności z perspektywy finansowej 2000 – 2006.

Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na koniec roku, wynikający z mniejszych niż planowano wydatków wyniósł **16.520** tys. zł i przekroczył o 163% kwotę zaplanowaną na koniec roku.

VI.3. Realizacja planu wydatkowania środków zagranicznych rozliczanych z rachunków pozabilansowych Narodowego Funduszu

W ewidencji pozabilansowej Narodowego Funduszu w 2008 r. wykazywane były środki zagraniczne udostępniane w ramach Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wpływy i wydatki tych środków przedstawiono w tabeli Tabela 70.

Tabela 70 Wpływy i wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2007	Plan na 2008 r.	Wykonanie 2008	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
I	Wpływy środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych	1 790 421	1 978 000	2 159 217	1,09	1,21
1	Fundusz Spójności	1 608 358	1 615 000	1 857 171	1,15	1,15
2	Sektorowy Program Operacyjny "Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw" - działanie 2.4	182 063	363 000	302 046	0,83	1,66
II	Wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych	1 476 668	2 271 000	2 676 474	1,18	1,81
1	Fundusz Spójności	1 304 888	1 886 000	2 348 963	1,25	1,80
2	Sektorowy Program Operacyjny "Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw" - działanie 2.4	171 780	385 000	327 511	0,85	1,91

Wydatki środków zagranicznych rozliczane z rachunków pozabilansowych Narodowego Funduszu zostały wykonane w 2008 r. w łącznej w kwocie wyższej o 18% niż zaplanowana. W ramach Funduszu Spójności wypłaconych zostało beneficjentom **2.348.962** tys. zł tj. 125% wielkości zaplanowanej, a z SPO WKP wydatkowano **327.511** tys. zł tj. plan został zrealizowany w 85%. W przypadku Funduszu Spójności wydatkowano o 81% więcej środków niż w roku 2007. Świadczy to o dużym wzroście tempa realizacji projektów dofinansowywanych z tego instrumentu finansowego w 2008 r.

VI.4. Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE

Narodowy Fundusz realizuje zadania finansowane ze środków Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE (EFP PHARE) zgodnie z umową, podpisaną z Ministrem Środowiska w sprawie przygotowania i realizacji projektów w ramach V Programu Indykatorywnego EFP PHARE z budżetem w wysokości **16.000** tys. zł.

V Program Indykatorywny obejmuje pakiety projektów, których realizacja winna przyczynić się do osiągnięcia głównych celów wynikających z zobowiązań Polski jako państwa członkowskiego UE:

- doradztwo i ekspertyzy,
- wzmocnienie instytucjonalne,
- działania promocyjne, informacyjne i publikacje.

Zgodnie z ww. umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za realizację projektów przedstawionych i przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska.

W 2008 roku na koncie Programu uzyskano wpływy w wysokości **529** tys. zł. W ramach V Programu Indykatorywnego podpisano w tym czasie 17 umów na kwotę **7.054** tys. zł na

zgłoszone przez Ministerstwo Środowiska projekty. Z tytułu realizowanych umów wydatkowano kwotę **4.587** tys. zł.

VI.5. Fundusz Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006

Narodowy Fundusz jest Instytucją Pośredniczącą w Zarządzaniu II szczebla (IPZ II) w realizacji projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

W sektorze środowiska Komisja Europejska przyznała w latach 2000-2006 dofinansowanie dla 90 projektów, w tym 45 projektów, które zostały rozpoczęte w latach 2000-2003 w ramach przedakcesyjnego programu ISPA. Po akcesji Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku ich realizacja prowadzona jest w ramach Funduszu Spójności.

Spośród 90 projektów 79 dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, 8 gospodarki odpadami, 1 projekt dotyczy ochrony powietrza a 2 pomocy technicznej. W sumie budżet wydatków kwalifikowanych, dla całej grupy projektów środowiskowych, zamyka się kwotą **4.287.214** tys. euro a wielkość przyznanego dofinansowania z Funduszu Spójności to **2.850.517** tys. euro (Tabela 71).

Tabela 71 Projekty dofinansowane z Funduszu Spójności wg dziedzin ochrony środowiska (w tys. euro)

Dziedzina	Liczba projektów	Wydatki kwalifikowane	Dofinansowanie Funduszu Spójności	Udział Funduszu Spójności w wydatkach kwalifikowanych 4/3
1	2	3	4	5
Gospodarka wodno-ściekowa	79	4 038 845	2 677 340	0,66
Gospodarka odpadami	8	152 406	103 470	0,68
Ochrona powietrza	1	75 513	54 369	0,72
Projekty inwestycyjne razem	88	4 266 764	2 835 179	0,66
Pomoc techniczna	2	20 450	15 338	0,75
Razem	90	4 287 214	2 850 517	0,66

Jeden projekt pomocy technicznej został zakończony w 2005 roku. Pierwszy projekt inwestycyjny został zakończony w 2007 roku, a następny w roku 2008 (Tabela 72).

Tabela 72 Projekty ISPA/FS zakończone do 31.12.2008r.

Poz.	Nazwa projektu i numer projektu	Data zakończenia projektu	Koszt realizacji (zakres kwalifikowany) (tys.euro)	Wykorzystane środki Funduszu Spójności (tys.euro)	Udział Funduszu Spójności w kosztach kwalifikowanych 5/4
1	2	3	4	5	6
1	Pomoc Techniczna na przygotowanie projektów w sektorze środowiska 2000/PL/16/P/PA/003	31.12.2005 r.	4 465,9	3 349,4	0,75
2	Wodociąg dla miasta Piły z ujęcia wody w Dobrzycy wraz ze stacją uzdatniania wody 2000/PL/16/P/PE/008	31.12.2007 r.	8 227,3	4 221,4	0,51
3	Poprawa jakości wody w Białymstoku 2001/PL/16/P/PE/024	31.12.2008 r.	17 918,5	10 034,4	0,56
Razem			30 611,7	17 605,2	0,58

Projekt pomocy technicznej 2000/003 został zakończony i rozliczony a płatność końcowa wypłacona przez KE. Projekt 2000/008 Piła został zakończony w 2007 roku. Raport Końcowy wraz z wnioskiem o płatność końcową zostały przesłane przez Narodowy Fundusz do IPZ I w pierwszym półroczu 2008 roku. Nie nastąpił zwrot płatności końcowej z KE. Projekt 2000/024 Białystok zakończył realizację swoich kontraktów z końcem 2008 roku. Raport Końcowy i wniosek o płatność końcową są przygotowywane.

VI.5.1. Realizacja zadań w zakresie obsługi przedsięwzięć dofinansowywanych z Funduszu Spójności/ISPA

Kontynuacja przedsięwzięć ISPA 2000-2003

W ramach kontynuowanych przedsięwzięć ISPA 2000-2003 realizowane były w roku 2008 42 projekty inwestycyjne, w tym 36 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, 6 projektów z gospodarki odpadami. Ponadto realizowano 1 projekt dotyczący pomocy technicznej na przygotowanie dokumentacji niezbędnej do złożenia w Komisji Europejskiej wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć z perspektywy finansowej 2007-2013 oraz szkoleń.

Wartość wydatków kwalifikowanych tych przedsięwzięć wynosi **2.007.118** tys. euro, w tym dofinansowanie z Funduszu Spójności **1.246.076** tys. euro.

W ramach całej grupy projektów z lat 2000-2003 planowane jest zawarcie 623 kontraktów. Do końca 2008 roku podpisano 585 umów, co stanowi 93,9% wielkości planowanej. W roku 2008 zostało zawartych 97 kontraktów. Do końca 2008 roku na konta beneficjentów przekazano **820.806** tys. euro z Funduszu Spójności.

Fundusz Spójności 2004

W 2004 r. Komisja Europejska zaakceptowała 22 przedsięwzięcia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej. Wartość wydatków kwalifikowanych tych przedsięwzięć wynosi **1.005.130** tys. euro, w tym dofinansowanie z Funduszu Spójności **689.244** tys. euro. W ramach

przedsięwzięć Spójności 2004 przewidywano podpisanie 242 kontraktów na roboty, usługi i dostawy. Do końca 2008 roku podpisano 220 kontraktów, co stanowi 90,9% wielkości planowanej. W roku 2008 zostało zawartych 41 kontraktów. Do końca 2008 roku na konta beneficjentów przekazano **281.744** tys. euro z Funduszu Spójności.

Fundusz Spójności 2005

W 2005 r. Komisja Europejska przyznała dofinansowanie 21 przedsięwzięciom w łącznej wysokości **878.961** tys. euro, których koszty kwalifikowane wynoszą **1.220.563** tys. euro. Działania 18 projektów dotyczą gospodarki wodno-ściekowej, 2 gospodarki odpadami a 1 ochrony powietrza. Do końca 2008 roku zawarto 277 kontraktów z planowanych 308, co stanowi 89,9%. W roku 2008 zostało zawartych 89 kontraktów. Do końca 2008 roku na konta beneficjentów przekazano **248.631** tys. euro z Funduszu Spójności.

Fundusz Spójności 2006

W 2006 roku Komisja Europejska przyznała dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności 2 przedsięwzięciom z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w wysokości **36.235** tys. euro. Łączne wydatki kwalifikowane obu projektów wynoszą **54.403** tys. euro. W tych dwu projektach przewiduje się zawarcie 17 kontraktów, z czego 12 umów (co stanowi 70,6% wielkości planowanej) zostało podpisanych do końca 2008 roku. W roku 2008 zostały zawarte 3 kontrakty. Do końca 2008 roku z Funduszu Spójności na konta beneficjentów przekazano **10.167** tys. euro.

W 2008 roku zawartych zostało 230 kontraktów na usługi, roboty budowlane i dostawy o łącznej wartości około **1.520.219** tys. euro. Zawarto 183 kontrakty na roboty o wartości ponad **1.506. 448** tys. euro oraz 47 kontraktów na usługi i dostawy o wartości **13.770** tys. euro.

Tabela 73 Płatności całej grupy projektów FS 2000-2006 w roku 2008:

Poz.	Tytuł	Kwota
1	Do Beneficjentów przekazano z Funduszu Spójności:	667 372 tys. euro
2	Beneficjenci wypłacili Wykonawcom kwoty na sumę:	952 633 tys. euro
3	Komisja Europejska przekazała do Polski płatności na sumę:	527 317 tys. euro
3.1	z czego zaliczki stanowiły kwotę:	131 587 tys. euro
3.2	a płatności pośrednie zamknęły się kwotą:	395 730 tys. euro
4	NF przekazał do IPZ I wnioski o płatności z FS na kwotę:	562 764 tys. euro
4.1	- zaliczki	100 573 tys. euro
4.2	- płatności pośrednie	461 438 tys. euro
4.3	- płatności końcowe	753 tys. euro
5	Narodowy Fundusz zawarł z Beneficjentami 18 kolejnych umów pożyczek inwestycyjnych na łączną kwotę:	1 296 586 tys. zł
6	Narodowy Fundusz wypłacił Beneficjentom w ramach pożyczek inwestycyjnych kwotę:	621 381 tys. zł
7	Wzrost salda pożyczek na zapewnienie płynności finansowej, udzielonych przez Narodowy Fundusz	51 516 tys. zł

Zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej i Instytucji Zarządzającej Narodowy Fundusz prowadzi kontrole ex ante i ex post postępowań przetargowych, zgodnie z zatwierdzoną metodyką.

W roku 2008 zostało wszczętych przez beneficjentów Funduszu Spójności 118 postępowań przetargowych, z których 30 zostało unieważnionych, czyli około 25,4%. Należy podkreślić, że w 2008 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, liczba postępowań unieważnionych w stosunku do postępowań wszczętych wzrosła o ponad 3%. Główne przyczyny unieważnień to: przekroczenia finansowe, błędy formalne i orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

W 2008 r. Narodowy Fundusz wydał łącznie 124 opinie do materiałów przetargowych opracowanych przez beneficjentów na roboty, usługi i dostawy, z tego 120 pozytywnych i 4 negatywne.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku ogłoszonych było 33 postępowań przetargowych.

Przeprowadzone były również kontrole postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez beneficjentów. W roku 2008 r. skontrolowano 30 takich postępowań. Ponadto zaopiniowano: 172 aneksy do umów zawartych wg ustawy Prawo zamówień publicznych (PZP), 108 umów zawartych w trybie z wolnej ręki oraz 32 aneksy do umów zawartych wg PRAG (Practical Guide to contract procedures). Przepisy unijne były stosowane do kontraktów zawieranych do października 2004 roku dla projektów ISPA.

VI.5.2. Współfinansowanie projektów ze środków Narodowego Funduszu

Zgodnie z przyjętym systemem zarządzania i kontroli Funduszu Spójności dla perspektywy finansowej 2000-2006 Narodowy Fundusz pełni rolę Instytucji Pośredniczącej II szczebla, wspierając działania Sektorowego Urzędnika Zatwierdzającego w Ministerstwie Środowiska. Ww. system wskazuje Narodowy Fundusz jako instytucję udzielającą pożyczek beneficjentom Funduszu Spójności na zapewnienie wkładu krajowego oraz ciągłości finansowania przedsięwzięć.

Pożyczki inwestycyjne

Przed rokiem 2008 podpisano 68 umów pożyczek inwestycyjnych ze środków Narodowego Funduszu na łączną kwotę **1.900.093** tys. zł. Dofinansowanie zestawienia umów pożyczek przedstawia Załącznik 4

W 2008 r. zawarto 18 umów pożyczek inwestycyjnych w łącznej kwocie **1.296.586** tys. zł. Wykaz umów pożyczek przedstawia Załącznik 5.

Razem do końca 2008 r. Narodowy Fundusz podpisał 86 umów z beneficjentami na łączną kwotę **3.196.679** tys. zł oraz dokonał wypłat dla tych umów na łączną kwotę **1.109.580** tys. zł, z czego w samym 2008 roku wypłaty pożyczek inwestycyjnych wyniosły **621.381** tys. zł.

Ponadto w 2008 r. podjęto prawomocne decyzje o udzieleniu dofinansowania dla 3 Beneficjentów na kwotę **167.900** tys. zł. Wykaz projektów dla których podjęto te decyzje zawiera Tabela 74.

Tabela 74 Podjęte w 2008 r. decyzje o dofinansowaniu projektów ISPA/FS w formie pożyczki inwestycyjnej

Poz.	Beneficjent	Numer projektu	Kwota decyzji tys. zł
1.	Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o.	2004/PL/16/C/PE/010	122 000
2.	Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. Radom	2004/PL/16/C/PE/017	37 900
3.	Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o.	2004/PL/16/C/PE/035	8 000
Razem			167 900

Pożyczki na zachowanie płynności finansowej projektów ISPA/FS

Oprócz współfinansowania działań inwestycyjnych projektów FS Narodowy Fundusz udzielał w 2008 r. pożyczek na zachowanie płynności finansowej realizowanych projektów. Środki z tych pożyczek przeznaczone są na opłacanie faktur lub równoważnych dokumentów finansowych, wystawionych w związku z realizacją przedsięwzięcia. Wypłacane środki Narodowego Funduszu są spłacane przez beneficjentów po otrzymaniu środków z Komisji Europejskiej. Kwota przyznanej pożyczki oznacza górny limit wypłaty. Po spłaceniu pożyczanej kwoty Beneficjenci mogą występować o kolejne wypłaty w ramach tej samej umowy.

Przed rokiem 2008 podpisanych zostało 56 umów pożyczkowych tego rodzaju, na łączną kwotę **1.242.899** tys. zł. Wyszczególnienie pożyczkobiorców i kwot pożyczek przedstawione zostały w załączniku Załącznik 6.

W 2008 r. zawarte zostały umowy pożyczek na zachowanie płynności finansowej dla 2 projektów. Ich łączny limit wyniósł **79.391** tys. zł (Tabela 75).

Tabela 75 Pożyczki na zachowanie płynności finansowej udzielone w roku 2008

Poz.	Numer umowy	Kontrahent	Limit pożyczki tys. zł
1.	58/2008/Z	PWiK Sp. z o.o. w Wołominie	13 344
2.	60/2008/Z	Gdańska Infrastruktura Wodociągowo - Kanalizacyjna	66 048
Razem			79 391

Na koniec 2008 r. łączna liczba pożyczek udzielonych na zachowanie płynności finansowej wyniosła 58 umów, a ich limit wyniósł **1.322.290** tys. zł.

Kwota sald dla tego typu pożyczek wyniosła na koniec 2008 roku **207.835** tys. zł, a wzrost salda w samym 2008 roku zamknął się kwotą **51.516** tys. zł. Salda podają kwotę środków finansowych Narodowego Funduszu pozostających na 31.12.2008 r. u pożyczkobiorców.

Ponadto w 2008 r. podjęto prawomocne decyzje o udzieleniu dofinansowania dla 7 beneficjentów. Suma limitów tych pożyczek wyniosła **355.353** tys. zł (Tabela 76).

Tabela 76 Podjęte w 2008 r. decyzje o dofinansowaniu projektów ISPA/FS w formie pożyczek na zachowanie płynności finansowej

Poz.	Beneficjent	Numer projektu	Kwota decyzji tys. zł
1.	Miasto Rybnik*	2001/PL/16/P/PE/025	33 883
2.	Gmina Zawiercie	2005/PL/16/C/PE/004	12 625
3.	EKO DOLINA Sp.z o.o.	2000/PL/16/P/PE/002	10 225
4.	Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty Karlino	2000/PL/16/P/PE/002	277 334
5.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o.	2003/PL/16/P/PE/040	4 934
6.	Wodociągi i Kanalizacja - Zgierz Sp. z o. o.	2004/PL/16/C/PE/028	8 703
7.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	2004/PL/16/C/PE/034	7 649

* zwiększenie limitu dla podpisanej umowy

W roku 2008 wobec pogłębienia się trudności finansowych beneficjentów spowodowanych znacznymi przekroczeniami wydatków na kwalifikowany zakres projektów - przekroczenia te szacowane są na ok. **1.150** mln euro - Narodowy Fundusz wprowadził dwie nowe formy wsparcia finansowego pomocne w zbilansowaniu finansowym realizowanych projektów. Są to dopłaty ze środków Narodowego Funduszu do kredytów zaciąganych przez beneficjentów w bankach komercyjnych i pożyczki ze środków zgromadzonych na subfunduszu wynikającym z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Dopłaty Narodowego Funduszu do kredytów bankowych zaciąganych przez beneficjentów Funduszu Spójności/ISPA 2000-2006

W roku 2008 do Narodowego Funduszu wpłynęły w tym zakresie 2 wnioski beneficjentów Funduszu Spójności/ISPA. Dotyczyły projektów: 2003/PL/16/P/PE/040_Rzeszów i 2004/PL/16/C/PE/004_Bytom na łączną kwotę dopłat **19.624,17** tys. zł. Kwota wnioskowanych kredytów wynosi **108.977,8** tys. zł. Do końca 2008 r. wypłaty środków Narodowego Funduszu w ramach tego instrumentu nie zostały jeszcze dokonane.

Program pomocy finansowej dla projektów z przekroczeniami kosztów, realizowanych w ramach Funduszu Spójności/ISPA - perspektywa 2000-2006 (tzw. program ratunkowy)

Drugim nowym instrumentem finansowym przygotowanym i zaoferowanym beneficjentom był tzw. „program ratunkowy”. Program ten obejmował ofertę szczególnie preferencyjnych pożyczek dla projektów o dużych przekroczeniach kosztów, realizowanych przez beneficjentów, których sytuacja finansowa uniemożliwia uzyskanie kredytu na warunkach komercyjnych.

Źródłem finansowania „programu ratunkowego” są środki zgromadzone na subfunduszu wynikającym z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W odpowiedzi na informację o ogłoszeniu naboru wniosków w ramach „programu ratunkowego” do 31.12.2008 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 15 wniosków na łączną kwotę dofinansowania **692.605** tys. zł. W roku 2008 wypłaty w ramach tego programu nie były realizowane. Na dzień sporządzania sprawozdania podjęte zostały wszystkie decyzje dotyczące tych wniosków na łączną kwotę ponad **609** mln zł..

Oba opisane powyżej, komplementarne instrumenty finansowe dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych oraz tzw. „program ratunkowy” zostały przygotowane w celu umożliwienia zbilansowania finansowania większości przedsięwzięć, zwłaszcza tych, w których odnotowano wysokie przekroczenia kosztów w stosunku do kwot planowanych i zatwierdzonych w decyzjach Komisji Europejskiej.

Pomoc techniczna w zakresie przygotowania przedsięwzięć do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności/ISPA

W 2008 r. kontynuowana była realizacja projektu pomocy technicznej finansowanej z Memorandum Finansowego nr 2002/PL/16/P/PA/013 „Pomoc techniczna dla sektora środowiska w Polsce”, zawartego 17 czerwca 2003 r. pomiędzy Komisją Europejską a Rządem RP.

Maksymalna kwota kwalifikowanych wydatków ze środków publicznych lub równorzędnych na realizację ww. Memorandum wynosi **15.900** tys. euro. Poziom pomocy wspólnotowej dla pomocy technicznej został ustalony na 75% całości wydatków kwalifikowanych i wynosi maksymalnie **11.925** tys. euro. Realizacja projektu zakończy się 31 grudnia 2010 r.

Środki przyznane w ramach ww. Memorandum wydatkowane mogą być na następujące zadania:

- przygotowanie i weryfikacja dokumentacji przedsięwzięć, które mają wystąpić o finansowanie z Funduszu Spójności tam gdzie to ma zastosowanie,
- wsparcie Narodowego Funduszu oraz innych instytucji wdrażających projekty współfinansowane z Funduszu Spójności poprzez możliwość korzystania z zewnętrznej pomocy eksperckiej, m.in. kancelarii prawnej,
- szkolenia personelu odpowiedzialnego za przygotowanie i zarządzanie przedsięwzięciami w ramach Funduszu Spójności.

Do końca 2008 r. w ramach ww. projektu zawarto 84 kontrakty na łączną kwotę **9.737** tys. euro, w tym w 2008 r. 14 kontraktów na kwotę **988** tys. euro. Najwięcej środków przeznaczonych zostało na pomoc potencjalnym beneficjentom w zakresie przygotowania projektów. Zawarto 74 umowy na łączną kwotę **7.632** tys. euro na przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wystąpienia z wnioskiem o dofinansowanie z Funduszu Spójności. Pozostała część środków wykorzystana została na wzmocnienie instytucjonalne Narodowego Funduszu oraz innych instytucji zaangażowanych w przygotowanie i zarządzanie przedsięwzięciami w ramach Funduszu Spójności w sektorze środowiska.

Realizując zadania wyszczególnione w Memorandum, Narodowy Fundusz w 2008 r. podejmował m.in. następujące działania:

- zawierał porozumienia z wnioskodawcami pomocy technicznej,
- opracowywał we współpracy z wnioskodawcami dokumentację przetargową niezbędną do złożenia aplikacji do projektów w ramach PO IiŚ (głównie dotyczyło to studiów wykonalności, raportów OOS i dokumentacji przetargowej na wybór Inżyniera Kontraktu),
- przeprowadzał postępowania przetargowe,
- realizował i rozliczał umowy z wykonawcami,
- przygotowywał raporty z postępów w realizacji projektu oraz wnioski o płatność pośrednią, uczestniczył w posiedzeniach Komitetu Monitorującego.

Do 31 grudnia 2008 r. wypłacono wykonawcom umów 4.934 tys. euro, w tym z Funduszu Spójności **3.569** tys. euro, z czego w 2008 r. w ramach 38 kontraktów dokonano płatności na łączną kwotę **3.043** tys. euro, w tym z Funduszu Spójności **2.339** tys. euro.

W 2008 r. przygotowane zostały 4 wnioski o płatność pośrednią na łączną kwotę **2.271** tys. euro. W omawianym okresie wpłynęły środki z 3 wniosków o płatność pośrednią na łączną kwotę **1.518** tys. euro.

VI.5.3. Rzeczowy i finansowy stan realizacji projektów Funduszu Spójności/ISPA na 31. 12. 2008 r.

- Liczba przedsięwzięć: 90
z tego: zakończonych: 3
w realizacji: 87
w tym z zawartymi wszystkimi kontraktami: 57
- Liczba kontraktów w 90 projektach: 1190
z tego: **na roboty:** **690**
na usługi i dostawy: 500
- Liczba kontraktów podpisanych: 1094
z tego: **na roboty:** **619**
na usługi i dostawy: 475
- Liczba kontraktów zakończonych: 374
z tego: **na roboty:** **162**
na usługi i dostawy: 212
- Liczba kontraktów czynnych: 720
z tego: **na roboty:** **457**
na usługi i dostawy: 263
- Liczba kontraktów podpisanych w 2008r. 230
z tego: **na roboty:** **183**
na usługi i dostawy: 47
- Wartości kontraktów podpisanych w 2008r.: 1.520.219 tys. euro
z tego: **na roboty:** **1.506.448** tys. euro
na usługi i dostawy: 13.770 tys. euro
- Liczba kontraktów pozostających do podpisania: 96
z tego: **na roboty:** **71**
na usługi i dostawy: 25
- Łączna kwota kontraktów zawartych (dotyczy kwalifikowanego zakresu działań 90 projektów): **5.028.282** tys. euro

Szacowana wartość przekroczeń kosztów projektów: **1.150.000** tys. euro

- Łączna kwota oszczędności środków Funduszu Spójności, dotyczy projektów, w których kontraktowanie zakończyło się poniżej wydatków kwalifikowanych z decyzji **12.910** tys. euro

- Liczba zawartych umów pożyczek inwestycyjnych: **86**
Łączna kwota umów pożyczek inwestycyjnych: **3.196.679** tys. zł
w tym kwota pożyczek udzielonych w 2008 r. **1.296.586** tys. zł

- Łączna kwota zrealizowanych wypłat dla beneficjentów z tych umów (narastająco): **1.109.580** tys. zł
Kwota wypłat pożyczek inwestycyjnych dla beneficjentów w 2008 r. **621.381** tys. zł

- Liczba zawartych umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej: **58**
Łączny przyznany limit tych pożyczek: **1.322.290** tys. zł
Saldo pożyczek na zachowanie płynności finansowej **207.835** tys. zł
w tym przyrost salda w 2008 roku: **51.516** tys. zł

- Łączna kwota wniosków o środki Funduszu Spójności złożonych do IPZ I (narastająco), **1.502.699** tys. euro
z czego:
 - zaliczki **552.020** tys. euro
 - płatności pośrednie **947.340** tys. euro
 - płatności końcowe **3.340** tys. euro

- Łączna kwota wniosków złożonych do IPZ I, w 2008 r. **562.764** tys. euro
z czego:
 - zaliczki **100.573** tys. euro
 - płatności pośrednie **461.438** tys. euro
 - płatności końcowe **753** tys. euro

- Suma kwot środków FS przekazanych na konta beneficjentów (narastająco): **1.361.348** tys. euro
w tym w roku 2008 **667.372** tys. euro

- Suma kwot przekazanych przez KE na konto FS w NBP (narastająco): **1.389.610** tys. euro
z tego kwoty przekazane w roku 2008 **527.317** tys. euro

- Suma kwot wypłat beneficjentów do wykonawców **2.061.221** tys. euro
z tego w 2008 r. **825.616** tys. euro

Narodowy Fundusz, jedynie w formie przyznanych pożyczek inwestycyjnych udzielił tak istotnego wsparcia finansowego w realizację projektów Funduszu Spójności/ISPA, że wyniosło ono 55,4% zakładanego w decyzjach KE sumarycznego udziału finansowego

beneficjentów.⁶ Udział ten liczony jako różnica pomiędzy sumami wydatków kwalifikowanych (4.287.214 tys. euro) a wysokością przyznanego dofinansowania z Funduszu Spójności (2.850.517 tys. euro) wynosi 1.436.697 tys. euro.

W Planie działalności Narodowego Funduszu na rok 2008 przewidziano przekazanie do beneficjentów w ramach Funduszu Spójności kwoty 1.886.000 tys. zł. Wykonanie wyniosło 2.348.963 tys. zł. Oznacza to wykonanie planu rocznego w 125%

VI.6. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla 5 priorytetów realizowanych w ramach POIiŚ. Są to:

- I – Gospodarka wodno-ściekowa,
- II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- III – Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
- IV – Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska,
- IX – Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna (działania 9.1, 9.2 i 9.3).

Narodowy Fundusz przejął funkcję Instytucji Wdrażającej (IW) dla III osi priorytetowej PO IiŚ od Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Przejęcie obowiązków nastąpiło na podstawie aneksu do Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zawartego w dniu 1 kwietnia 2008 r. pomiędzy Ministrem Środowiska (jako Instytucją Pośredniczącą - IP) a Narodowym Funduszem.

Na posiedzeniach Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 5 lutego 2008 r. i 6 marca 2008 r., przyjęto Kryteria wyboru projektów m.in. w sektorze środowiska (priorytety I-V). Przyjęte kryteria są zgodne z celami wynegocjowanymi z Komisją Europejską, zgodne z uszczegółowieniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, zgodne ze wskaźnikami i mierzalne. Podczas posiedzenia Komitetu w dniu 8 kwietnia 2008 r. zaprezentowano i przedyskutowano propozycje poprawek do kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetów: I, III, IV, IX, X, XI i XII. Na posiedzeniu Komitetu w dniu 19 czerwca 2008 r. uchwałą nr 26/2008 w sprawie przyjęcia zmian do kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu I, II, III i V Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 wprowadzono zmiany do kryteriów w sektorze środowiska. Kolejne zmiany kryteriów wyboru projektów dla priorytetów I, II, III, IV, IX i X wprowadzono podczas V. obiegowego posiedzenia Komitetu Monitorującego POIiŚ w dniach 16-30 grudnia 2008 r. Wszystkie zmiany miały na celu, m.in. zapewnienie przestrzegania polityk wspólnotowych.

VI.6.1. Oś priorytetowa I - Gospodarka wodno-ściekowa

Celem Priorytetu I Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM jest wyposażenie (do końca 2015 r.) aglomeracji powyżej 15 tys. RLM w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków, zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Działanie dotyczy budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych

⁶ Dla obliczenia tego wskaźnika przeliczenia kwot pożyczek inwestycyjnych na euro dokonano przy zastosowaniu średniego kursu euro w NBP dla 31 grudnia 2008 roku (4,0177zł/€).

oraz budowy i modernizacji systemów kanalizacji zbiorczej w aglomeracjach powyżej tys. równoważnej liczby mieszkańców (RLM) ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Ogólna alokacja finansowa na działanie to **3.275,2** mln euro, z tego wkład środków unijnych to **2.783,9** mln euro, a wkład publicznych środków krajowych to **491,3** mln euro.

Dla I priorytetu POIiŚ istnieją dwa tryby wyboru projektów:

- tryb indywidualny (projekty uwzględnione na liście indykatywnej),
- tryb konkursowy.

Z wnioskodawcami projektów ujętych na liście projektów indywidualnych zawarte zostały w roku 2008 umowy dotyczące przygotowania projektu indywidualnego, tzw. 'pre-umowy', w których m.in. zapisano harmonogram przygotowania projektów wraz z terminem złożenia wniosków o dofinansowanie. W ramach I Priorytetu w 2008 roku NFOŚiGW zawarł 17 takich pre-umów. W 2008 r. do NFOŚiGW wpłynęło do oceny 6 wniosków z listy projektów indywidualnych, dla 5 z nich zakończona została pozytywnie ocena formalna i merytoryczna I. stopnia, 1 wniosek do końca 2008 r. podlegał ocenie.

Dla 6 projektów z listy projektów indywidualnych nie planowano podpisania pre-umów. Są to projekty z tzw. „zamrażarki” złożone pierwotnie do realizacji w ramach okresu 2004-2006, jednak ze względu na brak środków finansowych zostały przesunięte do realizacji w ramach perspektywy finansowej 2007-2013. Dokumentacja umożliwiająca złożenie wniosku o dofinansowanie dla tych projektów została przygotowana, zaktualizowana i podlegała ocenie przez właściwe instytucje.

W dniu 15.12.2008 r. Komisja Europejska zatwierdziła do dofinansowania jeden z tych projektów, tj. „Modernizacja i rozbudowa systemu gospodarki wodno-ściekowej Miasta Nowego Sącza z przyległymi terenami gmin sąsiednich”.

W roku 2008 przeprowadzono trzy konkursy oraz prowadzono ocenę wniosków złożonych w I, II i III naborze w trybie konkursowym dla I priorytetu POIiŚ.

Konkurs nr 1/POIiŚ/1.1/04/2008 – nabór przeprowadzono w dniach 21.04.2008 – 26.05.2008 r. W 2008 r. w NFOŚiGW trwała ocena formalna i merytoryczna I stopnia złożonych 17 wniosków o łącznym koszcie całkowitym **2.409** mln zł. Pozytywnie ocenę formalną przeszło 9 wniosków, po ocenie merytorycznej I stopnia, zakwalifikowano 7 wniosków, które przekazane zostały do dalszej oceny do Grupy Roboczej.

Konkurs nr 2/POIiŚ/1.1/08/2008 – nabór przeprowadzono w dniach 01.08.2008 – 01.09.2008 r. Do NFOŚiGW wpłynęło 8 wniosków o łącznym koszcie całkowitym, **1.137** mln zł. Pozytywnie ocenę formalną przeszło 7 wniosków, w trakcie oceny merytorycznej I stopnia odrzucono jeden wniosek, pozostałe 6 wniosków przekazano do dalszej oceny do Grupy Roboczej.

Konkurs nr 3/POIiŚ/1.1/11/2008 – nabór przeprowadzono w dniach 03.11.2008 – 04.12.2008 r. Do NFOŚiGW wpłynęło 7 wniosków o łącznym koszcie całkowitym **2.379** mln zł. W grudniu 2008 r. prowadzono ocenę formalną zgłoszonych wniosków.

W 2008 r. nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie, podpisanie umowy dla projektu, dla którego KE wydała pozytywną decyzję planowane jest w kwietniu 2009 r.

Narodowy Fundusz ze swoich środków dofinansowuje realizację II Fazy Projektu Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie pożyczką w kwocie 75.803 tys. zł. Planowany efekt ekologiczny z tej umowy dotyczy budowy sieci wodociągowej o długości 124 km, wykonanie sieci kanalizacji o długości 784 km i budowę 181 przepompowni na Żywiecczyźnie.

VI.6.2. Oś priorytetowa II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Celem II priorytetu jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich.

NFOŚiGW pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 2.1 oraz 2.2. Nabór projektów w ramach tych działań prowadzony jest w:

- trybie indywidualnym (projekty uwzględnione na liście indykatywnej),
- trybie konkursowym.

W działaniu 2.1 „Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych” alokacja dla Funduszu Spójności to **1.015,7** mln euro, wkład krajowy **179,3** mln euro. Celem tego działania jest przeciwdziałanie powstawaniu odpadów, redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu innymi metodami niż składowanie oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów, zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami.

W 2008 roku zostało podpisanych 8 pre-umów z wnioskodawcami projektów z Działania 2.1. POIiŚ umieszczonych na liście indywidualnych projektów kluczowych.

W roku 2008 został ogłoszony nabór wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności **1/POIiŚ/2.1/04/2008** - konkurs w ramach Priorytetu II działania 2.1. Nabór projektów odbywał się w kwietniu 2008 r. Do konkursu zgłoszono 3 wnioski. Dwa wnioski o dofinansowanie przedsięwzięcia z FS uzyskały pozytywną ocenę formalną i zostały skierowane do oceny merytorycznej I stopnia. W wyniku przeprowadzonej oceny w oparciu o kryteria merytoryczne I stopnia, jeden wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia z FS uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną I stopnia i został skierowany do oceny merytorycznej II stopnia w ramach prac Grupy Roboczej ds. oceny projektów I-III osi priorytetowej POIiŚ.

W związku z brakiem ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii występowania pomocy publicznej w przypadku projektów odpadowych oraz wobec konieczności uzyskania stanowiska Komisji Europejskiej w przedmiotowej sprawie, nie został ogłoszony kolejny nabór w trybie konkursowym.

W działaniu 2.2. „Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich” alokacja dla Funduszu Spójności to około 200 mln euro. Działanie ma na celu zwiększenie ilości terenów przywróconych do właściwego stanu przez rekultywację terenów zdegradowanych, zabezpieczenie osuwisk oraz zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji.

W 2008 roku zostały ogłoszone 2 nabory w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach Priorytetu II działanie 2.2:

Konkurs nr 1/POIiŚ/2.2/08/2008 – nabór rozpoczęto 01.08.2008 r. i do Narodowego Funduszu nie złożono żadnego wniosku w ramach tego naboru.

Konkurs nr 2/POIiŚ/2.2/011/2008 - nabór przeprowadzono w okresie 03.11.2008 r. do 4.12.2008 r. Do Narodowego Funduszu nie wpłynął żaden wniosek w ramach naboru.

Z powodu braku decyzji o dofinansowaniu z FS wniosku, który został złożony do KE w 2005 roku dla projektu pt. „Racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych Stary Las”, obecnie prowadzone jest postępowanie o zamówienie publiczne mające na celu aktualizację wniosku i studium wykonalności w celu zapewnienia spełnienia wymagań okresu programowania 2007 – 2013. I wersja Raportu do oceny będzie gotowa w lutym 2009 roku.

Dla projektu pt. „Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku”, wniosek o dofinansowanie z FS został złożony w 2005 r. Z uwagi na wyczerpanie się środków w okresie programowania 2004-2006 projekt został przesunięty do realizacji na lata 2007-2013. Aktualizacja wniosku o dofinansowanie z FS została wysłana do Komisji w lutym 2007 r. W roku 2008 Narodowy Fundusz uczestniczył w przygotowywaniu kolejnych odpowiedzi do uwag Komisji Europejskiej do wniosku do FS dla tego projektu.

VI.6.3. Oś priorytetowa III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Celem Priorytetu III jest zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciwdziałanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Dostępna alokacja w ramach tego priorytetu wynosi z Funduszu Spójności **556,8** mln euro.

W ramach III osi priorytetowej na liście projektów indywidualnych zostało uwzględnionych 8 projektów, dla których zostało podpisanych 7 pre-umów. Jedna pre-umowa z działania 3.1 dotycząca projektu „Ekologiczne bezpieczeństwo stopnia wodnego Włocławek: budowa stopnia wodnego lub stałego progu, zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałania erozji na Wiśle od Nieszawy do Torunia, modernizacja stopnia wodnego we Włocławku” nie została podpisana.

W dniu 14 listopada 2008 r. podpisano pierwszą umowę o dofinansowanie w ramach III osi priorytetowej, na kwotę **52.109,6** tys. zł, dla projektu „Wdrożenie nowoczesnych technik monitorowania powietrza, wód i hałasu poprzez zakupy aparatury kontrolno pomiarowej i analitycznej dla sieci laboratoriów Inspekcji Ochrony Środowiska. Doskonalenie systemu zapewnienia jakości poprzez organizację laboratoriów wzorcujących i referencyjnych dla potrzeb wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i ocen efektów ekologicznych programu. ETAP I” w ramach działania 3.3

W II półroczu 2008 roku do Instytucji Wdrażającej zostały złożone dwa wnioski o dofinansowanie:

- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na przedsięwzięcie „Wdrożenie nowoczesnych technik monitorowania powietrza, wód i hałasu poprzez zakupy aparatury kontrolno pomiarowej i analitycznej dla sieci laboratoriów Inspekcji Ochrony

Środowiska. Doskonalenie systemu zapewnienia jakości poprzez organizację laboratoriów wzorcujących i referencyjnych dla potrzeb wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i ocen efektów ekologicznych programu. ETAP I” w ramach działania 3.3.

- Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej na przedsięwzięcie „Doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń” w ramach działania 3.2.

VI.6.4. Oś priorytetowa IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Celem Priorytetu IV jest ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego. Źródłem finansowania jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, a alokacja środków wynosi około 200 mln euro.

W roku 2008 miał miejsce 1 nabór wniosków dla IV osi priorytetowej, w ramach IV rundy aplikacyjnej. Nabór w ramach konkursów nr **1/POIiS/(Działania 4.2 – 4.6)/06/2008** trwał w okresie od 30.06.2008 r. do 15.09.2008 r. W trakcie naboru złożono 217 wniosków wstępnych o dofinansowanie (do 21 lipca 2008), a następnie do 15 września w wyniku przeprowadzonej oceny formalnej do dalszego etapu, czyli oceny merytorycznej zakwalifikowało się 98 wniosków na łączną kwotę dofinansowania **734** mln zł.

Koniec okresu sprawozdawczego charakteryzował się działaniami związanymi z oceną merytoryczną I i II stopnia wniosków, którą przeprowadzała powołana do tego zadania Grupa Robocza.

W okresie sprawozdawczym uzgodniono (wraz z IP i IZ) postępowanie związane z procedurą odwoławczą (w tym również dla wniosku wstępnego), które znalazło wyraz w odpowiednich wytycznych oraz zostało wprowadzone do Instrukcji wykonawczej dla I, II, III i IV osi priorytetowej.

Uzgodniona i zatwierdzona została procedura udzielania dopłat ze środków NFOŚiGW do preferencyjnych kredytów przeznaczonych na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu działań 4.2-4.6. Opracowane zostały również wzory dokumentów niezbędnych do udzielenia beneficjentom takiej formy dofinansowania (wzór wniosku o dopłaty i umowa o dopłaty do oprocentowania preferencyjnego kredyty bankowego).

Podpisanie umów z beneficjentami zaplanowano na II kwartał 2009 r.

VI.6.5. Oś priorytetowa IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Celem priorytetu jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. W ramach priorytetu wsparcie uzyskają działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Ponadto wsparcie przeznaczone będzie na przygotowanie dokumentacji technicznej dotyczącej inwestycji zgodnej z celami priorytetu.

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań w zakresie:

- 9.1 – wysokosprawnego wytwarzania energii
- 9.2 – efektywnej dystrybucji energii
- 9.3 – termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej

Planowana alokacja środków na trzy działania wynosi **509,6** mln euro, w tym **272,2** mln euro pochodzić będzie z Funduszu Spójności. Przewiduje się, że środki krajowe publiczne zaangażowane w realizację trzech pierwszych działań osi priorytetowej nr IX wyniosą **31,1** mln euro, a środki prywatne ponad **206,3** mln euro.

W 2008 r. ogłoszono jeden konkurs **1/POIiŚ/9.3/2008** – ogłoszony 15 grudnia 2008. Nabór wniosków rozpoczyna się 02.02.2009 r. i potrwa do 06.03.2009 r.

VI.6.6. Oś priorytetowa V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Oprócz działań wynikających z pełnienia przez Narodowy Fundusz funkcję Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia POIiŚ, Narodowy Fundusz współpracuje również z Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych przy wyborze i wdrażaniu projektów realizowanych w ramach V osi priorytetowej Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Celem V osi priorytetowej PO IiŚ jest ograniczenie degradacji środowiska naturalnego, strat jego zasobów oraz zmniejszenia różnorodności biologicznej poprzez realizację działań w zakresie:

- wspierania kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej.
- zwiększenia drożności korytarzy ekologicznych.
- opracowania planów ochrony obszarów chronionych.
- kształtowania postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej.

W 2008 r. Zarząd NFOŚiGW przyjął „Program współfinansowania przedsięwzięć ochrony przyrody i kształtowania postaw ekologicznych, uzyskujących wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach V osi priorytetowej POIiŚ”, który określa zasady współpracy pomiędzy Narodowym Funduszem i Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych oraz upraszcza procedury ubiegania się o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu. Program przewiduje możliwość dofinansowania projektów V priorytetu PO IiŚ w wysokości do 15% oraz m. in. bliską współpracę Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych i Narodowego Funduszu od momentu złożenia wniosków o dofinansowanie do rozliczenia umowy.

VI.7. Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Działanie 2.4

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, „Unia dla przedsiębiorczych – Program Konkurencyjność”) skierowany jest do przedsiębiorstw zainteresowanych zwiększeniem swojej konkurencyjności w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego. Inwestycje dla ochrony środowiska to jeden z kierunków wsparcia tego programu, realizowany poprzez działanie 2.4 SPO WKP.

Narodowy Fundusz jest Instytucją Wdrażającą Działanie 2.4 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska” w ramach

Priorytetu 2 „Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw” Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Beneficjentami Działania 2.4 są małe, średnie oraz duże przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw, bez względu na formę własności.

Działanie 2.4 realizowane jest poprzez cztery poddziałania z zakresu przeprowadzania inwestycji koniecznych do uzyskania pozwolenia zintegrowanego, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza oraz gospodarki odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 20 kwietnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004 – 2006 alokacja środków publicznych dla Działania 2.4 SPO WKP została zmniejszona z **207.167** tys. euro do **197.287** tys. euro oraz umożliwiona została realizacja płatności na rzecz beneficjentów w terminie do końca kwietnia 2009 roku. W konsekwencji udział środków Narodowego Funduszu jako krajowy wkład publiczny w dofinansowanie Działania 2.4 w latach 2004-2006 zmniejszył się z **51.800** tys. euro do **49.322** tys. euro, zaś udział środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) uległ zmniejszeniu z **155.367** tys. euro do **147.966** tys. euro. Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu stanowi 25% sumy alokacji środków publicznych (krajowych i UE) przeznaczonych na realizację Działania 2.4 SPO WKP.

VI.7.1. Realizacja rzeczowa umów SPO WKP

W wyniku przeprowadzonego naboru wniosków, ich selekcji zakończonej podpisaniem umów w 2005, 2006 i 2007 r. na Działanie 2.4 zobowiązania umowne wynosiły **773.166** tys. zł. W sumie tej udział Narodowego Funduszu mierzony jako ekwiwalent dotacji brutto wynosił **219.779** tys. zł, zaś EFRR **553.387** tys. zł. Środki te uzupełniały wkład prywatny beneficjentów dofinansowania w wysokości **1.521.954** tys. zł.

Po uwzględnieniu rezygnacji w 2008 r. z realizacji projektów przez sześciu beneficjentów i wypowiedzenia w jednym przypadku umowy według stanu na 31.12.2008 r., kwota dofinansowania w zawartych umowach wynosi **730.411** tys. zł, w tym środki Narodowego Funduszu **181.410** tys. zł, zaś EFRR **549.001** tys. zł. Wkład prywatny beneficjentów w realizację projektów wynosi **1.585.980** tys. zł, co stanowi 65% kosztu całkowitego realizowanych przedsięwzięć.

Na dzień 31.12.2008 r. zakończono realizację 240 projektów, z czego 234 zostały rozliczone finansowo (119 projektów w 2008 r.). Wartość dofinansowania dla wszystkich zakończonych projektów wynosi **682.833** tys. zł, w tym **508.532** tys. zł z EFRR i **174.301** tys. zł ze środków Narodowego Funduszu. Wartości te dla projektów zakończonych w 2008 r. wynoszą odpowiednio: dofinansowanie całkowite – **508.646** tys. zł, środki EFRR – **386.130** tys. zł, środki Narodowego Funduszu – **122.516** tys. zł.

VI.7.2. Realizacja finansowa umów SPO WKP

W ramach Działania 2.4 SPO WKP w roku 2008 zrealizowano 173 wnioski beneficjentów o płatność, z tego 119 to wnioski o płatność końcową. Na realizację programu w 2008 r. wypłacono łącznie **432.905** tys. zł, z czego ze środków EFRR – **327.511** tys. zł, a ze środków Narodowego Funduszu **105.394** tys. zł dotacji inwestycyjnych.

Prognoza wartości płatności na 2008 rok w Planie działalności Narodowego Funduszu zrealizowana została w 92%, w tym EFRR – 90%, Narodowego Funduszu – 94,5%.

VI.7.3. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2008 roku

W 2008 roku zakończono przedsięwzięcia, które ze względu na wartość całkowitą oraz wielkość udzielonego dofinansowania zaklasyfikowano jako główne. Do takich przedsięwzięć można zaliczyć:

- Elektrownia Rybnik S.A, tytuł projektu: „Wykonanie instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Rybnik S.A.” kwota dofinansowania NFOŚiGW 5.088 tys. zł, EFRR 15.264 tys. zł,
- BOT Elektrownia Bełchatów S.A., tytuł projektu: „Modernizacja IOS 8, 10, 11 w BOT Elektrownia Bełchatów S.A.” kwota dofinansowania: NFOŚiGW 4.731 tys. zł, EFRR 14.192 tys. zł,
- Południowy Koncern Energetyczny Spółka Akcyjna, tytuł projektu „Modernizacja IOS, budowa III-ciego ciągu odsiarczania w Elektrowni Jaworzno III”, kwota dofinansowania NFOŚiGW 5.065 tys. zł, EFRR 15.195 tys. zł.

Na skutek zakończenia niektórych umów w 2008 roku osiągnięto znaczne zredukowanie szkodliwych substancji trafiających do środowiska. Zredukowano ilość zanieczyszczeń trafiających do atmosfery, ograniczono zużycie wody i emisję CO₂, wybudowano nowe i zmodernizowano stare oczyszczalnie ścieków, zagospodarowano różnego pochodzenia odpady i rozbudowano możliwości recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Wykaz efektów ekologicznych osiągniętych z realizacji umów zakończonych w 2008 roku przedstawiono poniżej.

Efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte z przedsięwzięć zakończonych w 2008 r. przedstawiają się następująco (Tabela 77)

Tabela 77 Efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte z przedsięwzięć SPO WKP dz. 2.4 zakończonych w 2008 r.

Efekt ekologiczny i rzeczowy	Efekt ekologiczny i rzeczowy z tytułu umów	Jednostka miary
Przepustowość oczyszczalni nowobudowanych	18 128,0	m ³ /d
Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków modernizowanych	9 362,5	m ³ /d
Oszczędność zużycia wody	843 743,6	m ³ /rok
SO ₂	62,0	Mg/rok
Pył	335,0	Mg/rok
CO	52,9	Mg/rok
NO _x	16,3	Mg/rok
CO ₂	5 376,0	Mg/rok
sadza	0,090	Mg/rok
Zagospodarowanie odpadów innych niż przemysłowe	1 755 107,5	Mg/rok
zdemontowanie pojazdów wycofanych z eksploatacji	2 551,0	szt.

VI.8. Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizmu Finansowy

Minister Środowiska powierzył Narodowemu Funduszowi realizację zadań związanych z projektami współfinansowanymi ze środków MF EOG i NMF, w ramach trzech obszarów priorytetowych określonych w „Programie Operacyjnym dla wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego”:

- 2.1. - Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii.
- 2.2. - Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami.
- 2.8. - Ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych.

Dotychczas miały miejsce 3 nabory wniosków o dofinansowanie projektów: w 2006, 2007 i 2008 r. – ostatni zakończył się 31 marca 2008 r. W trzech ww. priorytetach środowiskowych złożono w sumie 1094 wnioski na łączną kwotę dofinansowania **1.072.715** tys. euro.

W 3 naborze złożono łącznie 31 wniosków o wartości całkowitej **16.476** tys. EUR i wartości wnioskowanego wsparcia **13.392** tys. EUR. Na priorytet 2.2 wpłynęło 23 wnioski, a na 2.8 8 wniosków. Łącznie na dwa priorytety środowiskowe (2.2 i 2.8) alokowano kwotę **12.060** tys. EUR.

Spośród tych 31 wniosków, pozytywnie ocenę formalną przeszło 20. Po ocenie merytorycznej, pozytywną ocenę uzyskało 17 projektów na łączną wnioskowaną kwotę dofinansowania **8.623** tys. EUR. 3 nabór był ostatnim dla projektów w ramach środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009.

W 2008 r. Narodowy Fundusz zawarł z beneficjentami 46 umów o dofinansowanie, w tym 41 w ramach pierwszego naboru, a 5 w ramach drugiego.

Środki na realizację umów o dofinansowanie zawieranych między Narodowym Funduszem a beneficjentami w 2008 r., w ramach I i II naboru, przekazane zostały do Narodowego Funduszu z rezerwy celowej oraz bezpośrednio z budżetu państwa w ramach 4 umów dotacji.

Łącznie w 2008 r. w ramach 4 umów dotacji wydatkowano kwotę w wysokości **69.612** tys. zł.

VI.8.1 Umowy zawarte w 2008 r.

W 2008 roku na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska zawarto 46 umów (41 w ramach pierwszego naboru, 5 w ramach drugiego) na kwotę **133.750** tys. zł. Koszt całkowity dofinansowanych przedsięwzięć wyniósł **190.220** tys. zł. Poniżej przedstawiono zestawienie umów zawartych w 2008 roku w podziale na poszczególne formy finansowania i programy (Tabela 78 i Tabela 79).

Tabela 78. Umowy zawarte w 2008 roku według form finansowania – MF EOG i NMF

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)
Dotacje inwestycyjne	40	110 381	160 171
Dotacje nieinwestycyjne	6	23 369	30 049
Razem	46	133 750	190 220

Dla umów zawartych w NFOŚiGW, na poszczególne programy z dziedziny ochrony środowiska przypadało odpowiednio:

Tabela 79. Umowy zawarte w 2008 roku wg programów – MF EOG i NMF

Program (Priorytet)	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)
2.1	40	110 381	160 171
2.2	1	1 508	1 774
2.8	5	21 861	28 275

Przedsięwzięcia na finansowanie których zawarto umowy w 2008 roku spowodują między innymi zmniejszenie zużycia energii o **446.344** GJ/rok, ograniczenie emisji CO₂ o **44.672** Mg/rok, pyłów o **15.169** Mg/rok oraz zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków o **3892** m³/dobę. Poza tym zostaną zwiększone zdolności przerobowe zakładów unieszkodliwiania odpadów o **4000** Mg/rok.

VI.8.2 Umowy zakończone w 2008 r.

W 2008 roku w dziedzinie ochrony środowiska zakończono realizację 4 umów na kwotę **4.977** tys. zł, których całkowity koszt przedsięwzięć wyniósł **8.996** tys. zł. Wszystkie te umowy dotyczyły finansowania w postaci dotacji inwestycyjnych i polegały na termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (priorytet 2.1). W wyniku tego procesu uzyskano zredukowanie emisji pyłów o **2,2** Mg/rok, CO₂ o **527** Mg/rok oraz redukcję zużycia energii o **15.450** GJ/rok.

VI.9. LIFE +

Narodowy Fundusz pełni na mocy decyzji Ministra Środowiska od 5 września 2008 r. funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego dla wszystkich komponentów Instrumentu Finansowego LIFE+ oraz Krajowej Instytucji Wdrażającej Instrument Finansowy LIFE+.

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony przyrody.

Instrument finansowy LIFE+ jest bardzo wymagającym programem, obejmującym różnorodne zagadnienia poczynając od ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, przez zmiany klimatu, ochronę powietrza, ochronę gleb i wód, hałas, środowisko miejskie, ochronę zdrowia, aż po działania mające na celu wzrost świadomości społecznej w dziedzinie środowiska. Ważną cechą Instrumentu LIFE+ jest promowanie nowatorskich rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska, stąd projekty przygotowywane do dofinansowania w ramach LIFE+ powinny mieć charakter demonstracyjny lub innowacyjny, ewentualnie

w przypadku działań związanych z ochroną przyrody muszą opierać się na najlepszych praktykach w danej dziedzinie. Warunki te nie dotyczą projektów informacyjnych i komunikacyjnych.

LIFE+ podzielony jest na trzy komponenty tematyczne:

- Komponent I LIFE+ Przyroda i różnorodność biologiczna
- Komponent II LIFE+ Polityka i zarządzanie w zakresie środowiska.
- Komponent III LIFE+ Informacja i komunikacja.

Program zarządzany jest przez Komisję Europejską, która raz do roku ogłasza nabór wniosków. Wnioski należy kierować do KE za pośrednictwem Narodowego Funduszu. Ocena i wybór projektów do dofinansowania dokonywane są przez Komisję Europejską.

W 2008 roku polscy beneficjenci mogli wykorzystać **9.831** tys. euro w ramach przyznanej Polsce alokacji. Z puli tej przyznawane jest dofinansowanie projektów w wysokości 50% kosztów kwalifikowanych (wyjątkiem są projekty z komponentu I, odnoszące się do gatunków i siedlisk uznanych za priorytetowe, gdzie dofinansowanie może wynieść do 75% kosztów kwalifikowanych).

Ze względu na niewielkie wykorzystanie środków LIFE+ w naborze 2007 r. w pierwszej kolejności działania Narodowego Funduszu skupiły się jak najszerzym rozpowszechnieniu informacji na temat Instrumentu Finansowego LIFE+ oraz przedstawieniu roli Narodowego Funduszu w procesie wdrażania LIFE+ w Polsce. W tym celu zorganizowane zostały: konferencja prasowa, ukazało się 16 artykułów w prasie oraz ponad 90 informacji na portalach internetowych. Ponadto przeprowadzono szeroką akcję korespondencyjną rozsyłając ponad 1.000 wiadomości elektronicznych oraz blisko 140 pism do przedstawicieli wyższych uczelni, instytucji naukowo-badawczych, administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych. Przygotowana również została konferencja szkoleniowa dla potencjalnych wnioskodawców LIFE+ z udziałem beneficjentów LIFE, w której uczestniczyło ponad 100 osób.

W okresie poprzedzającym termin złożenia wniosków pracownicy Narodowego Funduszu konsultowali przygotowywane wnioski oraz udzielali informacji nt. wymagań Instrumentu. Ponadto Narodowy Fundusz był odpowiedzialny za przeprowadzanie naboru wniosków o dofinansowanie z LIFE+ wraz ze sprawdzeniem ich kompletności, a następnie przekazanie wniosków do Komisji Europejskiej.

Dodatkowo NFOŚiGW wprowadził możliwość dofinansowania projektów LIFE+ ze środków krajowych. W tym celu przygotowany został Program priorytetowy który przewiduje możliwość dofinansowania projektów LIFE+ w wysokości do 45% lub do 20% kosztów kwalifikowanych, w zależności od poziomu dofinansowania z Komisji Europejskiej. Daje to zatem Beneficjentom możliwość uzyskania łącznego dofinansowania w wysokości do 95 % kosztów kwalifikowanych planowanego projektu.

Rezultatem podjętych przez NFOŚiGW działań było przekazanie do Komisji Europejskiej w grudniu 2008 r. 17 wniosków na kwotę dofinansowania ze środków Instrumentu Finansowego LIFE+ w wysokości ponad **22.063** tys. euro, co ponad dwukrotnie przewyższa wartość przeznaczoną dla Polski na ten rok alokacji. Ponadto Zarząd Narodowego Funduszu rozpatrzył pozytywnie 16 wniosków o udzielenie promesy dofinansowani przedsięwzięć LIFE + na łączną kwotę **38.493** tys. zł.

VII. Inne obszary działalności Narodowego Funduszu

VII.1 Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcom

Narodowy Fundusz w 2008 roku zawarł 322 umowy, na podstawie których udzielona została pomoc równoważna ekwiwalentowi dotacyjnemu brutto (EDB) w wysokości **91.423** tys. zł (kwota nominalna pomocy wynosi **128.052** tys. zł). W tym, ze środków zagranicznych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego zawarto dwie umowy dotacji, na podstawie których udzielono pomocy o wartości **2.314** tys. zł.

W okresie sprawozdawczym w ramach programu regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska udzielono pomocy o wartości **14.307** tys. zł. Pomocy horyzontalnej na ochronę środowiska udzielono w ramach jednego programu, dotyczącego inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii. Wartość tej pomocy wynosiła **1.574** tys. zł. W ramach pomocy dla sektora leśnego, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej nr N 441/2007, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe otrzymało pomoc o wartości **30.875** tys. zł. Na restrukturyzację górnictwa węgla udzielono pomocy o wartości **6.865** tys. zł. Pomoc tę przyznano zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej nr N 575/2007. Wartość udzielonej pomocy de minimis wyniosła **40.116** tys. zł, z czego **13.412** tys. zł stanowiło pomoc de minimis w rolnictwie.

W przypadku dwóch umów Narodowy Fundusz udzielał pomocy za pośrednictwem podmiotów, z którymi zawarto umowy. Odnosi się to do umów dotacji z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej i ze Stowarzyszeniem Doradców na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. W tych przypadkach ostatecznymi beneficjentami pomocy byli przedsiębiorcy i rolnicy biorący udział w szkoleniach.

Ze względu na formę pomocy największą kwotę pomocy udzielono w formie dotacji – 90,2%. Pod względem liczby zawartych umów, na podstawie których udzielono pomocy publicznej, największą grupę także stanowiły dotacje – 87%. W formie pożyczek udzielono 5,7% kwoty pomocy, a pod względem liczby zawartych umów, pożyczki stanowiły 2,5%.

VII.2 Nadzór właścicielski i współpraca z bankami

VII.2.1 Nadzór właścicielski

Narodowy Fundusz na koniec 2008 r. posiadał akcje lub udziały w 57 spółkach. Na liczbę tę składają się:

- akcje i udziały w 14 spółkach kapitałowych, w których Narodowy Fundusz zaangażował się na podstawie decyzji Zarządu o objęciu lub nabyciu akcji i udziałów, a także w wyniku postępowań układowych w zamian za wierzytelności, o ile udział Narodowego Funduszu w kapitale zakładowym danej spółki miał znaczący wpływ na podejmowanie strategicznych decyzji dotyczących ich działalności (odnosiło się to do dwóch spółek giełdowych) – tzw. portfel podstawowy,
- akcje i udziały w 43 spółkach, które stały się własnością Narodowego Funduszu w drodze zamiany wierzytelności tych firm na akcje i udziały. Wierzytelności te powstały z tytułu niewniesionych opłat i niezapłaconych kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Udział Narodowego Funduszu w tych spółkach jest niższy niż 10% ich kapitału zakładowego – tzw. portfel resztówek.

Wykaz portfela podstawowego spółek przedstawia Tabela 80.

Tabela 80 Spółki portfela podstawowego wg wartości ewidencyjnej

Poz.	Spółka	Na 31.12.2008 r.			
		Wartość nominalna akcji/ udziału (zł)	Liczba akcji/ udziałów	Wartość ewidencyjna akcji/ udziałów NFOŚiGW (tys. zł)	Udział NFOŚiGW w głosach na ZW/WZ (%)
1	GEOTERMIA PYRZYCE Sp. z o.o.	1 000	27 323	27 323 000	65,1
2	KAPE S.A.	1 000	500	500 000	16,1
3	KEMIPOL Sp. z o.o.	4 503	115	517 885	15,0
4	METANEL S.A.	1	1 697 352	1 697 352	11,0
5	MIELEC-DIESEL GAZ Sp. z o.o.	500	10 000	5 000 000	49,0
6	MEC Sp. z o.o. Ostrowiec Świętokrzyski	500	40 000	20 000 000	46,6
7	MPEC Tarnów S.A.	1	18 000 000	18 000 000	25,7
8	TIL EKOLEASING S.A. (w upadłości)	100	51 997	7 199 700	38,3
9	WODKAN S.A. Ostrów Wlkp.	10	1 509 090	33 199 980	29,7
10	BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.	10	11 631 715	674 365 808	77,3
11	CENTROZAP S.A.	1	10 108 453	15 162 680	7,3
12	F.U.H EKO-TOP Sp. z o.o.	500	6 014	3 007 000	48,1
13	GEOTERMIA PODHALAŃSKA S.A.	100	1 318 712	131 871 200	87,0
14	STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.	2	12 255 116	24 510 232	5,0

Narodowy Fundusz uzyskał w 2008 r. przychody z tytułu dywidendy z posiadanych akcji i udziałów w spółkach: Bank Ochrony Środowiska S.A. (**2.675,3** tys. zł), Kemipol Sp. z o.o. (**2.055,4** tys. zł), Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. (**33,3** tys. zł), Wytwórnia Salami Igloomeat – Sokołów S.A. (**8,2** tys. zł) i Meblomor S.A. (**1,2** zł).

VII.2.2 Współpraca z bankami

W roku 2008 kontynuowano wieloletnią współpracę z BOŚ S.A. w zakresie umów zawartych do 30.06.2007 r. W ramach współdziałania realizowanych było:

- 14 umów konsorcjów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza,
- 2 umowy w ramach linii kredytowych dotyczących czystszej produkcji, termomodernizacji, ograniczenia zużycia energii elektrycznej, systemów ciepłowniczych oraz zagospodarowania odpadów,

- 146 prowadzonych przez BOŚ S.A. umów kredytowych ze środków Narodowego Funduszu, w tym na zadania obejmujące inwestycje z zakresu odnawialnych źródeł energii,
- 6 umów preferencyjnych kredytów z dopłatami Narodowego Funduszu do oprocentowania, w ramach których finansowane były m.in.: budowa sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody i elektrowni wodnych.

W 2008 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 14 wniosków o udzielenie promesy dofinansowania w formie dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych na realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności i EFRR, z tego 12 wniosków dotyczyło IV osi priorytetowej PO IiŚ a 2 Funduszu Spójności.

VII.3. Działalność organów Narodowego Funduszu i wybranych komórek organizacyjnych Biura Narodowego Funduszu

VII.3.1 Organy Narodowego Funduszu

VII.3.1.1. Rada Nadzorcza

W 2008 roku Rada Nadzorcza działała w składzie 10 osobowym. Pracami Rady kierował Stanisław Gawłowski. Ponadto w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Kinga Flaga – Gieruszyńska
- Ryszard Grobelny
- Marek Gromiec
- Mariusz Klimczak (do 03.11.2008 r.)
- Józef Koziół,
- Andrzej Kraszewski
- Krzysztof Masiuk
- Mariusz Poznański
- Stanisław Sitnicki
- Jerzy Ignaszak (od 20.11.2008 r.)

Rada Nadzorcza odbyła 13 posiedzeń, na których podjęła 197 uchwał. Rada zapoznawała się także z informacjami przygotowywanymi przez Zarząd oraz rozpatrywała wnioski dotyczące udziału Narodowego Funduszu w spółkach prawa handlowego.

W 2008 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2007 roku, zatwierdziła projekt Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2009 rok i jego zmianę, Plany działalności na 2008 i jego zmiany oraz Plan działalności na 2009 rok, przyjęła także listę przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do finansowania ze środków Narodowego Funduszu w roku 2009.

Rada Nadzorcza rozpatrywała wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska kwotą powyżej **1.000.000** euro w przypadku dofinansowania w formie pożyczki oraz kwotą powyżej **500.000** euro w przypadku dotacji.

Wykonując funkcję nadzoru Rada przeprowadzała kontrole prawidłowości bieżącej działalności Narodowego Funduszu, w tym załatwiania odwołań, zgodności podjętych decyzji

z obowiązującymi procedurami oraz oceniała prawidłowość funkcjonowania spółek prawa handlowego z udziałem kapitału Narodowego Funduszu, a także badała poziom kosztów utrzymania Rady Nadzorczej, Zarządu i Biura Narodowego Funduszu.

VII.3.1.2. Zarząd

W 2008 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

- Prezes Zarządu – Kazimierz Kujda (do 21.01.2008 r.)
- Zastępca Prezesa Zarządu – Bernadetta Czerska (do 03.06.2008 r.)
- Zastępca Prezesa Zarządu – Artur Michalski (do 03.01.2008 r.)
- Zastępca Prezesa Zarządu – Jerzy Wolski (do 21.01.2008 r.)
- Prezes Zarządu – Jan Rączka (od 21.01.2008 r.)
- Zastępca Prezesa Zarządu – Władysław Majka (od 03.01.2008 r.)
- Zastępca Prezesa Zarządu – Małgorzata Skucha (od 21.01.2008 r.)
- Zastępca Prezesa Zarządu – Jan Wiater (od 03.06.2008 r.)

Zarząd odbył w 2008 roku 133 posiedzenia. Praca Zarządu koncentrowała się głównie na podejmowaniu decyzji, koordynowaniu prac i nadzorze nad:

- obsługą i współfinansowaniem przedsięwzięć z udziałem środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej Funduszu Spójności (Fundusz Spójności/ISPA), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (MF EOG i NMF). Działania te dotyczyły wprowadzenia, bądź usprawnienia procedur naboru wniosków ich oceny formalnej i merytorycznej oraz doprowadzenia do podpisania umowy finansowej, dokonania wypłat środków donorów oraz późniejszego monitorowania i kontroli wykonania umów,
- przygotowaniem do wdrażania projektów dofinansowywanych ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ),
- opracowaniem „Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2009-2012”,
- opracowaniem „Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012”,
- wyborem przedsięwzięć do dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu,
- bieżącą analizą i kontrolą sytuacji finansowej Narodowego Funduszu oraz realizacją Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2008 rok,
- analizą zgodności wydatkowanych środków z priorytetami, kryteriami i Planem działalności Narodowego Funduszu na 2008 rok,
- analizą prawidłowości funkcjonowania spółek prawa handlowego z udziałem środków Narodowego Funduszu.

Dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Biura Narodowego Funduszu, jego obsadzie kadrowej oraz technicznym wyposażeniu, niezbędnym do realizacji zwiększonych zadań.

VII.3.2. Struktura Organizacyjna Biura Narodowego Funduszu

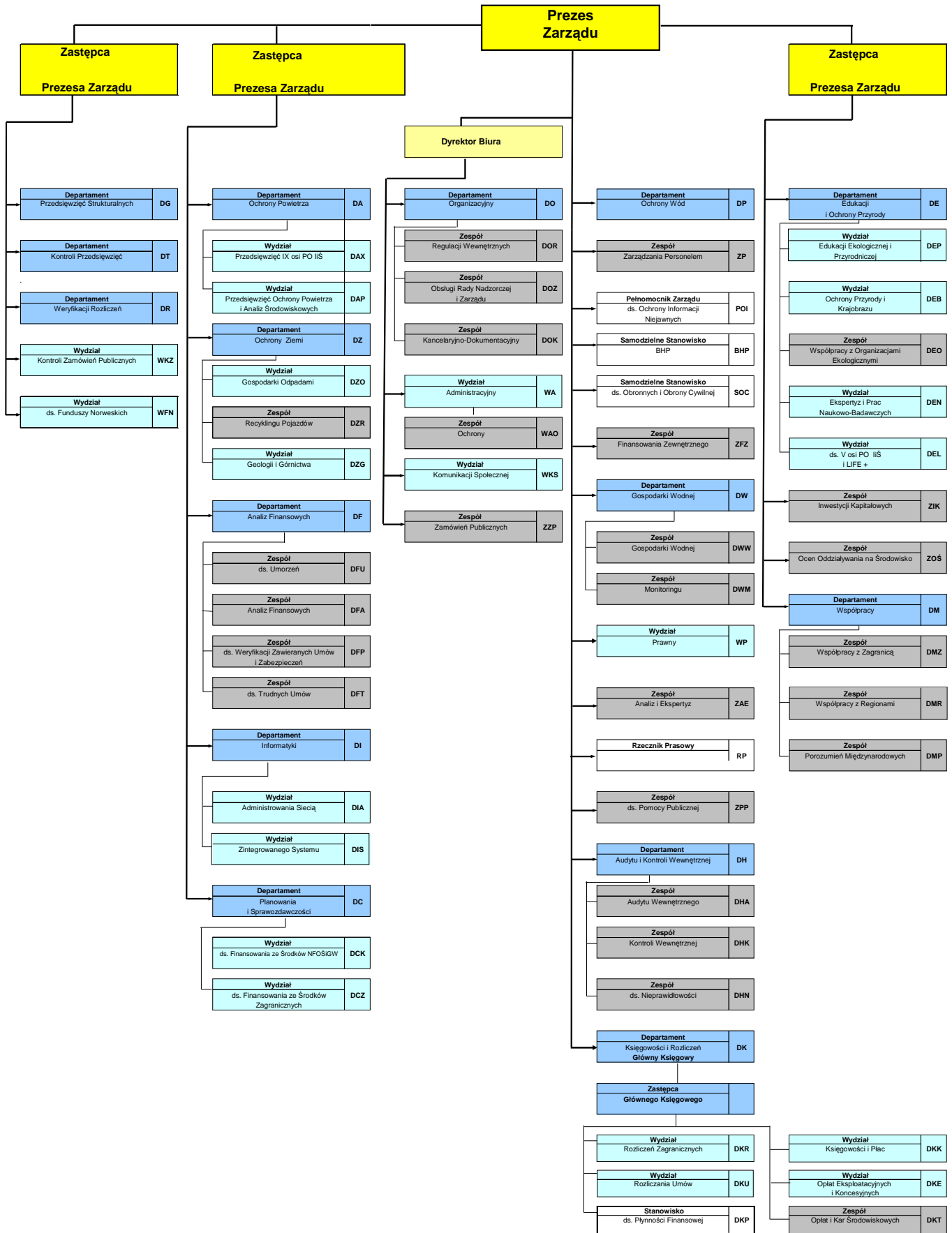
Zmiany w strukturze organizacyjnej Narodowego Funduszu w 2008 r. ukierunkowane były na usprawnienie funkcjonowania organizacji, szczególnie w zakresie obsługi środków pochodzących z pomocy zagranicznej z uwzględnieniem roli Narodowego Funduszu jako instytucji wdrażającej w nowym okresie programowania 2007-2013.

Ostatecznie komórki organizacyjne Narodowego Funduszu w 2008 r. zgrupowane zostały w pionach podległych odpowiednio:

- Prezesowi Zarządu,
- Zastępcom Prezesa Zarządu,
- Dyrektorowi Biura.

Szczegółowy schemat organizacyjny Narodowego Funduszu przedstawiono na schemacie Schemat 3.

Schemat 3 Schemat organizacyjny Narodowego Funduszu

VII.3.3. Zasoby ludzkie

VII.3.3.1. Zatrudnienie

W dniu 31 grudnia 2008 r. zatrudnienie w Biurze Narodowego Funduszu wyniosło 506,07 etatów przeliczeniowych tj. 510 osób. W stosunku do 2007 r. zatrudnienie wzrosło o 7,2% (34,01 etatów). W ciągu roku podjęto zatrudnienie 81 osób, natomiast zaprzestano wykonywania pracy 52 osoby.

Stosowano elastyczne formy zatrudnienia pracowników, w tym poprzez umowy w celu zastępstwa, a także zmniejszanie wymiaru zatrudnienia, również pracowników uprawnionych do urlopu wychowawczego.

Zaangażowanie pracowników w obsługę środków zagranicznych wyniosło 220,3 etatów, tj. 45% ogółu zatrudnionych, w tym w zakresie Funduszu Spójności – 86,9 etatów, SPO WKP dz. 2.4 – 18,3; MF EOG i NMF – 22; PO LiŚ: oś I – 34,3; oś II – 11,6; oś III – 12,3; oś IV – 17,8; oś IX, dz. 9.1, 9.2 i 9.3 – 15,6 etatów.

Strukturę zatrudnienia w 2008 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Staż pracy w NFOŚiGW		Wiek		Struktura		Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych	
lata	liczba osób	lata	liczba osób	stanowisko	liczba osób	komórki org.	liczba etatów
do 1	78	do 30	123	kadra kierownicza	60	Zarząd	4
1-3	185	31-40	190	ekspert	180	finansowe, ekonomiczne i planistyczne	95
4-6	74	41-50	91	specjalista	147		
7-10	70	51-60	80	inspektor	92	ekologiczne	231
11-14	77	pow. 60	26	pozostali	31		
15 i więcej	26					wspomagające	176

Wyższym wykształceniem legitymują się 443 osoby, tj. ok. 87% ogółu pracowników, studia podyplomowe ukończyło 148 pracowników, natomiast dodatkowe specjalistyczne uprawnienia zawodowe posiada ponad 10% zatrudnionych.

VII.3.3.1. Szkolenia

Działalność szkoleniowa, prowadzona w roku 2008 przez Narodowy Fundusz we wszystkich jej formach, objęła ponad 78% przeciętnie zatrudnionych w badanym roku (384 osoby).

Wszystkie szkolenia przeprowadzone w Biurze Narodowego Funduszu, a także zlecane podmiotom zewnętrznym, w których brali udział pracownicy Narodowego Funduszu odbywały się zgodnie z założeniami strategii zarządzania personelem oraz Planem działalności Narodowego Funduszu i realizowały cele założone w Planie szkoleń na rok 2008. Priorytetem objęte były szkolenia w zakresie doskonalenia wiedzy zawodowej oraz umiejętności związanych z wdrażaniem, obsługą i zarządzaniem funduszami strukturalnymi i innymi funduszami zagranicznymi, w szczególności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a także doskonalenia umiejętności praktycznego stosowania procedur obowiązujących przy zarządzaniu środkami Funduszu Spójności, w tym na okres

programowania na lata 2007-2013. Uczestniczyło w nich 256 osób, wykorzystując 387 miejsc szkoleniowych.

Ponad 50% pracowników zaangażowanych w PO IiŚ podniosło w 2008 r. swoje kwalifikacje zawodowe, w tym w sektorze środowisko, 80 osób uczestniczyło w 26 szkoleniach, w sektorze gospodarka – 22 osoby uczestniczyły w 7 szkoleniach.

W roku 2008 praktyki studenckie w Narodowym Funduszu odbyło 19 studentów. Praktyki odbywały się bezpłatnie.

VII.4. Działalność wybranych komórek organizacyjnych Biura Narodowego Funduszu

Wśród najistotniejszych zagadnień realizowanych przez pracowników Biura Narodowego Funduszu, a nieopisanych w pozostałych rozdziałach sprawozdania należy wymienić działania podejmowane w:

- Departamencie Planowania i Sprawozdawczości,
- Departamencie Audytu i Kontroli Wewnętrznej,
- Departamencie Organizacyjnym,
- Departamencie Kontroli Przedsięwzięć,
- Departamencie Weryfikacji Rozliczeń,
- Wydziale Kontroli Zamówień Publicznych,
- Zespole Współpracy z Regionami,
- Zespole Zamówień Publicznych,
- Wydziale Komunikacji Społecznej,
- Wydziale Prawnym,
- Zespole Współpracy z Zagranicą.
- Zespole Finansowania Zewnętrznego.
- Wydział Rozliczania Umów
- Wydział Rozliczeń Zagranicznych
- Wydział Opłat Eksploatacyjnych i Koncesyjnych

VII.4.1. Departament Planowania i Sprawozdawczości

Departament Planowania i Sprawozdawczości w zakresie prowadzonej w 2008 r działalności koncentrował się na zadaniach dotyczących planowania i sprawozdawania informacji w zakresie środków własnych Narodowego Funduszu oraz środków pomocowych Unii Europejskiej, w ramach wdrażanych przez Narodowy Fundusz programów i projektów.

1. W zakresie środków własnych Narodowego Funduszu działania Departamentu Planowania i Sprawozdawczości koncentrowały się na:
 - przygotowaniu oraz zmianach projektów Planu finansowego Narodowego Funduszu (PFC) oraz Planu działalności,
 - przygotowaniu planu i sprawozdania z realizacji budżetu zadaniowego,

- przygotowaniu rocznego Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu i rocznego zbiorczego sprawozdania z działalności wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
 - zapewnieniu właściwego poziomu informacji zarządczej dla Rady Nadzorczej, Zarządu i osób kierujących komórkami organizacyjnymi,
 - planowaniu działalności w perspektywie średnio- i długookresowej, ze szczególnym uwzględnieniem opracowania długookresowego modelu planistycznego, dotyczącego płynności finansowej Narodowego Funduszu, gwarantującego rzetelne zaplanowanie odpowiedniej ilości środków finansowych wobec podjętych i planowanych zobowiązań finansowych,
 - realizacji zobowiązań dotyczących statystyki publicznej.
2. W zakresie środków zagranicznych obsługiwanych przez Narodowy Fundusz działania Departamentu Planowania i Sprawozdawczości koncentrowały się na:
- weryfikacji i przekazaniu do Ministerstwa Środowiska 451 raportów z realizacji projektów ISPA/Funduszu Spójności perspektywy finansowej 2000 - 2006 oraz 284 wniosków o płatności pośrednie na kwotę 450.709 tys. euro. Dla ww. projektów plan Narodowego Funduszu wystąpień o środki UE został zrealizowany w 100% dla płatności zaliczkowych oraz w 72% dla płatności pośrednich,
 - weryfikacji i przekazaniu do Instytucji Pośredniczących sprawozdań z realizacji POIiŚ, odpowiednio do:
 - Ministerstwa Środowiska 12 informacji miesięcznych, 2 sprawozdania półroczne oraz roczne dla osi I, II, III, IV oraz 8 informacji o stanie przygotowania do realizacji projektów z listy indykatywnej,
 - Ministerstwa Gospodarki 12 informacji miesięcznych, 2 sprawozdania półroczne oraz roczne dla osi IX działań 9.1-9.3.
 - przygotowaniu wniosków o dotację rozwojową dla sektora środowiska (osi I, II, III, IV) i sektora energetyki (osi IX), oraz innych dokumentów planistycznych wynikających z opracowania projektu budżetu państwa,
 - przygotowaniu wkładu oraz aktualizacji Wieloletniego Planu Wydatków na lata 2007-2015, w związku z realizacją projektu Pomocy Technicznej XV osi priorytetowej POIiŚ (dla sektora środowiska i sektora energetyka),
 - przygotowaniu wkładu w zakresie wydatków na wdrażanie do Rocznych Planów Działań 2007-2008 oraz Rocznych Planów Działań 2009 (RPD 2007-2008 i RPD 2009) w zakresie Pomocy Technicznej XV osi priorytetowej POIiŚ (dla sektora środowiska i sektora energetyka).

VII.4.2. Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej

Audyty i kontrole wewnętrzne prowadzone były w I półroczu 2008 r. w ramach Zespołu Kontroli i Audytu Wewnętrznego, a w II półroczu w ramach Departamentu Audytu i Kontroli Wewnętrznej. Dodatkowe zadania przypisane do realizacji przez Departament (po jego utworzeniu) dotyczyły głównie prowadzenia postępowania z nieprawidłowościami występującymi przy wykorzystaniu zagranicznych bezzwrotnych środków pomocowych.

W roku 2008 przeprowadzonych zostało 6 audytów, w tym 4 planowe, 1 zlecony przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu (w ramach działalności doradczej) oraz 1 zlecony przez Głównego Inspektora Kontroli Skarbowej.

Tematyka przeprowadzonych audytów obejmowała przede wszystkim:

3. Ocenę funkcjonowania kontroli terenowych przedsięwzięć finansowanych z środków statutowych i zagranicznych,
4. Ocenę współpracy z bankami,
5. Ocenę działań w zakresie umarzania pożyczek,
4. Ocenę kwalifikowalności wydatków w projektach Funduszu Spójności/ISPA,
5. Ocenę systemów zarządzania i kontroli programów operacyjnych i ich zgodności z regulacjami unijnymi.

W ramach zadań kontrolnych przeprowadzono 8 kontroli wewnętrznych, w tym 6 planowych i 2 zlecone przez Prezesa Zarządu i Zarząd. Kontrole dotyczyły przede wszystkim:

1. Oceny wykorzystania środków z opłat recyklingowych,
2. Oceny współpracy w zakresie wdrażania V. Priorytetu PO IiŚ – Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
3. Oceny działań Narodowego Funduszu w zakresie egzekucji należności z tytułu opłat eksploatacyjnych w 2007 r. i okresie I-VI 2008 r.,
4. Oceny prawidłowości działań w zakresie płatności i prowadzenia projektów dofinansowywanych ze środków ISPA/Funduszu Spójności.

Realizacja zaleceń sformułowanych po przeprowadzonych kontrolach i audytach wewnętrznych przyczyniła się do poprawy stanu funkcjonowania instytucji.

W roku 2008 Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej koordynował również działania komórek organizacyjnych Narodowego Funduszu w trakcie przeprowadzonych przez instytucje zewnętrzne 43. kontroli/audytów, prowadzonych przez: Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Gospodarki, Najwyższą Izbę Kontroli, Urząd Kontroli Skarbowej, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Państwową Inspekcję Pracy i Archiwum Akt Nowych.

VII.4.3. Departament Organizacyjny

Departament Organizacyjny funkcjonował w strukturze organizacyjnej Narodowego Funduszu od 1 lipca 2008 r. (do 30.06.2008 r. – Wydział Organizacyjny).

W 2008 roku Departament Organizacyjny m.in.:

- opracowywał dokumenty, wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska tj. listę przedsięwzięć priorytetowych, kryteria wyboru przedsięwzięć do dofinansowania i zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu,
- opracował i przedłożył Ministrowi Środowiska projekt Statutu Narodowego Funduszu,
- koordynował prace związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i współpracował z instytucjami zewnętrznymi w tym zakresie,
- koordynował przygotowanie aktualizacji instrukcji wykonawczych PO IiŚ dla I, II, III i IV osi priorytetowej oraz IX osi dz. 9.1, 9.2 i 9.3 PO IiŚ,
- koordynował realizację Memorandum Finansowego 2002/PL/16/P/PA/013, monitorował pod względem finansowym i rzeczowym stan zaawansowania projektu, przygotowywał

raporty z postępów w realizacji projektu oraz wnioski o płatność pośrednią, a także uczestniczył w posiedzeniach Komitetu Monitorującego,

- opracowywał dokumenty wynikające z bieżących potrzeb funkcjonowania Narodowego Funduszu,
- aktualizował wewnętrzne regulacje,
- kierował pracami polegającymi na opiniowaniu, zgłaszaniu uwag i przedstawianiu własnych propozycji do projektów aktów prawa powszechnie obowiązującego, jak również dokumentów programowych (a zwłaszcza wytycznych MRR),
- prowadził rejestr i monitoring kosztów Biura Narodowego Funduszu.

Do grudnia 2008 r. Departament Organizacyjny wypełniał zadania związane z prowadzeniem spraw w zakresie pomocy technicznej PO IiŚ, w tym koordynacji przygotowania Wieloletniego i Roczego Planu Działań w ramach tego Programu.

VII.4.4. Departament Kontroli Przedsięwzięć

Departament Kontroli Przedsięwzięć w obecnym kształcie funkcjonuje od 1 lipca 2008 r. i powstał z połączenia Departamentu Kontroli Funduszu Spójności, który wcześniej prowadził kontrole terenowe w miejscu realizacji projektów Funduszu Spójności/ISPA oraz Departamentu Kontroli Funduszy Statutowych i Zagranicznych, który prowadził przede wszystkim kontrole terenowe w miejscu realizacji projektów finansowanych ze środków Narodowego Funduszu, MF EOG i NMF oraz SPO WKP.

W 2008 roku w ramach dwóch wyżej wymienionych departamentów, a następnie Departamentu Kontroli Przedsięwzięć przeprowadzono łącznie 307 kontroli terenowych projektów, z czego:

- 93 dofinansowywanych ze środków statutowych Narodowego Funduszu,
- 126 dofinansowywanych ze środków SPO WKP,
- 38 dofinansowywanych ze środków MF EOG i NMF,
- 37 dofinansowywanych ze środków Funduszu Spójności/ISPA,
- 13 wizytacji podmiotów ubiegających się o ulgi w ramach opłat eksploatacyjnych.

VII.4.5. Departament Weryfikacji Rozliczeń

Do dnia 30 czerwca 2008 r. zadania obejmujące kontrolę i weryfikację rozliczeń finansowych umów, dotyczących realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Narodowego Funduszu, funduszy strukturalnych, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego wykonywane były przez Departament Kontroli Funduszy Statutowych i Zagranicznych, natomiast kontrola i weryfikacja rozliczeń finansowych umów/porozumień dotyczących realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Funduszu Spójności/ISPA, wykonywana była przez Departament Kontroli Funduszu Spójności.

Zakres działania Departamentu obejmował przede wszystkim weryfikację prawidłowości kwalifikacji wydatków oraz zgodności z dokumentami odniesienia pod względem formalnym i merytorycznym.

W 2008 dokonano:

- 1614 weryfikacji dokumentacji rozliczeniowych przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Narodowego Funduszu,
- 778 działań związanych przede wszystkim z weryfikacją i akceptacją wniosków o płatność, weryfikacją harmonogramów rzeczowo-finansowych i weryfikacją rozliczeń rzeczowych w odniesieniu do przedsięwzięć realizowanych ze środków SPO WKP,
- 3629 weryfikacji dokumentacji rozliczeniowych przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Funduszu Spójności,
- 290 weryfikacji dokumentacji rozliczeniowych przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków MF EOG i NMF.

VII.4.6. Wydział Kontroli Zamówień Publicznych

Zakres zadań realizowanych przez Wydział Kontroli Zamówień Publicznych to przede wszystkim wydawanie opinii do dokumentacji przetargowych, kontrola postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i opiniowanie umów.

W zakresie obsługi Funduszu Spójności i EFRR przede wszystkim:

- wydano ogółem 317 opinii do dokumentacji przetargowych, z czego 186 dotyczyło robót budowlanych, natomiast 131 usług i dostaw. Z łącznej liczby wydanych opinii, 193 dotyczyło dokumentacji przygotowywanych w ramach PO IiŚ, pozostałe 124 opinie odnosiły się do perspektywy finansowej 2000-2006,
- skontrolowano 30 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez beneficjentów Funduszu Spójności,
- zaopiniowano i przekazano do Ministerstwa Środowiska, odpowiednich komórek Narodowego Funduszu oraz beneficjentów, 32 aneksy do umów zawartych wg PRAG,
- zaopiniowano 172 aneksy do umów zawartych wg Prawa Zamówień Publicznych,
- przeprowadzono pięć szkoleń ze stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych dla aktualnych oraz potencjalnych przyszłych beneficjentów PO IiŚ.

W zakresie SPO WKP przeprowadzono kontrolę 8. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez beneficjentów tego Programu, w ramach MF EOG i NMF było 5 takich kontroli. Przeprowadzono też 14 kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej.

VII.4.7. Pozostałe komórki organizacyjne

Pozostałe komórki organizacyjne realizowały zadania związane z obsługą działalności wewnętrznej Narodowego Funduszu, jak również z utrzymaniem kontaktów zewnętrznych.

Zespół Współpracy z Regionami prowadził przede wszystkim współpracę z zarządami wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w sprawach związanych z działalnością Narodowego Funduszu. Organizował spotkania z wojewódzkimi funduszami, które w większości poświęcone były współdziałaniu przy wykorzystaniu środków z Funduszu Spójności oraz funduszy strukturalnych. W trakcie tych spotkań zorganizowanych zostało 6 spotkań Konwentu Prezesów Wojewódzkich Funduszy z udziałem przedstawicieli Narodowego Funduszu. Jednym z ważniejszych tematów poruszanych na tych konwentach

była budowa wspólnej strategii działania na lata 2009–2012. Zespół monitorował również przebieg realizacji umów pożyczek Narodowego Funduszu dla wojewódzkich funduszy (Warszawa, Wrocław, Rzeszów, Olsztyn). W ramach tych działań uzgodnione i podpisane zostały trzy aneksy umów z funduszami w Warszawie, Rzeszowie i Wrocławiu. W grudniu 2008 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami wojewódzkich funduszy poświęcone organizacji prac nad nową Kartą Współpracy Narodowego i wojewódzkich funduszy na lata 2009–2012.

Zespół Zamówień Publicznych zajmował się prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Przygotował/prowadził w 2008 r. łącznie 55 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, stosując w 46. przypadkach procedury konkurencyjne, w tym:

- przetarg nieograniczony - 43 postępowania,
- dialog konkurencyjny - 3 postępowania

oraz 9 postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Część postępowań prowadzona była w imieniu Ministra Środowiska, a dotyczyła przygotowania i realizacji projektów w ramach V. Programu Indykatoryjnego Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE.

Wydział Komunikacji Społecznej realizował działania informacyjno-promocyjne służące upowszechnianiu wiedzy o działalności Narodowego Funduszu w zakresie finansowania przedsięwzięć proekologicznych ze środków własnych oraz z pomocy zagranicznej. Współdziałał z innymi komórkami organizacyjnymi w przygotowaniu i obsłudze szkoleń dla beneficjentów PO IIŚ oraz Funduszu Spójności/ISPA. Łącznie przeprowadzone zostały 2 szkolenia dwudniowe oraz 15 konferencji jednodniowych. Zajmował się również opracowaniem informacji prasowych, materiałów informacyjno-promocyjnych, prezentacji, organizacją i obsługą konferencji prasowych i briefingów, obsługą i aktualizacją strony internetowej Narodowego Funduszu. Wydział był również jednym z głównych uczestników przygotowań do udziału Narodowego Funduszu w MT POLEKO 2008, gdzie Narodowy Fundusz uhonorowany został medalem ACANTUS AUREUS.

Wydział Prawny prowadził działalność związaną z obsługą prawną Narodowego Funduszu. Podstawowym celem jego działalności była minimalizacja ryzyka prawnego oraz zwiększenie ochrony prawnej interesów Narodowego Funduszu. Prawnicy zatrudnieni w Wydziale Prawnym uczestniczyli w posiedzeniach organów Narodowego Funduszu oraz udzielali wsparcia od strony prawnej w negocjacjach z beneficjentami, bankami oraz innymi podmiotami. Istotnym elementem działalności było udzielanie przez radców prawnych odpowiedzi na pytania prawne oraz sporządzanie opinii prawnych. Radcowie prawni występowali również z ramienia Narodowego Funduszu w charakterze pełnomocników procesowych w postępowaniach sądowych oraz administracyjnych. Wydział Prawny intensywnie uczestniczył w procesie ujednolicania i doprecyzowania aktów prawa wewnętrznego Narodowego Funduszu.

Zespół Współpracy z Zagranicą podjął w 2008 r. działania w celu rozwoju współpracy z partnerami zagranicznymi. Działania koncentrowały się głównie na pogłębianiu wiedzy pracowników oraz wykorzystaniu doświadczeń i dobrych praktyk funkcjonowania partnerów zagranicznych w istotnych dla Narodowego Funduszu obszarach działania. Dodatkowo wspierały i promowały polski system finansowania ochrony środowiska na forum międzynarodowym. W 2008 roku przedstawiciele Narodowego Funduszu aktywnie

uczestniczyli w zagranicznych seminariach, konferencjach i targach branżowych odbywających się poza granicami kraju.

Zespół Finansowania Zewnętrznego realizował zadania w zakresie koordynacji współpracy z bankami mającej na celu uruchomienie nowego instrumentu finansowego Narodowego Funduszu w formie dopłat do oprocentowania preferencyjnego kredytu bankowego przeznaczonego na dofinansowanie przedsięwzięć w ochronie środowiska (wybór banku dokonywany przez wnioskodawcę). W ramach współpracy uzgodniono z bankami wzory umów trójstronnych regulujące relacje między NFOŚiGW, beneficjentem i bankiem. Zespół współdziałał z innymi komórkami organizacyjnymi w przygotowaniu wewnętrznych procedur regulujących sposób postępowania przy udzielaniu dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych. Ponadto realizowane były zadania wynikające z umów zawartych w latach poprzednich z BOŚ S.A.

Wydział Opłat Eksploatacyjnych i Koncesyjnych Departamentu Księgowości i Rozliczeń wykonuje nałożone na Narodowy Fundusz uprawnienia wierzyciela w zakresie opłat z Prawa geologicznego i górniczego, w tym m.in.: prowadzi postępowania egzekucyjne na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a także postępowania administracyjne w trybie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa.

W 2008 r. wystawiono 726 upomnień do 330 dłużników opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych na łączną kwotę 5 710,1 tys. zł, ponadto wystawiono 469 tytułów wykonawczych wobec 145 dłużników na łączną kwotę 3 038,6 tys. zł.

W 2008 r. w trybie przepisów Ordynacji podatkowej udzielono ulg w spłacie zaległych opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych w łącznej kwocie 133,6 tys. zł. W zakresie ulg na wnioski wydano 7 decyzji na kwotę 44,2 tys. zł (odroczenie terminu płatności – 6,7 tys. zł, ratalna spłata – 8,1 tys. zł oraz umorzenie zaległości – 29,4 tys. zł), natomiast ulgi z urzędu dotyczyły umorzenia zaległości i w tym zakresie wydano 1 030 decyzji na kwotę 89,4 tys. zł. We wszystkich przypadkach udzielone ulgi nie stanowiły pomocy publicznej.

Ponadto zorganizowano 1 spotkanie dotyczące opłat z udziałem przedstawicieli organów koncesyjnych (Ministerstwa Środowiska oraz Urzędów Marszałkowskich).

Wydział Rozliczeń Zagranicznych obsługuje finansowo i dokonuje rozliczeń 88 projektów inwestycyjnych Funduszu Spójności oraz 1 projekt Pomocy Technicznej. W 2008 r. w ramach powyższych zadań zweryfikowano pod względem formalno-rachunkowym ok. 4.000 faktur dotyczących projektów inwestycyjnych, 75 faktur w ramach projektu Pomocy Technicznej na łączną kwotę 880.606.246,66 Euro. Zrealizowano 200 wniosków o przekazanie środków w ramach pożyczek inwestycyjnych na kwotę 621.380.728,91 zł. i 216 wniosków w ramach pożyczek płatniczych na kwotę 402.308.158,16 zł.

Wydział Rozliczania Umów weryfikuje pod względem formalnym i rachunkowym wszystkie umowy pożyczek, dotacji, przekazania środków, umowy finansowe oraz projekty uchwał Zarządu NF. Ponadto weryfikuje wszystkie dokumenty rozliczeniowe, które stanowią podstawę do wypłaty środków krajowych i zagranicznych: fundusze strukturalne, MF EOG i NMF. Współpracuje z bankami w zakresie prawidłowości rozliczeń finansowych kredytów udzielonych przez banki ze środków Narodowego Funduszu oraz dopłat do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki.

Przygotowuje i udostępnia dane niezbędne do sporządzania różnorodnych sprawozdań przez inne komórki NF.

Załącznik 1 Wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu rozpatrywane w 2008 roku-wg daty wpłynięcia

Poz.	Program priorytetowy NFOŚiGW	Ogółem			Wnioski zgłoszone w 2008 roku		Wnioski zgłoszone przed 01.01.2008 r.	
		Liczba wniosków	Koszt przedsięwzięcia	Wnioskowane dofinansowanie	Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie	Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie
			(tys. zł)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ochrona wód i gospodarka wodna	50	705 853	268 717	7	53 394	43	215 323
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	197	4 090 639	880 730	102	457 123	95	423 608
3	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	119	1 085 278	240 981	82	193 786	37	47 195
4	Ochrona powietrza	293	6 115 027	2 654 329	217	1 909 429	76	744 900
5	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie postaw ekologicznych	526	416 838	269 121	441	202 358	85	66 763
6	Pozostałe programy	201	9 351 089	2 464 076	127	829 039	74	1 635 037
7	SPO WKP Działanie 2.4:Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska	4	7 464	2 304			4	2 304
8	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	12	690 049	84 563	11	8 760	1	75 803
9	Poza programami	42	2 260 339	529 348	27	368 114	15	161 233
10	Razem	1 444	24 722 578	7 394 170	1014	4 022 003	430	3 372 167

Załącznik 2. Wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu rozpatrywane w 2008 roku - etapy rozpatrywania

Poz.	Program priorytetowy NFOŚiGW	Liczba wniosków	Koszt przedsięwzięcia (tys. zł)	Wnio-skowane dofinansowanie (tys. zł)	Etap rozpatrywania wniosków na dzień 31.12.2008 r.						
					po zawarciu umowy/ aneksu	przyznane dofinansowanie	skierowane do Rady Nadzorczej	zakwalifikowane na listy rankingowe	w trakcie oceny	odmowa	rezygnacja lub inny sposób załatwienia
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ochrona wód i gospodarka wodna	50	705 853	268 717	2	10			11	4	23
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	197	4 090 639	880 730	57	17		3	85	30	5
3	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	119	1 085 278	240 981	48	5			25	41	
4	Ochrona powietrza	293	6 115 027	2 654 329	40	6		15	161	67	4
5	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie postaw ekologicznych	526	416 838	269 121	245	30		46	45	118	42
6	Pozostałe programy	201	9 351 089	2 464 076	93	13			55	3	37
7	SPO WKP Działanie 2.4:Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska	4	7 464	2 304	1	1				1	1
8	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	12	690 049	84 563	1				11		
9	Poza programami	42	2 260 339	529 348	2	1			25	9	5
10	Razem	1 444	24 722 578	7 394 170	489	83		64	418	273	117

Załącznik 3. Wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu rozpatrywane w 2008 roku - przyznane dofinansowanie

Poz.	Program priorytetowy NFOŚiGW	Ogółem (kol. 5-7 tabeli 2)				w tym decyzje z 2008 roku			
		Liczba wniosków	Przyznane dofinansowanie			Liczba wniosków	Przyznane dofinansowanie		
			Razem	dotacja	pożyczka lub kredyt		Razem	dotacja	pożyczka lub kredyt
			(tys. zł)	(tys. zł)	(tys. zł)		(tys. zł)	(tys. zł)	(tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ochrona wód i gospodarka wodna	12	86 642	2 334	84 308	1	11 168		11 168
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	74	303 250	277 467	25 783	54	284 907	259 124	25 783
3	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	53	153 458	153 458		52	153 376	153 376	
4	Ochrona powietrza	46	108 514	59 064	49 450	38	85 152	44 219	40 933
5	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie postaw ekologicznych	275	100 831	100 831		265	97 416	97 416	
6	Pozostałe programy	106	1 567 467	138 120	1 429 348	79	842 176	129 200	712 975
7	SPO WKP Działanie 2.4:Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska	2	872	872					
8	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	1	75 803		75 803	1	75 803		75 803
9	Poza programami	3	1 065	1 065		2	745	745	
10	Razem	572	2 397 903	733 211	1 664 691	492	1 550 742	684 080	866 662

Załącznik 4 Pożyczki inwestycyjne podpisane do końca 2007 roku

Poz.	Numer umowy	Kontrahent	Kwota umowy tys. zł
1.	451/1999P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Lublin	7 000
2.	296/2000P	Miasto Konstantynów Łódzki	1 700
3.	663/2002P	EKO DOLINA Sp.z o.o. Łężyca	12 000
4.	216/2003P	Miasto Olsztyn	11 700
5.	437/2003P	Gmina Suwałki	2 425
6.	438/2003P	Miasto Suwałki	11 185
7.	753/2003P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Przemysł	26 326
8.	19/2004P	Miejskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. Piła	6 522
9.	138/2004P	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Szczecin	158 900
10.	155/2004P	Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Elblągu	34 836
11.	571/2004P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Włocławek	19 768
12.	593/2004P	Miasto Częstochowa	14 254
13.	62/2005P	Oczyszczalnia Ścieków "Warta" S.A. Częstochowa	8 450
14.	86/2005P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A.	4 620
15.	197/2005P	Miasto Jelenia Góra	31 823
16.	294/2005P	Miasto Katowice	14 460
17.	306/2005P	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o. Mielec	26 539
18.	326/2005P	Gmina Mykanów	3 917
19.	371/2005P	Miejskie Wodociągi i Oczyszczalnia Sp.z o.o. Grudziądz	6 607
20.	620/2005P	Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o. Toruń	74 390
21.	655/2005P	Związek Komunalny Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina" Kalisz	14 903
22.	876/2005P	Miasto Radom	8 586
23.	887/2005P	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	22 352
24.	12/2006P	Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. Stalowa Wola	25 981
25.	39/2006P	Gmina Pszczyna	17 413
26.	193/2006P	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Chrzanów	23 045
27.	325/2006P	Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	5 256
28.	368/2006P	Miasto Bolesławiec	8 837
29.	369/2006P	Miasto Racibórz	19 000
30.	459/2006P	Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. Radom	41 992
31.	610/2006P	Miasto Olsztyn	20 313
32.	613/2006P	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Tarnobrzegu	29 219
33.	650/2006P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Olsztyn	23 911
34.	743/2006P	Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp.zoo Bytom	28 339
35.	13/2007P	Miasto Zawiercie	13 259
36.	14/2007P	Jastrzębski Zakład Wodociągów i Kanalizacji S.A.	10 349
37.	17/2007P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	67 143

Poz.	Numer umowy	Kontrahent	Kwota umowy tys. zł
38.	26/2007P	Wadowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. Wadowice	5 010
39.	27/2007P	Miasto Będzin	17 383
40.	28/2007P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Starachowice	17 612
41.	29/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Mysłowice	28 079
42.	31/2007P	Podhalańskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Nowy Targ	18 024
43.	45/2007P	Gmina Szerzyny	1 498
44.	46/2007P	Gmina Sękowa	380
45.	47/2007P	Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.	29 100
46.	57/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Bochnia	6 620
47.	58/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o. Toruń	12 484
48.	60/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Piekary Śląskie	25 453
49.	96/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o.Rzeszów	18 000
50.	99/2007P	Miasto Kalisz	20 380
51.	144/2007P	Gmina Rytwiany	708
52.	235/2007P	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Kołobrzeg Sp. z o.o. Kołobrzeg	21 712
53.	236/2007P	Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Białogard	29 215
54.	237/2007P	Wodociągi Słupsk Sp. z o.o.	19 337
55.	242/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Włocławek	19 071
56.	256/2007P	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Połaniec	1 608
57.	262/2007P	Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.	416 883
58.	288/2007P	Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty Karlino	830
59.	331/2007P	Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o.	24 082
60.	351/2007P	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Staszów	4 768
61.	352/2007P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Szczecinek	25 053
62.	406/2007P	Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. Leszno	12 145
63.	414/2007P	Miasto Tychy	115 307
64.	423/2007P	Gmina Niepołomice	10 967
65.	436/2007P	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie	16 550
66.	440/2007P	Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	100 000
67.	446/2007P	Gmina Grodzisk Mazowiecki	22 556
68.	470/2007P	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Żyrardów	1 960
Razem			1 900 093

Załącznik 5 Pożyczki inwestycyjne podpisane w 2008 roku

Poz.	Numer pożyczki	Kontrahent	Kwota pożyczki tys. zł
1.	2/2008P	Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. Świebodzin	13 221
2.	6/2008P	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Pabianice	13 272
3.	10/2008P	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	124 500
4.	11/2008P	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wołomin	70 000
5.	12/2008P	Miasto Kobyłka	25 000
6.	18/2008P	Miasto Zabrze	100 000
7.	48/2008P	Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	125 657
8.	60/2008P	Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	23 200
9.	71/2008P	Otwockie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	88 969
10.	80/2008P	AQUANET S.A.Poznań	70 000
11.	87/2008P	Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Mysłakowice	19 355
12.	110/2008P	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Racibórz	25 203
13.	114/2008P	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Kędzierzyn Koźle	23 600
14.	131/2008P	Beskid Ekosystem Sp. z o.o. w Ciężynie	2 650
15.	132/2008P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żywiec Sp. z o.o.	19 668
16.	183/2008P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Mysłowice	73 521
17.	272/2008P	EKO DOLINA Sp.z o.o. Łężyca	10 000
18.	475/2008P	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Warszawa	468 770
Razem			1 296 586

Załącznik 6 Pożyczki na zachowanie płynności finansowej udzielone do 31.12.2007 r.

Poz.	Numer umowy	Kontrahent	Kwota umowy tys. zł
1.	1/2004/Z aneks 1/225 aneks 2/249	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Pile Sp.z o.o.	4 033
2.	2/2004/Z	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Sp.z o.o.w Łęczycach	9 302
3.	3/2004/Z	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Przemysł	6 886
4.	4/2004/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Włocławek	14 818
5.	5/2005/Z	Urząd Miejski w Rybniku	53 883
6.	6/2005/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m.st.Warszawie S.A.	82 424
7.	7/2005/Z	RADKOM Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Usługowo-Handlowe Sp. z o.o. Radom	9 294
8.	8/2005/Z	Gmina Miejska Bolesławiec	3 604
9.	9/2005/Z	Miasto Jelenia Góra	19 948
10.	10/2006/Z	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	19 748
11.	11/2006/Z	Związek Komunalny Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina" Kalisz	8 975
12.	12/2006/Z	Miejskie Wodociągi i Oczyszczalnia Sp.z o.o. Grudziądz	4 128
13.	13/2006/Z	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Tarnobrzeg	9 577
14.	14/2006/Z	Miasto Racibórz	10 984
15.	15/2006/Z	Podhalańskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp.z o.o. Nowy Targ	990
16.	16/2006/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Mysłowice	11 837
17.	17/2006/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o Mielec	12 602
18.	18/2006/Z	Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	39 155
19.	19/2006/Z	Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. Z o.o.	21 543
20.	20/2006/Z	Miejskie Przedś. Energetyki Ciepłej S.A. Kraków	42 921
21.	21/2006/Z	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Brzegu Sp.z o.o.	13 549
22.	22/2006/Z	Urząd Miasta Opola	40 900
23.	23/2006/Z	Gmina Rytwiany	1 911
24.	24/2006/Z	ZWiK Szczecin	39 321
25.	25/2006/Z	Wodociągi Miejskie Sp. z o.o.Radom	20 497
26.	26/2006/Z	Gmina Miejska Będzin	14 942
27.	27/2007/Z	Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. Świebodzin	10 715
28.	28/2007/Z	RPWiK Sp. o.o. Chrzanów	16 847
29.	29/2007/Z	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Połańcu	4 236

Poz.	Numer umowy	Kontrahent	Kwota umowy tys. zł
30.	30/2007/Z	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Staszów	6 772
31.	31/2007/Z	Wadowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	11 637
32.	32/2007/Z	Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	10 305
33.	34/2007/Z	Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. Stalowa Wola	22 957
34.	35/2007/Z	Wodociągi i Kanalizacja "AKWA" Nysa	11 747
35.	36/2007/Z	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Gdynia	45 051
36.	37/2007/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piekarach Śląskich	12 984
37.	38/2007/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m. st. Warszawie S.A.	189 303
38.	39/2007/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. Toruń	8 210
39.	40/2007/Z	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Starachowice	9 985
40.	41/2007/Z	Gmina Opole	31 112
41.	42/2007/Z	Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	37 731
42.	43/2007/Z	Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty Karlino	115 044
43.	44/2007/Z	Gmina Grodzisk Mazowiecki	8 654
44.	45/2007/Z	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	24 369
45.	46/2007/Z	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Olsztyn	8 050
46.	47/2007/Z	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "Żyrardów" Sp. z o.o.	13 878
47.	48/2007/Z	Gmina Szerzyny	1 911
48.	49/2007/Z	MWiK w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o.	23 597
49.	50/2007/Z	Gmina Sękowa	485
50.	51/2007/Z	"Wodociągi Słupsk" Sp. z o.o.	10 398
51.	52/2007/Z	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o.o. Lublin	3 823
52.	53/2007/Z	Miasto Częstochowa	17 780
53.	54/2007/Z	Gmina Kobylka	7 751
54.	55/2007/Z	Jastrzębski Zakład Wodociągów i Kanalizacji S.A.	21 770
55.	56/2007/Z	PWiK Sp. z o.o. w Gliwicach	17 873
56.	57/2007/Z	Gmina Zabrze	20 150
Razem			1 242 899